

EUROOPAN KESKUSPANKKI

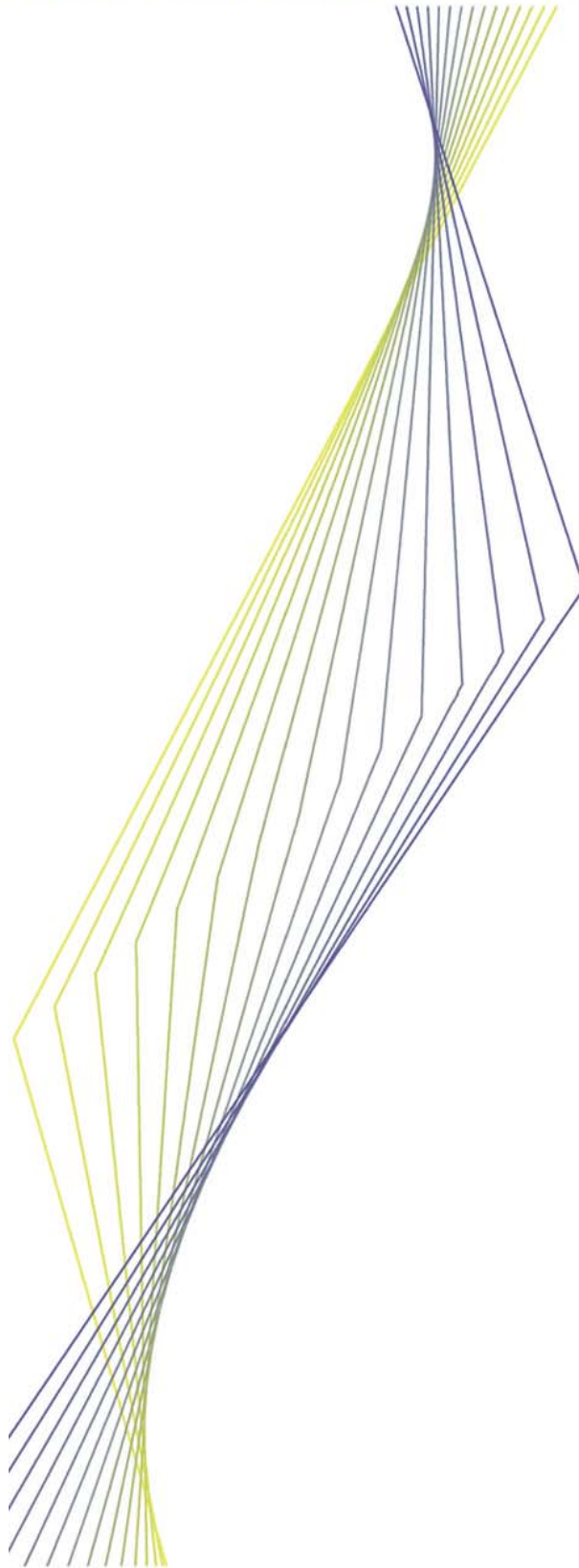
ECB EZB EKT BCE EKP

KUUKAUSIKATSAUS

Maaliskuu 2003

EUROOPAN KESKUSPANKKI

KUUKAUSIKATSAUS

Maaliskuu 2003

© Euroopan keskuspankki, 2003

Käyntiosoite	Kaiserstrasse 29 D-60311 Frankfurt am Main Germany
Postiosoite	Postfach 16 03 19 D-60066 Frankfurt am Main Germany
Puhelinnumero	+49 69 1344 0
Internet	http://www.ecb.int
Faksi	+49 69 1344 6000
Teleksi	411 144 ecb d

Kuukausikatsauksen laatimisesta vastaa EKP:n johtokunta. Pääkirjoitusta lukuun ottamatta Kuukausikatsaus on käännetty Suomen Pankissa, joka myös huolehtii katsauksen julkaisemisesta.

Kuukausikatsauksen voi tilata osoitteesta Suomen Pankki, osoiterekisteri, PL 160, 00101 HELSINKI; puh. (09) 1831, faksi (09) 174 872; sähköposti: publications@bof.fi.

Kaikki oikeudet pidätetään. Kopiointi on sallittu opetuskäyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

Tämän numeron tilastot perustuvat 5.3.2003 käytettävissä olleisiin tietoihin.

ISSN 1561-0322 (painettu julkaisu)

ISSN 1725-3020 (verkkojulkaisu)

Sisällys

Pääkirjoitus	5
Euroalueen talouskehitys	7
Rahatalous ja rahoitusmarkkinat	7
Hintakehitys	33
Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat	42
Julkinen talous	53
Globaali makrotaloudellinen ympäristö, valuuttakurssit ja maksutase	58
Kehikot:	
1 Euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitusinvestoinnit vuoden 2002 kolmannen neljänneksen loppuun saakka	9
2 Euroalueen vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoituksen hankinta ja rahoitusinvestoinnit	14
3 Osakeantien viimeaikainen kehitys euroalueella	21
4 Rahapoliittiset operaatiot ja likvideettitilanne 23.2.2003 päättyneenä pitoajanjaksona	25
5 Säänneltyjen hintojen ja välillisen verotuksen muutosten suorat vaikutukset euroalueen YKHIn kehitykseen	35
6 Työntekijää kohden laskettujen työvoimakustannusten ja yksikkötyökustannusten kehitys euroalueen merkittävimmillä toimialoilla	39
7 Investointien vähäisyyteen vaikuttavat tekijät tuoteryhmittäin	43
8 Tehtyjen työtuntien kokonaismäärä teollisuudessa ja sen sisältämä informaatio	51
9 Liiallisia alijäämiä koskevaan menettelyyn liittyvien tilastotietojen laatimisessa ja raportoimisessa sovellettavat parhaan käytännön säännöt	56
Euroalueen tilastot	1*
Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet	95*
TARGET-maksujärjestelmä	99*
Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja	103*

Lyhenteet

Maat

BE	Belgia
DK	Tanska
DE	Saksa
GR	Kreikka
ES	Espanja
FR	Ranska
IE	Irlanti
IT	Italia
LU	Luxemburg
NL	Alankomaat
AT	Itävalta
PT	Portugali
FI	Suomi
SE	Ruotsi
UK	Iso-Britannia
JP	Japani
US	Yhdysvallat

Muut

BIS	Kansainvälinen järjestelypankki
BKT	bruttokansantuote
BPM5	IMF:n maksutasekäsikirja (5. laitos)
cif	kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina
ECU	Euroopan valuuttayksikkö
EKP	Euroopan keskuspankki
EKPJ	Euroopan keskuspankkijärjestelmä
EKT 95	Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä 1995
EMI	Euroopan rahapoliittinen instituutti
EMU	talous- ja rahaliitto
EU	Euroopan unioni
EUR	euro
fob	vapaasti laivassa
ILO	Kansainvälinen työjärjestö
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
KHI	kuluttajahintaindeksi
NACE Rev. I	Euroopan yhteisön tilastollinen toimialaluokitus
repo	takaisinostosopimukseen perustuva käänteisoperaatio
SITC Rev. 3	Kansainvälinen ulkomaankaupan tavaranimikkeistö (3. tarkistettu laitos)
YKHI	yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

Euroopan yhteisön käytännön mukaisesti EU-maiden nimet ovat aakkosjärjestyksessä kunkin maan omakielisen nimen mukaan (eivät suomennoksen mukaan).

Pääkirjoitus

EKP:n neuvosto päätti 6.3.2003 pitämässään kokouksessa laskea eurojärjestelmän vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettavien perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorkoa 25 peruspisteellä 2,50 prosenttiin. Myös maksuvalmiusluoton korkoa ja talletuskorkoa laskettiin 0,25 prosenttiyksikköä: maksuvalmiusluoton korko laskettiin 3,50 prosenttiin ja talletuskorko 1,50 prosenttiin.

Päätös laskea EKP:n ohjaukskorkoja heijastaa EKP:n neuvoston arviota, että hintavakauden näkymät keskipitkällä aikavälillä ovat parantuneet viime kuukausina. Tämä johtuu erityisesti taloudellisen kasvun vaimeudesta ja euron valuuttakurssin vahvistumisesta. Arvio perustui EKP:n rahapolitiikan kahden pilarin strategian mukaisesti tehtyyn rahatalouden, rahoitusmarkkinoiden sekä reaali talouden kehitystä koskevien tietojen tarkasteluun.

Ensimmäisen pilarin tarkastelu osoittaa, että M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo marraskuusta 2002 tammikuuhun 2003 oli 7,1 %, kun se oli loka-joulukuussa 2002 ollut 6,9 %. Rahan määrän jatkuva voimakas kasvu heijastaa sijoittajien korostunutta pyrkimystä säilyttää edelleen varoja likvidissä muodossa tilanteessa, jossa rahoitusmarkkinoihin sekä taloudelliseen ja geopoliittiseen tilanteeseen liittyy merkittävää epävarmuutta ja korkotasoa on alhainen. Vaikka taloudessa on edelleen runsaasti likviditeettiä, sen ei tällä hetkellä odoteta aiheuttavan inflaatiopaineita. Tämä johtuu talouskasvun hitaudesta ja odotuksista, että osa aiemmin siirretyistä sijoituksista palautuu ennalleen, kun epävarmuus rahoitusmarkkinoilla vähenee. Tätä arviota tukevat viimeaikaiset yksityiselle sektorille myönnettyjä lainoja koskevat tiedot ja varsinkin yrityksille myönnettyjen lainojen hidas kasvuvauhti.

Toiseen pilariin liittyvien käytettävissä olevien tietojen mukaan euroalueen taloudellinen toimeliaisuus pysyi vaimeana vuosien 2002 ja 2003 vaihteessa. Eurostatin arvion mukaan BKT:n määrä kasvoi vuoden 2002 neljännellä neljänneksellä 0,2 %, kun vastaava kasvuvauhti oli vuoden 2002 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä ollut 0,3–0,4 %. BKT:n määrän kasvun hi-

dastuminen vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä johtui pääasiassa nettoviennin osuuden pienenemisestä, mikä heijasti erityisesti viennin kasvun selvää hidastumista. Kulutuksen kasvu oli suhteellisen vahvaa, mutta investoinnit pysyivät vähäisinä. Vuoden 2003 alkukuukausina taloudellinen toimeliaisuus on useiden ennakointien indikaattorien ja kyselytutkimusten perusteella ollut edelleen vaimeaa.

Viimeaikaisen kehityksen valossa euroalueen talouden kasvunäkymät vuonna 2003 ovat heikentyneet aiempiin odotuksiin verrattuna. Tämä johtuu erityisesti geopoliittisista jännitteistä ja niihin liittyvästä öljyn hinnan noususta.

Hintakehityksestä voidaan todeta, että Eurostatin arvion mukaan vuotuinen YKHI-inflaatiovauhti oli 2,3 % helmikuussa 2003, eli hieman nopeampi kuin tammikuussa, jolloin se oli 2,2 %. Tämä näyttää johtuneen pääasiassa öljyn hinnan noususta. Myös elintarvikkeiden hintoihin liittyvällä vertailuajankohdan vaikutuksella on saattanut olla osuutta vuosittaisen inflaatiovauhdin nopeutumiseen uudelleen helmikuussa.

Öljymarkkinoilla vallitsevien jännitteiden vuoksi lyhyen aikavälin inflaatiokehityksen ennustaminen on vaikeaa. Kun jännitteet väistyvät, hintakehitys voi jälleen pohjautua talouden perustekijöiden kehitykseen. Ensinnäkin kuluneen vuoden aikana tapahtuneen euron nimellisen efektiivisen kurssin huomattavan vahvistumisen odotetaan edelleen vaikuttavan kuluttajahintoihin tuonti- ja tuottajahintojen kautta. Toisekseen maltillisen talouskasvun pitäisi myös osaltaan hillitä inflaatiopaineita ja vaikuttaa siten palkkojen ja hintojen kehitykseen. Mikäli öljyn hinta laskee tulevaisuudessa markkinoiden tämänhetkisten odotusten mukaisesti, inflaatiovauhti hidastuu todennäköisimmin alle 2 prosenttiin vuoden 2003 aikana ja pysyy sen jälkeen selkeästi hintavakaustavoitteen mukaisena.

Tämä tulevaisuudenkuva perustuu oletukselle palkkamaltin jatkumisesta, erityisesti heikon talouskasvun vallitessa. Jotkin viimeaikaiset merkit viittaavat palkkakehityksen maltillistumiseen viime vuoden loppua kohden, mutta lisää tietoa tarvitaan tämän kehityssuunnan varmistamiseksi.

EKP:n ohjauskorot ovat nyt hyvin alhaalla. Käytettävissä olevien tietojen perusteella tämä rahapolitiikan viritys paitsi edistää hintavakauden säilymistä keskipitkällä aikavälillä myös toimii jossain määrin vastapainona taloudellista toimeliaisuutta tällä hetkellä heikentäville tekijöille.

Näyttää todennäköisimmältä, että BKT:n määrän kasvu elpyy asteittain, kun vallitseva epävarmuus hälvenee. Vaikka alkuvuodelle odotettu heikko taloudellinen toimeliaisuus ennakoii hidasta BKT:n määrän kasvua vuodelle 2003 keskimäärin, neljännesvuosittaisten kasvulukujen pitäisi vahvistua tämän vuoden aikana. Pidemmällä aikavälillä euroalueen talouden pitäisi hyötyä sekä maailmantalouden elpymisestä, joka lisää euroalueen vientikysyntää, että vallitsevasta matalasta korkotasosta. Lisäksi inflaation odotetaan hidastuvan, minkä pitäisi tukea käytettävissä olevia tuloja ja yksityisen kulutuksen kasvua.

Tällä hetkellä tulevaa kehitystä koskevia johtopäätöksiä varjostavat kuitenkin geopolitiittiset jännitteet sekä niiden mahdollinen purkautuminen. Tällaiseen epävarmuuteen ei voida puuttua rahapolitiikan keinoin. Tilanteen kehittyessä ja mahdollisesti muuttaessa keskipitkän aikavälin hintavakaussuunnitelmia suuntaan tai toiseen EKP:n neuvosto on valmis toimimaan päättäväisesti ja viivyttelämättä.

Euroalueen talousnäkömät ovat pitkälti riippuvaisia muiden politiikan alojen toimenpiteistä. Finanssipolitiikan alalla se, että kaikki maat seuraavat perustamissopimuksessa sekä vakaussuunnitelmassa määrättyjä linjoja, tukee julkisen talouden vakautta ja kestävyyttä ja edistää siten osaltaan merkittävästi sekä luotta-

muksen kohentumista että suotuisamman rahoitusolosuhteiden saavuttamista yksityisellä sektorilla. Useimmissa tapauksissa finanssipolitiikan viritykselle on tarkistetuissa vakaussuunnitelmissa löydetty sopiva tasapaino, jossa automaattiset vakauttajat saavat toimia mutta julkisen talouden rahoitusasemaa tasapainotetaan vielä tarpeen mukaan. Joissakin tapauksissa vakauttamispyrkimykset eivät tällä hetkellä ole riittävän kunnianhimoisia. Jotta luottamus finanssipolitiikan linjoihin ja taloudelliseen tilanteeseen vahvistuisi, kaikkien niiden maiden, joiden julkinen talous ei vielä ole tasapainossa, on toteutettava tarvittavat vakauttamissuunnitelmat. Vakaussuunnitelmien velvoitteita ja Ecofin-neuvoston vahvistamia kehotuksia kohentaa julkisen talouden rahoitusasemaa on noudatettava täysimääräisesti. Toimenpiteiden tulisi siis olla osa kokonaisvaltaista kasvun tukemiseen tähtäävää strategiaa, mikä useimmissa maissa tarkoittaa sitä, että huomio on kiinnitettävä sekä julkisten menojen hillitsemiseen että niiden rakenteen uudistamiseen.

Euroalueen talousnäkömät voisivat parantua huomattavasti, jos hallitukset pyrkisivät päättäväisemmin panemaan toimeen rakenteellisia uudistuksia työ- ja hyödykemarkkinoilla. Uudistukset ovat tärkeitä, kun halutaan kasvattaa euroalueen tuotantopotentiaalia, lisätä talouden joustavuutta ja parantaa euroalueen kykyä selviytyä ulkoisista sokeista. Se, että rakenteelliset uudistukset eivät ole edenneet selkeästi ja päättäväisesti, heikentää luottamusta tällä hetkellä. Erityisesti nykytilanteessa, kun taloudellinen toimeliaisuus on vaikeaa, luottamusta voidaan parantaa merkittävästi toimenpiteillä, jotka tekevät euroalueesta houkuttelevamman sijoituskohteen.

Euroalueen talouskehitys

I Rahatalous ja rahoitusmarkkinat

Rahapoliittiset päätökset

Kokouksessaan 6.3.2003 EKP:n neuvosto päätti laskea vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettavien perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä eli 2,50 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 12.3.2003. Myös maksuvalmiusluoton korkoa ja talletuskorkoa laskettiin niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä: maksuvalmiusluoton korko laskettiin 3,50 prosenttiin ja talletuskorko 1,50 prosenttiin. Nämä koronalennukset tulivat voimaan 7.3.2003 alkaen (ks. kuvio 1).

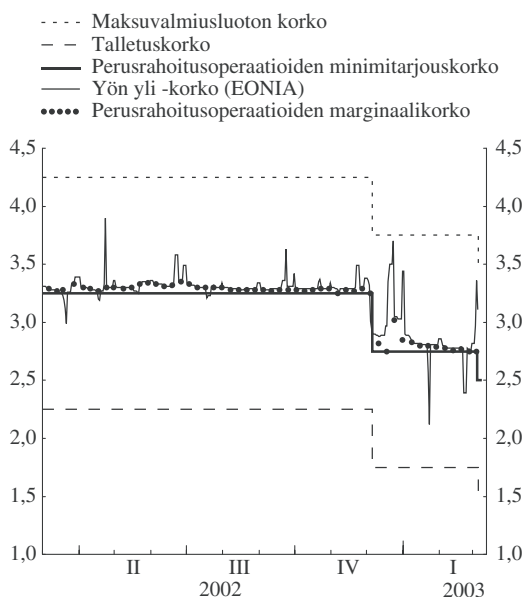
M3:n kasvu pysyi nopeana tammikuussa

Tammikuussa 2003 M3:n vuotuinen kasvuvauhti nopeutui 7,4 prosenttiin, kun se oli joulukuussa 2002 ollut 6,8 %. M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo marraskuusta 2002 tammikuuhun 2003 oli 7,1 %, kun taas se oli loka-joulukuussa 2002 ollut 6,9 % (ks. kuvio 2). M3:n lyhyen aikavälin kasvuvauhti on siis ollut

Kuvio 1.

EKP:n korot ja rahamarkkinakorot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

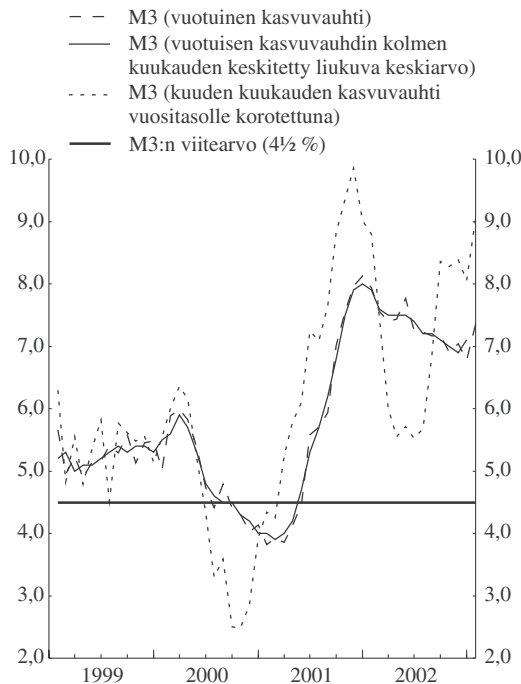

Lähteet: EKP ja Reuters.

Kuvio 2.

M3:n kasvu ja viitearvo

(kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: EKP.

viime kuukausina nopea. Vuotuisen kasvuvauhdin nopeuteen vaikuttaa edelleen suuri epävarmuus taloudessa, rahoitusmarkkinoilla ja geopolitiikassa. Tämän epävarmuuden vuoksi lyhytaikaisten likvidien instrumenttien kysyntä on ollut suurta. Lisäksi M3:een sisältyvien instrumenttien hallussapidon vaihtoehtokustannukset ovat olleet pienet, ja ne ovat todennäköisesti kiihdyttäneet tämän lavean raha-aggregaatin nopeaa kasvua.

Pitkään jatkunut rahan määrän voimakas kasvu on johtanut siihen, että euroalueelle on kertynyt enemmän likviditeettiä kuin kestävä, inflaatiota kiihdyttämättömän kasvun rahoittamiseksi tarvitaan. Kuviossa 3 esitetty nimellinen rahapoikkeama viittaa eroon, joka lasketaan M3:n toteutuneesta määrästä ja M3:n kasvuvauhdin viitearvon (4½ % vuodessa) mukaisesta määrästä joulukuusta 1998 alkaen (joulukuu 1998 on valittu perusjaksoksi). Reaalinen rahapoikkeama viittaa M3:n toteutuneen määrän (M3:n nimellinen määrä deflatoituna YKHIIIä) poikkeama-

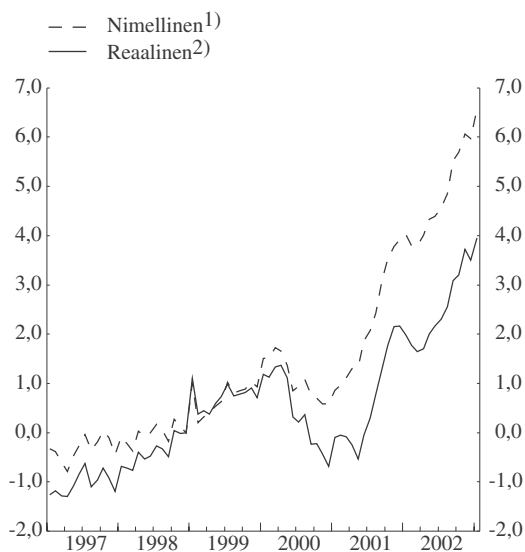
maan määrästä, joka vastaa rahan määrän kasvuvauhtia, kun nimellinen M3 on kasvanut viitearvon mukaisesti ja YKHI-inflaatio on kehittynyt hintavakauden määritelmän mukaisesti (joulukuu 1998 on tässäkin perusjakso). Molempien arvojen kehitys viittaa siihen, että euroalueella on edelleen liikaa likviditeettiä, sillä sekä nimellinen että reaalin rahapoikkeama ovat suurimmillaan EMUn kolmannen vaiheen alkamisen jälkeen.

M3:n kasvu vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä oli edelleenkin nopeampaa kuin sen perustekijöiden kehityksestä olisi voinut päätellä. Tämä näkyy siinä, että reaalin M3:n kasvuvauhdin ja BKT:n määrän kasvuvauhdin ero oli huomattava (ks. kuvio 4). Yksi syy M3:n voimakkaaseen kasvuun ovat M3:n viime kuukausien pienet vaihtoehtoiskustannukset, mutta ne eivät kokonaan selitä tätä eroa (ks. etenkin kuvion 4 alaosa). Sijoitusten siirtäminen pois pää-

Kuvio 3.

Nimellisen ja reaalin rahapoikkeaman estimaatit

(prosentteina M3:n kannasta)

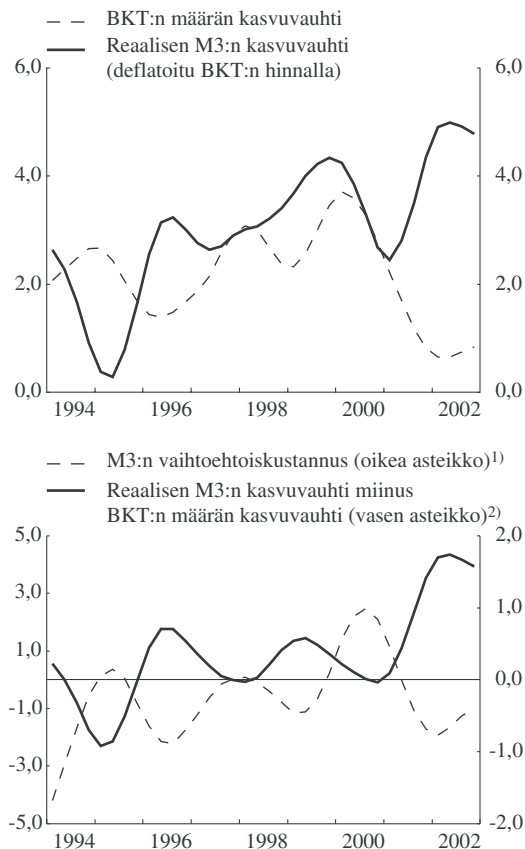
Lähde: EKP.

- 1) Nimellinen rahapoikkeama on M3:n todellisen määrän poikkeama tasosta, joka vastaa rahan määrän viitearvon mukaista kasvuvauhtia. Perusjaksona on joulukuu 1998.
- 2) Reaalinen rahapoikkeama on nimellinen rahapoikkeama, josta on vähennetty kuluttajahintojen poikkeama hintavakauden määritelmän mukaisesta hintakehityksestä. Perusjaksona on joulukuu 1998.

Kuvio 4.

Reaalin M3:n ja BKT:n määrän kasvuvauhti sekä vaihtoehtoiskustannukset

(vuotuisten prosenttimuutosten neljän neljänneksen liukuvia keskiarvoja, prosenttiyksikköinä, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: EKP.

Huom. BKT:n ja BKT:n deflaattorin vuotuisen kasvuvauhdin vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä oletetaan olevan sama kuin vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä.

- 1) M3:n vaihtoehtoiskustannus määritellään kolmen kuukauden rahamarkkinakoron ja M3:n oman tuoton eroksi.
- 2) BKT:n hinnalla deflaoidun M3:n kasvuvauhdin ja BKT:n määrän kasvuvauhdin erotus.

omamarkkinoilta onkin todennäköisesti vaikuttanut edelleen merkittävästi rahan määrän kasvuun viime kuukausina (ks. myös kehikko I).

Suppean raha-aggregaatin M1:n kasvu on voimistunut

M3:n nopeaan kasvuun on viime kuukausina vaikuttanut lähinnä M1:n ja jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien kehitys (ks. taulukko I). M1:n vuotuinen kasvuvauhti nopeutui huomattavasti vuoden 2002 kaikkina vuosineljänneksi-

Kehikko I.

Euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitusinvestoinnit vuoden 2002 kolmannen neljänneksen loppuun saakka

Ei-rahoitussektorin (eli kotitalouksien, yritysten ja julkisyhteisöjen) yhteenlaskettujen rahoitusinvestointien vuotuinen kasvuvauhti pysyi suhteellisen vakaana eli 5 prosentin tuntumassa vuoden 2001 viimeisestä neljänneksestä vuoden 2002 kolmanteen neljännekseen (ks. oheinen taulukko). Samana ajanjaksona ei-rahoitussektori menetti huomattavasti rahoitusvarallisuuttaan osakekursien laskun jatkumisen myötä.

Koska rahoitusmarkkinat olivat epävarmat ja osakkeiden hintojen lasku jatkui, sijoittajat suosivat edelleenkin suhteellisen turvallisia rahoitusinstrumentteja, kuten lyhytaikaisia velkapapereita, joukkolainoja ja vakuutus- ja eläkerahastoinstrumentteja. Lyhytaikaisten rahoitusinvestointien vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi 5,5 prosenttiin vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä. Tämä johtui pääasiassa siitä, että sijoitukset lyhytaikaisiin velkapapereihin lisääntyivät. Lisäksi sijoitukset talletuksiin ja rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksiin pysyivät suhteellisen vahvoina. Lyhytaikaisten instrumenttien lisäksi sijoittajat suosivat turvallisia, pitkäaikaisia rahoitusinstrumentteja. Pitkäaikaisiin velkapapereihin tehtyjen sijoitusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui jonkin verran eli 7,1 prosenttiin, missä todennäköisesti näkyi joukkolainojen tuottojen supistuminen ja joukkolainamarkkinoiden volatiliiteetin lisääntyminen kolmannella neljänneksellä. Lisäksi vakuutus- ja eläkerahastoinstrumentteihin tehtyjen sijoitusten vuotuinen kasvuvauhti on usean neljänneksen ajan pysynyt suhteellisen nopeana eli hieman yli 7 prosentissa (ks. kehikko 2).

Sitä vastoin ei-rahoitussektorin sijoitukset noteerattuihin osakkeisiin pysyivät hyvin pieninä kolmannella neljänneksellä, ja vuotuinen kasvuvauhti oli tuolloin noin 1 %. Tämä liittyy osakekursien laskuun ja osakemarkkinoiden implisiittisen volatiliiteetin lisääntymiseen uudelleen sekä osakeantien vähenemiseen tänä ajanjaksona. Kuten maksutasetilastoista ilmenee, euroalueen muut sijoittajat kuin rahalaitokset kotiuttivat nettomääräisesti osakesijoituksiaan ulkomailta vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä, kun ne olivat edellisinä neljänneksinä jatkaneet ulkomaisten osakkeiden ostoja, joskin vähäisessä määrin. Sitä vastoin kolmannella neljänneksellä euroalueen ulkopuoliset sijoittajat ostivat nettomääräisesti euroalueen yritysten osakkei-

Euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitusinvestoinnit

	Kanta prosentteina kokonaisuudesta ¹⁾	Vuotuinen kasvuvauhti									
		2000/III	2000/IV	2000/I	2001/II	2001/III	2001/IV	2002/I	2002/II	2002/III	2002/IV
Rahoitusinvestoinnit yhteensä	100	6,0	6,3	7,4	7,3	6,5	5,2	5,1	5,0	5,2	.
<i>josta:</i> lyhytaikaiset rahoitusinvestoinnit ²⁾	43,0	4,9	3,8	5,4	5,5	5,8	6,0	4,7	5,0	5,5	.
<i>josta:</i> pitkäaikaiset rahoitusinvestoinnit ³⁾	56,0	6,5	7,6	8,6	8,3	7,2	5,1	5,3	5,1	5,2	.
Käteinen ja talletukset	37,7	3,6	3,3	3,5	4,3	4,3	4,4	4,7	4,8	4,9	.
Muut arvopaperit kuin osakkeet	14,5	14,9	10,0	17,6	14,4	11,1	9,3	5,7	5,7	6,2	.
<i>josta:</i> lyhytaikaiset	1,9	88,5	34,4	65,9	39,3	23,7	11,5	-8,4	-10,4	0,3	.
<i>josta:</i> pitkäaikaiset	12,6	8,9	7,2	11,3	11,1	9,4	8,9	8,5	8,3	7,1	.
Rahasto-osuudet	11,8	2,3	6,0	5,7	5,0	6,0	5,5	5,4	6,0	6,5	.
<i>josta:</i> rahasto-osuudet ilman rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia	9,7	3,1	6,7	6,0	4,4	4,7	3,6	3,3	4,3	4,9	.
<i>josta:</i> rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet	2,1	-3,7	-0,1	3,8	9,3	16,8	21,1	20,7	17,7	16,1	.
Noteeratut osakkeet	12,2	3,7	7,1	9,3	9,5	7,1	1,7	2,1	1,1	1,1	.
Vakuutustekninen vastuuelva	23,8	9,5	8,5	7,6	7,5	7,2	7,4	7,6	7,3	7,3	.
M3 ⁴⁾		4,4	4,1	3,9	5,6	7,0	8,1	7,4	7,3	7,2	6,8

Lähde: EKP.

Huom. Lisätietoja tilasto-osan taulukon 6.1 alaviitteessä.

1) Vuoden 2002 kolmannen neljänneksen lopussa.

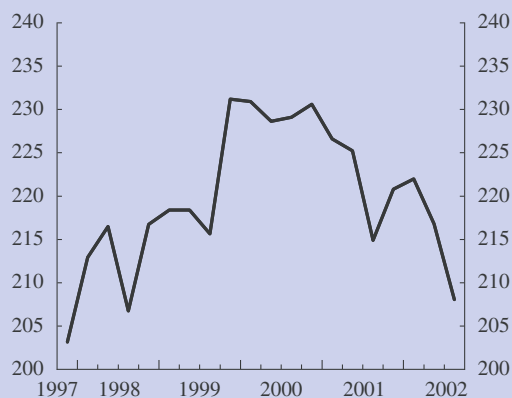
2) Lyhytaikaiset rahoitusinvestoinnit sisältävät käteisen ja talletukset (pl. valtion talletukset), lyhytaikaiset velkapaperit ja rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet. Koska erään eivät sisälly valtion talletukset, lyhyt- ja pitkäaikaisista rahoitusinvestoinneista ei tule yhteensä 100:aa prosenttia. Lukuja tulkittaessa on otettava huomioon, että lyhytaikaisiin rahoitusinvestointeihin sisältyvät sekä lyhyt- että pitkäaikaiset talletukset, sillä talletuksista ei toistaiseksi ole saatavissa maturiteettijakaumaa.

3) Pitkäaikaiset rahoitusinvestoinnit sisältävät pitkäaikaiset velkapaperit, rahasto-osuudet ilman rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, noteeratut osakkeet sekä vakuutus- ja eläkerahastoinstrumentit.

4) Vuosineljänneksen lopussa. Raha-aggregaatti M3 sisältää euroalueen ei-rahallaissektorin ja muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten monetariset saamiset euroalueen rahalaitoksilta.

Euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitusvarallisuuden kehitys

(rahoitusvarallisuus prosentteina BKT:stä)

Lähde: EKP.

nenemisen vaikutukset ovat johtaneet euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitusvarallisuuden heikkenemiseen vuodesta 2000 lähtien. Rahoitusvarallisuuden arvon laskua on kuitenkin osittain kompensoinut kiinteistöjen hintojen nousu ja siten myös asuntovarallisuuden kasvu monissa euroalueen maissa. Vaikka rahoitusvarallisuuden pienenemisen yleisiä taloudellisia vaikutuksia on vaikea arvioida, on kuitenkin syytä uskoa, että osakekurssien merkittävä lasku maailmanlaajuisesti ja suhteellisen suuret velat (ks. kuvio 12) ovat osaltaan vaikuttaneet kiinteän pääoman muodostuksen heikkenemiseen joillakin euroalueen talouden sektoreilla kahden viime vuonna.

ta samalla tavoin kuin edellisillä neljänneksillä. Euroalueen muiden sijoittajien kuin rahalaitosten (euroalueen ulkopuolelle tai euroalueen rahalaitoksille) myymistä osakkeista saadut tuotot kiihdyttivät osaltaan rahan määrän kasvua euroalueella tuona ajanjaksona.

Osakkeiden hintojen laskusta johtuvat arvostustappiot ovat vaikuttaneet epäsuotuisasti euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitusvarallisuuteen, kuten tämän sektorin BKT:hen suhteutetun rahoitusvarallisuuden supistuminen vuoden 2002 alusta lähtien osoittaa (ks. oheinen kuvio). Ei-rahoitussektorin rahoitusvarallisuuden suhde BKT:hen oli vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä samanlainen kuin vuoden 1997 lopussa. Kaikkien muiden tekijöiden pysyessä muuttumattomina nämä rahoitusvarallisuuden pienenemisen vaikutukset ovat johtaneet euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitusvarallisuuden heikkenemiseen vuodesta 2000 lähtien.

nä, ja se oli 9,8 % tammikuussa 2003. Nopeutumisen syynä näyttivät olleen lähinnä rahan hallussapidon ja yön yli -talletusten pienet vaihtoehtoiskustannukset. Rahoitusmarkkinoiden viime kuukausien levottomuus on myös todennäköisesti lisännyt erittäin likvidien instrumenttien kysyntää.

M1:n eristä kääntyi positiiviseksi vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä liikkeessä olevan rahan vuotuinen muutosvauhti, ja se oli erittäin nopeaa (34,6 %) tammikuussa 2003. Tässä näkyy se, että käteiseuroon siirtymisen jälkeen käteisvarantojen määrä on palautunut aiemmalle tasolle vuoden 2002 aikana. Liikkeessä olevan rahan määrän lisääntyminen näyttää johtuneen siitä, että M3:een sisältyviin yön yli -talletuksiin ja muihin lyhytaikaisiin talletuksiin aiemmin siirrettyjä käteisvaroja on purettu sekä siitä, että euroalueen maksutaseen mukaan eurosetelien kysyntä euroalueen ulkopuolella on elpynyt.

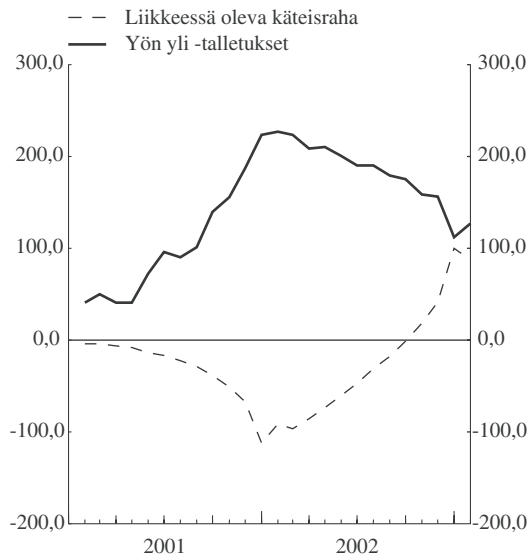
Sitä vastoin yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui edelleen vuonna 2002. Tähän näyttää vaikuttaneen hyvin paljon se, että käteisvarantoja palautettiin aiemmalle tasolle (ks. kuvio 5). Kaikkein tuoreimpien tietojen mukaan yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti kuitenkin nopeutui 6,6 prosenttiin tammikuussa 2003, kun se oli joulukuussa 2002 ollut 5,8 %. Yön yli -talletusten lyhyen aikavälin kasvuvauhti on myös kiihtynyt huomattavasti viime kuukausina, ja vuositasolle korotettu kuuden kuukauden kasvuvauhti oli 10,0 % tammikuussa 2003. Yön yli -talletusten kasvuvauhdin nopeutumisen syynä ovat ehkä alhaiset korot ja edelleen jatkuva voimakas epävarmuus talouden kehityksestä.

Muiden lyhyen aikavälin talletusten vuotuinen kasvuvauhti hiljeni 4,0 prosenttiin tammikuussa 2003, kun se oli ollut vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä 4,9 %. Näin vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä alkanut hidastuminen jatkui.

Kuvio 5.

Liikkeessä oleva käteisraha ja yön yli -talletukset

(vuotuisia virtatietoja, mrd. euroa)

Lähde: EKP.

Näistä talletuksista enintään kahden vuoden määräaikaistalletusten vuotuinen kasvuvauhti (kausivaihteluista puhdistamaton) pysyi edel-

leen hitaana. Se oli 0,6 % tammikuussa 2003, kun se oli joulukuussa 2002 ollut -0,3 %. Samaan aikaan irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten vuotuinen kasvuvauhti (kausivaihteluista puhdistamaton) nopeutui 6,9 prosenttiin tammikuussa, kun se oli joulukuussa ollut 6,6 %. Nämä kasvuvauhdit ovat erilaisia todennäköisesti siksi, että pankkien määräaikaistalletuksille maksamien korkojen ero on kaventunut viime kuukausina, jonka vuoksi tällaiset talletukset eivät ole olleet yhtä houkuttelevia kuin tavanomaiset säästämisvaihtoehdot.

Euroalueen muiden sijoittajien kuin rahalaitosten ilmeinen halu sijoittaa M3:een sisältyviin turvallisiin ja likvideihin instrumentteihin näkyy myös siinä, että jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien suosio on jälleen lisääntynyt. Niiden vuotuinen kasvuvauhti nopeutui tammikuussa 11,0 prosenttiin, kun se oli ollut vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä 8,4 %. Jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien kasvuvauhdin nopeutumisessa näkyy selvästi rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksien huomattava kasvu, koska niihin – samoin kuin yön yli -talletuksiin – on helppo siirtää varoja tilapäisesti silloin, kun markkinatilanne on hyvin epävarma.

Taulukko I.

M3:n erät

(vuotuinen prosenttimuutos, neljännesvuosikeskiarvoja)

	2001 IV	2002 I	2002 II	2002 III	2002 IV	2003 Tammikuu
<i>Kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistetut tiedot</i>						
M1	5,5	6,2	6,6	7,6	8,8	9,8
josta: liikkeessä oleva raha	-18,6	-28,0	-19,9	-7,7	12,9	34,6
josta: yön yli -talletukset	10,4	13,0	11,7	10,3	8,2	6,6
M2-M1 (= muut lyhytaikaiset talletukset)	5,9	6,7	6,4	5,5	4,9	4,0
M2	5,7	6,5	6,5	6,5	6,7	6,7
M3-M2 (= jälkimarkkinakelpoiset instrumentit)	20,6	15,9	14,0	11,6	8,4	11,0
M3	7,7	7,8	7,5	7,2	7,0	7,4
<i>Kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistamattomat tiedot</i>						
Liikkeessä oleva raha	-18,4	-27,9	-19,7	-7,7	12,9	35,2
Yön yli -talletukset	10,1	13,0	11,7	10,4	8,3	6,1
Enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset	7,3	3,6	2,9	1,4	1,3	0,6
Irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletukset	5,0	9,1	9,4	8,9	7,7	6,9
Takaisinosopimukset	19,5	4,6	2,3	2,9	2,3	11,9
Rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet	25,5	29,5	25,1	22,4	18,6	17,2
Enintään 2 vuoden velkapaperit	11,5	1,6	3,9	-4,3	-9,2	-8,3

Lähde: EKP.

Yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen kasvu tasaantui tammikuussa

Rahalaitosten euroalueella oleville myöntämien luottojen vuotuinen kasvuvauhti on vuoden 2002 kolmannesta neljänneksestä lähtien pysynyt tasaisena eli 4,2 prosentissa (ks. taulukko 2). Eri toimialat ovat silti kehittyneet eri tavoin: julkiselle sektorille suuntautuva luotonanto on nopeutunut vuoden 2002 kolmanneksesta neljänneksestä, kun taas yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen kasvuvauhti on hidastunut hieman.

Tammikuussa julkiselle sektorille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti oli hieman alle 2 %. Instrumenteittain tarkasteltuna ilmenee, että rahalaitosten julkisyhteisöille myöntämien lainojen vuotuinen kasvuvauhti oli negatiivinen. Tätä kasvuvauhtia kuitenkin tasoitti se, että rahalaitosten hallussa olevien julkisyhteisöjen velkapapereiden kasvu oli positiivinen.

Yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti hidastui selvästi melko pitkään, aina vuoden 2001 alusta vuoden 2002 viimeiselle neljännekselle. Tiedot vuoden 2002 joulukuulta ja vuoden 2003 tammikuulta viittaavat siihen, että tämä kasvuvauhti on nopeutunut hieman. On silti vielä liian aikaista arvioida, onko yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen vuotuisen kasvuvauhdin hidastuminen päättynyt. Tärkeimmät syyt luottojen hitaaseen kasvu-

vauhtiin näyttävät olevan euroalueen heikko talouskasvu, taloudellisen tilanteen suuri epävarmuus, fuusioiden ja yritysostojen huomattava väheneminen sekä yksityisen sektorin mahdollinen taseiden uudelleen järjestelytarve. Nämä tekijät näyttävät kumonneen pankkien alhaisten korkojen positiiviset vaikutukset. Reaalisesti laskettuna yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti on tällä hetkellä kuitenkin vain hieman pitkän aikavälin keskiarvoa hitaampi. Kasvuvauhti ei myöskään ole epätavallisen hidas, kun sitä verrataan aiempien heikon talouskasvun jaksoihin.

Yksityiselle ei-rahoitussektorille myönnettyjä lainoja koskevat neljännesvuositiedot ovat nyt käytettävissä vuoden 2002 viimeiseltä neljännekseltä. Niiden mukaan yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen vuotuisen kasvuvauhdin hidastuminen johtui vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä lähinnä siitä, että muille rahoitusväälittäjille kuin rahalaitoksille (pois lukien vakuutuslaitokset ja eläkerahastot) myönnettyjen lainojen vuotuinen kasvuvauhti hidastui huomattavasti. Muihin rahoitusväälittäjiin kuin rahalaitoksiin kuuluvat lähinnä pitkän aikavälin rahoitukseen erikoistuneet rahoitusväälittäjät (esim. leasing-yhtiöt, erillisyhtiöt ja factoring-yhtiöt). Sitä vastoin rahalaitosten sekä yrityksille että kotitalouksille myöntämien luottojen vuotuinen kasvuvauhti pysyi jokseenkin muuttumattomana. Kolmannen neljänneksen tapaan yrityksille myönnettyjen lainojen vuotui-

Taulukko 2.

M3:n vastaerät

(vuotuinen prosenttimuutos, neljännesvuosikeskiarvoja, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)

	2001 IV	2002 I	2002 II	2002 III	2002 IV	2003 Tammikuu
Pitkäaikaiset velat						
(ilman omaa pääomaa ja varauksia)	2,9	3,1	4,0	5,1	5,2	5,7
Yli 2 vuoden määräaikaistalletukset	-0,2	0,2	0,9	1,9	2,6	2,6
Irtisanomisajaltaan yli 3 kk:n talletukset	-5,7	-11,5	-13,2	-11,1	-9,0	-5,3
Yli 2 vuoden velkapaperit	5,9	6,5	7,7	8,8	8,1	8,7
Luotot euroalueella oleville	5,2	5,1	4,5	4,2	4,1	4,2
Luotot julkisyhteisöille	-0,7	1,7	1,8	1,1	1,9	1,8
Muut arvopaperit kuin osakkeet	-0,7	3,5	3,8	2,5	4,1	3,5
Lainat	-0,8	-0,8	-0,9	-0,9	-1,2	-0,8
Luotot muille euroalueella oleville	6,9	6,1	5,2	5,0	4,8	4,8
Muut arvopaperit kuin osakkeet	23,8	22,3	14,8	7,5	6,9	9,1
Osakkeet ja osuudet	3,2	2,1	-3,5	1,0	3,3	0,4
Lainat	6,5	5,7	5,6	5,3	4,8	5,0

Lähde: EKP.

nen kasvuvauhti pysyi hitaana myös viimeisellä neljänneksellä, kun taas kotitalouksille myönnettyjen luottojen kasvuvauhti oli melko vakaa. Lainoja analysoidaan toimialakohtaisesti tarkemmin tuonnempana, kun tarkastellaan eirahoitussektorin velkarahoitusta kokonaisuudessaan.

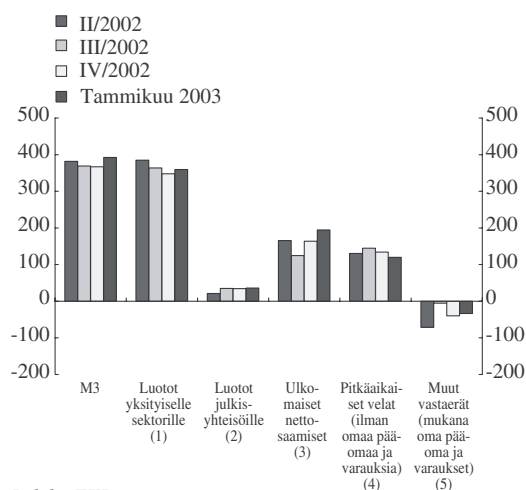
Rahalaitosten pitkäaikaisten rahoitusvelkojen (laskettuna ilman pääomaa ja varauksia) vuotuinen kasvuvauhti pysyi kutakuinkin ennallaan vuoden 2002 kolmantena ja viimeisenä neljänneksenä, sillä se oli tuolloin noin 5,2 % ja nopeutui 5,7 prosenttiin tammikuussa 2003. Tässä M3:n vastaerässä pitkän aikavälin talletukset kasvoivat edelleen hitaasti, kun taas alkuperäiseltä maturiteetiltaan enintään kahden vuoden velkapaperien kasvuvauhti oli nopeaa.

Tammikuussa 2003 euroalueen rahalaitossektorin ulkoinen nettoasema parani absoluuttisten ja kausivaihteluista puhdistamattomien lukujen perusteella 16 miljardia euroa. Tammikuuhun ulottuneen 12 kuukauden jakson aikana se koheni 194 miljardia euroa, kun joulukuuhun 2002 ulottuneen 12 kuukauden jakson aikana se oli kohentunut 164 miljardia euroa (ks. kuvio 6). Euroalueen rahalaitossektorin ulkoisen nettoaseman huomattava elpyminen johtui siitä, että alueen vaihtotase sekä yhteenlasketut suorien

Kuvio 6.

M3:n ja sen vastaerien muutokset

(vuotuisia virtatietoja, ajanjakson lopussa, mrd. euroa, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)

Lähde: EKP.

$M3 = 1 + 2 + 3 - 4 + 5$.

sijoitusten ja arvopaperisijoitusten nettotuonti kohenivat huomattavasti.

Runsas likviditeetti tuskin aiheuttaa inflaatiopaineita

M3:n määrä kasvoi edelleen nopeasti vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä ja tammikuussa 2003, ja euroalueella oli runsaasti likviditeettiä. Koska kuitenkin yleinen epävarmuus taloudessa, rahoitusmarkkinoilla ja geopolitiikassa näyttää olevan keskeinen M3:n kasvuun vaikuttava tekijä, runsas likviditeetti ei silti välttämättä johda kulutuksen kasvuun, vaan kertonee pikemminkin epävarmuuden aiheuttamasta tilapäisestä varautumisreaktiosta. Koska talouskasvu on tällä hetkellä hidasta, on lisäksi epätodennäköistä, että runsas likviditeetti aiheuttaa inflaatiopaineita. Tätä arviota tukee myös yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen hidaskasvuvauhti.

Sijoitusrahastojen taseen loppusumma pieneni vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä

Euroalueen sijoitusrahastojen tasetiedot vuoden 2002 kolmannelta neljännekseltä ovat nyt käytettävissä (ks. tilasto-osan taulukot 2.9–2.11). Ne täydentävät rahalaitosten, vakuutusyhtiöiden ja eläkerahastojen tasetietoja. Tiedot tämän sektorin rahoitusinvestoinneista julkaitaan ensimmäistä kertaa tässä Kuukausikatsauksessa (ks. kehikko 2). Sijoitusrahastojen vuosineljänneksen lopun kantaluovut puolestaan julkaistiin ensimmäisen kerran tammikuun Kuukausikatsauksessa. Sijoitusrahastojen vuotuisen kasvuvauhdin voi johtaa ainoastaan kantojen muutosten perusteella, koska virtatiedot (transaktiot) eivät ole toistaiseksi saatavilla.

Euroalueen sijoitusrahastojen taseen loppusumma vuoden 2002 kolmannen neljänneksen lopussa oli 2 853 miljardia euroa, eli se oli 4 % pienempi kuin vuotta aiemmin (ks. kuvio 7). Kokonaissijoitusten arvon laskuun vaikutti se, että rahastojen rahoitusvaateiden hinnat olivat kehittyneet eri tavoin sen mukaan, millaista sijoitusstrategiaa rahasto noudattaa. Osakerahastojen rahasto-osuuksien vuotuinen arvonmuutos

Kehikko 2.

Euroalueen vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoituksen hankinta ja rahoitusinvestoinnit

Tässä Kuukausikatsauksen numerossa EKP julkaisee ensimmäistä kertaa tilastotietoja euroalueen vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoituksen hankinnasta ja rahoitusinvestoinneista (ks. uusi taulukko 6.2 osassa ”Euroalueen tilastot”). Nämä tiedot täydentävät neljännesvuotuisia taulukkoja euroalueen ei-rahoitussektorin rahoituksen käytöstä ja hankinnasta ja euroalueen rahalaitosten ja muiden rahoituksen välittäjien taseesta eli taulukot 6.1 ja 2.1–2.11 osassa ”Euroalueen tilastot”.

Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmän (EKT 95) mukaan vakuutuslaitokset ja eläkerahastot ovat rahoituslaitoksia, jotka ovat riskien hallintaan liittyvän rahoituksen välittäjiä. Eläkerahastoista mukaan luetaan vain sellaiset, joilla on itsenäinen päätösvalta ja täydellinen kirjanpito. Sitä vastoin epäitsenäiset eläkerahastot ovat osa sitä institutionaalista yksikköä, esimerkiksi yritystä, joka ne on perustanut. Myöskään valtiollisia yksikköjä, jotka sääntelevät, valvovat ja rahoittavat rahastoivaa tai ei-rahastoivaa sosiaaliturvaa, ei lasketa mukaan.

Euroalueen vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoituksen hankintaa ja rahoitusinvestointeja koskeva neljännesvuotuinen taulukko

Vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoituksen hankinta koostuu pääasiassa vakuutus- ja eläkerahastoista, jotka kattavat kotitalouksien osuuden ehtojen täytyttyä maksettavien ennakoitujen korvausten ja etuuksien maksamista varten kerätyistä varoista ja vähemmässä määrin myös vakuutusmaksu- ja korvausvastuun. Rahoituksen hankinnan muut erät ovat merkitykseltään vähäisempiä. Niihin kuuluvat luotot, velkapaperit ja noteeratut osakkeet.

Rahoitusinvestointeihin kuuluvat muun muassa talletukset, velkapaperit, noteeratut osakkeet ja rahasto-osuudet. Vakuutusyhtiöt ja eläkerahastot sijoittavat pääasiassa pitkiin velkapapereihin, noteerattuihin osakkeisiin ja rahasto-osuuksiin pitkän aikavälin sijoitussuunnitelmansa mukaisesti (ks. kuvio A). Tässä yhteydessä ne ottavat huomioon monet niihin kohdistuvat riskirajoitukset. Kuten ei-rahoitussektorillakin, vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen lyhyen aikavälin sijoitukset ovat pääasiassa likvideissä saamisissa.

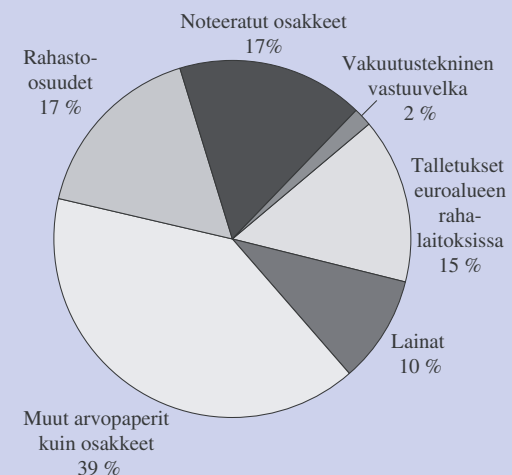
Vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoituksen hankinnan ja rahoitusinvestointien kehitys vuoden 1997 lopusta lähtien

Nyt on saatavilla tiedot vuoden 1997 lopusta vuoden 2002 kolmannelle neljännekselle. Näiden tietojen ansiosta voidaan erottaa transaktiot muista tase-eriin kohdistuneista muutoksista, kuten arvostusmuutoksista.

Transaktiotietojen mukaan tällä ajanjaksolla vakuutuslaitokset ja eläkerahastot hankkivat rahoitusta lähes yksinomaan henkivakuutusten ja eläkerahastojen kautta. Näiden rahastojen vuotuinen kasvuvauhti on ollut muutamana viime vuonna verrattain nopeata, mikä kuvastaa sitä, että kotitalouksien osuus henkivakuutus- ja eläkevakuutusrahastoista on kasvanut nopeammin kuin sijoitukset muihin varallisuusluokkiin (ks. kehikko 1). Vuotuinen kasvuvauhti kuitenkin hidastui vuoden 1998 lopun 9 ½ prosentista 7 ¾ prosenttiin vuoden 2002 kolmannen neljänneksen loppuun mennessä (ks. alla oleva taulukko).

Kuvio A. Euroalueen vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoitusinvestoinnit

(kantatietoja, prosentteina rahoitusvaroista, vuoden 2002 kolmannen neljänneksen lopussa)

Lähde: EKP.

Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot sijoittivat pääasiassa pitkäaikaisiin velkapapereihin ja osakkeisiin (ks. kuvio B). Pitkäaikaisen velkapaperisijoitusten vuotuinen kasvuvauhti oli 7–8 ½ % vuosina 1998 ja 1999 mutta laski 3,6 prosenttiin vuoden 2001 toisella neljänneksellä. Tämän jälkeen sijoitukset kyseisiin arvopapereihin ovat elpyneet selvästi, ja niiden vuotuinen kasvuvauhti on ollut 9–12 %. Sijoitukset noteerattuihin osakkeisiin kehittyivät vastaavalla tavalla vuoden 2001 loppuun asti. Vuonna 2002 noteerattuihin osakkeisiin tehtyjen sijoitusten vuotuinen kasvuvauhti kuitenkin hidastui olennaisesti, kun taas pitkäaikaisiin velkapapereihin tehtävien sijoitusten vuotuinen kasvuvauhti oli samaan aikaan kohtalaisen nopeaa. Rahasto-osuuksiin kohdistuvien sijoitusten vuotuinen kasvuvauhti oli epätavallisen nopeaa (18–25 %) vuoden 2000 loppuun asti. Vuoden 2001 alusta lähtien niiden kasvu on ollut maltillisempaa eli 6–13 % vuodessa.

Näiden transaktioiden ja myös etenkin vuoden 2000 alussa tapahtuneen osakkeiden hintojen laskun johdosta velkapapereiden osuus vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen sijoitussalkuissa kasvoi vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä huippuunsa 40 prosenttiin, kun se oli ollut 32 ½ % vuonna 2001. Sen sijaan noteerattujen osakkeiden painoarvo laski hieman eli alle 17 prosenttiin vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä, kun se oli ollut 24 % vuoden 2000 kolmannella neljänneksellä. Rahasto-osuuksien painoarvo vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen sijoitussalkuissa pysyi verrattain vakaana vuoden 2000 kolmannelta neljännekseltä vuoden 2002 kolmannelle neljännekselle ja se oli tällöin noin 17 prosenttia, kun niiden osuus oli kasvanut selvästi 1990-luvun lopussa.

Euroalueen vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoituksen hankinta ja rahoitusinvestoinnit

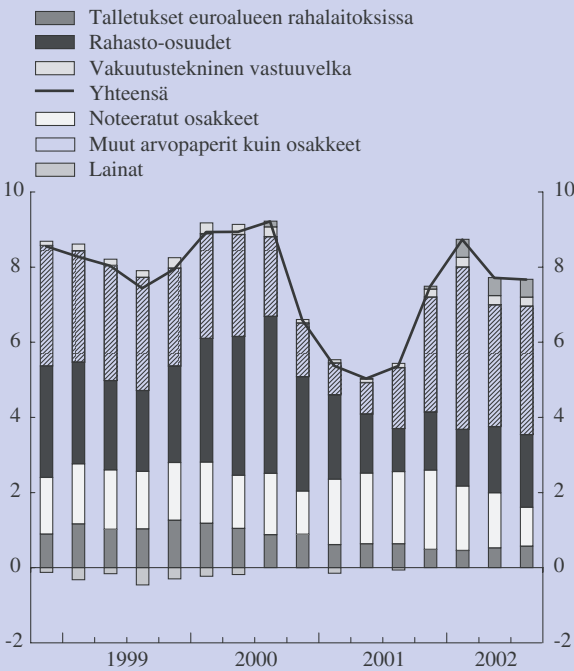
	Osuus kannasta 2002/III	Vuotuinen kasvuvauhti									
		1998/IV	1999/IV	2000/IV	2001/I	2001/II	2001/III	2001/IV	2002/I	2002/II	2002/III
Rahoituksen hankinta	100,0	9,4	9,0	8,3	7,2	7,0	7,0	7,3	7,5	7,4	7,5
Lainat	1,9	23,5	5,7	7,2	-2,2	-5,6	7,0	2,7	6,7	15,2	18,1
Muut arvopaperit kuin osakkeet	0,4	-46,4	161,2	83,7	64,7	73,1	19,1	9,9	10,1	6,4	5,4
Noteeratut osakkeet	3,7	4,4	0,1	0,9	0,7	0,2	1,3	1,5	1,5	1,6	0,5
Vakuustekninen vastuovelka	94,0	9,7	10,1	9,1	8,0	7,9	7,7	8,0	8,2	7,8	7,8
Rahoitusinvestoinnit	100,0	8,6	7,9	6,6	5,4	5,0	5,4	7,5	8,7	7,7	7,7
Talletukset euroalueen rahalaitoksissa	15,0	5,4	8,2	6,2	4,4	4,6	4,6	3,3	3,1	3,6	3,8
Lainat	9,6	-0,9	-2,5	0,0	-1,6	0,2	-0,7	0,8	5,1	5,1	4,9
Lyhytaikaiset	1,8	10,6	-0,9	22,3	11,9	15,0	12,2	10,5	11,7	15,3	19,6
Pitkäaikaiset	7,8	-2,4	-2,7	-3,4	-3,8	-2,3	-3,0	-1,0	3,9	3,0	1,9
Muut arvopaperit kuin osakkeet	40,0	8,4	6,9	4,3	2,6	2,5	5,0	9,2	12,7	9,6	9,6
Lyhytaikaiset	1,4	4,9	6,4	4,5	-23,3	-20,7	-19,5	-7,5	37,0	-0,1	22,8
Pitkäaikaiset	38,6	8,5	6,9	4,3	3,7	3,6	6,1	9,9	11,9	9,9	9,1
Rahasto-osuudet	16,9	25,4	18,9	18,3	12,8	8,7	6,2	8,4	8,4	9,8	11,2
Rahasto-osuudet ilman rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia	15,4	24,5	18,7	18,7	12,2	8,3	5,2	7,3	8,7	10,0	11,7
Rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet	1,4	37,5	20,6	12,4	21,6	14,5	22,2	24,0	4,7	7,1	5,6
Noteeratut osakkeet	16,7	9,0	8,3	4,9	7,3	8,0	8,1	9,5	7,8	6,6	5,1
Vakuustekninen vastuovelka	1,8	4,5	12,4	4,7	4,7	4,9	6,3	11,2	13,7	13,4	12,2

Lähde: EKP.

Kuvio B.

Euroalueen vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoitusinvestoinnit

(vuotuinen kasvuvauhti, vaikutus kasvuun prosenttiyksikköinä)

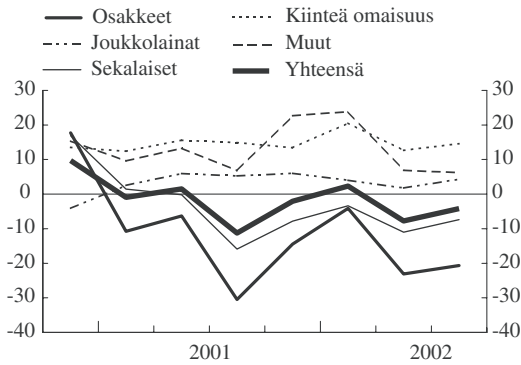

Lähde: EKP.

Kuvio 7.

Euroalueen sijoitusrahastojen saamisen arvon vuotuinen kasvuvauhti sijoituspolitiikan mukaan

(vuotuinen prosenttimuutos, ajanjakson lopun kantatietoja)

Lähde: EKP.

olikin -21 % vuoden 2002 kolmannen neljänneksen lopussa, kun Dow Jones Euro Stoxx -indeksi laski samana ajanjaksona 30 %. Joukkovelkakirjalainasalkkujen arvo puolestaan kasvoi samana ajanjaksona, koska valtion joukkovelkakirjalainojen hinnat nousivat.

Velkapaperiemissioiden kasvu melko vakaata viimeisellä neljänneksellä

Vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti oli 7,1 % eli suunnilleen sama kuin kolmannella neljänneksellä (ks. kuvio 8). Neljännesvuositiedoissa ei kuitenkaan näy se, että vuotuinen kasvuvauhti hidastui 6,4 prosenttiin joulukuussa 2002. Maturiteettikohtainen erittely osoittaa, että emissioiden kokonaismäärän ja pitkäaikaisten velkapaperien emissioiden kehitys oli jokseenkin samankaltaista, sillä pitkäaikaisten velkapaperien emissioiden osuus kokonaismäärästä on 90 %. Lyhytaikaisten velkapaperien emissiot ovat kuitenkin lisääntyneet voimakkaasti viime kuukausina.

Velkapaperien erittelyssä valuutoittain käy ilmi, että euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapaperien kannan keskimääräinen vuotuinen

kasvuvauhti kiihtyi viimeisellä neljänneksellä 0,1 prosenttiyksikköä eli 6,5 prosenttiin. Samaan aikaan euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemien muiden valuuttojen kuin euron määräisten velkapaperien vuotuinen kasvuvauhti hidastui 0,7 prosenttiyksikköä eli 13,2 prosenttiin.

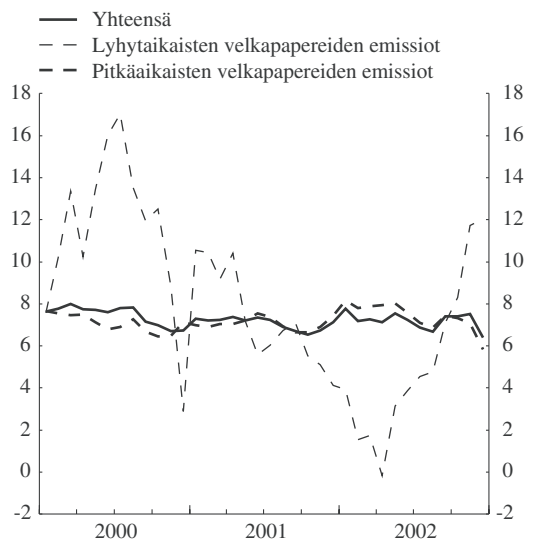
Euromääräisten velkapaperiemissioiden tarkastelu sektoreittain puolestaan osoittaa, että rahalaitosten liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti oli viimeisellä neljänneksellä 5,0 % oltuana 4,9 % kolmannella neljänneksellä (ks. kuvio 9). Rahalaitossektori hankki rahoitusta velkapapereilla pitkän aikavälin näkökulmasta vähän, mikä kuvastaa rahalaitosten talletusten voimakasta kasvua ja heikkoa luottojen kysyntää rahalaitoksilta.

Yritysten liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti oli vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä 4,2 % eli 1,3 prosenttiyksikköä hitaampi kuin edellisellä neljänneksellä. Yritysten emissioiden vähe-

Kuvio 8.

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien velkapaperien vuotuinen kasvuvauhti

(prosenttimuutos)

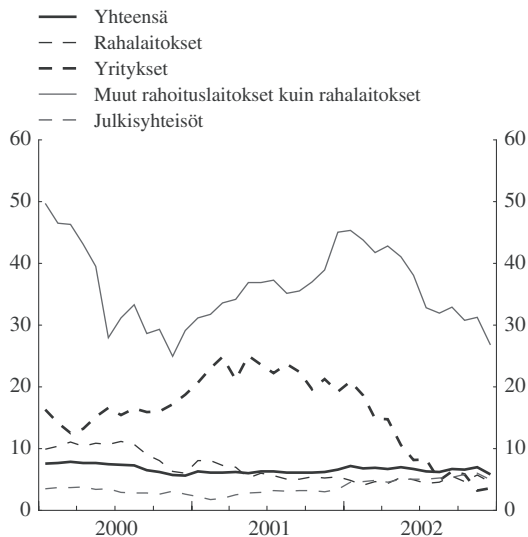
Lähde: EKP.

Huom. Vuotuiset kasvuvauhdit lasketaan rahoitustransaktioiden perusteella ja ne on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Kuvio 9.

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapapereiden vuotuinen kasvuvauhti

(prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

Huom. Vuotuiset kasvuvauhdit lasketaan rahoitustransaktioiden perusteella ja ne on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

neminen saattaa osittain kuvastaa heikkoa luotonkysyntää siitä huolimatta, että yritysten joukkolainojen tuotot ovat supistuneet useimmissa luokituksissa. Monien (erityisesti televiestintäsektorin) yritysten emissioiden supistumisessa näkyvät yritysten pyrkimykset vähentää velkaa ja järjestää taseita uudelleen. Yrityssektorilla pitkäaikaisten velkapapereiden emissioiden ja lyhytaikaisten velkapapereiden emissioiden välillä oli merkittävää vastakohtaisuutta sikäli, että pitkäaikaisia velkapapereita laskettiin runsaasti liikkeeseen ja lyhytaikaisia velkapapereita laskettiin liikkeeseen vain vähän. Näiden kahden emissio-tyypin muutosvauhtien välinen ero näyttää kuitenkin kaventuneen hieman vuoden 2002 kolmannesta neljänneksestä viimeiseen neljännekseen. Yritysten joukkolainojen kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti hidastui kolmannen neljänneksen 14,3 prosentista 10,5 prosenttiin viimeisellä neljänneksellä. Lyhytaikaisten velkapapereiden kannan vuotuinen muutosvauhti oli viimeisellä neljänneksellä yhä negatiivinen, mutta kanta supistui vähemmän kuin edellisenä kuukautena.

Muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten velkapapereiden kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti pysyi nopeana siitä huolimatta, että se hidastui vuoden 2002 kolmannen neljänneksen 32,6 prosentista 29,6 prosenttiin viimeisellä neljänneksellä. Tämän sektorin velkapaperiemissioiden kasvua vauhdittivat viimeisellä neljänneksellä merkittävästi vakuudellisten (asset-backed securities, ABS) arvopapereiden suuret emissiot joissakin euroalueen maissa. Muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten emissioiden kasvun vilkastuminen kuvastaa myös yritysten siirtymistä suorista joukkolainoemissioista epäsuoriin emissioihin ns. erillisyhtiöiden (special purpose vehicles, SPVs) kautta. Erityisesti autoalan, öljyteollisuuden ja televiestintäsektorin yritykset laskivat rahoitusyhtiöidensä kautta liikkeeseen huomattavia määriä arvopapereita vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä. Nämä rahoitusyhtiöt luokitellaan kuuluvaksi muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten sektoriin.

Julkisella sektorilla valtion liikkeeseen laskemien velkapapereiden kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä 4,8 prosenttiin, kun se oli kolmannella neljänneksellä ollut 4,3 %. Lyhytaikaisten velkapapereiden kannan vuotuinen kasvuvauhti nopeutui vuoden viimeisellä neljänneksellä huomattavasti eli 18,1 prosenttiin. Tämä saattaa kuvastaa halua hyödyntää nykyistä lyhyiden korkojen alhaista tasoa.

Samaan aikaan muiden julkiseen sektoriin kuuluvien yksiköiden liikkeeseen laskemien velkapapereiden kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti hidastui viimeisellä neljänneksellä 28,0 prosenttiin oltuaan kolmannella neljänneksellä 33,6 %.

Heikko talouskasvu vaimensi edelleen ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinnan kehitystä

Euroalueen ei-rahoitussektorin velkarahoituksen vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan hidastuneen vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä edelleen hieman eli noin $4\frac{1}{4}$ prosenttiin kolmannen neljänneksen 4,7 prosentista (ks. taulukko 3). Hidastuminen johtui yritysten ja julkis-

Taulukko 3.

Euroalueen ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinta

	Kanta prosentteina (sektorin) koko rahoituksen hankinnasta ¹⁾	Vuotuinen kasvuvauhti ²⁾									
		2000/ III	2000/ IV	2001/ I	2001/ II	2001/ III	2001/ IV	2002/ I	2002/ II	2002/ III	2002/ IV ²⁾
Rahoituksen hankinta yhteensä	100	6,7	6,3	6,1	6,2	5,5	4,7	4,5	4,1	3,9	.
<i>josta:</i> pitkäaikainen rahoitus ³⁾	84,8	5,8	5,6	5,4	5,6	5,2	4,6	4,8	4,5	4,5	.
Velkarahoitus ⁴⁾	85,0	7,1	7,2	6,8	6,6	6,1	5,4	5,4	5,1	4,7	4 ¼
<i>josta:</i> lyhytaikainen velkarahoitus	15,2	12,4	11,0	11,4	9,7	7,1	5,4	3,0	1,6	0,8	1 ½
<i>josta:</i> pitkäaikainen velkarahoitus	69,9	5,9	6,4	5,8	5,9	5,9	5,4	5,9	5,9	5,6	5
Kotitaloudet^{4),5)}	23,0	8,1	7,4	6,5	6,5	5,9	5,7	5,7	5,9	6,1	6
<i>josta:</i> lyhytaikainen velkarahoitus	8,1	7,9	6,3	3,7	2,2	0,7	-0,7	-0,6	1,1	1,2	2 ¼
<i>josta:</i> pitkäaikainen velkarahoitus	91,9	8,1	7,5	6,8	6,9	6,4	6,3	6,3	6,4	6,6	6 ¼
Yritykset	43,3	9,6	8,7	8,7	8,5	7,1	5,5	4,3	3,4	2,7	.
<i>josta:</i> pitkäaikainen rahoitus	80,0	7,2	6,8	7,1	7,4	6,9	5,6	4,9	4,7	4,2	.
Velkarahoitus ⁴⁾	65,4	13,5	14,3	14,1	12,6	10,8	8,3	6,4	5,6	4,2	3 ¾
<i>josta:</i> lyhytaikainen velkarahoitus	20,0	22,1	20,2	18,7	14,3	8,6	5,0	1,0	-2,9	-3,4	-2 ¼
<i>josta:</i> pitkäaikainen velkarahoitus	45,4	9,6	11,7	12,0	11,8	12,0	9,9	9,2	10,0	8,0	6 ¾
<i>josta:</i> lainat	53,7	14,4	15,0	13,5	11,4	9,5	6,8	5,5	5,4	3,9	4
<i>josta:</i> muut arvopaperit kuin osakkeet	8,0	13,2	16,0	25,6	27,4	24,9	23,0	15,1	8,7	6,8	3 ¼
<i>josta:</i> eläkerahastojen vastuovelat	3,7	3,5	3,3	3,4	3,5	3,6	2,6	2,7	2,7	2,8	4
Noteeratut osakkeet	34,6	5,3	4,1	4,5	5,0	3,8	2,8	1,9	0,8	0,7	.
Julkisyhteisöt⁴⁾	33,7	1,9	1,8	1,4	2,1	2,4	2,9	4,3	4,0	4,2	3 ½
<i>josta:</i> lyhytaikainen velkarahoitus	13,8	-1,6	-2,8	1,5	4,2	7,1	9,2	8,9	11,6	9,7	9
<i>josta:</i> pitkäaikainen velkarahoitus	86,2	2,4	2,5	1,4	1,7	1,7	2,0	3,6	2,8	3,3	2 ¾
<i>josta:</i> lainat	16,8	-1,5	-1,3	-0,8	-2,2	-1,1	0,0	0,8	-0,2	-1,0	-2 ¼
<i>josta:</i> muut arvopaperit kuin osakkeet	79,7	2,5	2,5	1,9	3,0	3,1	3,4	4,7	4,6	4,9	4 ¾
<i>josta:</i> valtion talletusvelat	3,4	7,0	2,6	4,9	5,1	5,5	7,7	12,9	13,5	14,0	12

Lähde: EKP.

Huom. Lisätietoja tilasto-osan taulukon 6.1 alaviitteessä.

- 1) Vuoden 2002 kolmannen neljänneksen lopussa. Lyhyt- ja pitkäaikaisen velkarahoituksen hankinta ja sektorin rahoituksen hankinta prosentteina koko rahoituksen hankinnasta. Sektorin lyhyt- ja pitkäaikaisen velkarahoituksen hankinta ja rahoitusinstrumentit prosentteina koko sektorin rahoituksen hankinnasta. Pyöristysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.
- 2) Viimeisimmän neljänneksen luvut on arvioitu raha- ja pankkitilastojen ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuja koskevien tilastojen perusteella.
- 3) Pitkäaikaisen eli yli vuoden pituisen rahoituksen hankinta sisältää pitkäaikaiset lainat, pitkäaikaiset liikkeeseen lasketut velkapaperit, noteeratut osakkeet ja yritysten eläkerahastojen vastuovelat.
- 4) Velkarahoituksen hankinta käsittää lainat, liikkeeseen lasketut velkapaperit, yritysten eläkerahastojen vastuovelat ja valtion talletusvelat. Lyhytaikaisen velkarahoituksen eli enintään vuoden pituisen rahoituksen hankinta sisältää lyhytaikaiset lainat, lyhytaikaiset liikkeeseen lasketut velkapaperit ja valtion talletusvelat. Pitkäaikaisen velkarahoituksen hankinnalla tarkoitetaan pitkäaikaisen rahoituksen hankintaa ilman noteerattuja osakkeita.
- 5) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

yhteisöjen velkarahoituksen vuotuisen kasvuvauhdin hiipumisesta. Kotitalouksien velkarahoituksen vuotuinen kasvuvauhti pysyi sen sijaan vakaana. Maturiteettikohtainen erittely osoittaa, että viimeisellä neljänneksellä lyhytaikaisen velkarahoituksen vuotuinen kasvuvauhti vakautui jonkin verran, joskin se pysyi hyvin hitaana. Sitä vastoin pitkäaikaisen velkarahoituksen vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan hidastuneen. Velkarahoituksen vuotuisen kasvuvauhdin hidastumisesta edelleen on tarkasteltava siinä valossa, että kiinteän pääoman bruttomuodostus kehittyi vaimeasti ja että talouden luottamus oli heikkoa. Nämä tekijät näyttävät vaikuttaneen enemmän kuin velkarahoituksen kustannusten pienenemisestä johtuvat positiivi-

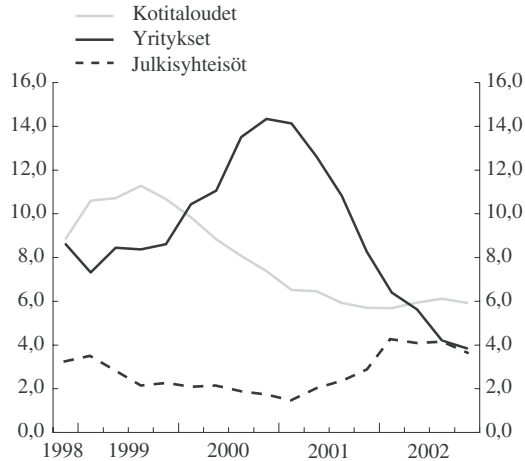
set tekijät. Velkarahoituksen kustannusten pieneneminen näkyy puolestaan pankkien antolainauskorkojen alenemisena sekä valtion ja yritysten joukkolainojen tuottojen supistumisena viime kuukausien aikana.

Kotitalouksien velkarahoituksen hankinnan vuotuinen kasvuvauhti pysyi vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä vahvana eli noin 6 prosentissa (ks. kuvio 10). Tämä johtui lähinnä pitkäaikaisen velkarahoituksen vuotuisen kasvuvauhdin yleisestä vakaudesta. Pitkäaikaisen velkarahoituksen osuus kotitalouksien kaikista veloista on yli 90 % ja koostuu suurimmaksi osaksi asuntolainoista. Pankkien asuntolainakorkojen lasku historiallisen alhaiselle tasolle ja asuntojen

Kuvio 10.

Ei-rahoitussektorin velkarahoituksen hankinta

(vuotuinen prosenttimuutos)

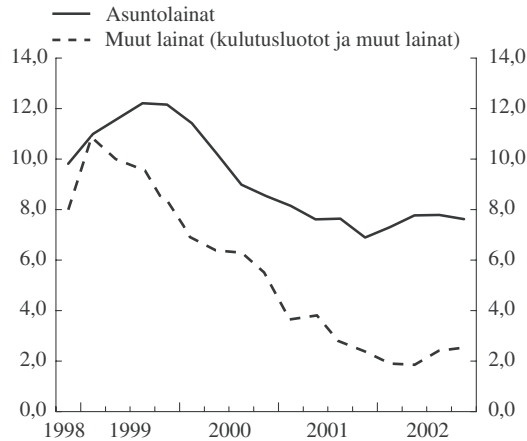
Lähde: EKP.

Huom. Lisätietoja taulukossa 3.

Kuvio 11.

Kotitalouksille myönnetyt lainat käyttö-tarkoituksen mukaan

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

hintojen suhteellisen nopean nousun jatkuminen joissakin euroalueen maissa kiihdyttävät osaltaan asuntolainojen kysyntää entisestään (ks. taulukko 4 ja kuvio 11). Lyhytaikaisen velkarahoituksen – tämän osuus kotitalouksien koko velkarahoituksesta on hieman alle 10 % – vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan nopeutuneen jonkin verran aiemmasta hyvin hitaasta vauhdista. Koska kotitalouksien velkarahoituksen vuotuinen kasvuvauhti pysyi yhä suhteellisen no-

peana, kotitalouksien velan suhde BKT:hen kasvoi hieman (ks. kuvio 12).

Yritysten velkarahoituksen vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan sitä vastoin hidastuneen vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä edelleen, joskin aiempaa verkkaisemmin eli vähän alle 4 prosenttiin vuoden kolmannen neljänneksen 4,2 prosentista. Kun lainarahoituksen vuotuinen kasvuvauhti vakautui viimeisellä neljänneksellä,

Taulukko 4.

Rahalaitosten lainat kotitalouksille ja yrityksille

(vuosineljänneksen lopussa, kausi- ja kalenterivaikutuksista puhdistamattomia tietoja)

	Kanta prosentteina kokonaismäärästä ¹⁾	Vuotuinen kasvuvauhti					
		2001/III	2001/IV	2002/I	2002/II	2002/III	2002/IV
Lainat yrityksille	47,5	7,6	6,2	5,0	4,4	3,5	3,5
Enintään vuoden	33,2	5,2	2,1	-1,6	-3,1	-2,6	-1,6
Yli vuoden	66,8	9,0	8,6	8,8	8,8	6,9	6,3
1–5 vuoden	17,3	9,9	12,8	12,3	12,2	8,5	6,0
Yli 5 vuoden	49,5	8,6	7,2	7,7	7,6	6,3	6,5
Lainat kotitalouksille²⁾	52,5	5,9	5,2	5,4	5,7	5,9	5,8
Kulutusluotot ³⁾	15,8	3,6	3,0	3,7	3,0	3,2	3,7
Asuntolainat ³⁾	66,4	7,6	6,9	7,3	7,8	7,8	7,6
Muut lainat	17,8	2,1	1,7	0,4	0,9	1,7	1,5

Lähde: EKP:n raha- ja pankkitilastot.

Huom. Lisätietoja tilasto-osan taulukossa 2.5 sekä sitä koskevassa teknisessä huomautuksessa.

1) Vuoden 2002 viimeisen neljänneksen lopussa. Sektorin lainat prosentteina rahalaitosten yksityiselle ei-rahoitussektorille (pl. kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt) myöntämien lainojen kokonaismäärästä. Maturiteettijakauma ja erittely käyttötarkoituksen mukaan on ilmaistu prosentteina rahalaitosten kyseiselle sektorille myöntämistä lainoista. Pyörästysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

2) Kotitalouksien määritelmä vastaa EKT 95:n määritelmää.

3) Kulutusluottojen ja asuntolainojen määritelmät vaihtelevat hieman maittain.

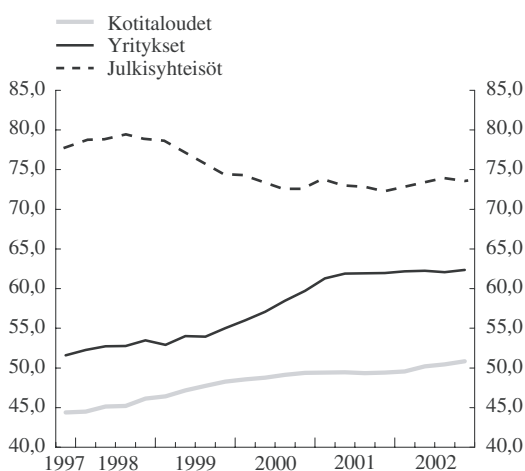
velkapaperiemissiöt vähenivät huomattavasti. Koska kiinteän pääoman investointien rahoitusta tarvittiin yrityksissä vähän heikon kysynnän vuoksi, yritykset todennäköisesti jatkoivat velkojensa vakauttamista. Yritysten velan suhde BKT:hen olikin melko vakaa (ks. kuvio 12). Tässä yhteydessä on otettava huomioon yritysten rahoitusvarallisuuden arvon heikkenemisen vaikutus niiden taseisiin vuonna 2002, minkä vuoksi velkaantuneisuusaste (mitattuna velan suhteella rahoitusvarallisuuteen) oli keskimääräistä suurempi (ks. kehikko 1). On mahdollista, että lainantajat ovat edelleenkin suhtautuneet lainanantoon varovasti joidenkin lainanottajien luottokelpoisuuteen liittyvien huolten vuoksi. Tämä on saattanut vaikuttaa erityisesti pahoin velkaantuneisiin lainanottajiin talouden joillakin sektoreilla. Nykyinen kehitys ei kuitenkaan viittaa siihen, että luotonsaanti olisi koko euroalueella vaikeutunut.

Vaikka velan vakauttaminen saattaa ensin merkitä investointisuunnitelmien lykkäämistä, se parantaa yritysten taseita ajan mittaan. Yritysten ponnisteluilla vähentää suhteellista velkaantuneisuuttaan on jo saattanut olla positiivinen vaikutus siihen, millaisiksi markkinaosapuolet ovat

Kuvio 12.

Ei-rahoitussektorin velan suhde BKT:hen

(prosentteina)

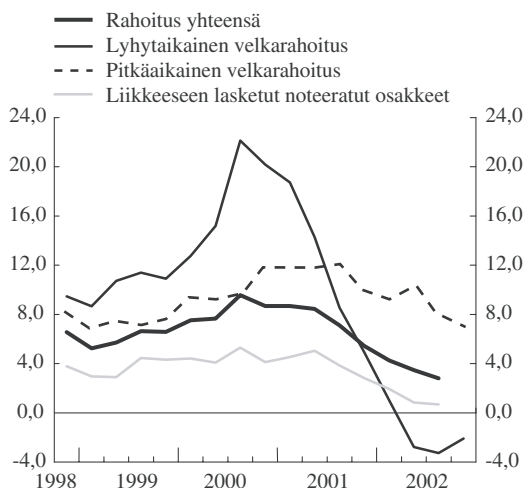
Lähde: EKP.

Huom. Lisätietoja taulukossa 3. Neljännesvuotuisen rahoitustilinpidon mukaan laskettuna velan suhde BKT:hen on hieman pienempi kuin vuotuisessa rahoitustilinpidossa lähinnä sen vuoksi, että ei-rahoitussektorin ja euroalueen ulkopuolisten pankkien myöntämät lainat eivät tällöin sisälly laskentaan.

Kuvio 13.

Yritysten lyhyt- ja pitkäaikaisen rahoituksen hankinta

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

Huom. Lisätietoja taulukossa 3.

viime kuukausina arvioineet yritysten luottoriskipreemiot rahoitusmarkkinoilla, kuten yritysten ja valtion joukkolainojen tuottoeron kaventuminen osoittaa (ks. kuvio 24).

Yritysten rahoituksen hankinnasta noteerattuja osakkeita liikkeeseen laskemalla on käytettävissä tietoja ainoastaan vuoden 2002 kolmannen neljänneksen loppuun saakka. Kuten toisella neljännekselläkin yritysten liikkeeseen laskevien noteerattujen osakkeiden vuotuinen kasvuvauhti oli kolmannella neljänneksellä varsin hidasta eli 0,7 %, mikä kuvasti heikkoa talouskasvua ja oman pääoman ehtoisen rahoituksen suuria kustannuksia (ks. kuvio 13). Kuten kehikosta 3 ilmenee, sekä listautumisannit että uusannit pysyivät hyvin vähäisinä vuonna 2002, myös viimeisellä neljänneksellä.

Pankkikorot laskivat edelleen tammikuussa 2003

Lyhyet pankkikorot olivat pysyneet suurin piirtein vakaina vuoden 2002 viiden ensimmäisen kuukauden aikana, mutta laskivat toukokuusta lähtien (ks. kuvio 14). Laskusuuntausta vahvisti

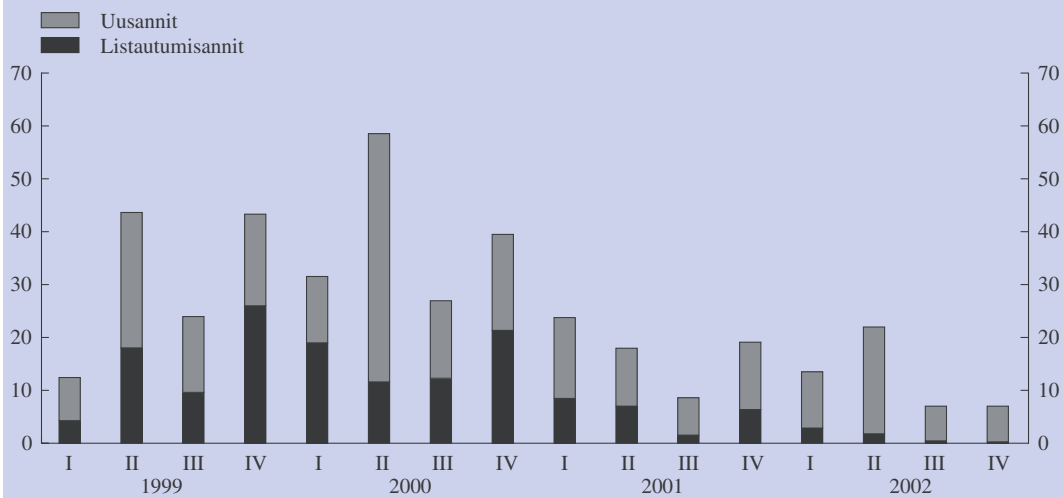
Kehikko 3.

Osakeantien viimeaikainen kehitys euroalueella

Osakemarkkinoiden nopean kasvun aikana 1990-luvun lopussa ja vuoden 2000 alussa euroalueen yritykset hankkivat huomattavan paljon uutta osakepääomaa joko listautumisanneilla tai uusanneilla. Sittemmin yritykset ovat tulleet yhä haluttomammiksi tai niiden on ollut yhä vaikeampaa laskea liikkeeseen osakkeita pörsseissä (ks. kuvio A). Tässä kehikossa tarkastellaan joitakin euroalueen osakemarkkinoiden erityispiirteitä ja esitetään syitä siihen, miksi osakerahoituksen hankkiminen on tällä hetkellä vähäistä.

Kuvio A. Brutto-osakeannit euroalueella

(mrd. euroa)

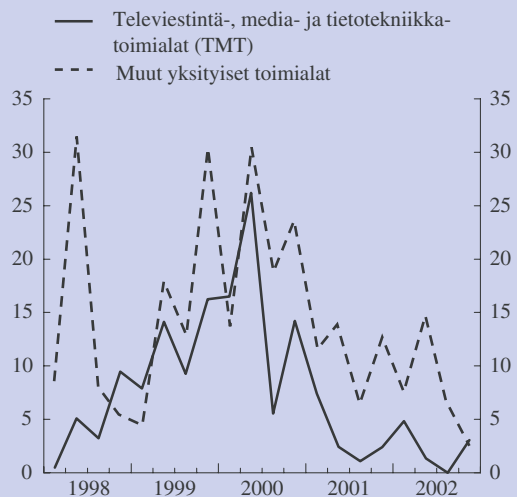
Lähde: Bondware.

Yksityisen rahoitusalan tutkimuslaitoksen Bondwaren mukaan osakkeiden bruttomääräiset liikkeeseenlaskut olivat vuonna 2002 pienimmillään sitten vuoden 1996: niiden osuus vastasi vain 45:tä prosenttia neljän aiemman vuoden keskiarvosta. Etenkin listautumisannit ovat vähentyneet huomattavasti, sillä niitä oli tuskin lainkaan vuoden 2002 toisella puoliskolla. Koko vuonna niiden osuus vuosien 1999–2002 vuotuisesta keskiarvosta oli vain 13 %. Vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä euroalueella rekisteröitiin vain kahdeksan listautumisantia, joiden kokonaisarvo oli vain 170 miljoonaa euroa. Neljänä aikaisempana vuonna listautumisanteja oli ollut neljännesvuosittain keskimäärin 49, joiden neljännesvuosittainen keskiarvo oli 9,4 miljardia euroa. Tuoreimmat suunta-antavat tiedot viittaavat siihen, että osakemarkkinoiden kehitys on pysynyt vaimeana ja on jopa heikentynyt entisestään vuoden 2003 alussa.

Yritysten halukkuuteen hankkia toiminnalleen rahoitusta osakemarkkinoilta vaikuttavat monet tekijät. Ensinnäkin yritysten pääoman tarve liittyy kiinteästi talouskehitykseen. Voimakkaan talouskasvun aikana on monenlaisia mahdollisuuksia sijoittaa ja tarve hankkia pääomaa (osakerahoitusta tai muuta rahoitusta) on suuri. Näin ollen vuosien 2001 ja 2002 heikko talouskasvu on todennäköisesti vaikuttanut siihen, että osakeannit ovat vähentyneet. Toiseksi oman pääoman kustannukset eli tuotto, jota sijoittajat odottavat vastineeksi pääomasijoitukseen liittyvästä riskistä, on tärkeä tekijä arvioitaessa emissio toimintaa.¹ Kun oman pääoman kustannukset ovat suuret, yleisölle tarjolla olevien osakkeiden määrä on todennäköisesti pieni. Koska kolmena viime vuonna osakkeiden hinnat ovat laskeneet huomattavasti ja korot ovat olleet alhaiset, oman pääoman kustannukset ovat olleet suuret. Tämä on saattanut vähentää yritysten halukkuutta hankkia rahoitusta osakemarkkinoilta. Kolmanneksi epäsymmetrinen informaatio siitä, mikä on yritysten todellinen arvo, voi suurentaa listautumis- ja uusantien heilahtelua. Kun epävarmuus yritysten oikeasta arvosta on laajalle levinnyttä,

¹ Ks. myös joulukuun 2002 Kuukausikatsauksen kehikko 5 ”Listautumisannit euroalueella”.

Kuvio B.
Brutto-osakeannit euroalueella toimialoittain
 (mrd. euroa)

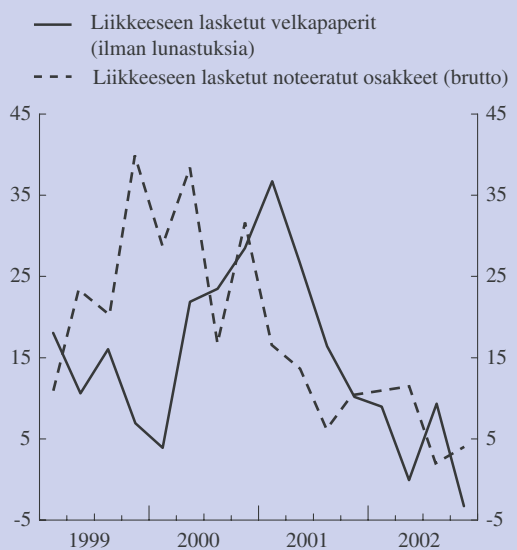
Lähde: Bondware.

sijoittajat saattavat olla haluttomia sijoittamaan osakkeisiin. Vuonna 2002 osakemarkkinat olivat erittäin epävarmat mm. siitä syystä, että markkinoilla oltiin edelleen huolestuneita yritysten kirjanpitostandardeista ja tulostiedoista. Tämä on todennäköisesti heikentänyt monien sijoittajien halua rahoittaa osakkeiden liikkeeseenlaskua.

Toimialoittain tarkasteltuna 1990-luvun lopussa ja vuonna 2000 emissioita tehtiin eniten televiestintä-, media- ja tietotekniikkatoimialalla. Ajoittain tämän toimialan osakkeiden osuus kaikkien listattujen osakkeiden arvosta oli yli puolet (ks. kuvio B). Näiden osakkeiden hinnat myös halpenivat eniten, kun osakemarkkinoiden korjausliike vuonna 2000 alkoi. Osaksi tästä syystä tämän toimialan osakkeiden bruttoemissiot vähenivät jyrkästi vuosina 2001 ja 2002. Vaikka televiestintä-, media- ja tietotekniikkatoimiala ehkä käynnistikin listautumisantien nousu- ja las-
 kusuhdanteet, myös muiden toimialojen noteerattujen osakkeiden liikkeeseenlasku on vähentynyt merkittävästi viime vuosina. Vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä muiden kuin televiestintä-, media- ja tietotekniikkatoimialojen osakkeiden bruttoemissioiden kokonaisarvo oli vain 20 % neljän aiemman vuoden neljännesvuosittaisesta keskiarvosta.

Yritysten osakeantien vähenemiseen vuosina 2001 ja 2002 ajoittui myös velkapapereiden liikkeeseenlaskun jokseenkin samansuuruinen väheneminen (ks. kuvio C). Vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä yritysten velkapapereiden nettoemissioiden arvo oli -3,3 miljardia euroa, kun vastaava neljännesvuosittainen arvo neljänä aikaisempana vuonna oli ollut keskimäärin 14,7 miljardia euroa. Yritysten noteerattujen osakkeiden bruttoemissiot vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä puolestaan laskivat 4 miljardiin euroon. Se oli huomattavasti vähemmän kuin neljän aiemman vuoden keskiarvo eli 18 miljardia euroa neljännesvuosittain. Osakerahoituksen hiipuminen viittaa osaksi siihen, että pääoman tarve on talouskasvun hidastumisen vuoksi ollut aiempaa vähäisempää. Pääomamarkkinoiden käsitysten muuttuminen pessimistisemmiksi viime vuosina on myös saattanut ohjata yritykset hankkimaan rahoitusta yhä enemmän muulla tavoin, esimerkiksi käyttämällä muita oman pääoman ehtoisia rahoitusmuotoja tai sisäisiä rahoituskanavia. Lisärahoitusta on myös voitu hankkia erillisyyhtiöiden ja muiden rahoituksenvälittäjien kuin rahalaitosten kautta. Onkin todettava, että muiden rahoituksenvälittäjien kuin rahalaitosten velkapapereiden liikkeeseenlasku oli vireää koko vuoden 2002. Tässä näkyy ehkä osaksi se, että yhä useammat yritykset käyttävät erillisyyhtiöitä velkapapereiden liikkeeseenlaskuun.

Kuvio C.
Yritysten liikkeeseen lasketut arvopaperit
 (mrd. euroa)

Lähteet: Bondware ja EKP.

Huom. Velkapapereiden liikkeeseenlaskut ovat nettomääräisiä lunastuksia, kun taas noteerattujen osakkeiden liikkeeseenlaskut ovat bruttomääräisiä.

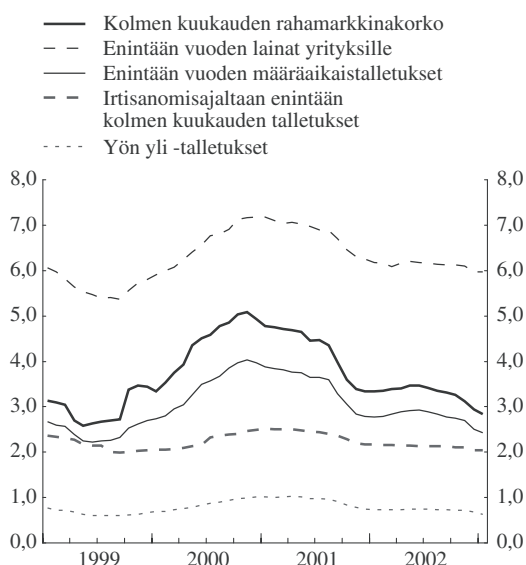
EKP:n ohjaukskorkeiden alentaminen joulukuun alussa, ja laskusuuntaus jatkui tammikuussa 2003. Toukokuusta 2002 tammikuuhun 2003 enintään vuoden määräaikaistalletusten keskimääräinen pankkikorko laski 50 peruspistettä. Tämä oli jokseenkin rahamarkkinakorkojen samanaikaisen 65 peruspisteen laskun mukaista. Samaan aikaan yön yli -talletusten keskimääräinen pankkikorko ja irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten korko laskivat vain 10 peruspistettä. Nämä korot yleensäkin sopeutuvat muita korkoja jähmeämmin rahamarkkinakorkojen kehitykseen.

Myös lyhyet antolainauskorot laskivat, ja yrityksille myönnettyjen enintään vuoden pituisten lainojen keskimääräinen pankkikorko laski noin 20 peruspistettä toukokuusta 2002 tammikuuhun 2003. Rahamarkkinakorkojen välittyminen yrityksille myönnettyjen lyhytaikaisten lainojen pankkikorkoihin on kuitenkin ollut jonkin verran jähmeämpää kuin aiempien kokemusten perusteella voisi päätellä. Korkojen välittymisen jäykkyys osoittaa, että pankit ovat saattaneet hieman korottaa lainoista perimiään riskipremioita luottoriskin suurenemisen kompensoimiseksi.

Kuvio 14.

Pankkien lyhyet korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

Lähteet: EKP:n yhteenlaskemat maittaiset tiedot ja Reuters. Huom. Sisältää myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

Kuvio 15.

Pankkien pitkät korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

Lähteet: EKP:n yhteenlaskemat maittaiset tiedot ja Reuters. Huom. Sisältää myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

Lisäksi pitkät pankkikorot laskivat tammikuussa 2002 jatkuneen yleisen trendin mukaisesti (ks. kuvio 15). Toukokuusta 2002 tammikuuhun 2003 yli kahden vuoden määräaikaistalletusten keskimääräinen pankkikorko ja kotitalouksien asuntolainojen vastaava korko laskivat suunnilleen 85 peruspistettä, kun taas yrityksille myönnettyjen yli vuoden pituisten lainojen korko laski noin 70 peruspistettä. Nämä korkojen laskut ovat verrattavissa valtion viiden vuoden joukkolainan keskimääräisen tuoton supistumiseen suunnilleen 150 peruspisteellä samana ajankohtana.

Kaiken kaikkiaan useimpien pitkien pankkikorkojen kehitys viime kuukausina on ollut kutaquinkin aiempien kokemusten mukaista. Yrityksille myönnettyjen pitkäaikaisten lainojen korkojen kehitykseen ovat kuitenkin vaikuttaneet paitsi markkinakorkojen lasku myös yritysten luottoriskiä liittyvät huolet. Yritysten joukkolainojen tuottoerot ovat pitkällä aikavälillä tarkasteltuna pysyneet suhteellisen suurina vuoden 2003 alkupuolella, vaikka ne ovatkin pienentyneet tuntuvasti kesästä 2002 lähtien (ks. kuvio 24).

Rahamarkkinakorot laskussa viime kuukausina

Rahamarkkinakorot ovat viime kuukausina laskeneet jatkaen näin toukokuun 2002 puolivälistä alkanutta kehitystä. Eniten ovat laskeneet pitkät korot (ks. kuvio 16). Tästä syystä 12 kuukauden ja yhden kuukauden euriborkorkojen erona mitattu rahamarkkinoiden tuottokäyrä, joka oli lähes tasainen joulukuun 2002 alussa, on sittemmin kääntynyt laskevaksi. Tämä kuvastaa, että markkinaosapuolet odottivat lyhyiden korkojen laskevan tulevaisuudessa alhaisemmiksi kuin ne aiemmin odottivat.

Eoniakorkona mitattu yön yli -korko, joka oli joulukuussa 2002 ollut verrattain korkea, laski vuoden 2003 alussa vähitellen lähelle eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorkoa. Eoniakorko vaihteli muutamia lyhytaikaisia poikkeuksia lukuun ottamatta tammikuun lopusta maaliskuun 5. päivään 2,75 prosentin ja 2,82 prosentin välillä. Kahden viikon eoniaswapkorko pysyi helmikuussa lähellä mini-

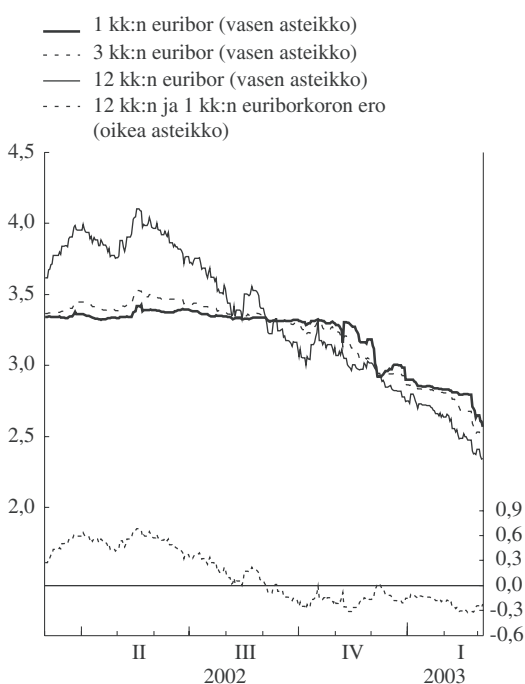
mitarjouskorkoa. Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioissa, joiden maksut on suoritettu vuoden 2003 puolella, marginaalikorko on ollut keskimäärin 3 ja keskiporko 4 peruspistettä korkeampi kuin minimitarjouskorko (ks. kehikko 2).

Tammikuun lopusta maaliskuun 5. päivään yhden kuukauden euriborkorko laski 26 peruspistettä eli 2,57 prosenttiin ja kolmen kuukauden euribor 33 peruspistettä eli 2,48 prosenttiin. Eurojärjestelmän pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden korot ovat kehittyneet viime kuukausina paljolti samoin kuin kolmen kuukauden euribor. Operaatioissa, jonka maksut suoritettiin 27.2.2003, marginaalikorko oli 2,48 % ja keskiporko 2,51 %. Marginaalikorko oli 30 peruspistettä alempi kuin pitempiaikaisessa rahoitusoperaatioissa, jonka maksut suoritettiin 30.1., ja 45 peruspistettä alempi kuin operaatioissa, jonka maksut suoritettiin 23.12.2002. Keskiporko oli vastaavasti 29 peruspistettä alempi kuin pitempiaikaisessa rahoitusoperaatioissa, jonka maksut suoritettiin 30.1., ja 44 peruspistettä alempi kuin operaatioissa, jonka maksut suoritettiin 23.12.2002.

Kuvio 16.

Euroalueen lyhyet korot ja rahamarkkinoiden tuottokäyrä

(vuotuinen korko, prosenttiyksikköinä, päivähavainnot)

Lähde: Reuters.

Pitkät rahamarkkinakorot ovat viime kuukausina laskeneet eniten. Tammikuun lopusta maaliskuun 5. päivään kuuden kuukauden euribor laski 32 peruspistettä eli 2,40 prosenttiin ja 12 kuukauden euribor 30 peruspistettä eli 2,34 prosenttiin. Maaliskuun 5. päivänä kahdenoista ja yhden kuukauden euriborkorkojen erona mitattu rahamarkkinoiden tuottokäyrä oli -23 peruspistettä eli hieman jyrkempi kuin tammikuun lopussa.

Vuonna 2003 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut 3 kuukauden odotetut euriborkorot ovat niin ikään laskeneet viime kuukausina. Markkinaosapuolet odottivat 5.3.2003 lyhyiden korkojen uran olevan vuonna 2003 huomattavasti alempana kuin ne vielä joulukuun alussa 2002 olivat arvioineet (ks. kuvio 17). Tilanne on aivan viime aikoina kehittynyt siten, että maaliskuussa 2003 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut korot laskivat 22 peruspistettä tammikuun lopusta 5. päivään maaliskuuta, jolloin ne olivat 2,25 %. Kesäkuussa 2003 erääntyvien sopimusten pohjalta johdetut

Kehikko 4.

Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne 23.2.2003 päättyneenä pitoajanjaksona

Eurojärjestelmä toteutti tarkasteltavana pitoajanjaksona neljä perusrahoitusoperaatiota ja yhden pitempiaikaisen rahoitusoperaation.

Säännölliset rahapoliittiset operaatiot

(mrd. euroa, korot vuotuisina prosentteina)

Operaatio	Maksujen suorituspäivä	Operaation eräpäivä	Tarjousten määrä	Jaetun likviditeetin määrä	Tarjoukset/ jaettu likviditeetti	Vastapuolten määrä	Minimitarjouskorko	Marginaalikorko	Painotettu keski-korko
Perusrahoitusoperaatio	29.1.2003	12.2.2003	114,9	83,0	1,38	272	2,75	2,79	2,81
Perusrahoitusoperaatio	5.2.2003	19.2.2003	115,8	86,0	1,35	279	2,75	2,78	2,79
Perusrahoitusoperaatio	12.2.2003	26.2.2003	100,5	75,0	1,34	269	2,75	2,76	2,78
Perusrahoitusoperaatio	19.2.2003	4.3.2003	125,1	95,0	1,32	283	2,75	2,77	2,78
Pitempiaikainen rahoitusoperaatio	30.1.2003	30.3.2003	31,7	15,0	2,11	156	2,75	2,78	2,80

Lähde: EKP.

Perusrahoitusoperaation painotettu keski-korko laski pitoajanjaksona vähitellen 2,81 prosentista 2,78 prosenttiin, jolloin marginaalikorko oli kussakin operaatiossa yhden tai kaksi peruspistettä alempi. Tarjousten määrä suhteessa jaettuun likviditeettiin sekä vastapuolten määrä olivat kaikissa perusrahoitusoperaatioissa huomattavan vakaat.

Kahta pankkipäivää lukuun ottamatta eonikorko vaihteli 2,77 prosentista 2,81 prosenttiin. Tammikuun 31. päivänä se nousi 2,86 prosenttiin tavanomaisen kuukauden lopun vaikutuksen vuoksi ja laski pitoajanjakson viimeisenä pankkipäivänä 2,39 prosenttiin, koska likviditeettiä oli tarjolla melko runsaasti. Pitoajanjakson päättyessä talletusmahdollisuuden nettomääräinen käyttö oli 3,9 miljardia euroa (perjantaina 21.2. se oli ollut 1,3 miljardia euroa, ja sama määrä kertyi automaattisesti lauantaina 22.2. ja sunnuntaina 23.2.). Luottolaitosten eurojärjestelmässä olevien sekkilitalletusten ja varantovelvoitteen välinen ero oli keskimäärin 0,71 miljardia euroa.

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavien riippumattomien tekijöiden (eli muiden kuin rahapolitiikkaan liittyvien tekijöiden) likviditeettiä sitova nettovaikutus (oheisen taulukon kohta b) oli keskimäärin 82,5 miljardia euroa. Riippumattomiin tekijöihin perustuvista keskimääräisistä likviditeettitarpeista julkistetut arviot vaihtelivat 76,7 miljardista eurosta 89,0 miljardiin euroon. Ennustetun ja todellisen likviditeetin tarpeen välinen ero oli suurimmillaan pitoajanjakson ensimmäisinä päivinä, jolloin se oli 1,5 miljardia euroa.

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät

(mrd. euroa)

Päivittäinen keskiarvo pitoajanjaksona 24.1.2003–23.2.2003

	Likviditeettiä lisäävät	Likviditeettiä vähentävät	Nettovaikutus
(a) Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot	213,9	0,3	+ 213,6
Perusrahoitusoperaatiot	168,6	-	+ 168,6
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	45,0	-	+ 45,0
Maksuvalmiusjärjestelmä	0,3	0,3	0,0
Muut operaatiot	0,0	-	0,0
(b) Muut pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät	356,4	438,9	- 82,5
Liikkeessä olevat setelit	-	340,7	- 340,7
Valtion talletukset eurojärjestelmässä	-	50,2	- 50,2
Ulkomaiset saamiset (ml. kulta), netto	356,4	-	+ 356,4
Muut tekijät, netto	-	48,0	- 48,0
(c) Luottolaitosten talletukset eurojärjestelmän sekkileillä (a) + (b)			131,1
(d) Varantovelvoite			130,4

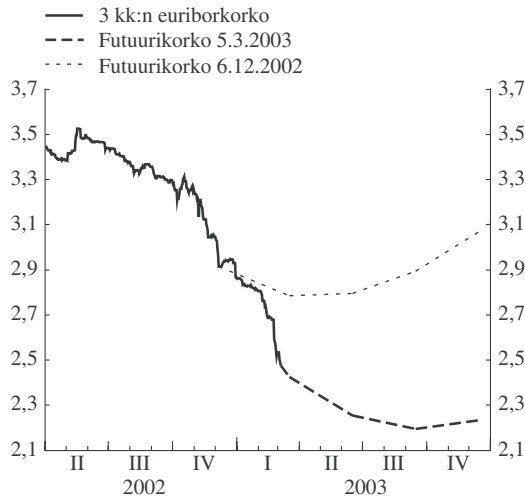
Lähde: EKP.

Huom. Pyöristysten vuoksi luvut eivät välttämättä täsmää.

Kuvio 17.

Kolmen kuukauden korot ja futuurikorot euroalueella

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

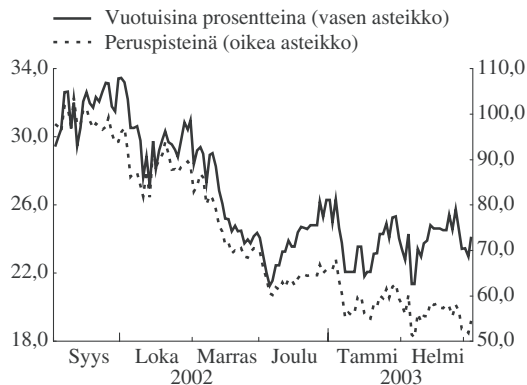
Huom. Tänä ja kolmena seuraavana neljänneksenä erääntyvien kolmen kuukauden futuurisopimusten korkoja Liffen noteerausten mukaan.

korot laskivat samana aikana 23 peruspistettä eli 2,20 prosenttiin. Vastaavasti syyskuussa erääntyvien sopimusten pohjalta johdetut korot laskivat 27 peruspistettä eli 2,24 prosenttiin ja joulukuussa erääntyvien sopimusten pohjalta

Kuvio 18.

Kesäkuussa 2003 erääntyviin kolmen kuukauden euriborfutuureihin perustuvista optioista johdettu implisiittinen volatilitiitti

(päivähavaintoja)

Lähteet: Bloomberg ja EKP:n laskelmat.

Huom. Peruspisteinä ilmaistu volatilitiitti on laskettu kertomalla prosentteina ilmaistu implisiittinen volatilitiitti vastavalla korolla. (Ks. myös kehikko "Implisiittisen volatilitiitin johtaminen lyhyisiin korkofutuureihin perustuvista optioista" toukokuun 2002 Kuukausikatsauksen sivuilla 13–16.)

johdetut korot 33 peruspistettä eli 2,32 prosenttiin.

Kesäkuussa 2003 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdettujen 3 kuukauden euriborkorkojen volatilitiitti kuvastaa markkinaosapuolten epävarmuutta sen suhteen, miten ne odottavat kolmen kuukauden euriborkoron kehittyvän kesäkuun 2003 puolivälissä. Tämä volatilitiitti väheni vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä ja pysyi verrattain vähäisenä vuoden 2003 alussa (ks. kuvio 18).

Valtion pitkien joukkolainojen tuotot supistuivat euroalueella edelleen helmikuussa

Valtion pitkien joukkolainojen tuotot supistuivat euroalueella helmikuussa ja maaliskuun alussa edelleen samansuuntaisesti kuin Yhdysvalloissakin. Valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotto supistui euroalueella 20 peruspistettä tammikuun lopusta maaliskuun 5. päivään, jolloin se oli 4,0 %. Yhdysvalloissa valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotto supistui samana aikana 30 peruspistettä eli 3,7 prosenttiin (ks. kuvio 19). Tämän seurauksena Yhdysvaltain ja euroalueen välinen valtion 10 vuoden joukkolainojen tuottojen ero suureni helmikuussa jonkin verran ja oli –30 peruspistettä maaliskuun 5. päivänä 2003 (ks. kuvio 20).

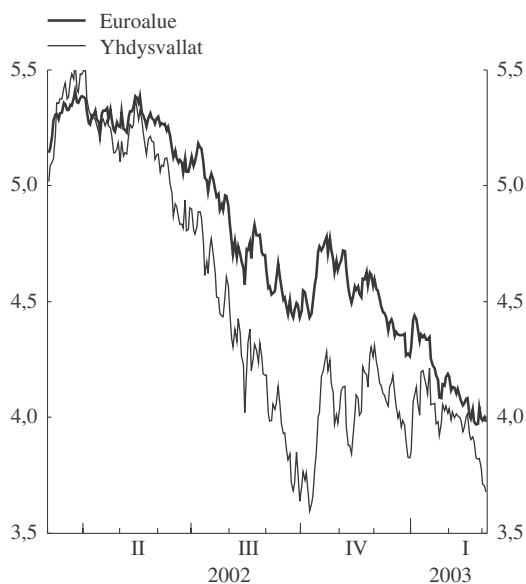
Verrattuna lokakuun 2002 tilanteeseen, valtion 10 vuoden joukkolainojen nimellistuottojen ero euroalueen ja Yhdysvaltain välillä oli kuitenkin maaliskuun 2003 alkuun mennessä supistunut merkittävästi, mikä johtui siitä, että euroalueella joukkolainojen tuotto pieneni huomattavasti tänä ajanjaksona, kun se Yhdysvalloissa vaihteli kaiken kaikkiaan vain vähän. Tämän lisäksi myös valtion 10 vuoden indeksisidonnaisten joukkolainojen reaalityottojen ero Yhdysvaltain ja euroalueen välillä supistui (ks. kuvio 20). Kun reaalitytotot pienenivät yleisesti molemmilla talousalueilla, nimellis- ja reaalikorkojen erojen kapeneminen viime kuukausina näyttää johtuneen pääasiassa siitä, että markkinaosapuolet ovat tarkistaneet euroalueen taloutta koskevia kasvuodotuksiaan voimakkaasti aikaisempaa pessimistisemmiksi.

Yhdysvalloissa joukkolainamarkkinoiden viimeaikaiseen kehitykseen näyttävät vaikuttaneen lähinnä markkinaosapuolten muuttuvat näkemykset makrotalouden perustekijöiden kehityksestä sekä osakemarkkinoiden heikkenemisen edelleen jatkuneet huomattavat vaikutukset. Joukkolainamarkkinoiden sijoittajien Yhdysvaltain taloutta koskevat pitkän aikavälin kasvuodotukset näyttävät viime kuukausina jatkuvasti heikentyneen. Markkinoiden pessimismi johtuu talouden ilmapiirin heikkenemisestä, joka puolestaan liittyy läheisesti geopolittisten jännitteiden tihentymiseen sekä siihen, että markkinat ovat tulkinneet julkistetut talousluvut epäsuotuisiksi. Markkinaosapuolten kasvuodotusten heikkeneminen on näkynyt myös Yhdysvaltain pitkien reaalkorkojen voimakkaana laskuna. Valtion 10 vuoden indeksisidonnaisten joukkolainojen reaali tuotto supistui 50 peruspistettä syyskuun 2002 lopusta vuoden 2003 maaliskuun 5. päivään, jolloin se oli ennätysellisen pieni eli 1,6 %. Samaan aikaan lisääntyneet inflaatio-odotukset – joihin ovat vaikuttaneet raaka-aineiden hintojen nousu ja Yhdysvaltain dollarin heikkeneminen viime kuukausina – ovat aiheuttaneet vastakkaisia eli nousupaineita

Kuvio 19.

Valtion pitkien lainojen tuotot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

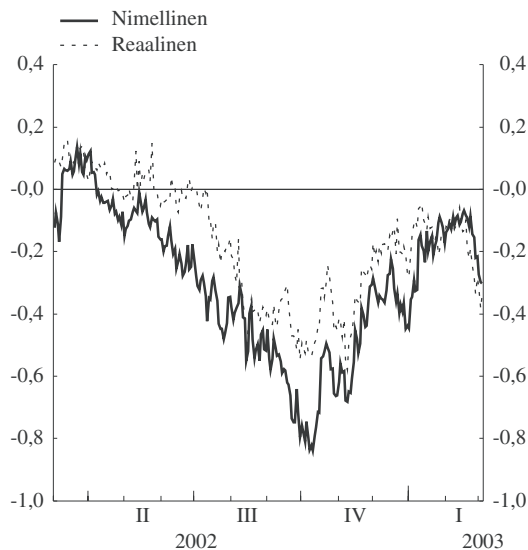
Lähde: Reuters.

Huom. Pitkillä valtion lainoilla tarkoitetaan 10 vuoden joukkovelkakirjalainoja tai maturiteetiltaan lähimpiä vastaavia lainoja.

Kuvio 20.

Kymmenen vuoden nimellis- ja reaalkorkojen ero Yhdysvaltojen ja euroalueen välillä

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähteet: Reuters ja EKP:n laskelmat.

Huom. Kymmenen vuoden reaalkorkoisen joukkolainan tuotto johdetaan vuonna 2012 erääntyvien indeksisidonnaisten joukkolainojen markkinahinnoista.

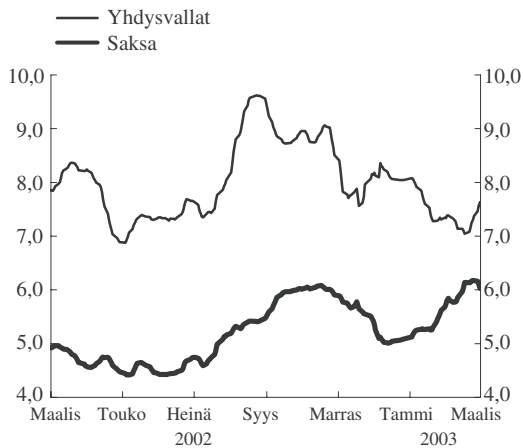
joukkolainojen nimellistuottoihin. Tämä näkyy siinä, että 10 vuoden tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti, joka lasketaan Yhdysvaltain 10 vuoden nimellisten ja indeksisidonnaisten joukkolainojen tuottojen erotuksena, on nopeutunut verrattain voimakkaasti. Yhdysvaltain 10 vuoden tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti nopeutui noin 50 peruspistettä syyskuun 2002 lopusta vuoden 2003 maaliskuun 5. päivään.

Osakkeiden hintojen ja pitkäaikaisten joukkolainojen tuoton välinen vahva positiivinen korrelaatio lyhyellä aikavälillä viime kuukausina viittaa siihen, että joukkolainamarkkinoiden kehitykseen ovat vaikuttaneet myös Yhdysvaltain osakemarkkinoiden melko voimakkaat vaihtelut. Sijoitusten jatkuva siirtäminen pois riskipitoisista kohteista kuten osakkeista – mikä heijastaa riskien karttamisen yleistä lisääntymistä – näyttää vaikuttaneen osaltaan siihen, että valtion pitkien joukkolainojen tuotot ovat Yhdysvalloissa olleet viime aikoina pienimmillään sitten 1960-luvun alun. Markkinaosapuolten epävarmuuden lisääntymistä joukkolainojen tuoton tulevan kehityksen suhteen korostaa se, että 10 vuoden

Kuvio 21.

Saksan ja Yhdysvaltojen 10 vuoden valtionlainoihin perustuvista futuuri-sopimuksista laskettu volatiliiteetti

(vuotuisina prosentteina; päivähavaintojen 10 päivän liukuva keskiarvo)

Lähde: Bloomberg.

Huom. Sarjat kuvaavat Bloombergin määritelmän mukaisesti lähimmän geneerisen futuurisopimuksen implisiittistä volatiliiteettiä vähintään 20 päivää ennen erääntymistä. Näin ollen implisiittisen volatiliiteetin laskemiseksi käytetty erääntymistä lähinnä oleva sopimus vaihdetaan 20 päivää ennen erääntymistä toiseen, erääntymistä seuraavaksi lähinnä olevaan sopimukseen.

valtionlainoihin perustuvista futuurisopimuksista laskettu implisiittinen volatiliiteetti lisääntyi Yhdysvalloissa hieman helmikuussa 2003 (ks. kuvio 21). Tästä huolimatta se oli helmikuun 2003 lopussa edelleen huomattavasti vähäisempi kuin kesällä 2002, jolloin se oli suurimmillaan.

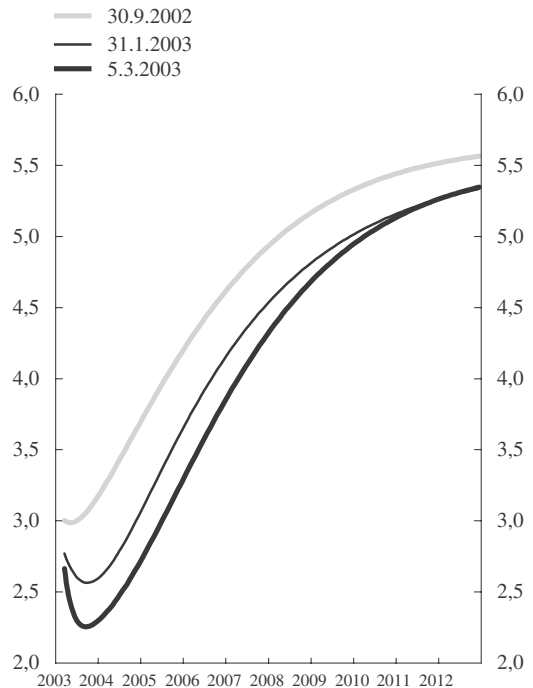
Japanissa valtion joukkolainojen tuoton kehitys on viime kuukausina edelleen ollut enemmän tai vähemmän riippumatonta kansainvälisten joukkolainamarkkinoiden kehityksestä. Valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotto supistui koko vuoden 2002 ajan ja tammikuussa 2003, minkä jälkeen muutokset olivat kaiken kaikkiaan vähäisiä helmikuussa 2003. Valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotto oli maaliskuun 5. päivänä 0,8 % eli lähellä syyskuun 1998 tasoa, jolloin se oli pienimmillään kautta aikojen. Kaiken kaikkiaan tuottojen supistuminen viime kuukausina kuvastaa pääasiassa markkinaosapuolten näkevän Japanin talouden elpymismahdollisuudet aikaisempaa synkemmiksi, koska maailmantalouden näkymät ovat heikentyneet ja jeni on vahvistunut erityisesti Yhdysvaltain dollariin nähden.

Euroalueella kaikkien valtion eripituisten joukkolainojen tuotot ovat viime kuukausina supistuneet toukokuussa 2002 alkaneen yleisen suuntauksen mukaisesti. Sen lisäksi, että sijoituksia on siirretty osakemarkkinoilta turvallisempiin kohteisiin, euroalueen joukkolainamarkkinoiden kehitykseen ovat viime aikoina vaikuttaneet keskeisesti myös julkistetuista taloustiedoista, öljyn hinnannousuista ja geopolittisten jännitteiden tihentymisestä johtuneet markkinoiden entistä pessimistisemmät näkymykset alueen talouden lyhyen ja keskipitkän aikavälin kasvunäkymistä. Tätä tulkintaa tukevat muutokset korkojen aikarakenteesta johdettujen yön yli -korkojen odotuksia kuvaavassa käyrässä (ks. kuvio 22). Euroalueen tuottokäyrän siirtyminen jokseenkin entisensuuntaisena alaspäin kuvastaa lähinnä sitä, että markkinaosapuolet odottavat lyhyen ja keskipitkän ajan korkojen laskevan huomattavasti aiempaa alhaisemmiksi. Sen sijaan se, että pitkän aikavälin

Kuvio 22.

Korkojen aikarakenteesta johdetut euroalueen yön yli -korkojen odotukset

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: EKP:n arvio.

Huom. Korkojen aikarakenteesta johdettu termiinikorkokäyrä kuvaa markkinoiden odotuksia lyhyiden korkojen tulevasta kehityksestä. Käyrien laskentamenetelmää selostettiin tammikuun 1999 Kuukausikatsauksen sivulla 26. Estimoinnissa käytetyt tiedot on johdettu koronvaihtosopimuksista.

muutokset yön yli -korkoja koskevia odotuksia kuvaavassa käyrässä olivat vähäisiä, viittaa siihen, että sijoittajat eivät olleet muuttaneet arviotaan pitkän aikavälin kasvunäkymistä. Markkinaosapuolten aiempaa pessimistisemmät lyhyen ja keskipitkän aikavälin kasvuodotukset näkyivät myös siinä, että euroalueen pitkät reaalkorot ovat laskeneet voimakkaasti lokakuusta 2002 alkaen (ks. kuvio 23). Ranskan valtion liikkeeseen laskemien, ilman tupakan hintojen vaikutusta laskettuun euroalueen YKHLin sidottujen 10 vuoden indeksidonnaisten joukkolainojen reaali tuotto supistui 30 peruspistettä tammikuun lopusta maaliskuun 5. päivään, jolloin se oli 1,9 % eli noin 0,7 prosenttiyksikköä pienempi kuin syyskuun 2002 lopussa.

Samaan aikaan markkinoiden pitkän aikavälin inflaatio-odotukset näyttävät voimistuneen euroalueella hieman viime kuukausina. Euro-

alueen 10 vuoden joukkolainojen nimellistuot-
tojen ja 10 vuoden indeksidonnaisten (ilman
tupakan hintojen vaikutusta laskettuun euro-
alueen YKHLin sidottujen) joukkolainojen tuot-
tojen erona mitattu 10 vuoden tuotot yhtenäis-
tävä inflaatiovauhti nopeutui 10 peruspistettä
tammikuun lopusta maaliskuun 5. päivään, jol-
loin se oli noin 1,9 % (ks. kuvio 23).

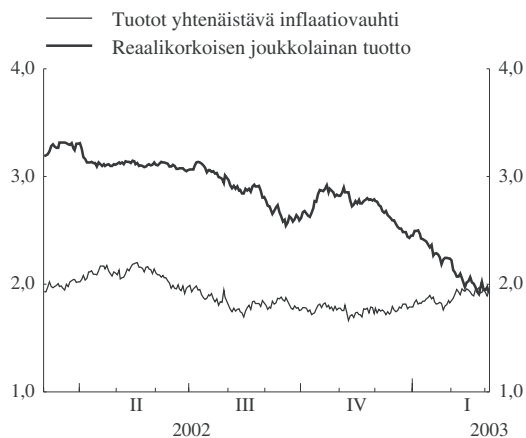
Saksan valtion lainafutuureihin perustuvista op-
tioista laskettuna implisiittisenä volatilitteettina
mitattu euroalueen joukkolainamarkkinoiden
epävarmuus on viime kuukausina hieman lisää-
ntynyt todennäköisesti geopolittisten riskien li-
sääntymisen myötä. Maaliskuun 5. päivänä euro-
alueen implisiittisen volatilitteetin 10 päivän liu-
kuva keskiarvo oli 5,9 % eli noin yhden prosent-
tiyksikön suurempi kuin kahden edellisen vuo-
den aikana keskimäärin (ks. kuvio 21).

Myös yritysten joukkolainojen tuotot ovat su-
pistuneet voimakkaasti viime kuukausina. Lisäk-
si yritysten joukkolainojen ja vastaavien valtion
lainojen tuottojen erona mitatut yritysten jouk-
kolainarahoituksen suhteelliset kustannukset
ovat huomattavasti pienentyneet lokakuun
2002 alusta alkaen. BBB-luokituksen saaneiden
yritysten liikkeeseen laskemien joukkolainojen
tuoton ja valtion vastaavien lainojen tuoton ero
oli 5.3.2003 noin 40 peruspistettä pienempi
kuin syyskuun 2002 lopussa, ja tästä erosta 10
peruspistettä syntyi tammikuun lopun jälkeen
(ks. kuvio 24). Osa lokakuun 2002 jälkeisestä
supistumisesta johtuu kuitenkin teknisistä sei-
koista: tuottoindeksin laskemista varten käyte-
tyn yritysten ryhmän koostumusta muutettiin
vuoden 2002 lopussa, mistä syystä mitattu tuot-
toero supistui kertaluonteisesti. Yritysten jouk-
kolainojen tuottoerojen supistuminen johtuu
kuitenkin myös liikkeeseen laskevien yritysten
yleisestä pyrkimyksestä vähentää velkaantunei-
suuttaan ("deleverage"), mikä näyttää vaikutta-
neen myönteisesti markkinaosapuolten luotto-
riskiä koskeviin arvioihin.

Kuvio 23.

Euroalueen reaalkorkoisen joukkolainan tuotto ja tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti

(prosentteina, päivähavainnot)

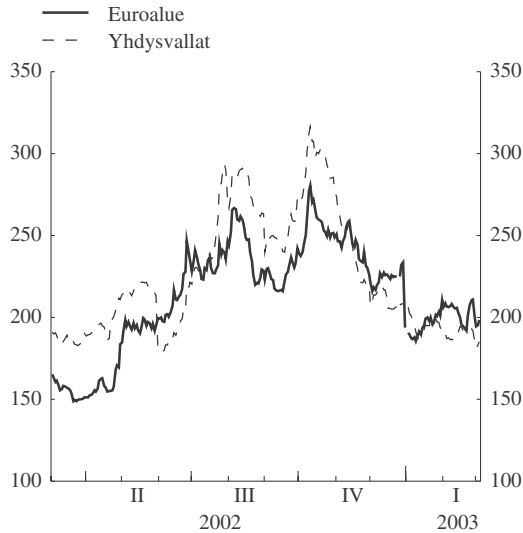
Lähde: Reuters.

Huom. Reaalkorkoisen joukkolainan tuotto on johdettu (ilman tupakan hintojen vaikutusta laskettuun) euroalueen YKHLin sidottujen Ranskan valtion vuonna 2012 erääntyvien joukkolainojen markkinahinnoista. Tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhdin laskentamenetelmä selostettiin helmikuun 2002 Kuukausikatsauksen sivulla 16.

Kuvio 24.

Yritysten joukkolainojen tuottoerot euroalueella ja Yhdysvalloissa

(peruspisteinä, päivähavaintoja, BBB-luokitus)

Lähteet: Bloomberg ja EKP:n laskelmat.

Huom. Tuottoerot on laskettu yritysten 7–10 vuoden joukkolainojen tuottojen ja valtion 7–10 vuoden joukkolainojen tuottojen välisenä erona.

Osakkeiden hinnat laskivat helmikuussa edelleen epävarmuuden lisääntyessä

Euroalueen ja Yhdysvaltain osakemarkkinat alkoivat heiketä joulukuussa uudelleen, ja maaliskuun 2003 alussa osakkeiden hinnat olivat jälleen lokakuun 2002 alun alhaisella tasolla (ks. kuvio 25). Näin ollen loka-marraskuinen elpyminen, joka johtui yritysten odotettua paremmista tulostiedoista ja sijoittajien optimismiin lisääntymisestä, osoittautui vain lyhytaikaiseksi ilmiöksi. Vuoden 2003 alkukuukausina osakkeiden hintojen laskun taustalla olivat julkistetut ristiriitaiset taloustiedot ja joidenkin yritysten tulosten korjaaminen aiempia heikomiksi. Markkinaosapuolten lisääntyvä hermostuneisuus geopolittisten jännitteiden tihtymisestä ja Irakin vastaisen sodan todennäköisyydestä näyttää viime kuukausina vaikuttaneen merkittävästi osakemarkkinoihin koko maailmassa. Myös yritysten alipääomitettujen eläkejärjestelmien lukumäärän lisääntyminen on saattanut lisätä huolestuneisuutta yritysten taaseista ja aiheuttaa lisää osakkeiden hintojen las-

kupaineita Yhdysvalloissa ja jossain määrin myös euroalueella.

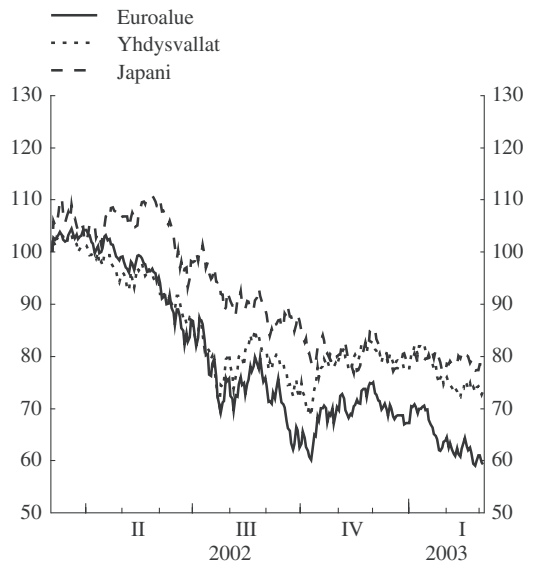
Tammikuun 2003 lopusta maaliskuun 5. päivään euroalueen osakkeiden hinnat laskivat laajalla Dow Jones Euro Stoxx -indeksillä mitattuna kaiken kaikkiaan 7 % (ks. kuvio 25). Yhdysvalloissa osakkeiden hinnat laskivat samana ajanjaksona Standard & Poor's 500 -indeksillä mitattuna noin 3 %, kun Japanissa Nikkei 225 -indeksi pysyi sitä vastoin suurin piirtein ennallaan. Samalla kun osakkeiden hinnat ovat laskeneet, epävarmuutta kuvaava osakemarkkinoiden implisiittinen volatilitteetti on viime viikkoina lisääntynyt tuntuvasti sekä euroalueella että Yhdysvalloissa ja ollut kahden edellisen vuoden keskiarvon yläpuolella (ks. kuvio 26).

Yhdysvalloissa osakkeiden hinnat ovat olleet laskussa joulukuun alusta saakka lukuun ottamatta vuoden alun lyhytaikaista elpymistä, joka liittyi mahdollisesti osinkoverojen alentamissuunnitelmien julkistamiseen. Hintojen laskun taustalla ovat olleet julkistetut makrotaloustie-

Kuvio 25.

Osakeindeksit

(1.3.2002 = 100, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Huom. Dow Jones Euro Stoxx (laaja) euroalueen osalta. Standard & Poor's 500 Yhdysvaltojen ja Nikkei 225 Japanin osalta.

dot, jotka ovat olleet jonkin verran heikompia kuin markkinaosapuolet olivat odottaneet. Vaikka Yhdysvaltain yritysten tulostiedot vuoden 2002 viimeiseltä neljännekseltä olivat suureksi osaksi odotettua parempia, monien yritysten tulosenusteita vuoden 2003 ensimmäiseksi ja toiseksi neljänneksiksi on korjattu aiempia heikommiksi. Tulosenusteita on saattanut heikentää sekin, että Yhdysvalloissa monien suuryritysten kiinteämääräiset eläkejärjestelmät ovat tulleet todennäköisesti yhä enenevässä määrin ali-pääomitetuiksi osakkeiden hintojen laskun ja joukkolainojen tuoton supistumisen vuoksi; joukkolainojen tuoton supistuminen pienentää tulevien velkojen diskonttotekijää.

Standard & Poor's 500 -indeksiin perustuvista optioista johdetun implisiittisen volatiliteetin 10 päivän liukuvana keskiarvona mitattu osakemarkkinoiden epävarmuus lisääntyi Yhdysvalloissa helmikuussa noin 2 prosenttiyksikköä ja oli 5.3. noin 5 prosenttiyksikköä suurempi kuin kahden viime vuoden aikana keskimäärin. Todennäköisesti syynä olivat geopolittisten jän-

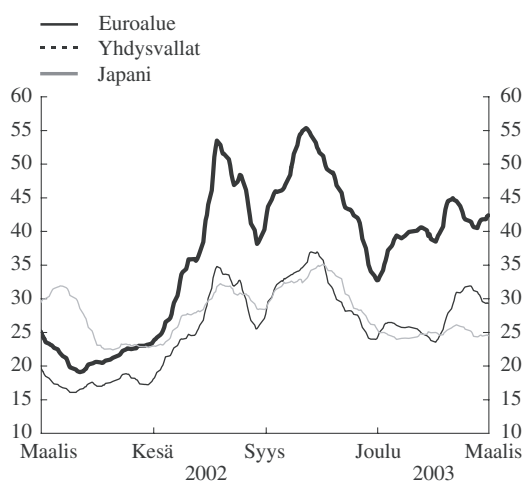
nitteiden kasvaminen ja niistä yritysten kannattavuudelle aiheutuvat mahdolliset vaikutukset.

Japanissa osakkeiden hinnat laskivat vuoden 2002 lopussa mutta pysyivät sen jälkeen suurin piirtein ennallaan vuoden 2003 kahden ensimmäisen kuukauden aikana. Vaikka jotkin julkistetut taloustiedot katsottiin lähinnä positiivisiksi ja siten osakkeiden hintoja tukeviksi, markkinoiden huoli Japanin pankkisektorin järjestämättömistä luotoista vaikutti sitä vastoin edelleen kielteisesti osakkeiden hintoihin. Osakkeiden hintoja alensi sekin, että tietyt suuret pankit ilmoittivat, että parantaakseen taseitaan ne myyvät valtavia määriä osakkeita ja laskevat liikkeesen joukkolainoja, jotka voitaisiin muuttaa osakkeiksi. Japanin jenin vahvistuminen Yhdysvaltain dollariin nähden vaikutti myös kielteisesti vientiyriyten osakkeiden hintoihin. Toisin kuin muilla tärkeimmillä osakemarkkinoilla, Japanin osakemarkkinoiden epävarmuutta kuvaava, Nikkei 225 -indeksiin perustuvista optioista johdetun implisiittisen volatiliteetin 10 päivän liukuva keskiarvo pysyi helmikuussa suurin piirtein ennallaan ja hieman pienempänä kuin kahtena viime vuonna keskimäärin.

Kuvio 26.

Osakekurssien implisiittinen volatiliteetti

(vuotuisina prosentteina; päivähavaintojen 10 päivän liukuva keskiarvo)

Lähde: Bloomberg.

Huom. Sarjat kuvaavat osakeindekseihin perustuvien optioiden hinnoista johdettua odotettua osakkeiden prosentteina lasketujen hinnanmuutosten keskihajontaa enintään kolmen kuukauden aikana. Osakeindeksit, joiden implisiittistä volatiliteettia kuvataan, ovat Dow Jones Euro Stoxx 50 euroalueen osalta, Standard & Poor's 500 Yhdysvaltojen osalta ja Nikkei 225 Japanin osalta.

Euroalueella osakkeiden hinnat laskivat helmikuussa, kuten edellisinäkin kuukausina. Hiljattain julkistetut makrotalouden indikaattorit ja odotettua heikommät yritysten kannattavuustiedot ovat ilmeisesti vahvistaneet markkinaosapuolten keskuudessa uskoa siihen, että talouden elpyminen viivästyy. Lisäksi euron vahvistumisen on katsottu vaikuttavan kielteisesti euroalueen viejien kannattavuuteen. Kuten Yhdysvalloissa, geopolittisten jännitteiden tihtyminen ja Irakin vastaisen sodan todennäköisyys ovat saattaneet lisätä epävarmuutta euroalueen yritysten lyhyen aikavälin tulostilanteesta. Tässä tilanteessa Dow Jones Euro Stoxx 50 -indeksiin perustuvista optioista johdetun implisiittisen volatiliteetin 10 päivän liukuvana keskiarvona mitattu euroalueen sijoittajien epävarmuus on viime kuukausina lisääntynyt merkittävästi ja oli 5.3.2003 noin 10 prosenttiyksikköä suurempi kuin kahtena viime vuonna keskimäärin.

Osakkeiden hinnat laskivat euroalueella vuoden 2003 alussa laajasti kaikilla toimialoilla (ks. taulukko 5). Kun euroalueen osakemarkkinoiden

Taulukko 5.

Hintojen muutokset ja vaihtelut Dow Jones Euro Stoxxin toimialakohtaisissa indekseissä

(hintojen muutokset prosentteina ajanjakson lopun hinnoista, hintojen vaihtelut vuotuisina prosentteina)

	Raaka- aineet	Kulutus- tavarat (sykliset)	Kulutus- tavarat (ei- sykliset)	Energia	Rahoitus	Terveyden- hoito	Teollisuus	Tekniikka	Tele- viestintä	Perus- palvelut	Euro Stoxx
Toimialan osuus yhteen- lasketusta markkina-arvosta (kauden lopun tietoja)	5,0	13,2	6,9	13,2	27,0	4,4	6,3	8,6	9,1	6,3	100,0
Hintojen muutokset (kauden lopun tietoja)											
IV/2001	15,4	26,8	6,0	5,5	9,7	1,9	17,5	58,0	21,7	-1,4	15,4
I/2002	8,5	2,1	1,6	10,4	4,1	-10,1	7,8	-3,2	-10,0	-0,4	1,6
II/2002	-6,4	-17,1	-7,6	-8,5	-13,8	-14,4	-11,4	-36,3	-33,9	-7,8	-16,5
III/2002	-28,8	-29,3	-18,0	-21,0	-36,7	-22,7	-27,8	-35,6	-11,7	-23,8	-28,2
IV/2002	4,0	2,9	-1,2	3,8	13,6	-0,9	0,8	21,4	21,8	-3,4	7,6
Tammikuu 2003	-10,5	-3,8	-7,8	-7,0	-6,8	-7,5	-3,9	-4,8	3,6	5,2	-4,8
Helmikuu 2003	-7,4	-5,7	-9,6	-3,1	-1,6	-6,8	-3,1	-4,7	-5,1	-9,0	-4,6
Joulukuun 2002 loppu – 5.3.2003	-19,7	-13,4	-17,9	-10,7	-11,3	-15,8	-8,8	-12,1	-5,5	-6,1	-11,8
Hintojen vaihtelut (kauden keskiarvoja)											
IV/2001	21,2	32,6	17,3	34,8	26,8	20,9	23,4	54,8	37,6	17,0	26,3
I/2002	13,0	20,7	10,3	18,3	18,8	20,2	14,1	38,7	26,7	12,8	17,6
II/2002	16,4	24,9	14,5	23,6	22,2	27,5	14,5	44,3	36,3	17,2	20,9
III/2002	38,4	46,0	32,2	46,5	51,2	49,5	28,0	59,7	48,0	39,7	43,4
IV/2002	34,2	40,7	20,8	31,1	44,3	30,6	28,8	61,1	35,7	29,8	34,9
Tammikuu 2003	32,7	30,8	20,2	27,6	31,0	30,2	22,9	45,2	27,9	26,9	27,3
Helmikuu 2003	28,5	32,7	31,8	26,7	38,0	32,7	23,1	40,7	34,0	31,5	30,6
Joulukuun 2002 loppu – 5.3.2003	30,3	32,3	25,3	26,0	33,3	30,1	21,8	41,2	30,2	28,2	27,8

Lähteet: Stoxx ja EKP:n laskelmat.

Huom. Hintojen vaihtelut on laskettu jakson päivittäisten indeksimuutosten vuositason korotettuna keskihajontana. Toimialakohtaiset indeksit on esitetty tämän Kuukausikatsauksen tilasto-osassa.

kehitykseen vuonna 2002 vaikuttivat lähinnä televiestintä-, tekniikka- ja rahoitussektorit, vuoden 2003 kahden ensimmäisen kuukauden aikana hinnat laskivat merkittävästi myös muilla sektoreilla ja erityisesti kulutustavaroiden (sekä syklisten että ei-syklisen), terveydenhoidon ja

raaka-aineiden sektoreilla. Tämä saattaa johtua siitä, että osakkeiden hintakehitykseen vuoden 2003 alussa vaikuttaneet tekijät, kuten epävarmuus talouden elpymisestä ja geopolittiset jännitteet, vaikuttavat useimpiin talouden sektoreihin.

2 Hintakehitys

YKHI-inflaation arvioidaan nopeutuneen hieman helmikuussa 2003

Eurostatin alustavan arvion mukaan euroalueen YKHI-inflaatio nopeutui 0,1 prosenttiyksikköä eli 2,3 prosenttiin helmikuussa 2003 (ks. taulukko 6). YKHI:n yksittäisten erien kehityksestä helmikuussa ei ole vielä saatavissa yksityiskohtaisia tietoja, mutta on todennäköistä, että keskeisin syy inflaation viimeaikaiseen nopeutumiseen on ollut energian hinnannousu, joka on johtunut viimeaikaisesta öljyn hinnannoususta. Euron vahvistuminen on kuitenkin tasoittanut osittain tämän hinnannousun vaikutusta. Jalostamattomien elintarvikkeiden hintoihin liittyneet vertailuajankohdan vaikutukset ovat myös osaltaan saattaneet vaikuttaa inflaation nopeutumiseen.

Tuorein YKHI:n erittely on saatavissa tammi-kuulta 2003, jolloin YKHI-inflaatio hidastui 2,2 prosenttiin oltuaan 2,3 % joulukuussa 2002. Il-

man jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hintaa lasketun YKHI:n vuotuinen muutosvauhti hidastui 2,0 prosenttiin tammikuussa 2003, kun se joulukuussa 2002 oli ollut 2,2 %. Inflaation hidastumiseen vaikutti siten suurimmaksi osaksi YKHI:n vähän vaihtelevien erien kehitys.

Tammikuuta 2003 koskevien YKHI-tietojen julkistamisen yhteydessä euroalueen YKHI-tietoja vuotta 2003 edeltäviltä vuosilta tarkistettiin, mikä johtui Saksan YKHI:n perusvuoden muuttumisesta. Uusien lukujen perusteella euroalueen YKHI:n keskimääräinen vuotuinen nousuvauhti oli 2,1 % vuonna 2000 ja 2,4 % vuonna 2001. Näin ollen vuoden 2000 nousuvauhtia on tarkistettu 0,2 prosenttiyksikköä ja vuoden 2001 nousuvauhtia 0,1 prosenttiyksikköä aiempaa hitaammaksi. Tarkistukset eivät vaikuttaneet vuoden 2002 keskimääräiseen nousuvauhtiin, joka pysyi 2,2 prosentissa. Kuten joka vuosi, yk-

Taulukko 6.

Euroalueen hinta- ja kustannuskehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	2000	2001	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2003	2003
				I	II	III	IV	Syys	Loka	Marras	Joulu	Tammi	Helmi
Yhdenmukaistettu kuluttajahinta- indeksi (YKHI) ja sen erät													
Kokonaisindeksi ¹⁾	2,1	2,4	2,2	2,5	2,1	2,1	2,3	2,1	2,2	2,3	2,3	2,2	2,3
<i>josta:</i>													
Tavarat	2,5	2,3	1,6	2,1	1,4	1,3	1,8	1,4	1,7	1,8	1,9	1,6	.
Elintarvikkeet	1,4	4,4	3,1	4,9	2,9	2,3	2,3	2,4	2,3	2,4	2,2	1,4	.
Jalostetut elintarvikkeet	1,2	2,8	3,1	3,5	3,2	3,0	2,7	2,9	2,7	2,6	2,7	2,8	.
Jalostamattomat elintarvikkeet	1,8	7,0	3,1	7,0	2,4	1,4	1,7	1,8	1,6	1,9	1,4	-0,6	.
Teollisuustuotteet	3,0	1,2	0,9	0,8	0,7	0,8	1,5	0,9	1,5	1,5	1,7	1,8	.
Muut teollisuustuotteet kuin energia	0,5	0,9	1,4	1,7	1,6	1,3	1,2	1,3	1,2	1,2	1,2	0,6	.
Energia	13,1	2,3	-0,6	-2,1	-2,3	-0,7	2,8	-0,2	2,5	2,3	3,8	6,0	.
Palvelut	1,5	2,7	3,1	3,1	3,1	3,3	3,1	3,2	3,2	3,1	3,0	2,8	.
Muut hinta- ja kustannus- indikaattorit													
Teollisuuden tuottajahinnat	5,5	2,2	-0,1	-0,8	-0,8	-0,1	1,2	0,1	0,9	1,1	1,5	2,0	.
Yksikkötyökustannukset	1,2	2,7	.	3,5	2,5	2,0
Työn tuottavuus	1,3	0,0	.	-0,4	0,1	0,6
Työvoimakustannukset/työntekijä	2,6	2,7	.	3,0	2,6	2,6
Työvoimakustannukset/tunti	3,3	3,4	.	3,9	3,5	3,6
Öljyn hinta (euroa/barreli)	31,0	27,8	26,5	24,6	27,8	27,2	26,5	28,9	27,9	24,2	27,1	28,3	29,8
Raaka-aineiden hinnat	16,7	-7,6	-1,7	-3,6	-5,5	-1,6	4,4	4,7	7,8	3,4	2,1	-2,3	-4,5

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot, Thomson Financial Datastream, HWWA – Institut für Wirtschaftsforschung (Hampuri) ja EKP:n laskelmat.

Huom. Kreikan tiedot vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta eivät sisälly YKHIin. Muut hinta- ja kustannusindikaattorit sisältävät Kreikan tiedot myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta. Lisätietoja tilasto-osassa.

1) Helmikuun 2003 YKHI-inflaatioluku perustuu Eurostatin alustavaan arvioon.

sittäisten erien ja maiden painoja euroalueen YKHI:ssä tarkistettiin tammikuun tietojen julkistamisen yhteydessä. Tämän käytännön tarkoituksena on taata, että YKH:n rakenne vastaa mahdollisimman hyvin kulutusmenojen rakennetta sekä maittaisia osuuksia. Eniten muuttui palveluerän paino euroalueen YKHI:ssä. Sitä tarkistettiin 40,9 prosenttiin vuodeksi 2003, kun se vuonna 2002 oli ollut 40,3 %.

Energian hinnan vuotuinen muutosvauhti nopeutui 6,0 prosenttiin tammikuussa 2003 oltuaan 3,8 % joulukuussa 2002 (ks. kuvio 27). Tämä johtuu lähinnä öljyn euromääräisen hinnan noususta sekä energiaveron korotuksista eräissä euroalueen maissa. Jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti oli -0,6 % tammikuussa 2003, kun se

edellisenä kuukautena oli ollut 1,4 %. Tämä johtui pääasiassa vertailuajankohdan vaikutuksista, koska hedelmien ja vihannesten hintojen huomattava nousu vuoden 2002 alussa ei enää vaikuttanut indeksiin.

Ilman jalostamattomia elintarvikkeita ja energiaa lasketussa YKHI:ssä jalostettujen elintarvikkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti nopeutui 0,1 prosenttiyksikköä 2,8 prosenttiin, mikä johtui pääasiassa tupakkaveron kiristymisen aiheuttamasta tupakan hinnan noususta. Tupakan hinta nousi 4,2 % joulukuusta 2002 tammikuuhun 2003, mikä on nopein tämän erän nousuvauhti kuukausitasolla sitten vuoden 1995. Säänneltyjen hintojen ja välillisten verojen muutosten välitöntä vaikutusta YKHI-inflaatioon käsitellään yksityiskohtaisemmin kehikossa 5.

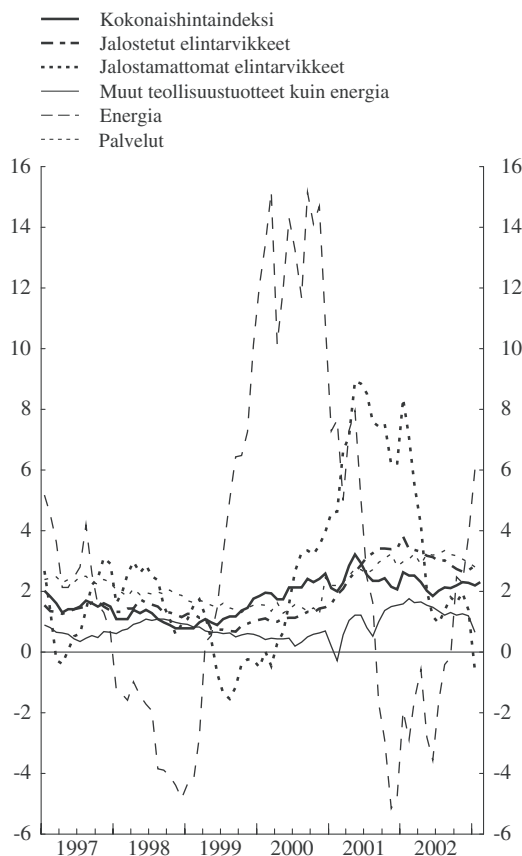
Muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui 0,6 prosenttiin tammikuussa 2003 oltuaan 1,2 % joulukuussa 2002. Muutosvauhdin suhteellisen tuntuvaa hidastumista voi selittää pääasiassa se, että vaatteiden alennusmyyntihinnat olivat edellisvuotista halvemmat – tämä johtuu mahdollisesti kotitalouksien heikosta kulutuskysynnästä. Muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuinen muutosvauhti oli nopeimmillaan helmikuussa 2002, jolloin se oli 1,8 %. Tämän jälkeen erän muutosvauhti on hidastunut vähitellen. Erän tarkempi tarkastelu osoittaa, että kestävien, puolikestävien ja ei-kestävien kulutustavaroiden hintojen vuotuiset muutosvauhdit hidastuivat suunnilleen samalla tavoin vuonna 2002 (ks. kuvio 28). Tämä vahvistaa käsitystä, että muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuisen muutosvauhdin viimeaikainen hidastuminen johtuu pääasiassa aiempien hintasokkien vaikutuksen hälvenemisestä. Lisäksi euron vahvistumisen pitäisi tuonti-hintojen alenemisen kautta aiheuttaa laskupainetta kuluttajahintoihin.

Palveluiden hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui 2,8 prosenttiin tammikuussa 2003 oltuaan 3,0 % joulukuussa 2002. Tämä johtuu suurelta osin vertailuajankohdan vaikutuksesta, joka liittyy tammikuun 2002 hinnannousuihin, jotka puolestaan todennäköisesti liittyvät käteisen

Kuvio 27.

Euroalueen YKHI-inflaatio eriteltynä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

Huom. Kreikan tiedot vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta eivät sisälly YKHIin.

Kehikko 5.

Säänneltyjen hintojen ja välillisen verotuksen muutosten suorat vaikutukset euroalueen YKHI:n kehitykseen

Julkinen sektori sääntelee kulutustavaroiden ja palvelujen hintoja eri maissa vaihtelevassa määrin ja eri kanavien kautta. Sääntely voidaan toteuttaa hintojen suoran asetannan, erilaisten markkina- tai tuotekohtaisten säännösten tai välillisten verojen ja tukien kautta. Sääntelytoimien vaikutukset koko euroalueen YKHIin ovat yleensä vähäisempiä kuin maakohtaiset vaikutukset, mutta ne näkyvät YKHI:ssä useammin. Tämä johtuu siitä, että sääntelytoimia toteutetaan eri maissa eri aikoihin, minkä lisäksi jotkin maakohtaiset toimet voivat vaikuttaa hintoihin keskenään vastakohtaisella tavalla. Tästä huolimatta inflaatiokehityksen analysoinnin kannalta on tärkeää, että olisi olemassa hyviä arvioita julkisen sektorin sääntelytoimien vaikutuksista hintoihin. Tällä hetkellä tällaisia luotettavia arvioita säänneltyjen hintojen ja välillisen verotuksen muutosten vaikutuksista euroalueen YKHIin ei kuitenkaan ole olemassa. Tämä johtuu pääasiassa siitä, että ainoastaan muutamat euroalueen maat kokoavat tällaisia arvioita säännöllisesti ja silloinkin ainoastaan kansallisten kuluttajahintaindeksien perusteella.

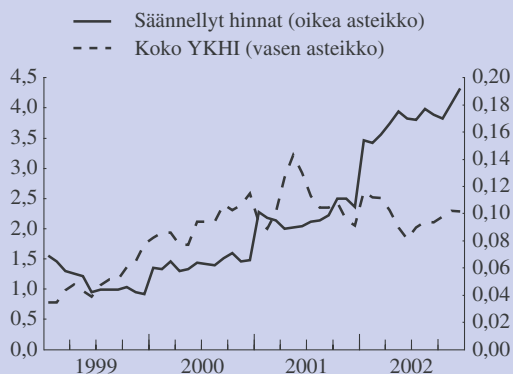
Tässä kehiössä esitetään kaksi karkeaa arviota säänneltyjen hintojen ja välillisten verojen muutoksista ja niiden suorista vaikutuksista inflaatioon. Erityisesti tarkastellaan näiden tekijöiden vaikutusta euroalueen vuotuisen YKHI-inflaatiovauhtiin viime vuosina. Epäsuoria vaikutuksia, kuten sääntelytoimien muutoksista aiheutuneita kerrannaisvaikutuksia, ei käsitellä.

Säännellyt hinnat

Säänneltyjä hintoja ei voida mitata yksiselitteisesti. Esimerkiksi jotkin toimista toteutetaan ainoastaan alueellisesti tai paikallisesti, jotkin ovat tulosidonnaisia ja jotkin riippuvat kuluttajien sosioekonomisesta taustasta. Lisäksi jotkin hinnamuutosten syistä ovat rajatapauksia eli eivät sääntelyteitse määräytyviä eivätkä markkinaehtoisia (esimerkiksi puheluiden hinnat ja EU:n yhteisen maatalouspolitiikan alaiset peruselintarvikkeet). Säänneltyjen hintojen vaikutuksista YKHI-inflaatioon voidaan kuitenkin laatia erittäin karkea ja epätäydellinen mittari siten, että selvitetään – mahdollisimman tarkoin eriteltynä – ne YKHI:n erät, joihin hintasääntelyn katsotaan vaikuttavan kaikkein eniten. Tämän kehiön analyysissä mittariin sisältyvät seuraavat yksittäiset euroalueen alarajat: jätehuolto (paino YKHI:ssä 0,5 % vuonna 2003), jätevesihuolto (0,5 %), sairaanhoito- ja avustavat hoitopalvelut (0,9 %), hammashoitopalvelut (0,6 %), sairaalapalvelut (0,7 %), matkustajaliikenne junilla (0,4 %), postipalvelut (0,2 %), koulutus (0,9 %) ja sosiaaliturva (0,9 %). Niiden yhteenlaskettu paino YKHI:ssä on 5,6 % ja niiden osuus palvelujen erässä on 13,6 %.

Kuvio A. Säänneltyjen hintojen ja koko YKHI:n muutokset

(vaikutus vuotuisen YKHI-inflaatioon prosenttiyksikköinä, vuotuinen prosenttimuutos)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Vaikka kaikissa euroalueen maissa julkinen sektori ei suoraan sääntele kaikkien näiden alajien hintoja, useimmissa maissa niihin voi liittyä jonkinlaisia erityissäännöksiä. Edellä esitelty lista ei kuitenkaan ole tyhjentävä, koska se ei kata kaikkia niitä eriä, joihin kuuluvia hintoja voitaisiin säännellä (esimerkiksi vuokrat). Vaikka tämä säänneltyjen hintojen mittari on rakennettu siten, että siihen sisältyvät euroalueen YKHI:n yksittäiset erät on eritelty mahdollisimman tarkoin, erittely on kuitenkin vietävä pidemmälle, jotta mittari on vieläkin tarkempi ja luotettavampi. Esimerkiksi TV-lupamaksuja ei voida käsitellä erikseen, koska ne sisällytetään tällä hetkellä laajempaan kulttuuripalvelujen erään.

Tämän säänneltyjen hintojen keinotekoisien indeksin vaikutus koko YKHI:n vuotuisen muutosvauhtiin ja vuotuisen YKHI-inflaatioon esitetään kuviossa A. Kuviosta nähdään, että säänneltyjen hintojen muutosten vaikutus YKHI-inflaatioon lisääntyi hieman vuosina 2001 ja 2002. Tämä johtuu useimpiin edellä mainittuihin alaeriin sisältyvien hintojen nousuista, mutta vuonna 2002 varsinkin hammashoitopalvelujen hintojen nousuista. Säänneltyjen hintojen muutokset vaikuttavat YKHI:n vuotuisen muutosvauhtiin tällä hetkellä keskimäärin 0,2 prosenttiyksikköä. On tärkeää huomata, että indeksin jyrkkä nousu tammikuussa 2001 ja 2002 johtui pääasiassa YKHI:n kattavuuden laajentamisesta (terveyspalvelujen, sosiaaliturvan ja koulutuspalvelujen osalta). Nousu ei siis johtunut ainoastaan eri maissa harjoitetun hintapolitiikan muutoksista. Näin ollen – tämän tilastoindexin keinotekoisuudesta huolimatta – säänneltyjen hintojen muutosten vaikutus inflaatioon oli suhteellisen vakaa ennen vuotta 2002.

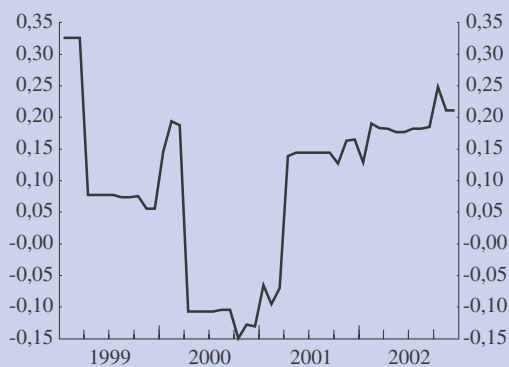
Välillinen verotus

Laskemalla yhteen erilaisia veroja on mahdollista laatia keinotekoinen mittari myös välillisten verojen vaikutusten mittaamiseksi. Tämä mittari on laadittu laskemalla yhteen maakohtaisia tietoja arvonlisäveron sekä energian ja tupakan valmisteveroista. Mittarina se on kuitenkin hyvin karkea, koska se tukeutuu useisiin yksinkertaistuksiin. Indikaattorissa oletetaan esimerkiksi, että energian ja tupakan hintojen eristä puolel liittyvät veroihin. Lisäksi siinä oletetaan, että kaikki verotuksen muutokset on siirretty kuluttajien maksettavasti heti ja täysimääräisesti. Tämä yleinen oletus on joissakin tapauksissa epätydyttävä, koska vähittäiskaupat voivat vähentää ainakin osittain verotuksen kiristymisen vaikutuksia pienentämällä voittomarginaalejaan.

Kuviosta B ilmenee, että välillisten verojen muutosten vaikutus YKHI-inflaatioon on ollut suurin piirtein vakaa kahtena viime vuonna. Vuoden 1999 ja vuoden 2001 alun välisenä aikana indikaattorin kehitys vaihteli kuitenkin jonkin verran. Indikaattorin tilapäinen lasku suurimman osan vuotta 2000 ja vuoden 2001 alussa voi selittyä pääasiassa keskimääräisen arvonlisäveron muutoksien kautta joissakin euroalueen maissa. Välillisen verotuksen muutosten vaikutus koko euroalueen YKHI-inflaatioon oli vuoden 2002 lopussa sama kuin säänneltyjen hintojen muutosten vaikutus eli noin 0,2 prosenttiyksikköä.

Kuvio B. Välillisen verotuksen muutokset

(vaikutus vuotuisen YKHI-inflaatioon prosenttiyksikköinä)

Lähde: EKP:n laskelmat.

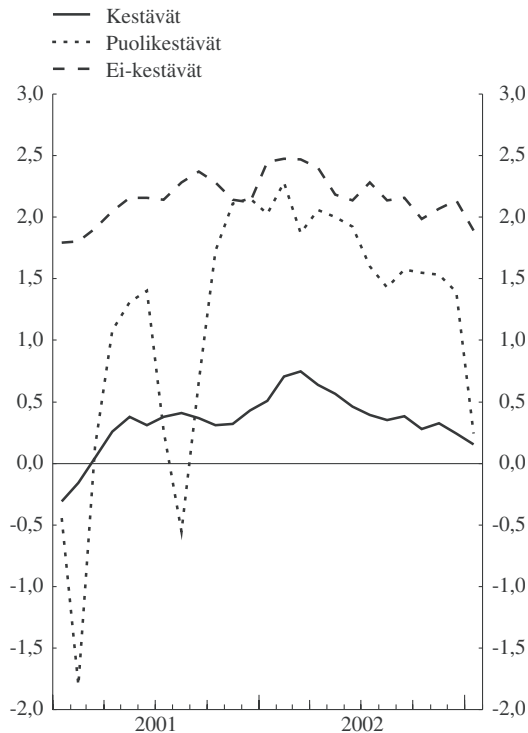
euron käyttöönottoon. Esimerkiksi ravintoloiden ja kahviloiden palvelujen hinnat nousivat tammikuussa 2003 kuukausitasolla vain kolmanneksen vuodentakaisiin hinnannousuihin

verrattuna. Kampaamo- ja pesulapalvelujen hinnat, jotka myös nousivat epätavallisen paljon tammikuussa 2002, kehittyivät samansuuntaisesti tammikuussa 2003.

Kuvio 28.

Muiden teollisuustuotteiden kuin energian hinnat euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

Huom. Kreikan tiedot vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta eivät sisälly YKHIin.

Tuottajahintojen vuotuinen muutosvauhti nopeutui edelleen tammikuussa 2003

Euroalueen teollisuuden tuottajahintojen vuotuinen nousuvauhti nopeutui edelleen 2,0 prosenttiin tammikuussa 2003, kun se joulukuussa 2002 oli ollut 1,5 % (ks. kuvio 29). Nousuvauhdin nopeutuminen johtui pääasiassa energian hinnan kehityksestä. Ilman energian hintaa laskettujen tuottajahintojen vuotuinen muutosvauhti pysyi ennallaan 1,1 prosentissa.

Öljyn hinnan kehitys vaikutti energian hinnan vuotuisen muutosvauhtiin, joka nopeutui edelleen 6,1 prosenttiin tammikuussa 2003 oltuaan 4,2 % joulukuussa 2002. Myös välituotteiden hintojen vuotuinen muutosvauhti nopeutui 1,2

prosenttiin tammikuussa 2003, kun se oli joulukuussa 2002 ollut 1,0 %. Tuotantoketjun myöhemmissä vaiheissa tuottajahintojen nousupaineet pysyivät lähes kurissa. Pääomahyödykkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui 0,2 prosenttiyksikköä eli 0,7 prosenttiin joulukuusta 2002 tammikuuhun 2003 ja kulutustavaroiden hintojen vuotuinen muutosvauhti pysyi ennallaan eli 1,3 prosentissa samana ajanjaksona. Kulutustavaroiden hintojen vuotuinen muutosvauhti on nopeutunut vähitellen kesäkuusta 2002 alkaen, mikä viittaa siihen, että aiempien hintasokkien vaikutukset ovat nyt kokonaan hävinneet.

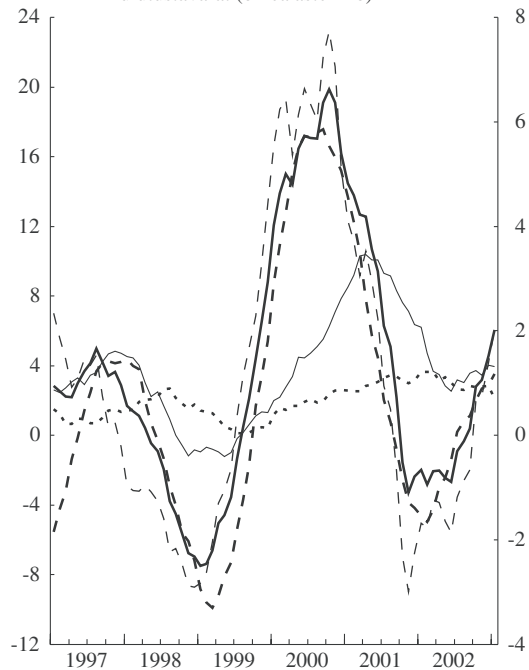
Ostoppäälliköiden kyselyyn perustuvan euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanosten

Kuvio 29.

Euroalueen teollisuuden tuottajahinnat eriteltynä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

- Energia (vasen asteikko)
- Teollisuus pl. rakentaminen (oikea asteikko)
- Välituotteet (oikea asteikko)
- ... Pääomahyödykkeet (oikea asteikko)
- Kulutustavarat (oikea asteikko)

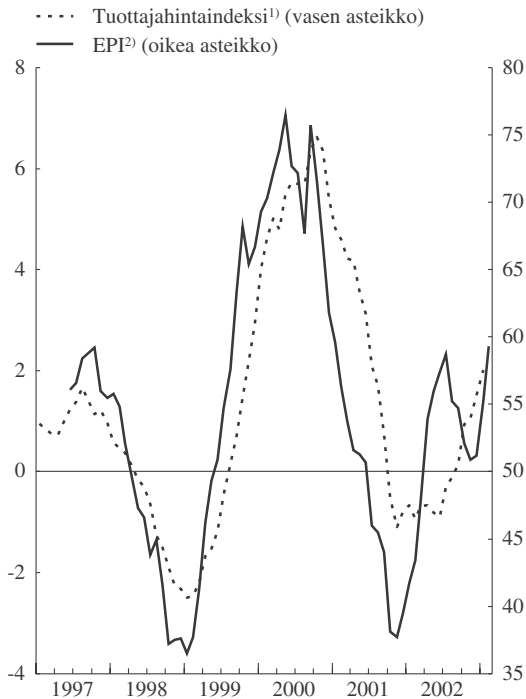
Lähde: Eurostat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

Kuvio 30.

Tuottajahinnat ja tehdasteollisuuden tuotantopanosten hinnat euroalueella

(kuukausihavaintoja)

Lähteet: Eurostat ja Reuters.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta), mikäli tiedot ovat olleet saatavissa.

- 1) Vuotuinen prosenttimuutos; ei sisällä rakentamista.
- 2) Eurozone Price Index, euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintaindeksi, jonka tiedot perustuvat ostopäälliköille tehtävään kyselyyn. Indeksiluku, joka on yli 50, viittaa tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintojen nousuun, ja 50:tä pienempi indeksiluku hintojen laskuun.

hintaindeksin (Eurozone Price Index, EPI) indeksiluku nousi tammikuun 55,2:sta helmikuussa edelleen 59,3:een. Tämä on nopein muutosvauhti sitten tammikuun 2001 (ks. kuvio 30). Vastaajien mukaan kehitykseen vaikutti edelleen lähinnä polttoaineiden hintojen kohoaminen. Helmikuussa öljyn euromääräinen hinta oli 5,4 % korkeampi kuin tammikuussa ja noin 23 % korkeampi kuin marraskuussa 2002, jolloin öljyn viimeisin hinnannousu alkoi. Toisin kuin viime kuukausina, vertailuajankohdan vaikutukset eivät merkittävästi selitä tuottajahintojen vuotuista muutosvauhtia helmikuussa 2003. Vertailuajankohdan vaikutukset aiheuttavat kuitenkin jonkun verran laskupaineita tuottajahintojen vuotuisen inflaatiovauhtiin maalissa ja huhtikuussa 2003.

Työtekijää kohden laskettujen palkkakustannusten vuotuinen nousuvauhti pysyi ennallaan vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä

Useimpien työvoimakustannusindikaattorien vuotuinen nousuvauhti on nopeutunut vuodesta 1999 lähtien. Kehitys on jatkunut samanlaisena vuonna 2001 ja vuoden 2002 alkupuoliskolla vaikka talouskasvu on hidastunut. Käytettävissä olevat työvoimakustannusindikaattoritiedot antavat kuitenkin ristiriitaisen kuvan kasvuvauhdista vuoden 2002 toisella ja kolmannella neljänneksellä.

Työtekijää kohden laskettujen palkkakustannusten vuotuinen muutosvauhti pysyi vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä ennallaan eli 2,6 prosentissa hidastuttuaan vuoden 2002 toisella neljänneksellä (ks. kuvio 31). Tätä selittää se, että Eurostatin hiljattain julkistamien uusien toimialakohtaisten tietojen mukaan työntekijää kohden laskettujen palkkakustannusten kehitys eri toimialoilla on ollut toisiaan kompensoivaa (näistä uusista tiedoista tarkemmin kehikossa 6). Kuukausittaisten bruttoansioiden vuotuinen kasvuvauhti pysyi myös ennallaan eli 3,3 prosentissa vuoden 2002 toisesta neljänneksestä kolmanteen. Tuntia kohden laskettujen työvoimakustannusten vuotuinen muutosvauhti yrittäjäsektorilla (ilman maataloutta) nopeutui 0,1 prosenttiyksikköä 3,6 prosenttiin toisen ja kolmannen neljänneksen välisenä aikana. Sitä vastoin sopimuspalkkojen vuotuinen nousuvauhti hidastui kolmannella neljänneksellä 2,6 prosenttiin, kun se toisella neljänneksellä oli ollut 2,8 %. Sopimuspalkkoja koskevat tiedot osoittavat nousuvauhdin pysyneen muuttumattomana vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä. Näin ollen sopimuspalkkojen vuotuinen nousuvauhti vuonna 2002 oli 2,7 % eli hieman nopeampi kuin vuonna 2001. Näiden palkkojen viimeaikaista kehitystä on kuitenkin tulkittava varovaisesti, koska vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä allekirjoitettiin vähemmän tulosopimuksia kuin vastaavalla neljänneksellä vuotta aiemmin. Näin ollen sopimuspalkkojen viimeaikainen kehitys ei ehkä täysin vastaa palkanmuodostusmekanismin kehityssuuntaa koko euroalueella.

Kehikko 6.

Työntekijää kohden laskettujen työvoimakustannusten ja yksikkötyökustannusten kehitys euroalueen merkittävimmillä toimialoilla

Eurostat julkaisi helmikuussa 2003 tuoreimmat Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmän (EKT 95) mukaiset tilastot. Niihin sisältyvät ensimmäistä kertaa euroalueen kokonaistyövoimakustannukset eriteltyinä talouden merkittävimpien toimialojen mukaan. Nämä tiedot, jotka esitetään tilasto-osan taulukossa 5.4 kymmenen viime vuoden ajalta, mahdollistavat sen, että EKP voi laskea työntekijää kohden laskettujen työvoimakustannusten neljännesvuosietiedot toimialakohtaisesti ja, kun nämä tiedot yhdistetään työn tuottavuutta koskevien arvioiden kanssa, nimelliset yksikkötyökustannukset toimialoittain. Kehikosta käy ilmi, että työntekijää kohden lasketut työvoimakustannukset kehittyvät kutakuinkin samalla tavoin eri toimialoilla. Lisäksi kehikossa esitetään, että teollisuuden yksikkötyökustannusten kasvussa on selvää kausivaihtelua. Teollisuudessa yksikkötyökustannukset myös kasvoivat tarkastelujaksolla keskimäärin hitaammin kuin palvelualalla.

Euroalueen työvoimakustannuksia koskevien uusien tietojen pohjalta voidaan laskea työntekijää kohden lasketut keskimääräiset työvoimakustannukset toimialakohtaisesti. Työvoimakustannuksiin kuuluvat kokonaispalkkakustannukset, mukaan lukien työnantajien ja työntekijöiden sosiaaliturvamaksut. Vastaavasti työn tuottavuutta koskeva arvio voidaan laskea jakamalla arvonlisäys (kiinteinä hintoina) kunkin toimialan työllisyydellä. Siten yksikkötyökustannukset saadaan työntekijää kohden laskettujen työvoimakustannusten ja työn tuottavuuden välisestä suhteesta.

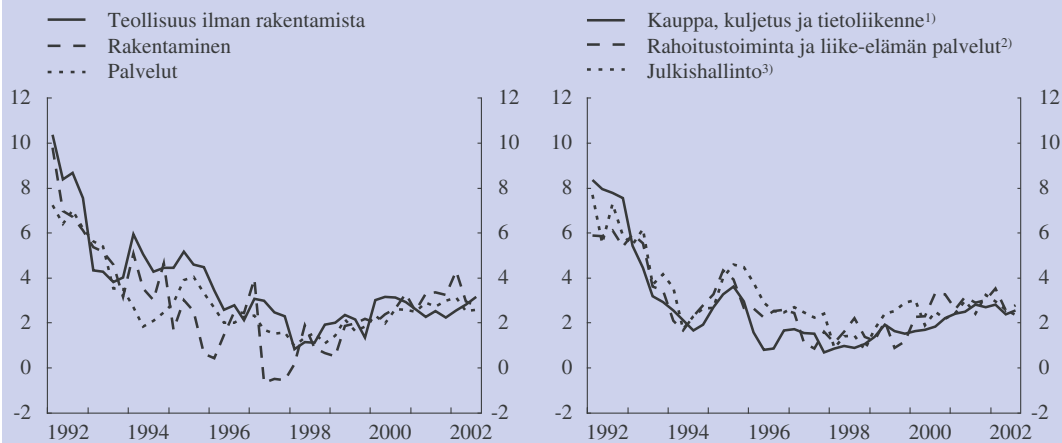
Työntekijää kohden lasketut työvoimakustannukset kehittyivät kutakuinkin samalla tavoin eri toimialoilla. Erityisesti palvelualalla ja teollisuudessa työntekijää kohden laskettujen työvoimakustannusten kasvu hidastui huomattavasti 1990-luvun alkupuolella, ja on nopeutunut hieman vuodesta 1999 alkaen (ks. kuvio A). Kaikki toimialakohtaiset aikasarjat korreloivat voimakkaasti keskenään samana ajanjaksona, mikä viittaa siihen, että työntekijää kohden laskettujen työvoimakustannusten kehitys ei poikkea millään merkittävällä toimialalla muista toimialoista.

Palvelualalla työntekijää kohden lasketut työvoimakustannukset kasvoivat enimmänsä osan 1990-lukua keskimäärin hitaammin kuin teollisuudessa. Tämä saattaa osittain liittyä osa-aikaisten työpaikkojen kehitykseen: niiden osuus palvelualan työllisyydestä kasvoi 15 prosentista vuonna 1992 yli 20 prosenttiin vuonna 2001. Teollisuudessa osa-aikaisten työpaikkojen osuus työllisyydestä kasvoi samana ajanjaksona 5:stä 7:ään prosenttiin. Osa-aikaisten työntekijöiden työtuntimäärä on pienempi kuin kokopäiväisten, joten he saavat pie-

Kuvio A.

Työntekijää kohden lasketut työvoimakustannukset euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, neljännesvuosihavaintoja)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Sisältää myös korjaustoiminnan sekä majoitus- ja ravitsemistoiminnan.

2) Sisältää myös kiinteistö- ja vuokrauspalvelut.

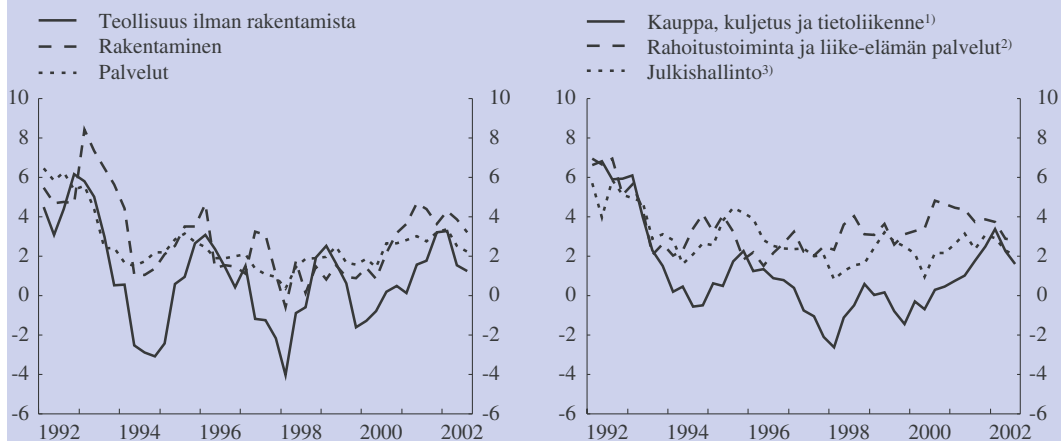
3) Sisältää myös koulutuksen, terveydenhuollon ja muut palvelut.

nempää palkkaa. Vuoden 1998 jälkeen palvelualalla ja teollisuudessa työntekijää kohden laskettujen työvoimakustannusten kasvuvauhdin välinen ero on hävinnyt samaan aikaan kun osa-aikaisten työpaikkojen määrän kasvu on hidastunut. Lisäksi palvelualan työllisyyden voimakas kasvu on saattanut aiheuttaa rekrytointiongelmia ja jonkin verran palkkapaineita. Työntekijää kohden lasketut työvoimakustannukset ovat eri toimialoilla lähentyneet toisiaan 1990-luvulla.

Toisin kuin työntekijää kohden laskettujen työvoimakustannusten kehitys, yksikkötyökustannusten kehitys vaihtelee toimialoittain (ks. kuvio B). Vuosina 1992–1994 yksikkötyökustannusten kasvuvauhti hidastui merkittävästi kaikilla toimialoilla samaan tapaan kuin työntekijää kohden laskettujen työvoimakustannusten. Vuodesta 1994 alkaen yksikkötyökustannusten kasvuvauhteissa oli kausivaihtelua vaakasuoran uran ympärillä. Lisäksi palvelualalla yksikkötyökustannusten kasvu oli keskimäärin nopeampaa kuin ilman rakentamista lasketussa teollisuudessa; palvelualan yksikkötyökustannusten keskimääräinen kasvuvauhti oli 2,6 % ja ilman rakentamista lasketun teollisuuden 1 %. Teollisuuden yksikkötyökustannusten kasvuvauhdin kausivaihtelu oli noin kaksi kertaa suurempaa kuin palvelualalla. Tämä ero johtuu pääasiassa siitä, että tuottavuus näillä aloilla kasvoi eri tavoin. Teollisuudessa sekä työllisyys että tuotanto reagoivat herkästi talousympäristön muutoksiin: työllisyyden kasvu seuraa viipeellä tuotannon kasvua, joten tuottavuuden kasvussa on voimakasta kausivaihtelua. Sitä vastoin palvelualalla talousympäristön muutokset eivät juurikaan vaikuta tuotantoon. Erityisesti tämä koskee muita kuin markkinapalveluja, koska suhdannevaihtelun vaikutukset esimerkiksi koulutukseen tai terveystalouteen ovat vähäisiä. Palvelujen tuotantoa ja siten tuottavuutta koskevissa arvioissa käytetään lisäksi joillakin alasektoreilla korvikemuuttujia, kuten työllisyyttä, mikä entisestään pienentää niiden suhdanneriippuvuutta.

Kuvio B. Yksikkötyökustannukset sektoreittain euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, neljännesvuosihavainnot)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Sisältää myös korjaustoiminnan sekä majoitus- ja ravitsemistoiminnan.

2) Sisältää myös kiinteistö- ja vuokrauspalvelut.

3) Sisältää myös koulutuksen, terveydenhuollon ja muut palvelut.

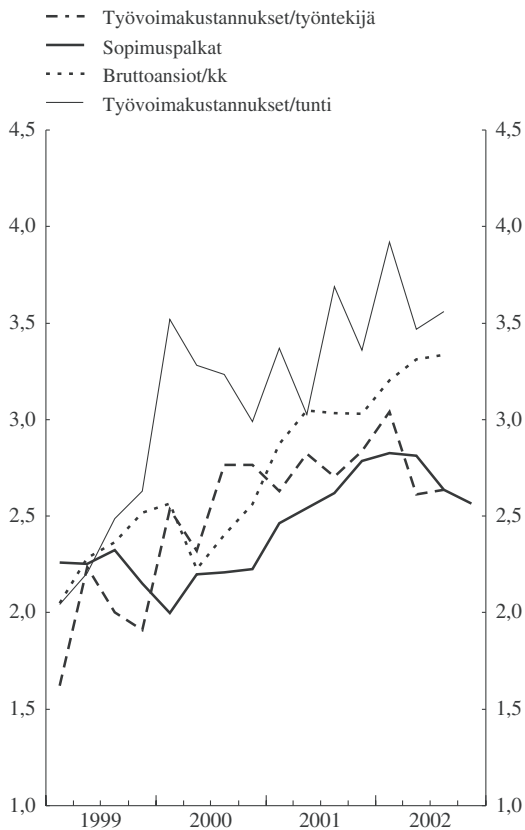
Vuosina 2001 ja 2002 euroalueen yksikkötyökustannusten kasvuvauhdin nopeutumiseen vaikutti pääasiassa se, miten teollisuus (mukaan lukien rakentaminen) sekä kauppa, kuljetus ja tietoliikenne kehittyi. Vaikka osa kasvuvauhdin nopeutumisesta voidaan selittää työntekijää kohden laskettujen työvoimakustannusten kasvuvauhdin nopeutumisella, tuottavuuden kasvun suhdanneluonteinen hidastuminen oli suurin syy yksikkötyökustannusten kasvun nopeutumiseen.

Euroalueen työvoimakustannusten ja yksikkötyökustannusten kehityksen yksityiskohtainen analyysi edellyttäisi alakohtaisia tilastoja tehdyistä työtunneista, jotta tilastot voitaisiin puhdistaa keskimääräisten työtuntien ja osa-aikaisten työpaikkojen määrän vaihteluista. Näitä koskevia arvioita julkistetaan vain joissakin euroalueen maissa, mutta niiden odotetaan olevan käytettävissä koko euroalueelta vuoteen 2004 mennessä, koska EKT 95:ttä koskevaan säädökseen tehtäviä muutoksia parhaillaan viimeistellään.

Kuvio 31.

Euroalueen työvoimakustannusindikaattoreita

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot ja EKP:n laskelmat.

Yksikkötyökustannusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä merkittävästi eli 2,0 prosenttiin, kun se oli

saman vuoden ensimmäisellä neljänneksellä ollut 3,5 %. Kehitykseen vaikutti työn tuottavuuden kasvun suhdanneluonteinen nopeutuminen. Yksikkötyökustannusten vuotuisen kasvuvauhdin hidastuminen vuonna 2002 jakaantui suhteellisen tasaisesti eri toimialojen kesken.

Euroalueen inflaation odotetaan hidastuvan vuonna 2003

Euroalueen YKHI-inflaation odotetaan vuoden 2003 aikana hidastuvan alle 2 prosenttiin. Lähi-kuukausina inflaatioon odotetaan kuitenkin kohdistuvan jonkin verran nousupaineita, jotka johtuvat öljyn hinnan viimeaikaisesta noususta sekä välillisten verojen ja säänneltyjen hintojen noususta. Samaan aikaan vertailuajankohdan vaikutukset hidastavat inflaatiota, kun vuoden 2002 ensimmäisten kuukausien hinnannousut eivät enää vaikuta inflaation vuotuiseseen kasvuvauhtiin. Tarkka ajankohta, jolloin inflaatio odotetusti hidastuu alle 2 prosentin, riippuu pitkälti öljyn tulevasta hintakehityksestä, johon liittyy tällä hetkellä paljon epävarmuutta geopolittisten jännitteiden vuoksi.

Vuotuisen inflaation odotettua hidastumista keskipitkällä aikavälillä tukee euron vahvistuminen, jolla on tuontihintojen nousua vaimentava vaikutus. Kysynnän vaimeus vaikuttanee samansuuntaisesti. Tässä yhteydessä on tärkeää, että palkkakehitys on maltillista.

3 Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat

BKT:n kasvu hidastui hieman vuoden 2002 viimeisenä neljänneksenä

Eurostat julkaisi 6.3.2003 euroalueen kansantalouden tilinpidon tietoihin perustuvan ensimmäisen arvionsa vuoden 2002 viimeisestä neljänneksestä. Euroalueen BKT:n määrän neljännesvuosikasvuvauhti on tämän arvion mukaan hidastunut hieman eli 0,2 prosenttiin, kun se vuoden 2002 kolmena ensimmäisenä neljänneksenä oli ollut 0,3–0,4 % (ks. taulukko 7). Koko vuonna 2002 BKT:n määrä kasvoi 0,8 %.

BKT:n määrän kasvun hidastuminen vuoden 2002 viimeisenä neljänneksenä edellisestä neljänneksestä johtui pääasiassa nettoviennin kasvuvaikutuksen supistumisesta. Kotimaisen kysynnän kasvuvaikutus sitä vastoin suureni edel-

lisestä neljänneksestä. Erityisesti yksityinen kulutus kasvoi verrattain voimakkaasti huolimatta siitä, että kuluttajien luottamuksen heikkeneminen vuoden 2002 loppupuolella antoi aiheen olettaa, että yksityinen kulutus supistuisi merkittävästi. Investoinnit olivat edelleen vähäisiä vuoden 2002 viimeisenä neljänneksenä; niiden kasvuvauhti oli lähellä nolaa. Kehikossa 7 esitetään yleiskatsaus investointien kehitykseen siitä lähtien, kun talouskasvu alkoi vuonna 2001 hidastua. Siinä esitetyt tiedot perustuvat investointien tuoteryhmittäiseen jaotteluun. Kehikon analysistä käy ilmi, että taloustilanteen nykyinen suuri epävarmuus on todennäköisesti heikentänyt investointien kasvuvauhtia kaikissa tuoteryhmissä. Rakennusinvestointien vaihteeseen ovat vaikuttaneet myös rakenteelliset tekijät.

Taulukko 7.

BKT:n määrän kasvu euroalueella

(prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	Vuosimuutos ¹⁾								Neljännesvuosimuutos ²⁾				
	2000	2001	2002	2001 IV	2002 I	2002 II	2002 III	2002 IV	2001 IV	2002 I	2002 II	2002 III	2002 IV
Bruttokansantuotteen määrä	3,5	1,4	0,8	0,5	0,3	0,6	0,9	1,3	-0,2	0,4	0,3	0,4	0,2
<i>josta:</i>													
Kotimainen kysyntä	2,9	0,9	0,2	0,0	-0,2	-0,1	0,4	0,8	0,0	0,0	0,2	0,2	0,4
Yksityinen kulutus	2,5	1,8	0,6	1,6	0,5	0,4	0,6	1,0	0,0	-0,2	0,4	0,4	0,4
Julkinen kulutus	2,0	2,1	2,5	1,6	2,0	2,6	2,7	2,6	0,6	0,7	0,9	0,3	0,5
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	4,9	-0,6	-2,5	-2,5	-2,5	-3,2	-2,6	-1,8	-0,9	-0,2	-1,3	-0,2	-0,1
Varastojen muutos ³⁾	0,0	-0,4	-0,1	-0,7	-0,3	-0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1
Nettovienti ³⁾	0,6	0,5	0,6	0,5	0,5	0,8	0,5	0,5	-0,2	0,4	0,1	0,2	-0,2
Vienti ⁴⁾	12,6	2,8	1,2	-2,8	-2,4	0,6	2,7	4,1	-1,2	0,2	1,7	2,1	0,0
<i>josta tavarat</i>	12,6	2,7	,	-2,8	-1,8	0,8	3,7	,	-1,3	0,7	1,4	2,9	,
Tuonti ⁴⁾	11,3	1,5	-0,3	-4,1	-3,9	-1,5	1,5	3,0	-0,8	-1,0	1,5	1,8	0,6
<i>josta tavarat</i>	11,2	0,7	,	-5,5	-4,0	-2,0	1,8	,	-1,0	-0,9	1,5	2,3	,
Reaalinen arvonlisäys, brutto:													
Maa- ja kalatalous	-0,6	-1,3	0,4	-0,7	1,1	1,0	0,1	-0,6	-0,3	0,0	-0,3	0,8	-1,1
Teollisuus	3,7	0,8	-0,2	-1,3	-1,6	-0,2	0,2	1,0	-1,1	0,6	0,3	0,4	-0,4
Palvelut	4,0	2,3	1,5	1,6	1,4	1,4	1,4	1,7	0,2	0,4	0,5	0,3	0,5

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta). Lisätietoja tilasto-osassa.

1) Vuosimuutos: prosenttimuutos edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

2) Neljännesvuosimuutos: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

3) Vaikutus BKT:n määrän kasvuun, prosenttiyksikköä.

4) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Euroalueen sisäisen kaupan tietoja ei ole poistettu kansallisen tilinpidon tuonti- ja vientiluvuista. Tästä syystä nämä tiedot ja maksutasetiedot eivät ole täysin verrannollisia.

Kehikko 7.

Investointien vähäisyyteen vaikuttavat tekijät tuoteryhmittäin

Tässä kehitössä tarkastellaan investointien viimeaikaista kehitystä tuoteryhmittäin sen selventämiseksi, mitkä tekijät vaikuttavat aggregoituihin investointeihin (lisätietoja investointien jakaumasta ks. syyskuun 2002 Kuukausikatsauksen talouskehitys-osan kehitko 6). Tällä hetkellä käytettävissä olevat tiedot investoinneista ulottuvat vasta vuoden 2002 kolmanteen neljännekseen. Vaikuttaa siltä, että vuoden 2001 alusta jatkunut kokonaisinvestoinnin heikkous on jakautunut tasaisesti eri erien välillä. Investointien vähäisyyteen vaikuttavat tekijät kuitenkin vaihtelevat tuotteittain. Erityisesti rakennusinvestointien vähenemiseen ovat todennäköisesti vaikuttaneet sekä rakenteelliset että suhdannetekijät. Sitä vastoin laiteinvestointien hidaskasvu vaikuttaisi johtuvan nykyisestä taloussympäristöstä eli BKT:n heikosta kasvusta ja epävarmoista näkymistä.

Rakennusinvestointien vähäisyys johtuu rakenteellisista ja suhdannetekijöistä

Rakennusalaalla asuinrakennusinvestoinnit (joiden osuus rakennusinvestoinneista on noin puolet ja kokonaisinvestoinnista 25 %) pienenevät vuoden 2002 kolmantena neljänneksenä edelleen eli 0,4 % edellisestä neljänneksestä. Ne ovat pienentyneet jo kahden vuoden ajan (ks. kuvio A). Kolmantena neljänneksenä asuinrakennusinvestoinnit olivat 6 % pienemmät kuin suurimmillaan eli vuoden 2000 toisena neljänneksenä. Rakenteelliset tekijät ja erityisesti Saksojen yhdistymisen aiheuttaman rakennusalan korkeasuhdanteen päättymisen ovat viime vuosina hidastaneet euroalueen asuinrakennusinvestointien kasvua. Viime aikoina epävarmat talousnäkymät ovat johtaneet epävarmuuteen työllisyydestä ja tulonäkymistä, joten kotitaloudet ja kiinteistösiirtäjät ovat saattaneet lykätä asuinrakennusinvestointiaan.

Myös investoinnit muihin rakennuksiin, joihin sisältyvät toimistorakennukset, julkiset ja teollisuusrakennukset sekä maa- ja vesirakentaminen, ovat asuinrakennusinvestointien tapaan kehittyneet heikosti 1990-luvun puolivälistä lähtien. Toimistorakennusten liikatarjonta joissakin euroalueen maissa on hidastanut näiden investointien kasvua viime vuosina. Viime aikoina muut rakennusinvestoinnit ovat kumulatiivisesti pienentyneet: vuoden 2002 kolmantena neljänneksenä niiden määrä oli 2 % pienempi kuin vuoden 2001 toisena neljänneksenä. Rakenteellisten tekijöiden lisäksi heikko talouskasvu ja epävarmat näkymät ovat viime neljänneksinä todennäköisesti saaneet yritykset haluttomiksi hankkimaan uusia toimitiloja ja rakennusalueita. Lisäksi joissakin euroalueen maissa budjettirajoitteet ovat saattaneet vähentää julkisia investointeja.

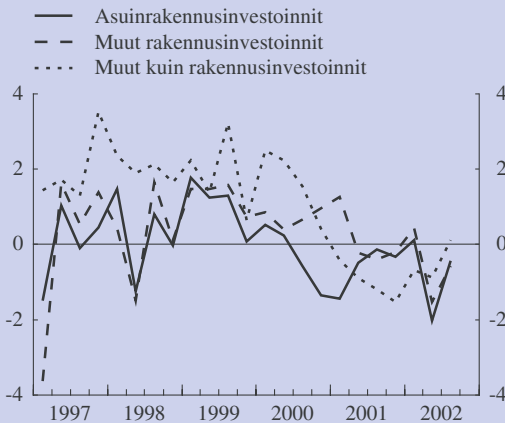
Talousnäkyviä ja voittoja koskeva epävarmuus on vähentänyt laiteinvestointeja

Muita kuin rakennusinvestointeja (ns. laiteinvestointeja) koskevat tuoreimmat tiedot viittaavat siihen, että vuonna 2001 alkanut investointien hidaskasvu on jatkunut, joskin kasvu on saattanut hieman nopeutua (ks. kuvio A). Tämä johtuu useista tekijöistä, erityisesti kysynnän heikosta kasvusta ja talouden epävarmuudesta. Tehdasteollisuuden yritysten odotukset ovat olleet verrattain pienet kahtena viime vuotena. Lisäksi talouskasvun jatkuva hidastuminen on pienentänyt yritysten voittoja ja siten niiden sisäistä rahoitusta. Kaksi tekijää on saattanut pahentaa yritysten vaikeuksia saada rahoitusta investointisuunnitelmilleen. Ensinnäkin useille yrityksille on viime vuosineljänneksinä saattanut olla entistä vaikeampaa hankkia rahoitusta arvopaperimarkkinoilta tai saada lainoja rahoituksen välittäjiltä. Toiseksi suuresti velkaantuneet yritykset ovat saattaneet taseidensa tervehdyttämiseksi lykätä investointejaan.

Muiden kuin rakennusinvestointien merkittävimmässä tuoteryhmässä investoinnit metallituotteisiin ja koneisiin (osuus kokonaisinvestoinnista 30 %) kasvoivat vuoden 2002 kolmantena neljänneksenä, kun ne olivat sitä ennen pienentyneet kuutena peräkkäisenä neljänneksenä (ks. kuvio B). Näitä tietoja on kuitenkin tulkitettava varoen. Julkiset kannustimet lisäsivät laiteinvestointeja Italiassa vuoden 2002 jälkipuoliskolla, mikä vaikutti merkittävästi koko euroalueen lukuun. Jos Italian lukuja ei oteta huomioon, euroalueen investoinnit metallituotteisiin ja koneisiin pienenevät hieman entisestään. Vastaavasti euroalueen investoinnit kuljetuslaitteisiin (osuus kokonaisinvestoinnista 10 %) kasvoivat huomattavasti vuoden 2002 kolmantena neljän-

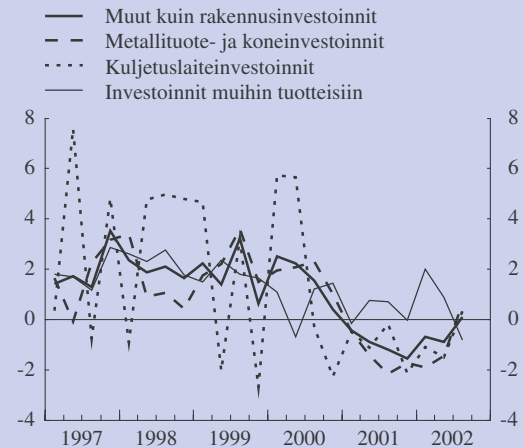
Kuvio A.
**Investoinnit asuin- ja muihin rakennuksiin
 sekä muut kuin rakennusinvestoinnit**

(muutos edellisestä neljänneksestä, neljännesvuosihavaintoja)

Kuvio B.
**Muut kuin rakennusinvestoinnit
 eriteltyinä**

(muutos edellisestä neljänneksestä, neljännesvuosihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

neksenä juuri Italian lukujen vaikutuksesta. Kuten kuviosta B käy ilmi, investoinnit tähän tuoteryhmään vaihtelevat suuresti, mikä vaikeuttaa tuoreimpien tietojen tulkitsemista. Ryhmään ”muut investoinnit” (osuus kokonaisinvestoinnista 10 %) kuuluvat erityisesti tietokone-ohjelmat, ja niiden kasvu oli nollan tienoilla vuoden 2002 kolmantena neljänneksenä.¹ Laiteinvestointien kahteen muuhun pääryhmään verrattuna tämän ryhmän investoinnit ovat pysyneet kutakuinkin samanlaisena koko laskusuhdanteen. Tämä saattaa viitata siihen, että tämäntyyppisissä tuotteissa korvaavia investointeja tehdään myös laskusuhdanteen aikana, koska tietotekniikkatuotteet vanhentuvat verrattain nopeasti.

Rakennusinvestoinneista saatavissa olevat tiedot vuoden 2002 viimeiseltä neljännekseltä viittaavat siihen, että rakennusinvestoinnit ovat todennäköisesti supistuneet edelleen vuoden 2002 loppupuolella. Rakennusinvestointien kasvun elpyminen riippuu siitä, hälveneekö talousnäkymien suuri epävarmuus. On kuitenkin todennäköistä, että rakennusinvestoinnit pysyvät vaimeina niin kauan kun tällä alalla on kasvua hidastavia rakenteellisia tekijöitä. Talouden ja geopolitiittisen tilanteen epävarmuus todennäköisesti vaikuttaa kielteisesti muiden kuin rakennusinvestointien kasvuun lähitulevaisuudessa. Tällä hetkellä ei kuitenkaan ole merkkejä siitä, että laiteinvestoinneissa olisi merkittävästi ylijäämää. Tämä arvio tarkoittaa, että yrityksille on olemassa hyvät olosuhteet käynnistää investointihankkeita, kunhan talouskasvu elpyy ja epävarmuus hälvenee, koska korot ovat erittäin alhaiset.

¹ Investointien jaottelu tuoteryhmittäin sisältää vielä yhden ryhmän: maa-, metsä- ja kalatalouden tuotteet (esim. eläin- sekä taimi-investoinnit, pois lukien teuraseläimet ja tukkipuut). Tämän ryhmän investoinnit ovat pieniä, ja joskus niiden volyyymi on negatiivinen. Näiden investointien kehitys heilahtelee paljon. Näistä syistä tätä ryhmää ei käsitellä tässä kehikossa.

**Heikko teollisuustuotanto hidasti
 kokonaistuotantoa vuoden 2002 lopussa**

Vuoden 2002 lopussa euroalueen talouden vaikea kasvu johtui osittain heikosta teollisuustuotannosta. Ilman rakentamista lasketun euroalueen teollisuustuotannon neljännesvuosimuutosvauhti oli viimeisenä neljänneksenä keskimäärin hieman negatiivinen (ks. taulukko 8). Vä-

lituotteiden ja kestävien kulutustavaroiden tuotanto supistui, mitä kompensoi osittain pääomahyödykkeiden ja ei-kestävien kulutustavaroiden tuotannon kasvaminen. Välituotteiden tuotannon supistuminen käy yksiin kansantalouden tilinpidon ja kyselytietojen kanssa, jotka viittaavat siihen, että varastojen purkaminen jatkui euroalueella vuoden 2002 loppupuolella. Varastojen jatkuva purkaminen todennäköisesti il-

Taulukko 8.

Euroalueen teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	2001		2002			2002			2002			2002		
	2001	2002	Loka	Marras	Joulu	Loka	Marras	Joulu	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	
	Kuukausimuutos			3 kk:n liukuva keskiarvo										
Koko teollisuus pl. rakentaminen	0,4	-0,8	0,7	2,8	-1,0	0,0	0,6	-1,7	0,2	-0,1	-0,1	0,1	-0,2	
<i>pääaloittain:</i>														
Koko teollisuus pl. rakentaminen ja energiantuotanto ¹⁾	0,2	-1,0	0,2	3,4	-0,3	-0,4	1,4	-2,1	0,3	0,0	0,0	0,0	-0,2	
Väli tuotteet	-0,8	0,3	1,2	4,3	1,1	-0,9	1,4	-2,5	0,2	0,2	0,3	-0,2	-0,9	
Pääomahyödykkeet	1,3	-2,6	-0,5	3,8	-0,4	0,3	1,5	-1,8	1,0	0,2	0,1	0,1	0,3	
Kulutustavarat	0,4	-1,0	-0,5	1,6	-1,7	-0,3	1,2	-1,9	0,0	-0,5	-0,4	-0,1	-0,2	
Kestävät	-2,5	-4,9	-2,2	0,8	-8,3	-2,1	2,1	-4,9	1,3	0,5	-0,9	-1,1	-2,5	
Ei-kestävät	1,0	-0,2	-0,2	1,7	-0,3	0,0	1,0	-1,3	-0,2	-0,7	-0,3	0,0	0,3	
Energiantuotanto	1,2	0,7	4,0	-1,0	-5,4	1,2	-2,0	0,6	0,5	-0,5	-0,2	-0,1	0,1	
Tehdasteollisuus	0,2	-1,0	0,3	3,3	-0,4	-0,3	1,1	-2,1	0,3	-0,1	0,0	0,0	-0,3	

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Lisätietoja tilasto-osassa.

mentää sitä, että yritykset ovat varovaisia nykyisten epävarmojen tulevaisuudennäkymien vuoksi.

Tuotannon määrä heilahteli suuresti kuukausitasolla vuoden 2002 viimeisenä neljänneksenä erityisesti kalenterivaikutusten vuoksi. Joulukuun 2002 tuotantolukuja tarkasteltaessa on huomattava, että teollisuustuotannon jyrkkä supistuminen (1,7 % edellisestä) johtui osittain siitä, että tehtaita oli suljettuna joulun aikoihin tavanomaista enemmän. Heikon talouskasvun ja epävarmojen tulevaisuudennäkymien vuoksi tavallista useammat yritykset ovat saattaneet katsoa parhaimmaksi keskeyttää tuotannon juhlapyhien ajaksi. Tällaisten päätösten vuoksi tuotanto on saattanut supistua myös tammikuussa 2003.

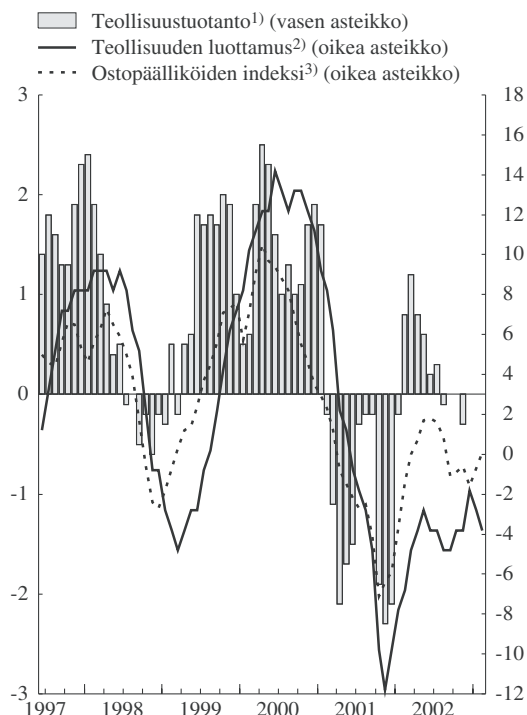
Kyselytutkimusten ristiriitaiset tulokset eivät viittaa merkittäviin muutoksiin tuotannossa vuoden 2003 alussa

Lukuun ottamatta tuotantoaikatauluista johtuvia mahdollisia kertaluonteisia vaikutuksia, joita ei vielä voida arvioida, kyselytutkimuksista saadaan viitteitä teollisuustuotannon kehityksestä vuoden 2003 alkupuolella. Helmikuussa 2003 ostopäälliköiden indeksi (Purchasing Managers' Index, PMI) nousi, kun taas Euroopan komission julkaisema teollisuuden luottamusindikaattori

Kuvio 32.

Teollisuustuotanto, teollisuuden luottamus ja ostopäälliköiden indeksi euroalueella

(kuukausihavaintoja)

Lähteet: Eurostat, yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt, Reuters ja EKP:n laskelmat.

- 1) Tehdasteollisuus; kolmen kuukauden jakson muutos edellisestä kolmen kuukauden jaksosta; kausivaihtelusta puhdistettuja ja työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja.
- 2) Saldoluvut prosentteina; poikkeamat keskiarvosta tammikuusta 1985 lähtien.
- 3) PMI = Purchasing Managers' Index; poikkeamat 50:stä; positiiviset arvot viittaavat taloudellisen toimeliaisuuden lisääntymiseen.

Taulukko 9.

Euroalueen yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt

(kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	2000	2001	2002	2002 I	2002 II	2002 III	2002 IV	2002 Syys	2002 Loka	2002 Marras	2002 Joulu	2003 Tammi	2003 Helmi
Talouden luottamusindeksi ¹⁾	2,5	-2,8	-1,8	0,4	0,3	-0,4	-0,3	0,3	-0,2	-0,4	0,2	-0,4	0,0
Kuluttajien luottamusindikaattori ²⁾	12	6	0	1	3	1	-3	2a	-1	-3	-5	-7	-8
Teollisuuden luottamusindikaattori ²⁾	12	-1	-5	-7	-4	-5	-3	-5	-4	-4	-2	-3	-4
Rakentamisen luottamusindikaattori ²⁾	16	10	1	5	3	-2	-3	-2	-2	-4	-2	-1	0
Vähittäiskaupan luottamusindikaattori ²⁾	5	0	-9	-9	-11	-10	-8	-10	-9	-7	-9	-12	-7
Palvelualojen luottamusindikaattori ²⁾	10	-5	-19	-17	-15	-21	-24	-20	-24	-24	-25	-24	-23
Suhdanneindikaattori ³⁾	1,4	-0,1	-0,5	-0,8	-0,5	-0,5	-0,4	-0,5	-0,4	-0,4	-0,2	-0,3	-0,4
Kapasiteetin käyttöaste, % ⁴⁾	84,4	83,1	81,2	81,1	81,1	81,3	81,3	-	81,5	-	-	81,1	-

Lähteet: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt ja Euroopan komissio (talouden ja rahoituksen pääosasto). Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Prosenttimuutos edellisestä kaudesta.

2) Saldoluvut prosenttiyksikköinä. Palvelualojen luottamusindikaattorin tiedot on laskettu poikkeamina huhtikuusta 1995 alkaen lasketusta keskiarvosta, vähittäiskaupan luottamusindikaattorin tiedot poikkeamina heinäkuusta 1986 alkaen lasketusta keskiarvosta ja muiden luottamusindikaattorien tiedot poikkeamina tammikuusta 1985 alkaen lasketusta keskiarvosta.

3) Poikkeama keskiarvosta keskihajontoina mitattuna.

4) Tiedot on koottu kunkin vuoden tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Esitetyt neljännesvuosittaiset luvut ovat kahden peräkkäisen kyselyn eli kyseisen neljänneksen alussa ja seuraavan neljänneksen alussa tehdyn kyselyn keskiarvoja. Vuositiedot on johdettu neljännesvuosihavaintojen keskiarvoista.

laski; tällainen kehitys vastasi edelliskuista (ks. kuvio 32). Kun kuitenkin otetaan huomioon viime kuukausien kehitys, molempien kyselytutkimusten tulokset viittaavat siihen, että yritysten luottamus on pysynyt jokseenkin ennallaan. Yhtäältä tämä osoittaa, että teollisuustuotanto on pysynyt vaimeana vuoden 2003 alkupuolella eli tilanne ei ole muuttunut vuoden 2002 puolivälistä. Toisaalta näiden kyselytutkimusten tulokset eivät anna viitteitä siitä, että geopolittisten jännitteiden lisääntyminen vaikuttaisi kielteisesti euroalueen teollisuuteen.

Vastaavasti palvelualan kyselytutkimukset osoittavat, ettei viime kuukausina ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Helmikuussa 2003 Euroopan komission julkaisema palvelualan kyselytutkimus osoitti luottamuksen kasvaneen (ks. taulukko 9), kun taas ostopäälliköiden indeksi jatkoi laskuaan. Kaikkiaan molemmat kyselytutkimukset viittaavat palvelualan tuotannon pysyvän vaimeana vuoden 2003 alussa.

Kulutus vaimeaa vuoden 2003 alussa

Yritysten luottamukseen verrattuna kuluttajien luottamus on heikentynyt merkittävästi viime

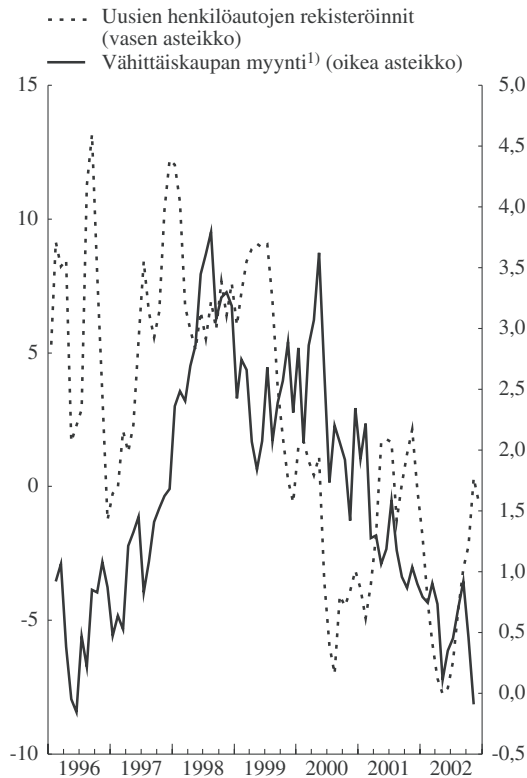
kuukausina. Tuoreimmat tiedot ovat helmikuulta 2003 ja niiden mukaan kuluttajien luottamus on heikentynyt entisestään (ks. taulukko 9). Euroalueen kasvava työttömyys sekä suuri epävarmuus maailman ja euroalueen talousnäkymistä ovat todennäköisimpiä syitä kotitalouksien kasvavaan pessimismiin. Euroopan komission kyselytutkimuksen mukaan yhä useammat kotitaloudet odottavat työttömyyden jatkavan kasvuaan. Kuluttajien luottamuksen viimeaikainen kehitys viittaa siten riskiin, että kulutuksen kasvu heikkenee vuoden 2003 ensimmäisinä kuukausina.

Yksityisestä kulutuksesta vuoden 2003 alkupuolelta on saatavissa vain vähän tietoja, joten vielä ei voida päätellä, onko tämä riski toteutunut. Uusien autojen rekisteröintien määrää koskevat tiedot ovat ainoa tällä hetkellä käytettävissä oleva indikaattori, ja sen mukaan rekisteröintien määrä supistui tammikuussa voimakkaasti edellisestä. Tämä kuitenkin johtui siitä, että Italiassa julkiset kannustimet jäivät pois käytöstä joulukuussa 2002, mikä todennäköisesti vähentää uusien autojen rekisteröintiä euroalueella vielä tämän jälkeenkin. Edellä mainitusta kuluttajien luottamuksen heikkenemisestä huolimatta yksin näiden tietojen perus-

Kuvio 33.

Uusien henkilöautojen rekisteröinnit ja vähittäiskaupan myynti euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, kolmen kuukauden keskitettyjä liukuvia keskiarvoja, työpäivien määrällä korjattuja tietoja)

Lähteet: Eurostat ja ACEA (European Automobile Manufacturers' Association, Bryssel).

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Laskennassa on käytetty kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja.

teella ei voida päätellä, että euroalueen kulutus olisi yleisesti heikentynyt. Vähittäiskaupan myyntin määrä on myös kuukausitason indikaattori, ja sitä koskevat tuoreimmat tiedot ovat joulukuulta 2002. Vähittäiskaupan myynti supistui edelleen joulukuussa 2002, ja vuoden 2002 viimeisenä neljänneksenä se supistui 0,5 % edellisestä neljänneksestä (ks. kuvio 33).

Elpymisen nopeutuminen edellyttää epävarmuuden hälvenemistä

Viimeaikaiset tiedot viittaavat siihen, että euroalueen talouskasvu on pysynyt vaimeana vuoden 2003 alussa. Käytettävissä olevista tiedoista voidaan päätellä, ettei teollisuustuotanto ole merkittävästi muuttunut vuoden 2002 lopusta

eli tuotanto lienee pysynyt erittäin vaimeana. Koska kulutuksen kehityksestä ei ole saatavissa tietoja, kuluttajien luottamuksen heikkeneminen viime kuukausina viittaa riskiin kulutuksen heikkenemisestä alkuvuodesta. Tästä ei voida tehdä luotettavia johtopäätöksiä, koska yksityisen kulutuksen kehitys on toisinaan ollut ristiriidassa kuluttajien luottamuksen kanssa.

Kaikkiaan talousnäkymät pysyvät edelleen hyvin epävarmoina, mikä johtuu erityisesti geopolittisten jännitteiden lisääntymisestä. Tämä todennäköisesti vaikuttaa investointi- ja kulutus päätöksiin euroalueella ja koko maailmassa. Euroalueen talouskasvu ei nopeudu merkittävästi ennen kuin epävarmuus vähenee. Kun tilanne paranee, olemassa olevat BKT:n määrän kasvua vahvistavat tekijät pääsevät vaikuttamaan kunnolla. Näitä tekijöitä ovat inflaation odotetun hidastumisen myönteiset vaikutukset kotitalouksien tuloihin ja kulutukseen, investointeja elvyttävät erittäin matalat korot, jotka ovat alentuneet jo pitkän aikaa, sekä talouskasvun maailmanlaajuinen nopeutuminen, mikä lisää euroalueen viennin kysyntää.

Euroalueen työttömyysaste nousi tammikuussa 2003

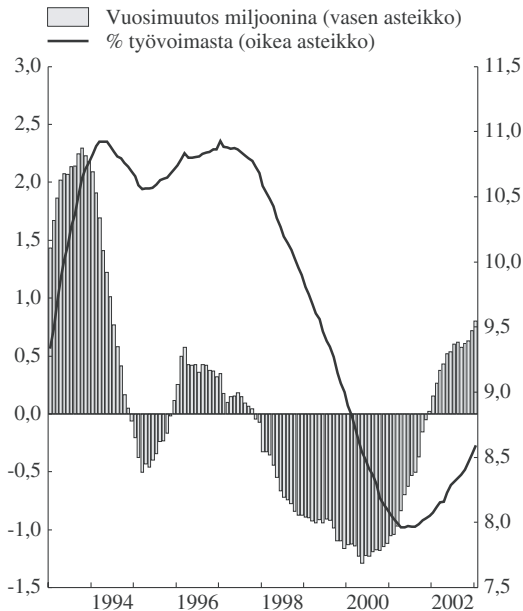
Työmarkkinatilanne heikkeni edelleen vuoden 2003 alussa. Euroalueen standardoitu työttömyysaste nousi 8,6 prosenttiin työvoimasta tammikuussa 2003, kun se oli joulukuussa 2002 ollut 8,5 % (ks. kuvio 34). Kuukausitasolla työttömien määrä oli kasvanut vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä keskimäärin noin 40 000:lla ja viimeisellä neljänneksellä noin 80 000:lla, mutta tammikuussa 2003 se kasvoi 104 000:lla. Tämä kasvu oli suurin koko sinä aikana, kun työttömyys on lisääntynyt touko-kuusta 2001 alkaen.

Työttömyyden kasvu tammikuussa 2003 jakautui tasaisesti kummankin ikäryhmän, sekä alle 25-vuotiaiden että 25-vuotiaiden ja sitä vanhempien, kesken (ks. Taulukko 10). Kummankin ikäryhmän työttömyysaste nousi 0,1 prosenttiyksikköä. Siten alle 25-vuotiaiden työttömyysaste nousi 16,5 prosenttiin ja 25-vuotiaiden ja sitä vanhempien 7,6 prosenttiin.

Kuvio 34.

Euroalueen työttömyys

(kuukausihavainnot; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: Eurostat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

Työllisyyden kasvu on saattanut hidastua hieman vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä

Kansantalouden tilinpitoon perustuvat työllisyystiedot vuoden 2002 viimeiseltä neljännekseltä eivät ole vielä käytettävissä koko euroalueelta. Käytettävissä olevien kansallisten tietojen perusteella työllisyyden kasvuvauhti on saattanut olla lähellä nollaa, kun se oli kolman-

nella neljänneksellä hidastunut 0,1 %. Todennäköisesti työllisten määrä on kuitenkin vähentynyt hieman viimeisellä neljänneksellä toisena peräkkäisenä neljänneksenä. Tämä olisi yhdenmukaista sen kanssa, että työttömyys lisääntyi voimakkaasti vuoden 2002 lopussa. Työllisten määrän väheneminen merkitsisi, että aiempaa hitaamman BKT:n määrän kasvun ja epävarmojen talousnäkömyiden vuoksi työpaikkoja hävisi enemmän kuin niitä syntyi vuoden 2002 jälkipuoliskolla (ks. taulukko 11).

Työllisyyden kasvuvauhti on yleisesti pysynyt hyvänä taloudellisen toimeliaisuuden vaihteiden verrattuna. Tämä näkyi siten, että työn tuottavuus koko kansantaloudessa oli vähäistä vuonna 2001 ja vuoden 2002 alussa. Kehitys on johtunut osaksi siitä, että tavallisesti suhdannekehitys näkyy työllisyydessä hitaammin kuin taloudellisessa toimeliaisuudessa. Tilanteeseen on myös saattanut vaikuttaa se, että yritykset ovat halunneet pitää työntekijänsä heikosta toimeliaisuustilanteesta huolimatta, koska ne ovat odottaneet taloudellisen toimeliaisuuden elpymisvauhdin paranevan lähitulevaisuudessa. Koska kuitenkin talouskasvun elpyminen on viivästynyt ja yksikkötyökustannukset ovat aiemmin nousseet merkittävästi, yhä useammat yritykset ovat saattaneet päättää vähentää henkilöstöä. Työn tuottavuus koko kansantaloudessa onkin kohentunut vuoden 2002 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien, kun sen kasvu oli sitä ennen ollut negatiivista kolmena peräkkäisenä neljänneksenä (ks. kuvio 35). Tältä osin tiedot teollisuudessa tehtyjen työtuntien määrästä viittaa siihen, että sopeuttaessaan työpanoksiaan yritykset ovat myös saattaneet vähentää tilapäi-

Taulukko 10.

Euroalueen työttömyys

(% työvoimasta, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	2000	2001	2002	2002 I	2002 II	2002 III	2002 IV	2002 Elo	2002 Syys	2002 Loka	2002 Marras	2002 Joulou	2003 Tammi
Yhteensä	8,5	8,0	8,3	8,1	8,2	8,3	8,5	8,3	8,4	8,4	8,5	8,5	8,6
Alle 25-vuotiaat ¹⁾	16,6	15,6	16,1	15,8	16,1	16,2	16,3	16,2	16,1	16,2	16,3	16,4	16,5
25-vuotiaat ja sitä vanhemmat	7,4	7,0	7,3	7,1	7,2	7,3	7,4	7,3	7,4	7,4	7,4	7,5	7,6

Lähde: Eurostat.

Huom. ILO:n suosituksen mukaan. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Vuonna 2002 tämän ryhmän osuus työttömien kokonaismäärästä oli 22,4 %.

Taulukko 11.

Työllisyyden kasvu euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1999	2000	2001	2001	2001	2002	2002	2002	2001	2001	2002	2002	2002
				III	IV	I	II	III	III	IV	I	II	III
	Neljännesvuosimuutokset ¹⁾												
Koko kansantalous	1,8	2,1	1,4	1,2	0,9	0,7	0,5	0,3	0,2	0,2	0,1	0,0	-0,1
<i>josta:</i>													
Maa- ja kalatalous ²⁾	-2,4	-1,6	-0,8	-1,1	-1,6	-2,3	-1,9	-1,9	-0,9	-0,5	-0,4	-0,2	-0,9
Teollisuus	0,3	0,9	0,3	0,1	-0,4	-1,0	-1,0	-1,2	-0,2	-0,2	-0,4	-0,2	-0,4
pl. rakentaminen	-0,2	0,6	0,3	0,0	-0,5	-1,1	-1,1	-1,2	-0,3	-0,2	-0,4	-0,2	-0,4
Rakentaminen	2,0	1,7	0,3	0,2	-0,2	-0,6	-0,7	-1,3	-0,1	-0,2	-0,3	-0,1	-0,7
Palvelut	2,7	2,9	2,0	1,8	1,6	1,6	1,3	1,0	0,4	0,4	0,3	0,1	0,2
Kauppa ja kuljetus ³⁾	2,3	3,0	1,5	1,3	1,2	1,6	1,0	0,5	0,6	0,3	0,3	-0,2	0,1
Rahoitustoiminta ja liike-elämän palvelut ⁴⁾	5,6	5,9	3,8	3,4	2,9	1,8	1,7	1,1	0,6	0,6	-0,1	0,6	0,0
Julkishallinto ⁵⁾	1,9	1,6	1,5	1,4	1,3	1,6	1,5	1,5	0,3	0,4	0,6	0,2	0,3

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Neljännesvuosimuutokset: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

2) Sisältää myös riista- ja metsätalouden.

3) Sisältää myös korjaustoiminnan, tietoliikenteen, majoitus- ja ravitsemistoiminnan.

4) Sisältää myös kiinteistö- ja vuokrauspalvelut.

5) Sisältää myös koulutuksen, terveydenhuollon ja muut palvelut.

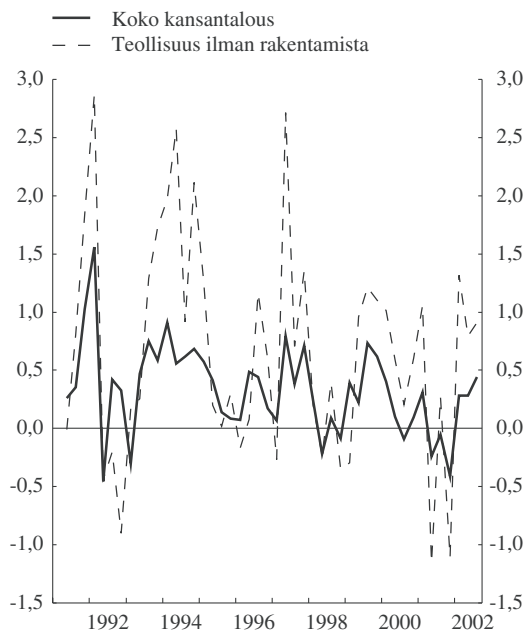
sesti työntekijän tekemien työtuntien määrää (ks. kehikko 8).

Työllisyyden toimialakohtaisesta kehityksestä käytettävät tiedot ulottuvat ainoastaan vuoden

Kuvio 35.

Työn tuottavuus euroalueella

(neljännesvuosittainen prosenttimuutos; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: Eurostat.

2002 kolmannelle neljännekselle. Työllisyyden heikkeneminen teollisuudessa (mukaan lukien rakentaminen) nopeutui jälleen kolmannella neljänneksellä eli 0,4 % edellisestä neljänneksestä. Samaan aikaan markkinaehtoisten palvelujen (kauppa, kuljetus, rahoitustoiminta ja liike-elämän palvelut) työllisyys lisääntyi hyvin hitaasti eli 0,1 % edellisestä neljänneksestä. Todettakoon, että rahoitustoiminnan ja liike-elämän palvelujen työllisyyden neljännesvuositason kasvuvauhti oli yksi hitaimmista sitten vuoden 1991, kun vuosina 1997–2001 alalla syntyi nettomääräisesti eniten työpaikkoja. Sitä vastoin julkishallinnon työllisyys tuki kokonaistyöllisyyden kasvua kolmannella neljänneksellä, ja alan työllisyys kasvoikin 0,3 % edellisestä neljänneksestä.

Työllisyysodotukset edelleen heikot

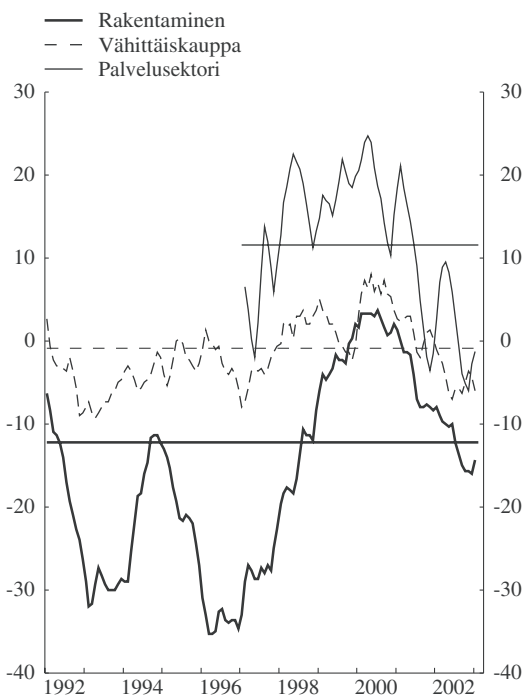
Yrityksiä ja kuluttajia koskevien Euroopan komission kyselytutkimusten mukaan työllisyysodotukset kaikilla kyselytutkimuksen aloilla – tehdasteollisuudessa, rakentamisessa, vähittäiskaupassa ja palvelualoilla – näyttävät taittuneen vuodenvaihteessa (ks. kuviot 36 ja 37). Koska työllisyysodotukset ovat aiemmin olleet hyvin alhaiset ja vaihdelleet huomattavasti, työllisyysodotusten on vielä kohennuttava, ennen kuin

niiden voidaan katsoa indikoivan työllisyystilanteen elpymistä. Viime aikojen tiedot ovatkin olleet ristiriitaisia. Helmikuussa 2003 tehdasteollisuuden, rakentamisen ja vähittäiskaupan työllisyysodotukset kohenivat hieman tammikuusta, mutta palvelualoilla ne heikkenivät jonkin verran. Myös ostopäällikkökyselyyn perustuva tehdasteollisuuden työllisyysindeksi nousi helmikuussa toisena peräkkäisenä neljänneksenä, kun se oli ollut alimmillaan joulukuussa 2002. Ostopäälliköiden palvelualan indeksi nousi niin ikään helmikuussa 2003, joskin vähemmän. Tammikuussa 2003 se oli ollut alimmillaan sitten vuoden 1998, jolloin seuranta alkoi.

Kuvio 36.

Euroalueen työllisyysodotukset

(saldoluvut prosenttiyksikköinä, kolmen kuukauden keskitettyjä liukuvia keskiarvoja, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

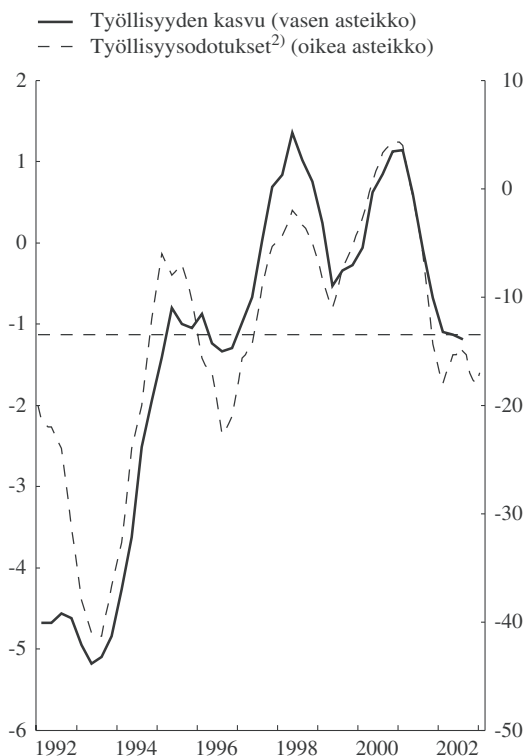
Lähteet: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

Huom. Vaakasuorat viivat osoittavat työllisyysodotusten keskiarvoa rakennusalaalla tammikuusta 1985 lähtien, vähittäiskaupassa huhtikuusta 1985 lähtien ja palvelusektorissa tammikuusta 1997 lähtien.

Kuvio 37.

Työllisyyden kasvu ja työllisyysodotukset euroalueen teollisuudessa¹⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, prosenttiyksikköinä laskettujen saldo-lukujen kolmen kuukauden keskitettyjä liukuvia keskiarvoja)

Lähteet: Eurostat ja yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

Huom. Vaakasuora viiva osoittaa työllisyysodotusten keskiarvoa vuodesta 1985 alkaen.

1) Ei sisällä rakentamista.

2) Työllisyysodotukset koskevat ainoastaan tehdasteollisuutta.

Lyhyen aikavälin näkymien mukaan työmarkkinoiden tilanne jatkuu vaisuna

Kaiken kaikkiaan euroalueen työmarkkinoiden lyhyen aikavälin näkymät ovat edelleen heikot. Kokonaistyöllisyys on todennäköisesti vähentynyt viime vuoden jälkipuoliskolla ja työttömyysasteen nousu on kiihtynyt. Koska nykyisiä näkymiä varjostaa suuri epävarmuus, työllisyys saattaa vähetä edelleen lyhyellä aikavälillä. Tätä arviota tukee myös se, että avointen työpaikkojen suhde työvoimaan on pienentynyt euroalueella jatkuvasti vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä. Tätä tekijää voidaan pitää indikaattorina, joka ennakoii työllisyyden kasvua tai vähenemistä.

Kehikko 8.

Tehtyjen työtuntien kokonaismäärä teollisuudessa ja sen sisältämä informaatio

Eurostat on julkistanut hiljattain tietoja teollisuudessa (pois lukien rakentaminen) tehtyjen työtuntien kokonaismäärästä euroalueella. Tällä tavoin on jälleen edistytty lyhyen aikavälin tilastoja koskevan EU:n neuvoston asetuksen täytäntöönpanossa.¹ Euroalueen tiedot ovat saatavissa kuukausittain vuodesta 1995 alkaen, ja ne on estimoitu kansallisista kuukausi- ja neljännesvuosihavainnoista. Tiedot kattavat lähes 90 % euroalueesta, mutta Kreikan, Espanjan ja Irlannin tiedot eivät ole vielä käytettävissä. Nämä tiedot voivat antaa käyttökelpoista lisäinformaatiota analysoitaessa taloudellisen toimeliaisuuden, tuottavuuden ja palkkakustannusten kehitystä. On kuitenkin pidettävä mielessä, että tiedot koskevat ainoastaan teollisuussektoria eivätkä siksi edusta koko taloutta.

Tehtyjen työtuntien käsite

Tehtyjen työtuntien kokonaismäärällä tarkoitetaan kaikkien niiden tuntien yhteismäärää, joina työntekijät tosiasiallisesti tekevät töitä. Tehtyjen työtuntien kokonaismäärän kehityksessä näkyvät siten sekä muutokset työntekijöiden määrässä että työntekijää kohden laskettujen tosiasiallisten työtuntien määrässä. Työntekijää kohden tehtyihin tosiasiallisiin työtunteihin eivät sisälly esimerkiksi vuosilomista, sairaustapauksista tai kansallisista vapaapäivistä johtuvat poissaolot. Niihin ei niin ikään sisällytetä työtunteja, jotka menetetään, jos tuotanto seisahtuu esimerkiksi kysynnän vähäisyyden tai lakon vuoksi. Tietoihin sisältyvät ylityöt riippumatta siitä, onko niistä maksettu korvausta vai ei. Jos tosiasiallisesti tehtyjen työtuntien määrästä ei ole saatavilla tietoja, käytännössä tiedot voidaan estimoida esimerkiksi työ sopimuksessa sovittujen työtuntien määrästä ja keskimääräisistä poissaoloista.

Työntekijää kohden tehtyjen työtuntien määrä kuvastaa niiden tuntien keskimäärää, jonka työntekijä viettää työpaikallaan. Osa-aikaisen työllisyyden osuuden kasvu teollisuudessa 1990-luvun jälkipuoliskolla viittaa näin ollen siihen, että työntekijää kohden tehtyjen työtuntien määrä on vähentynyt. Tässä suhteessa tiedot työntekijää kohden lasketuista työtunneista täydentävät hyödyllisellä tavalla työllisyystietoja.

Tehdyt työtunnit toimeliaisuuden, tuottavuuden ja kustannusten indikaattorina

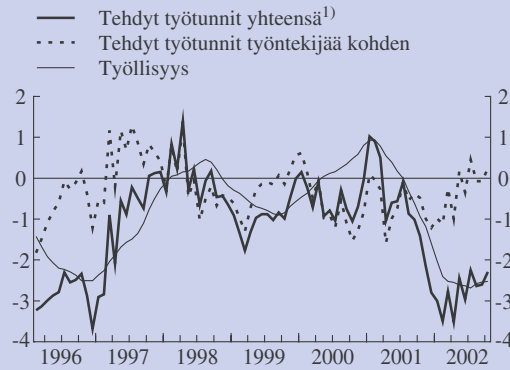
Työntekijää kohden tehtyjen työtuntien määrän kehitys teollisuudessa näyttää vaihtelevan huomattavasti enemmän kuin työllisyyden kehitys (ks. oheinen kuvio). Koska tiedot ovat käytettävissä suhteellisen lyhyeltä ajalta, on vaikea tehdä selkeä ero lyhyen aikavälin muutosten (mukaan lukien kausivaihtelut ja työpäivien määrästä johtuvat vaikutukset) ja yleisten kehityssuuntausten välillä. Siitä lähtien kun tietoja on ollut käytettävissä, työntekijää kohden tehtyjen työtuntien määrä teollisuudessa on vähentynyt hieman yli ½ % vuodessa. Vähenemisvauhti oli nopeimmillaan vuosina 2000 ja 2001. Tämä johtui erityisesti työajan lyhentämisestä tietyissä euroalueen maissa. Tilanteeseen on kuitenkin saattanut vaikuttaa myös suhdannetekijöistä johtuva työtuntien määrän väheneminen. Vuonna 2002 työntekijää kohden laskettujen työtuntien määrän väheneminen näyttää pysähtyneen.

Työntekijää kohden tehdyistä työtunneista voidaan saada hyödyllistä tietoa taloudellisen toimeliaisuuden, tuottavuuden ja palkkakustannusten kehityksestä. Niiden voidaan esimerkiksi odottaa reagoivan työllisyyttä nopeammin suhdannekehitykseen, varsinkin kun tiukka työsuhteturvalaki vaikeuttaa irtisanomisia ja saattaa hillitä uusien työntekijöiden palkkaamista. Yritykset voivat muuttaa työtuntien määrää kysynnän vaihtelujen mukaan sopimuksiin perustuvilla joustoilla, ja ne ovat jonkin verran lisääntyneet viime vuosina. Tämän perusteella työntekijää kohden tehtyjen työtuntien määrä voisi toimia työllisyyttä ennakoivana indikaattorina, jos yritykset sopeuttavat työllisten määrää vasta sen jälkeen, kun ne ovat turvautuneet työntekijää kohden

¹ Neuvoston 19.5.1998 antama asetus (EY) N:o 1165/98 (EYVL L 162, 5.6.1998).

Tehdyt työtunnit ja työllisyys teollisuudessa

(vuotuinen prosenttimuutos, kolmen kuukauden liukuvia keskiarvoja)

Lähteet: Eurostat ja EKP.

1) Työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja.

sen kehikossa 3 ”Työn tuottavuuden kehitys euroalueella”. Samalla tavoin jos yritykset maksavat työntekijöilleen kiinteää kuukausipalkkaa, työntekijää kohden tehtyjen tosiasiallisten työtuntien määrän suhdanteellinen väheneminen merkitsee sitä, että tuntia kohden laskettuihin palkkakustannuksiin kohdistuu suurempia nousupaineita kuin työntekijää kohden maksettavista palkoista ilmenee.

laskettavien työtuntien määrän muuttamiseen. Oheinen kuvio tukee sitä, että tehdyt työtunnit toimivat työllisyyttä ennakoivana indikaattorina teollisuudessa. On kuitenkin muistettava, että käytettävissä olevat tiedot ovat peräisin lyhyeltä ajanjaksolta.

Tehtyjen työtuntien määrää koskevat tiedot auttavat myös ymmärtämään työn tuottavuuden ja palkkakustannusten kehitystä teollisuudessa. Esimerkiksi työntekijää kohden laskettujen työtuntien määrä on trendinomaisesti laskenut siitä saakka, kun tietoja on ollut käytettävissä, joten työn tuottavuuden kasvuvauhti on ollut keskimäärin hieman nopeampaa tehtyä työtuntia kuin työntekijää kohden laskettuna. Tällaisten erojen merkittävyyttä etenkin kansainvälisissä vertailuissa korostettiin elokuun 2002 Kuukausikatsauksen

tä yhden tai kahden neljänneksen ajalla.¹ Lisäksi käytössä olevat vuoden 2002 kolmanteen neljännekseen ulottuvat tiedot viittaavat siihen, että työvoiman määrän kasvu on hidastunut vuoden 2000 lopusta alkaen. Tämä on todennäköisesti johtunut suhdannenäkymien ja työllistymismahdollisuuksien heikkenemisestä.

Koska työllisyys reagoi viipeellä BKT:n määrän kasvukehitykseen ja euroalueen talouskehitys on jatkuvasti heikkoa, työmarkkinoiden tilanteen ei odoteta paranevan merkittävästi ennen vuoden 2003 jälkipuoliskoa. Työllisyyden kasvua tukeva palkkakehitys on edelleen keskeinen

tekijä työmarkkinanäkymien kohentumisessa. Hyödyke- ja työmarkkinauudistusten jatkaminen on näyttänyt hidastuneen viime aikoina, mutta niiden jatkaminen on niin ikään ensiarvoisen tärkeää, sillä ne tukevat työllisyyden nopeaa elpymistä ja edistävät euroalueen potentiaalisen tuotannon kasvua.

1) Maakohtaisiin tietoihin perustuvaa euroalueen avointen työpaikkojen indikaattoria käsiteltiin helmikuun 2002 Kuukausikatsauksessa kehikossa ”Euroalueen avoimia työpaikkoja koskevien tietojen informaatioisältö”.

4 Julkinen talous

Euroalueen julkisen talouden kehitys vuonna 2002 huomattavasti alkuperäisiä tavoitteita heikompaa

Vuoden 2002 lopussa ja vuoden 2003 alussa kaikki euroalueen maat Itävaltaa lukuun ottamatta toimittivat uudet tarkistetut vakausohjelmansa EU:n neuvostolle ja Euroopan komissiolle. Näissä ohjelmissa esitettyjen arvioiden perusteella euroalueen julkisen talouden keskimääräinen BKT:hen suhteutettu alijäämä kasvoi 2,2 prosenttiin vuonna 2002, kun se oli vuonna 2001 ollut 1,5 % (ks. taulukko 12). Vuoden 2002 arvioitu alijäämä on yli yhden prosenttiyksikön suurempi kuin edellisiin, vuoden 2001 lopussa toimitettuihin tarkistettuihin vakausohjelmiin perustuva tavoite euroalueen keskiarvoksi. Tällainen tulosarvio johtuu osittain siitä, ettei julkisen talouden vakauttaminen ole sujunut alkuperäisissä suunnitelmissa esitettyllä maltillisella tavalla. Useista maista on saatu vielä tuoreempia tietoja, ja ne jokseenkin vahvistavat tämän käsityksen euroalueen keskimääräisestä tilanteesta.

Koko euroalueen kehitys kuvastaa laaja-alaista rahoitusasemien heikkenemistä. Kun vuonna 2001 joka toisen euromaan julkinen talous oli ylijäämäinen, lähes kaikilla oli alijäämä vuonna 2002. Kolmessa maassa (Ranska, Italia ja Portugali) alijäämäsuhte oli huomattavan suuri eli 2–3 % BKT:stä, yhdessä maassa (Saksa) jopa yli 3 % ja kahdessa maassa noin 1 %. Euroalueen julkinen talous heikkeni yleisesti vuonna 2002 lähinnä siksi, että automaattiset vakauttajat toimivat odotettua heikommassa taloustilanteessa. Muita vaikuttaneita tekijöitä olivat seuraavat: Vuonna 2001 talouskasvu hidastui, ja se vaikutti viipeellä verotuloihin. Vuonna 2001 toteutettiin veronalennuksia. Osakemarkkinoiden heikkeneminen vaikutti verotuloihin. Lisäksi joissakin maissa julkista taloutta koskeviin tilastotietoihin oli tehty korjauksia, joista aiheutui negatiivista kasvuperintöä vuodeksi 2002.

Euroalueen maiden julkinen velka suhteessa BKT:hen pysyi vuonna 2002 jokseenkin ennallaan 69,7 prosentissa. Tämä tulos on huomattavasti odotuksia heikempi. Heikkenevien rahoitusasemien ja odotettua huonomman talous-

tilanteen lisäksi vanhojen tilastotietojen oikaisujen kasvuperintö vaikutti epäsuotuisasti velan kehitykseen. Saksassa BKT:hen suhteutettu velka ylitti jälleen Maastrichtin sopimuksessa määritellyn 60 prosentin ylärajan, kun vuonna 2001 velka oli ollut tätä rajaa pienempi. Italiassa velkasuhteen pieneneminen johtui pääasiassa rahoitustoimesta, joka pienensi velkaa merkittävästi ja kertaluoteisesti.

Keskipitkän aikavälin suunnitelmissa menoihin perustuvaa vakauttamista

Koska taloustilanne oli kehittynyt huonompaan suuntaan, euroryhmä päätti 7.10.2002, että niiden maiden, joiden julkisen talouden rahoitusasema ei ole vielä tasapainossa, pitäisi sitoutua uskottavaan tasapainottamisstrategiaan tulevaisuudessa vakausohjelmissaan. Yhtä lukuun ottamatta kaikki ministerit olivat sitä mieltä, että epätasapainoisuudet olisi korjattava vuodesta 2003 alkaen niin, että kohennetaan julkisen talouden suhdanteista riippumatonta rahoitusjäämää jatkuvasti vähintään 0,5 prosentilla BKT:stä vuosittain. Alijäämän pienentämisen tulisi myös perustua realistisiin oletuksiin talousnäkymistä ja huolellisesti määriteltyihin toimenpiteisiin.

Tarkistetuissa vakausohjelmissa esitetään euroalueen maiden budjettisuunnitelmat vuodesta 2003 jaksoon 2005–2006. Niissä useimmat euroalueen maat ovat tarkistaneet tuotannon kasvuennusteitaan aiemmin arvioitua pienemmiksi niin, että euroalueen BKT:n määrän odotetaan kasvavan keskimäärin 2 % vuonna 2003. Tämä on huomattavasti vähemmän kuin edellisissä tarkistetuissa vakausohjelmissa ennakoitiin, vaikka odotus perustuu oletukseen nopeammasta talouden elpymisestä kuin uusimmissa saatavilla olevissa ennusteissa.

Euroalueen keskimääräisen alijäämäsuhteen enustetaan laskevan 0,4 prosenttiyksikköä 1,8 prosenttiin BKT:stä vuonna 2003. Tämä parannus riippuu suurimmaksi osaksi siitä, että julkisten perusmenojen suunnitellut vähennykset onnistuvat. Taloustilanne kuitenkin rajoittaa edelleen tulojen kasvua, ja lisäksi jotkin maat

ovat ilmoittaneet toteuttavansa uusia veronalennuksia. Useissa euroalueen maissa julkisen talouden rahoitusasema pysyy epätasapainoisena vuonna 2003. Saksan, Ranskan ja Portugalin velkasuhteen odotetaan pysyvän lähellä 3 prosentin viitearvoa, mikä ei johdu vain julkisen talouden suhdannekehityksestä vaan myös suurista rakenteellisista tasapainottomuuksista.

Uusimmat tarkistetut lähentymisohjelmat johdattaisivat täysin täytäntöön pantuina siihen, että finanssipolitiikka hieman kiristyy euroalueella vuonna 2003. Terveen rahoitusaseman maissa automaattisten vakauttajien annetaan toimia suhteellisen vapaasti. Siten tiukentuminen joihtuisikin lähinnä vakauttamistoimenpiteistä niissä maissa, joissa rahoitusasema on edelleen epäta-

Taulukko 12.

Euroalueen maiden tarkistetut vakausohjelmat

	BKT:n määrän kasvu, %					Rahoitusjäämäsuhte, % BKT:stä					Velkasuhte, % BKT:stä				
	2002	2003	2004	2005	2006	2002	2003	2004	2005	2006	2002	2003	2004	2005	2006
Belgia															
Tarkistettu ohjelma (marraskuu 2001)	1,3	3,0	2,5	2,4		0,0	0,5	0,6	0,7		103,3	97,7	93,0	88,6	
Tarkistettu ohjelma (marraskuu 2002)	0,7	2,1	2,5	2,5		0,0	0,0	0,3	0,5		106,1	102,3	97,9	93,6	
Saksa															
Tarkistettu ohjelma (joulukuu 2001)	1¼	2½	2½	2½		-2,0	-1,0	0,0	0,0		60,0	59,0	57,0	55½	
Tarkistettu ohjelma (joulukuu 2002)	0,5	1,5	2¼	2¼	2¼	-3,75	-2,75	-1,5	-1,0	0,0	61,0	61,5	60,5	59,5	57,5
Kreikka															
Tarkistettu ohjelma (joulukuu 2001)	3,8	4,0	4,0			0,8	1,0	1,2			97,3	94,4	90,0		
Tarkistettu ohjelma (joulukuu 2002)	3,8	3,8	4,0	3,7	3,6	-1,1	-0,9	-0,4	0,2	0,6	105,3	100,2	96,1	92,1	87,9
Espanja															
Tarkistettu ohjelma (joulukuu 2001)	2,4	3,0	3,0	3,0		0,0	0,0	0,1	0,2		55,7	53,8	51,9	50,0	
Tarkistettu ohjelma (joulukuu 2002)	2,2	3,0	3,0	3,0	3,0	-0,2	0,0	0,0	0,1	0,2	55,2	53,1	51,0	49,0	46,9
Ranska															
Tarkistettu ohjelma (joulukuu 2001)	2,5		3,0			-1,4	-1,0	0,0	0,3		56,3	55,3	53,6	51,8	
Tarkistettu ohjelma (joulukuu 2002)	1,2	2,5	2,5	2,5	2,5	-2,8	-2,6	-2,1	-1,6	-1,0	58,7	59,1	58,9	58,3	57,0
Irlanti															
Tarkistettu ohjelma (joulukuu 2001)	3,9	5,8	5,3			0,7	-0,5	-0,6			33,7	33,8	34,1		
Tarkistettu ohjelma (joulukuu 2002)	4,5	3,5	4,1	5,0		-0,3	-0,7	-1,2	-1,2		34,1	34,0	34,5	34,9	
Italia															
Tarkistettu ohjelma (marraskuu 2001)	2,3	3,0	3,0	3,1		-0,5	0,0	0,0	0,2		104,3	101,0	98,0	95,4	
Tarkistettu ohjelma (marraskuu 2002)	0,6	2,3	2,9	3,0	3,0	-2,1	-1,5	-0,6	-0,2	0,1	109,4	105,0	100,4	98,4	96,4
Luxemburg															
Tarkistettu ohjelma (marraskuu 2001)	5,3	5,7	5,6			2,8	3,1	3,4			4,6	4,2	3,9		
Tarkistettu ohjelma (tammikuu 2003)	0,5	1,2	2,4	3,1		-0,3	-0,3	-0,7	-0,1		5,1	4,1	3,8	2,9	
Alankomaat															
Tarkistettu ohjelma (lokakuu 2001)	2,0	2¼	2¼			1,0	1,0	1,0			47,7	45,0	42,0		
Lisäys (joulukuu 2001)	1¼	2½	2½	2½	2½	0,4	0,2	0,5	1,0	1,2	48,0	45,0	42,0		
Tarkistettu ohjelma (joulukuu 2002)	0,25	0,75	2,75	2,75	2,75	-0,7	-1,0	-0,7	-0,4	0,1	51,9	51,2	49,0	47,4	45,3
Itävalta															
Tarkistettu ohjelma (marraskuu 2001)	1,3	2,4	2,8	2,8		0,0	0,0	0,2	0,5		59,6	57,2	54,7	52,1	
Portugali															
Tarkistettu ohjelma (joulukuu 2001)	1,75	2,5	3,0	3,0		-1,8	-1,0	0,0	0,4		55,7	55,5	54,0	53,2	
Tarkistettu ohjelma (joulukuu 2002)	0,7	1,3	2,7	3,1	3,5	-2,8	-2,4	-1,9	-1,1	-0,5	58,8	58,7	57,5	55,3	52,6
Suomi															
Tarkistettu ohjelma (marraskuu 2001)	1,6	2,7	3,0			2,6	2,1	2,6			42,9	43,0	41,8		
Tarkistettu ohjelma (marraskuu 2002)	1,6	2,8	2,6	2,5	2,4	3,8	2,7	2,1	2,6	2,8	42,5	41,9	41,9	41,4	40,7
Euroalue															
Vuonna 2001 tarkistetut ohjelmat	2,0	2,9	2,9			-0,9	-0,4	0,1			67,2	65,3	63,0		
Vuosina 2002–2003 tarkistetut ohjelmat	1,0	2,1	2,6	2,7		-2,2	-1,8	-1,1	-0,7		69,7	68,6	66,8	65,4	

Huom. Rahoitusjäämäsuhteeseen vuodelta 2002 sisältyvät UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot. Nämä tulot ovat kuitenkin olleet erittäin vähäisiä eivätkä vaikuta taulukossa esitettyihin koko euroalueen lukuihin.

Lähde: Vuoden 2001 ja vuosien 2002–2003 tarkistetut vakausohjelmat sekä EKP:n laskelmat.

sapainoinen. Vain Saksa ja Portugali aikovat toteuttaa euroryhmän 7.10.2002 sopimat vakauttamistoimet. Muista tasapainottoman rahoitusaseman maista Kreikan, Ranskan ja Italian ei odoteta vuonna 2003 saavuttavan edellytettyä vakautta. Lisäksi Italiassa ja Portugalissa tilapäisten toimien vaikutus on jossain määrin epävarma. Useissa maissa vuoden 2003 budjettitavoitteiden saavuttamiseen liittyy vielä lisäksi riskejä, koska kokonaistaloudelliset oletukset ovat optimistisia eikä sopivista tasapainottamistoimista, niiden täytäntöönpanosta eikä budjetti-vaikutuksista ole varmuutta.

Vuoden 2003 jälkeen euroalueen velkasuhteen odotetaan pienenevän edelleen 1,1 prosenttiin BKT:stä vuonna 2004 ja päätyvän jokseenkin tasapainoon vuonna 2006 eli kaksi vuotta myöhemmin kuin edellisissä tarkistetuissa lähentymisohjelmissä suunniteltiin. Ranskaa lukuun ottamatta kaikki maat, joista on saatavilla ennuste vuoteen 2006 saakka, ennakoivat saavuttavansa siihen mennessä rahoitusaseman, joka on lähellä tasapainoa tai ylijäämäinen. Julkisen talouden odotetaan kiristyvän jonkin verran arviointijakson mittaan, kun epätasapainoisen julkisen talouden maat suunnittelevat jatkavansa vakauttamista menokurin avulla. Tavoitteiden saavuttaminen riippuu kuitenkin siitä, toteutuvatko maiden perusskenaarioiden kasvuoletukset, eivätkä ne aina ole realistiset. Lisäksi joissakin maissa on edelleen täsmentämättä, mitkä toimenpiteet mahdollistavat suunnitellun vakauttamisen.

Keskipitkän aikavälin tavoitteet enimmäkseen kohdallaan, mutta huoliakin vielä on

Huomattakoon, että EY:n perustamissopimuksen mukainen, Vakaus- ja kasvusopimuksella täydennetty Euroopan finanssipoliittinen järjestelmä tukee budjettikuria edistämällä kokonaistaloudellista vakautta mutta se myös jättää joustovaraa lyhyellä aikavälillä. Liiallisten alijäämien ja suurten velkasuhteiden ennaltaehkäisy turvaa julkisen talouden kestävyuden. Samaten jos rahoitusasema on suhdannekierron yli lähellä tasapainoa ja ylijäämäinen, se jättää yleensä riittävän turvamarginaalin, jonka puitteissa auto-

maattiset vakauttajat voivat toimia 3 %:n alijäämärajaa rikkomatta. Siten on yleensä ottaen asianmukaista, että ajaksi 2002–2003 tarkistettuihin vakausohjelmiin kuuluu sitoutua lähes tasapainoisten tai ylijäämäisten julkisen talouden rahoitusasemien – ja niistä seuraavan yhteenlasketun euroalueen julkisen talouden rahoitusaseman – saavuttamiseen tai ylläpitämiseen keskipitkällä aikavälillä.

Kaikkien maiden uudet ohjelmat eivät kuitenkaan ole täysin tyydyttävät. Koska kasvuodotukset ovat optimistisia sekä koska toimenpiteitä ei ole täsmennetty ja niiden toteuttaminen voi olla ongelmallista, monissa maissa tavoitteiden saavuttaminen voi hidastua ja joissakin tapauksissa jopa voidaan ylittää alijäämälle asetettu 3 %:n viitearvo. Tämä heikentäisi Euroopan finanssipoliittisen järjestelmän uskottavuutta ja suotuisan kokonaistaloudellisen tilanteen saavuttamisen todennäköisyyttä keskipitkällä aikavälillä.

Julkisen talouden tuleva kehitys voi riippua jossain määrin myös geopolittisista jännitteistä. Irakin konfliktin taloudellisia heijastusvaikutuksia ja mahdollisia budjettivaikutuksia on vaikea ennustaa, mutta ne voivat olla haasteelliset. Missään nimessä maiden ei kuitenkaan tulisi nyt käyttää tilannetta tekosyynä luistaa velvollisuudesta saattaa julkinen taloutensa kuntoon.

Viimeaikainen kehitys on tuonut ilmi sen, miten tärkeää julkisen talouden tilan ajantasainen ja tarkka tilastointi on. Epäluotettava tai vanhentunut tieto voi johtaa poliittisia toimia harhaan tai viivästyttää asianmukaisten toimien toteuttamista ja näin ollen heikentää monenvälistä seurantaa. Tämän tilanteen korjaamiseksi Ecofin-neuvosto antoi 18.2.2003 parhaan käytännön säännöt, joita sovelletaan liiallisia alijäämiä koskevaan menettelyyn liittyvien tilastotietojen laatimisessa ja raportoisissa (ks. kehikko 9 tässä osassa).

Kattava keskipitkän aikavälin uudistusstrategia on tarpeen

Viime vuosien tärkein opetus on, että tilannekohtaisilla ja osittaisilla talouspolitiikan muutoksilla ei ole päästy johdonmukaisesti kohti vakaa-

Kehikko 9.

Liiallisia alijäämiä koskevaan menettelyyn liittyvien tilastotietojen laatimisessa ja raportoinnissa sovellettavat parhaan käytännön säännöt

Helmikuun 18. päivänä 2003 Ecofin-neuvosto hyväksyi ja julkaisi parhaan käytännön säännöt, joita sovelletaan liiallisia alijäämiä koskevaan menettelyyn liittyvien tilastotietojen laatimisessa ja raportoinnissa. Euroopan komissio oli antanut ensin asiaa koskevan tiedonannon. Komissio ja Ecofin-neuvosto ovat näin reagoineet merkittäviin korjauksiin, joita EU:n jäsenvaltioiden julkisen talouden alijäämä- ja velkatietoihin on tehty vuoden 2002 mittaan. Samalla ne reagoivat myös joihinkin yleisiin puutteellisuuksiin julkista taloutta koskevien vuotuisten tilastojen toimittamisessa.

Euroopan komissio ja Ecofin-neuvosto ovat myös kehottaneet Eurooppa-neuvostoa tukemaan sitä, että seurataan tarkoin, noudatetaanko liiallisia alijäämiä koskevaan menettelyyn sekä vakaus- ja kasvusopimukseen liittyvien tilastojen laatimisperiaatteita. Eurooppa-neuvoston tulisi myös varmistaa, että kaikkiin tarvittaviin toimiin ryhdytään luotettavien virallisten tilastojen vahvistamiseksi ja turvaamiseksi. Näihin toimiin sisältyy se, että Eurostatin ja kansallisten tilastolaitosten tieteellinen riippumattomuus on varmistettava.

Parhaan käytännön sääntöjen tavoitteena on selvittää ja keventää voimassa olevissa säädöksissä vahvistettuja menettelyjä. Lisäksi säännöt antavat jäsenvaltioille ja Euroopan komissiolle opastusta siitä, miten liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn yhteydessä laaditaan, raportoidaan ja julkaistaan julkisen talouden tilit sekä aikaisemmilta vuosilta (toteutuneet tiedot) että kuluvalta vuodelta (ennakoidut tiedot).

1) Jäsenvaltioiden laatimat julkisen talouden tiedot

Kansalliset tilastolaitokset laativat tilastot toteutuneista tiedoista. Toteutuneita tietoja voivat soveltuvin osin kerätä myös kansalliset keskuspankit. Tällöin ovat kyseessä lähinnä tiedot rahoitustaloustoimista sekä saamisista ja veloista, julkinen velka mukaan lukien. Kansallisten tilastolaitosten ja kansallisten keskuspankkien tulee siten noudattaa tilinpitosääntöjä – joista pääosa on Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmässä 1995 (EKT 95) – tarkasti sekä täysin tieteellisesti riippumattomina. Hallitusten, pääasiassa valtiovarainministeriöiden, tehtävänä on varmistaa, että tarvittavat perustilastot ja muut tiedot ovat saatavissa hyvissä ajoin ja riittävän yksityiskohtaisina, jotta niiden perusteella voidaan laatia luotettavia julkisen talouden tilastoja.

Toisin kuin toteutuneita tietoja, ennakoituja tietoja toimittavat yleensä valtiovarainministeriöt. Myös ennakoitujen tietojen laadinnassa on noudatettava EKT 95:n mukaisia julkisen talouden tilejä, jotta voitaisiin muodostaa toteutuneiden tietojen kanssa yhdenmukaisia aikasarjoja.

2) Jäsenvaltioiden Euroopan komissiolle raportoimat julkisen talouden tiedot

Tietoja raportoivat tahot jäsenvaltioissa – toteutuneista tiedoista kansalliset tilastolaitokset yhteistyössä kansallisten keskuspankkien kanssa ja ennakoituista tiedoista valtiovarainministeriöt – ovat vastuussa siitä, että niiden omat osuudet Euroopan komissiolle annettavissa raporteissa ovat sisällöltään oikein ja ajantasaiset, sekä siitä, että tiedot lähetetään komissiolle määräaikaan eli nykyisin maaliskuun ja syyskuun 1. päivään mennessä. Helmikuusta 2004 alkaen toimitetaan aiempaa yksityiskohtaisempia taulukoita ja lisätietoja. Niiden on perustuttava voimassa oleviin säädöksiin, kuten EKT 95 -tietojen lähetysohjelmaan ja neljännesvuosittaisia julkisen talouden tilastoja koskeviin asetuksiin.

Kun otetaan huomioon vuoden 2002 kokemukset, jäsenvaltioiden tulee ilmoittaa Euroopan komissiolle toteutuneisiin tileihin tehdyistä korjauksista sekä ennakoituihin tietoihin tehdyistä merkittävistä korjauksista niin pian kuin tiedot ovat saatavissa.

3) Julkista taloutta koskevien toteutuneiden tietojen laadun turvaaminen

Vuonna 2004 kansallisten tilastolaitosten on yhteistyössä kansallisten keskuspankkien ja valtiovarainministeriöiden kanssa toimitettava tiedot menetelmistä, menettelyistä ja lähteistä, joita julkisen talouden tilastojen laadinnassa on käytetty. Tiedot auttavat Eurostatia arvioimaan, onko julkisen talouden tietoja laadittaessa noudatettu tilinpitösääntöjä asianmukaisesti. Tarvittaessa Eurostat voi tarkastaa perusteellisesti kunkin jäsenvaltion EKT 95:n mukaiset julkisen talouden tilit ja pyytää tähän työhön apua EKP:ltä sekä muiden jäsenvaltioiden kansallisilta tilastolaitoksilta ja kansallisilta keskuspankeilta.

Parhaan käytännön säännöissä on tarkat ohjeet metodologisten ongelmien ratkaisemisesta. Vaikka Eurostat lopuksi toimittaa liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä tarvittavat julkisen talouden toteutuneet tiedot, Ecofin-neuvosto on vahvistanut raha-, rahoitus- ja maksutasetilastokomitean keskeisen aseman prosessissa. Komitean jäsenenä on Eurostatin, EKP:n ja jäsenvaltioiden kansallisten tilastolaitosten ja kansallisten keskuspankkien edustajia. Komitean kantaa voidaan tiedustella erityisen monimutkaisissa tai yleisesti kiinnostavissa kysymyksissä. Lisäksi Eurostat julkaisee metodologisia kysymyksiä koskevat päätöksensä sekä niihin liittyvät raha-, rahoitus- ja maksutasetilastokomitean lausunnot komitean työjärjestyksessä määrätyn aikataulun mukaisesti. Aikataulu koskee konsultaatioita liiallisten alijäämien menettelyn tilastoista (ks. www.cmf.org).

(4) Euroopan komission julkaisemat julkisen talouden tiedot

Eurostat arvioi ja julkaisee liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn pohjana olevat toteutuneet tiedot kunkin jäsenvaltion julkisesta alijäämästä ja velasta maaliskuun ja syyskuun puolivälissä. Jos tietoihin on tehty korjauksia näiden ajankohtien välillä joko metodologisten ongelmien ratkettua tai siksi, että jonkin yksittäisen jäsenvaltion tilastoihin on tehty korjauksia, Eurostat julkaisee kahden viikon kuluessa [www-sivustossaan](http://www.sivustossaan) päivitetty toteutuneet tilit ja tiedot tarkistusten vaikutuksesta julkisen talouden alijäämiin ja velkaan. Valtiovarainministeriöiden raportteja julkisen talouden ennakoituja tietoja ei julkaista, sillä komissio julkaisee omat ennusteensa.

EKP:n ja kansallisten keskuspankkien asema parhaan käytännön sääntöjen kannalta

Parhaan käytännön säännöissä tunnustetaan EKP:n ja kansallisten keskuspankkien toimivalta ja riippumaton asiantuntemus julkisen talouden tilastojen suhteen. Vaikka kussakin jäsenvaltiossa kansallisella tilastolaitoksella on ensisijainen vastuu näiden tilastojen laatimisesta, kansalliset keskuspankit osallistuvat etenkin julkisen sektorin rahoitustaloustoimia, rahoitustaseita ja velkaa koskevien tilastojen laatimiseen. Parhaan käytännön sääntöjä tulisi noudattaa tarkoin kaikissa EU:n jäsenvaltioissa sekä EU:hun liittyvissä maissa.

ta julkista taloutta ja vankkaa talouskasvua. Siksi monien valtioiden tärkein finanssipoliittinen haaste tällä hetkellä on korvata tilannekohtainen politiikka kattavalla keskipitkän aikavälin strategialla. Sen olisi täytettävä vaatimukset sekä vakaan rahoitusaseman saavuttamisesta (tai ylläpitämisestä) että kasvun ja kestävyuden parantamisesta. Tällaisen kattavan uudistusstrategian pääpiirteet on jo esitetty talouspolitiikan laajoissa suuntaviivoissa (jotka ovat yhdenmukaiset Vakaus- ja kasvusopimuksen sekä Lissabonin strategian kanssa).

Tarkemmin sanoen kattavia finanssipoliittisia uudistuksia tarvitaan, jotta lähellä tasapainoa

olevat tai ylijäämäiset rahoitusasemat voidaan saavuttaa, julkista velkaa ja väestön vanhenemiseen liittyviä vastuita supistaa ja talouskasvua voidaan tukea. Aina ei kuitenkaan tiedosteta riittävän hyvin, että näiden kaikkien tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävän strategian on perustuttava menouudistukseen. Nykyään on laajalti hyväksytty, että tuottamattoman julkisen kulutuksen uudelleenohjaus tuottavaan kulutukseen voi tukea talouskasvua. Esimerkiksi tuottamattoman tuen korvaaminen tuottavilla investoinneilla infrastruktuuriin tai koulutukseen voisi kasvattaa inhimillisen pääoman määrää ja parantaa työn tuottavuutta. Tämä johtaisi keskipitkällä aikavälillä voimakkaampaan kasvuun ja siten

myös suurempiin verotuloihin ja pienempiin alijäämiin. Niin ikään se laajentaisi taloudellista perustaa esimerkiksi, kun katetaan ikääntymisen kustannuksia pitkällä aikavälillä.

Hallitukset ryhtyvät usein karsaasti ennakko-luulottomaan menojen rajoittamiseen (esimerkiksi tulonsiirtoja rajoittamalla), koska ne pelkäävät sen välitöntä epäsuotuisaa vaikutusta tuloihin ja kysyntään. Näin ne eivät kuitenkaan ota riittävästi, jos lainkaan, huomioon keskipitkän aikavälin hyötyjä, jotka olisivat todennäköisesti huomattavasti lyhyen aikavälin kustannuksia suuremmat. Esimerkiksi sosiaaliturvamaksu- ja varhaiseläkejärjestelmiä uudistamalla voitaisiin parantaa yksityisen sektorin työllisyyttä ja sellaisen ammattitaitoisen työvoiman tarjontaa, joka muutoin siirtyisi eläkkeelle. Jos tällaisten uudistusten yhteydessä myös vähennettäisiin byrokratiaa, yksityinen sektori todennäköisesti lisäisi edelleen työpaikkoja ja pääomainvestointeja. Lopuksi julkisten menojen vähentyminen johtaisi myös alijäämien ja velan supistumiseen, mikä tukisi odotuksia hintavakaudesta ja suotuisista rahoitusoloista, jotka ylläpitäisivät investointia ja kasvua.

Koska verouudistukset eivät rahoita itseään riittävän hyvin, menokuria tarvitaan myös verotaakan keventämiseen, jotta rahoitusasemien heikkenemiseltä vältyttäisiin. Verouudistuksilla

voidaan pienentää työvoimakustannuksia, korottaa nettopalkkoja ja parantaa tuottavan liiketoiminnan edellytyksiä. Tämä puolestaan lisää kannustimia tarjota ja ottaa vastaan työtä tai alkaa harjoittaa liiketoimintaa, mikä antaa pontta talouskasvulle.

Kattava menolähtöinen uudistusstrategia voi myös helpottaa tasapainon saavuttamista lyhyellä aikavälillä. Tieto tällaisista uudistuksista kohtaisi odotuksia tulevasta työllisyystilanteesta ja paremmista investointimahdollisuuksista. Tämä virkistäisi kysyntää, kun taloudelliset toimijat parantuneita talousnäkyelmiä silmällä pitäen investoisivat ja kuluttaisivat enemmän.

Kaiken kaikkiaan voidaan todeta, että nykyisin on hyväksytty käsitys, että jos uskottava keskipitkän aikavälin finanssipoliittinen strategia yhdistää rakenneuudistuksen ja vakauttamisen, lisääntyy luottamus finanssipoliittiseen järjestelmään, tulevaan talouskasvuun, työllisyysnäkyelmiin ja julkisen talouden kestävyysnäyttöön. Positiiviset odotukset myös lieventäisivät budjetin kiristämisen ja uudistuksen lyhyen aikavälin epäsuotuisia vaikutuksia. Teorian ja käytännön välillä on kuitenkin edelleen huomattava kuilu. Liian harvat maat ovat päässeet osittaisista uudistuksista eteenpäin, varsinkin menopuolella, joten vakauttamista ja veronalennuksia edistävät tarjonnan positiiviset reaktiot ovat jääneet rajallisiksi.

5 Globaali makrotaloudellinen ympäristö, valuuttakurssit ja maksutase

Maailmantalouden näkymät edelleen hyvin epävarmoja

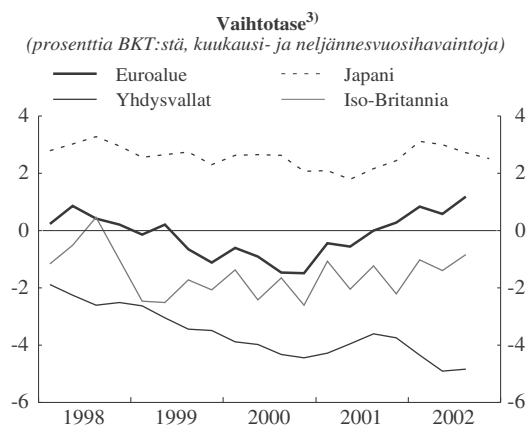
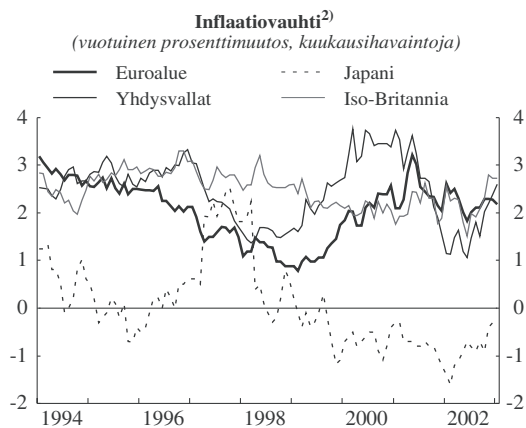
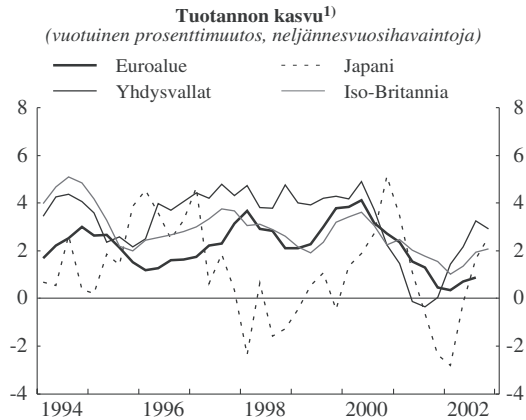
Vakavista sokeista ja suuresta epävarmuudesta huolimatta maailmantalouden kasvu oli vuonna 2002 melko suotuisaa. Maailmantalouden BKT:n määrän kasvun arvioidaan nopeutuneen 3,1 prosenttiin vuonna 2002, kun se oli ollut 2,2 % vuonna 2001.

Vuoden 2003 alkupuolella BKT:n kasvun odotetaan hidastuvan useimmilla alueilla maailmassa. Tämä hidastuminen liittyy paitsi hyvin epävarmaan toimintaympäristöön myös siihen, että vuoden 2002 jonkin verran odotettua nopeam-

pi kasvu palautuu normaaliksi. Maailmantalouden nykyisen maltillisen elpymisen arvioidaan vahvistuvan vuoden 2003 aikana pääasiassa Yhdysvaltain ja Aasian (pl. Japani) kasvun ansiosta. Maailmantalouteen kohdistuvat riskit viittaavat kuitenkin pääasiassa kasvun hidastumiseen ja ovat edelleen merkittäviä. Näitä riskejä ovat erityisesti geopolitiittiset jännitteet ja mahdollinen Yhdysvaltain talouden epätasapainon nopea korjaaminen sekä varallisuushintojen laskun jatkuminen. Näiden riskien potentiaalinen vaikutus saattaa kuitenkin jäädä vähäiseksi, koska maailmantalouden todettiin vuonna 2002 sietävän haitallisia sokkeja odotettua paremmin.

Kuvio 38.

Talouskehitys keskeisissä teollistuneissa talouksissa

Lähteet: Kansalliset tiedot, BIS, Eurostat ja EKP:n laskelmat.
1) Eurostatin tiedot euroalueen ja Ison-Britannian osalta; Yhdysvaltain ja Japanin osalta kansalliset tiedot.
2) Vuoteen 1995 asti euroaluetta koskevat tiedot ovat kansallisiin kuluttajahintaindeksitietoihin perustuvia arvioita YKHI-inflaatiiovauhdista. Vuoden 1995 jälkeen tiedot perustuvat YKHIin. Ison-Britannian osalta käytetään RPIX-indeksiä.
3) EKP:n ja Eurostatin tiedot euroalueen ja Ison-Britannian osalta; Yhdysvaltain ja Japanin osalta kansalliset tiedot. Kaikkien maiden BKT- ja vaihtotaseluvut on puhdistettu kausivaihtelusta.

Yksittäisistä maista Yhdysvaltain BKT:n määrä kasvoi alustavien tietojen mukaan 2,4 % vuonna 2002, vaikka talouden kasvuvauhti hidastui jonkin verran vuoden lopulla. Vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä Yhdysvaltain BKT:n määrä kasvoi edellisestä neljänneksestä vuositasolle korotettuna 1,4 % (ks. kuvio 38). BKT:n määrän kasvuun viimeisellä neljänneksellä vaikuttivat eniten yksityinen kulutus, julkinen kulutus, laite- ja ohjelmistoinvestoinnit, yksityisen sektorin varastoinvestoinnit ja asuinrakentamiseen liittyvät kiinteät investoinnit. Näiden erien vaikutusta tasoitti kuitenkin osittain muuhun kuin asuinrakentamiseen liittyvien investointien ja nettoviennin väheneminen.

Toimintaympäristön pysyessä hyvin epävarmana Yhdysvaltain nykyinen vaimea talouskasvu jatkuu lyhyellä aikavälillä. Kotitalouksien kulutuksen kasvu, joka koko ajan tuki talouden elpymistä vuonna 2002, näyttää vuoden 2003 alussa hiipuneen jonkin verran. Kun kuluttajien luottamus pysyy ennätysmäisen vähäisenä, työmarkkinoiden heikko tilanne saattaa myös lisätä säästämistä ja samalla hillitä kulutuksen kasvua lyhyellä aikavälillä. Lisäksi sijoittaminen ja uusien työntekijöiden palkkaaminen yrityksissä pysyvät vähäisinä lyhyellä aikavälillä osittain huomattavan ylikapasiteetin vuoksi. Investointien asuinrakentamiseen odotetaan sen sijaan jatkuvan runsaina. Vaikka kauppataaseen alijäämä pysyykin ennätysmäisenä, nettovienti alkanee vähitellen vaikuttaa BKT:n kasvuun, koska Yhdysvaltain dollarin nimellisen efektiivisen kurssin heikkeneminen parantaa kilpailukykyä.

Vuotuinen kuluttajahintainflaatio kiihtyi 2,6 prosenttiin tammikuussa 2003, kun se oli ollut 2,4 % joulukuussa 2002. Tätä kehitystä vauhditti energiakustannusten merkittävä nousu. Ilman elintarvikkeiden ja energian hintoja laskettu vuotuinen kuluttajahintainflaatio oli tammikuussa edelleen 1,9 %. Öljyn hinnan nousu on jo kiihdyttänyt kuluttajahintainflaatiota, mutta alhainen kapasiteetin käyttöaste ja vahva tuottavuuden kasvu hillinävät kotimaisia inflaatiopaineita. Yhdysvaltain keskuspankin avomarkkinakomitea (Federal Open Market Committee, FOMC) päätti kokouksessaan 28.–29.1.2003 pitää federal funds -tavoitekoron ennallaan 1,25 prosentissa eli tasolla, jolla se on ollut mar-

raskuusta 2002 lähtien. FOMC arvioi myös, että hintavakauteen ja kestäväan talouskasvuun kohdistuvat riskit olivat tasapainossa.

Yhdysvaltain hallituksen budjettiehdotukseen sisältyvät noin 1 000 miljardin dollarin finanssi-poliittiset elvytystoimenpiteet vuosille 2004–2008. Niiden merkittävimpiä eriä ovat tilivuosi-ille 2004 ja 2006 säädettyjen verohelpotusten aikaistaminen ja kotitalouksien vapauttaminen osinkojen verotuksesta. Hallituksen suunnitelmien mukaan liittovaltion budjetin alijäämä kasvaisi – kaikki ehdotetut harkinnanvaraiset finanssi-poliittiset toimet mukaan lukien – 2,75 prosenttiin BKT:stä tilikausilla 2003 ja 2004. Tilivuoden 2002 alijäämä oli 1,5 % BKT:stä, ja tilivuoden 2008 budjetti olisi edelleen alijäämäinen.

Japanin elpyminen näyttää hidastuneen jonkin verran samalla, kun deflaatiopaineet ovat viime aikoina hieman hellittäneet. BKT:n määrän kasvu hidastui vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä edelleen eli 0,5 prosenttiin oltuaan kolmannella neljänneksellä 0,7 %. Tämä hidastuminen johtuu siitä, että kotimainen kysyntä vaikuttaa aikaisempaa vähemmän BKT:n kasvuun. Kotimaisen kysynnän osuus BKT:stä supistui 0,2 prosenttiyksikköön kolmannen neljänneksen 0,9 prosenttiyksiköstä, mikä johtuu pääasiassa kulutuskysynnän vähenemisestä. Samalla vienti elpyi voimakkaasti viimeisellä neljänneksellä, kun viennin kasvu oli edellisellä neljänneksellä ollut lähellä nollaa. Näin ollen ulkomaisen kysynnän osuus BKT:n kasvusta oli 0,3 prosenttiyksikköä (ks. kuvio 38).

Tulevaisuudessa Japanin talouden odotetaan edelleen kasvavan maltillisesti. Ottaen huomioon jatkuvat rakenteelliset ongelmat – erityisesti pankkisektorin järjestämättömien lainojen suuren määrän – elpyminen riippuu ratkaisevasti viennin vahvuudesta. Yksityisen sektorin kone-tilausten viimeaikainen lisääntyminen – se on tärkeä investointien kehitystä kuvaava ennakoiva indikaattori – saattaa viitata investointinäkymien parantumiseen. Yksityistä kulutusta rajoittanevat lyhyellä aikavälillä kuitenkin käytettävissä olevien tulojen vaimea kehitys ja työmarkkinatilanteen jatkuminen heikkona samalla, kun työttömyysaste on edelleen lähellä historiallisia huippulukemia.

Japanin deflaatiopaineet ovat viime kuukausina jonkin verran helpottuneet. Kuluttajahinta-indeksin vuotuinen muutosvauhti oli vuoden 2003 tammikuussa –0,4 %, mikä oli paljolti kahden aiemman kuukauden muutosvauhdin mukainen, mutta hitaampi kuin lokakuun –0,9. Koko vuonna 2002 kuluttajahintaindeksi laski –0,9 %, kun indeksin lasku vuonna 2001 oli ollut –0,7 %. Japanin keskuspankki päätti 5.3.2003 jättää rahapolitiikkansa käytännöllisesti katsoen ennalleen. Se päätti kuitenkin nostaa sekkitalitalletusten määrää koskevan tavoitteensa 17 000–22 000 miljardiin jeniin Japanin postilaitoksen uudelleenorganisoinnin yhteydessä.

Isossa-Britanniassa BKT:n määrän neljännesvuosikasvu hidastui vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä 0,4 prosenttiin oltuaan kolmannella neljänneksellä 0,9 %, joten viimeisen neljänneksen vuotuinen kasvuvauhti oli 2,1 %. Kuningattaren juhlavuoteen liittyvät vapaapäivät kesäkuussa 2002 muuttivat koko vuoden neljännesvuosikehitystä, mikä vaikeuttaa melkoisesti neljännesvuotuisten lukujen tulkintaa. Yksityisen kulutuksen neljännesvuotuinen kasvuvauhti nopeutui viimeisellä neljänneksellä 1,0 prosenttiin, mikä viittaa siihen, että asuntovarallisuuden kasvun jatkuminen tuki edelleen voimakkaasti kotitalouksien kulutusta rahoitusvarallisuuden ja käytettävissä olevien reaalityulojen vähenemisestä huolimatta. Alustavia merkkejä asuntomarkkinoiden mahdollisen rauhoittamisen alkamisesta on kuitenkin jo näkyvissä. Kokonaisinvestointien määrä väheni 0,6 % vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä, mutta ei niin selvästi kuin edellisellä neljänneksellä. Sen sijaan viennin supistuminen nopeutui viimeisellä neljänneksellä (vientä väheni 3,4 %, kun se oli vähentynyt kolmannella neljänneksellä 0,9 %). Viennin vähenemisestä johtuvaa BKT:n määrän pienenemistä tasoitti osittain samanaikainen tuonnin väheneminen kolmannella vuosineljänneksellä (ks. kuvio 38).

Työmarkkinatilanne on pysynyt jokseenkin vakaana. Työttömyysaste pysyi koko joulukuuhun 2002 ulottuneen kolmen kuukauden ajanjakson 5,1 prosentissa. Ansiotulojen keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti on vaihdellut vuoden 2002 puolivälistä alkaen hieman alle 4 prosentissa, mikä kuvastaa yksityisen sektorin tuloke-

hityksen yleistä vakautta. Tuottavuuden kasvun nopeutumisen vuoksi yksikköpalkkakustannusten vuotuinen muutosvauhti hidastui kolmannella neljänneksellä 1,5 prosenttiin. Kun RPIX-inflaatio (vähittäishintaindeksi, josta on poistettu asuntolainojen korkomenot) oli pysytellyt lähes koko vuoden 2,5 prosentin tavoitteen alapuolella, se ylitti tämän rajan marraskuussa 2002 ja oli 2,7 % tammikuussa 2003. Inflaation nopeutuminen johtuu lähinnä bensiinin hinnan ja asumiskustannusten noususta.

Koska maailmanlaajuisen ja kotimaisen kysynnän näkymät heikkenivät, Englannin pankin rahapolitiikan komitea (Monetary Policy Committee, MPC) päätti 6.2.2003 alentaa repokorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin. Tämä oli ensimmäinen koronmuutos sitten marraskuun 2001. Samalla Englannin pankin rahapolitiikan komitea arvioi RPIX-inflaation hidastuvan, koska se odotti öljyn hinnasta ja asumiskustannuksista johtuvien inflaatiota väliaikaisesti kiihdyttävien vaikutusten katoavan. Kotimaassa tuotannon kasvun suhteen erityistä riskiä merkitsevät asuntojen hintojen tuleva kehitys ja sen mahdolliset vaikutukset yksityiseen kulutukseen.

Tanskassa BKT:n määrän neljännesvuosikasvu hidastui -0,7 prosenttiin vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä, kun se oli edellisellä neljänneksellä ollut 1,5 %. Näin ollen BKT:n määrän vuotuiseksi kasvuvauhdiksi tuli 1,1 %. BKT:n määrän kasvua hidasti lähinnä varastoinvestointien ja viennin supistuminen. Tammikuussa 2003 vuotuinen YKHI-inflaatiovauhti oli 2,6 % oltuaan keskimäärin 2,7 % vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä.

Ruotsissa BKT:n määrä kasvoi vuosineljännes-tasolla 0,4 % vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä, kun se oli toisella neljänneksellä kasvanut 0,6 %. BKT:n määrän vuotuinen kasvuvauhti oli siten 2,0 %. Tuotannon kasvua vauhdittivat lähinnä julkinen ja yksityinen kulutus, kun taas nettoviennin osuus väheni. Hiljattain julkistetut tiedot viittaavat siihen, että kotitalouksien kulutus jatkuu suhteellisen vahvana, vaikka kuluttajien luottamus näyttääkin heikkenevän hieman. Vuotuinen YKHI-inflaatio nopeutui 2,6 prosenttiin tammikuussa 2003, kun se oli ollut vuoden

2002 viimeisellä neljänneksellä 1,6 %. Tämä johtui lähinnä sähkön hinnan noususta.

Sveitsin BKT:n määrän kasvuvauhti hidastui hieman vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä (1,4 prosenttiin edellisestä neljänneksestä vuositasolle korotettuna, kun edellisen neljänneksen kasvuvauhti oli ollut 1,7 %), joten BKT:n määrän vuotuinen kasvuvauhti oli vuonna 2002 keskimäärin 0,1 %. Kotimainen kysyntä pysyi heikkona koko vuoden 2002, mutta nettoviennin vaikutus tuotannon kasvuun oli positiivinen, vaikka vienti väheni hienoisesti vuoden loppua kohti. Vaikka jotkin ennakoivat indikaattorit ovat hieman kohentuneet, Sveitsin frangin vahvuus ja maailmantalouden elpymisen vaikeus heikentävät yhä lyhyen aikavälin näkymiä. Inflaatio on pysynyt viimeaikaisesta öljyn hinnan noususta huolimatta maltillisena. Tammikuussa 2003 vuotuinen kuluttajahintainflaatio oli 0,8 %, kun se oli joulukuussa 2002 ollut 0,9 %.

Suurimmissa EU:n tulevilla jäsenvaltioissa talouskasvun odotetaan jatkuvan vahvana suhteellisen dynaamisen kotimaisen sektorin ansiosta. Tätä sektoria tukee elvyttävä, harkinnanvarainen finanssipolitiikka. Yksittäisistä maista BKT:n kasvu on Unkarissa pysynyt vakaana ja nopeutunut jonkin verran vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä. Palkankorotukset ja finanssipoliittinen elvytys pitänevät yllä yksityistä kulutusta, jonka odotetaan vaikuttavan keskeisesti BKT:n kasvuun. Tšekin tasavallassa julkisen talouden alijäämän kasvun ja odotettua paremman viennin kehityksen odotetaan tukevan tuotannon kasvua. Vuotuinen inflaatio muuttui tammikuussa 2003 negatiiviseksi. Puolan näkymät ovat jonkin verran paranemassa, kuten osoittaa BKT:n vuotuisen kasvun nopeutuminen vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä. Varsinkin tehdasteollisuus elpyy vakaasti.

Turkissa elpyminen on vahvistumassa, ja BKT:n määrän kasvu on ollut positiivista vuoden 2002 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana. Luvut viittaavat siihen, että varastoinvestoinnit ja julkinen kulutus ovat voimakkaassa kasvussa, kun taas yksityinen kulutus elpyy hitaammin. Vaikka inflaatio on kuukausitasolla pysynyt nopeana, se on hidastumassa vuositasolla: lokakuussa 2002 inflaatiovauhti oli 33 %, mutta hidastui 27 prosenttiin helmikuussa 2003.

Venäjän BKT:n määrä kasvoi 4,3 % vuonna 2002 yksityisen kulutuksen tukemana. Vaikka teollisuustuotannon kasvuvauhti hidastuikin jonkin verran vuoden viimeisellä neljänneksellä, myös se on edelleen positiivinen. Kaiken kaikkiaan talouden näkymät säilyvät positiivisina. Inflaatio pysyi nopeana, mutta hidastui hieman viimeisellä neljänneksellä.

Aasiaa (pl. Japani) koskevat uusimmat tiedot viittaavat siihen, että viennin ja tehdasteollisuuden vauhdittama vahva talouskasvu jatkuu edelleen. Lisäksi kotimainen kysyntä tukee edelleen taloudellista toimeliaisuutta useimmissa maissa, mikä osoittaa kotitalouksien tulojen kasvaneen. Näkyvissä on kuitenkin yhä enemmän merkkejä siitä, että kotimainen kysyntä on joissakin maissa alkanut laantua. Tämä johtuu monesta eri syystä, kuten geopoliittisista jännitteistä, jotka vaikuttavat sekä kotitalouksien että yritysten kulutuspäätöksiin.

Alueen maista Kiina menestyy edelleen naapureitaan paremmin. Sen BKT:n määrä kasvoi 8 % vuonna 2002, eikä viimeisellä neljänneksellä ollut nähtävissä merkkejä kasvun hidastumisesta. Tätä kehitystä tukivat viennin ja kiinteiden investointien vahva kasvu. Myös kulutusmenot tukivat edelleen kasvua, kuten vähittäiskaupan 8,8 prosentin kasvu vuonna 2002 osoittaa. Deflaatiopaineet ovat viime aikoina jonkin verran helpottuneet, kun kuluttajahintaindeksi laski joulukuussa 0,4 % (vuodentakaisesta).

Korean taloudellinen toimeliaisuus pysyy vahvana, sillä BKT:n määrän kasvun arvioidaan vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä olleen 5,7 % (vuodentakaiseen verrattuna) eli hieman toisen neljänneksen 6,4 prosentin huippukasvua heikomman. Tämä vahvistaa sen, että talouden elpymisvauhti on jonkin verran hidastunut. Elpymistä vauhdittaa edelleen merkittävästi vienti, jonka vuotuinen kasvu oli vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä yli 25 %. Kulutuskysyntä hidastuu kuitenkin edelleen, kun asuntolainoja ja kulutusluottoja koskevia määräyksiä on tiukennettu ja kun Pohjois-Koreaan ja Irakiin liittyvät geopoliittiset epävarmuustekijät hillitsevät tehokkaasti investointimenoja. Tästä hidastumisesta huolimatta kuluttajahintainflaatio nopeutui kolmantena peräkkäisenä kuukautena ja oli

3,8 % tammikuussa 2003. BKT:n määrän kasvuvauhdin arvioidaan Singaporessa hidastuneen vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä 2,6 prosenttiin ja Taiwanissa 3,6 prosenttiin edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Tähän kehitykseen on molemmissa maissa vaikuttanut viennin kasvuvauhdin tasoittuminen. Deflaatiopaineet näyttävät hellittäneen, kun vuotuinen kuluttajahintainflaatio kääntyi hieman positiiviseksi molemmissa maissa vuoden 2002 lopulla.

Latinalaista Amerikkaa koskevat uusimmat talousluvut osoittavat, että alueen näkymät ovat jonkin verran kohentuneet. Suurimpien maiden talouskehityksessä on kuitenkin edelleen eroja. Argentiinan taloudellinen toimeliaisuus on yhä laimeaa, kun taas Meksikon ja Brasilian elpymisestä on nähtävissä selviä merkkejä. Meksikossa BKT:n määrän vuotuinen kasvuvauhti oli vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä 1,9 %, ja luku oli jo kolmannella peräkkäisellä vuosineljänneksellä positiivinen. Kasvua on tukenut Yhdysvaltain kehitys, öljyn hinnan pysyminen korkeana ja Meksikon peson heikko kurssi. Tässä näkyy myös se, että maan talous on toipunut vuonna 2001 koetusta jyrkästä taantumasta. Brasiliassa rahoitusmarkkinoiden levottomuus on edelleen rauhoittunut aiemmin vuonna 2002 vallinneesta tilanteesta. Vienti ja tehdasteollisuustuotanto kasvoivat voimakkaasti vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä, ja realin kurssin heikkeneminen tuki tätä kehitystä. Lokakuusta 2002 alkaen realin heikkeneminen on kuitenkin nopeuttanut kuluttajahintainflaatiota (tammikuussa 2003 vuotuinen kuluttajahintainflaatio oli 14,5 %), ja lyhyet korot ovat nousseet samana aikana noin 5,5 prosenttiyksikköä. Argentiinan rahoitusvaikeudet ovat osittain helpottuneet sen jälkeen, kun maa sopi jokin aika sitten IMF:n kanssa 11,7 miljardin Yhdysvaltain dollarin velkojen maksun lykkäyksestä kansainvälisille lainantantajille. Teollisuustuotannon indikaattoreiden perusteella taloudellinen toimeliaisuus oli suhteellisen vähäistä vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä, vaikka vienti kasvoi Argentiinan peson heikennyttyä voimakkaasti. Elpymistä jarruttavat edelleen tiukat rahoitukseen liittyvät rajoitukset, jotka hillitsevät merkittävästi kotimaista kysyntää.

Euro vahvistui vuoden 2003 helmikuun ja maaliskuun alun välisenä ajanjaksona

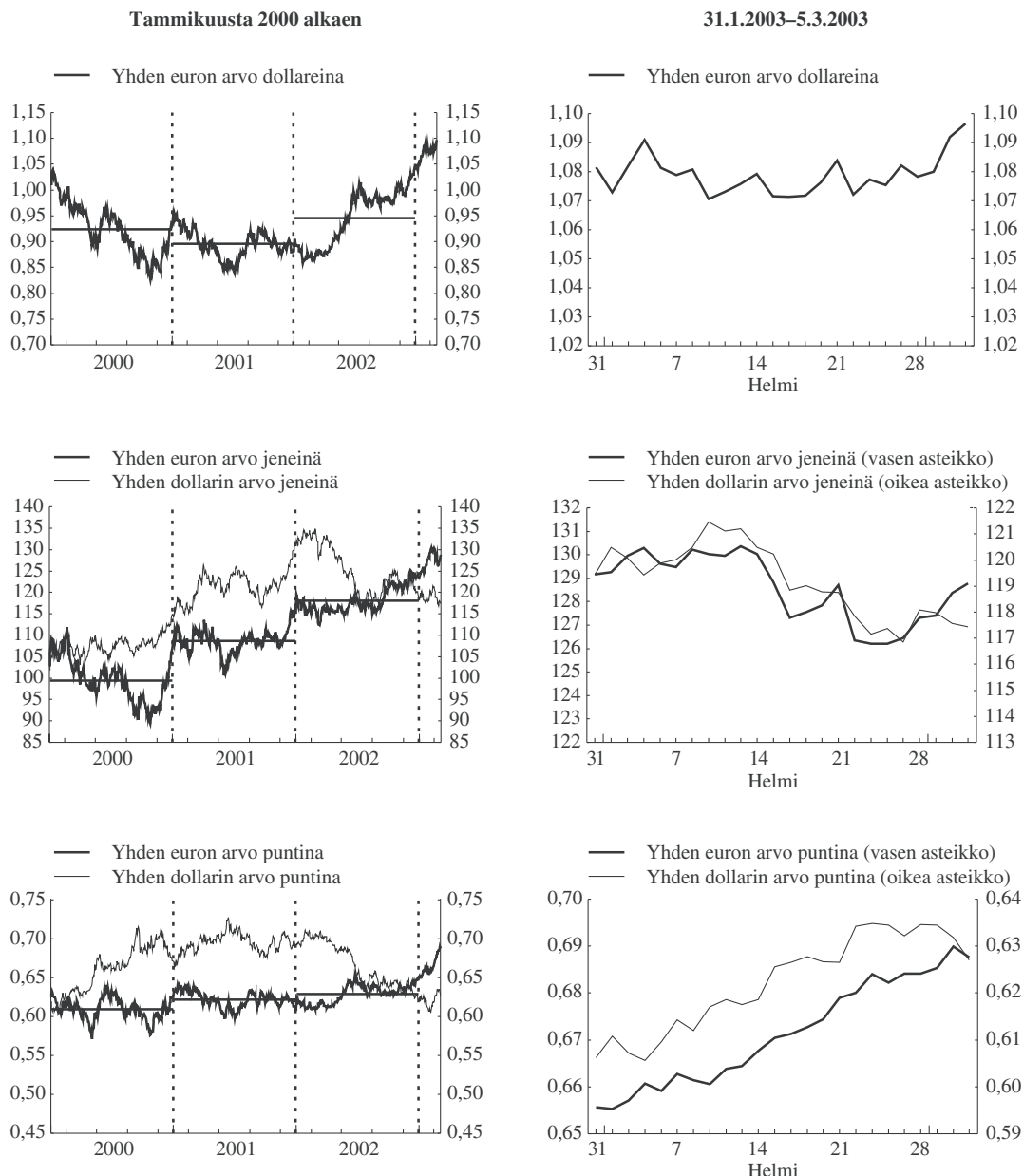
Euro pysyi helmikuussa 2003 jonkin aikaa jaksenkin vakaana, mutta maaliskuun alussa se alkoi jälleen vahvistua taloudellisen ja poliittisen epävarmuuden jatkuessa. Euro vahvistui selvimmän Englannin puntaan nähden ja jonkin verran vähemmän Yhdysvaltain dollariin nähden.

Helmikuussa 2003 euron dollarikurssi oli jaksenkin vakaa ja se vaihteli välillä 1,07–1,09 (ks. kuvio 39). Näihin aikoihin sekä Yhdysvalloissa että euroalueella julkistettiin ristiriitaisia talouslukuja. Maaliskuun 2003 alussa Yhdysvaltain dollariin kohdistui kuitenkin heikentymispaineita, jotka markkina-analyytikkojen mukaan johtuivat epävarmuuden ja geopolittisten jännitteiden kasvamisesta. Maaliskuun 5. päivänä euron

Kuvio 39.

Valuuttakurssikehitys

(päivähavainnot)

Lähde: EKP.

Huom. Kummassakin palstassa mittakaava on vertailukelpoinen. Vaakasuorat viivat kuvaavat vuosikeskiarvoja.

dollarikurssi oli 1,10 eli miltei 1,25 % vahvempi kuin tammikuun lopussa ja 16 % vahvempi kuin vuonna 2002 keskimäärin.

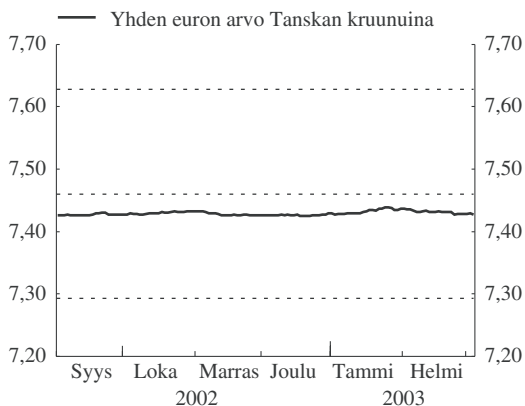
Japanin jeni pysyi helmikuun 2003 alkupuolisella melko vakaana sekä euroon että Yhdysvaltain dollariin nähden. Helmikuun kolmannella viikolla jeni kuitenkin vahvistui jyrkästi suhteessa kaikkiin keskeisiin valuuttoihin. Sen jälkeen se pysyi kuukauden loppupuolella jokseenkin yhtä vahvana (ks. kuvio 39). Jenin vahvistuminen on saattanut liittyä siihen, että vuoden 2002 viimeiseltä neljännekseltä julkistettujen Japanin BKT-luvut olivat odotettua myönteisemmät. Maaliskuun alussa euro vahvistui Japanin jeniin nähden ja palautti osan aiemmasta heikentymisestä. Maaliskuun 5. päivänä 2003 euron jenikurssi oli 128,77 eli noin 9 % vahvempi kuin vuonna 2002 keskimäärin.

Koko tarkastelujakson ajan Englannin punta heikkeni edelleen sekä euroon että Yhdysvaltain dollariin nähden (ks. kuvio 39). Punnan yleisen heikkouden katsottiin johtuvan suurimmaksi osaksi siitä, että kuluttajien ja yritysten luottamus Iossa-Britanniassa heikkeni. Tämä on herättänyt epäilyjä maan talousnäkymistä. Koska kansainvälisen ja kotimaisen kysynnän näkymät huononivat, Englannin pankin rahapoliittinen komitea laski 6.2.2003 repokorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin. Tämä oli ensimmäinen koronmuutos sitten marraskuun 2001.

Kuvio 40.

Valuuttakurssikehitys ERM II:ssä

(päivähavaintoja)

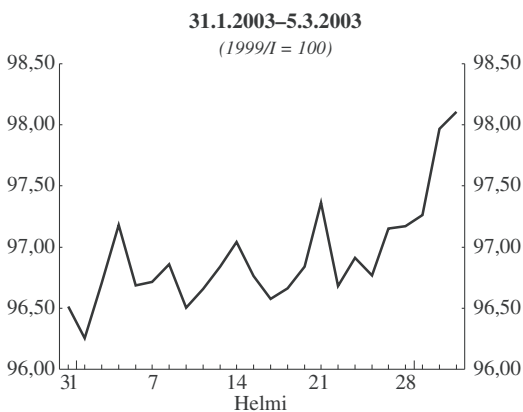
Lähde: EKP.

Huom. Vaakasuorat viivat osoittavat Tanskan kruunun keskuskurssia (7,46) ja vaihteluväliä ($\pm 2,25\%$).

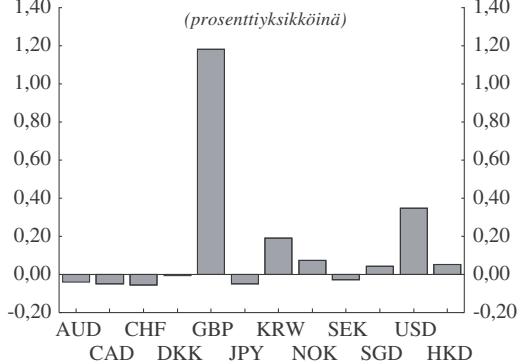
Kuvio 41.

Euron efektiivinen valuuttakurssi ja sen jakauma¹⁾

(päivähavaintoja)

Valuuttakurssimuutosten vaikutus efektiivisen valuuttakurssi-indeksiin muutoksiin²⁾

Lähde: EKP.

1) Indeksien nousu merkitsee efektiivisen valuuttakurssin vahvistumista 12 kauppakumppanimaan valuuttaan nähden.

2) Muutosten laskemisessa on käytetty 12 suurimman kauppakumppanin valuuttoja kauppapainoilla painotettuina.

Maaliskuun 5. päivänä 2003 euron puntakurssi oli 0,69 eli 4,9 % vahvempi kuin tammikuun 2003 lopussa ja yli 9 % vahvempi kuin vuonna 2002 keskimäärin.

Muista eurooppalaisista valuutoista Tanskan kruunu vaihteli edelleen kapean vaihteluvälin sisällä, ja sen kurssi oli hieman ERM II -järjestelmän mukaista eurokeskuskurssiaan heikompi (ks. kuvio 40). Euro heikkeni hieman sekä Ruotsin kruunuun että Sveitsin frangiin nähden. Maaliskuun 5. päivänä yhden euron arvo Ruotsin kruunuina oli 9,19 ja Sveitsin frangeina 1,46. Molemmat kurssit olivat hyvin lähellä vuoden 2002 keskimääräisiä tasojaan.

Tämän kehityksen valossa euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi suhteessa euro-

Kuvio 42.

Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit¹⁾

(kuukausittaisia / neljännesvuosittaisia tietoja, 1999/1 = 100)

Lähde: EKP.

1) Nouseva käyrä merkitsee euron vahvistumista. Tuoreimmat kuukausihavainnot ovat helmikuulta 2003. Tehdasteollisuuden yksikkötyökustannuksiin perustuvassa indeksissä tuorein havainto on vuoden 2002 kolmannelta neljännekseltä ja perustuu osittain arvioihin.

alueen 12 tärkeän kauppakumppanimaan valuuttaan oli 5.3.2003 tammikuun 2003 lopun tasoaan 1,7 % vahvempi ja noin 9,3 % vahvempi kuin vuonna 2002 keskimäärin (ks. kuvio 41). Kuluttajahintaindeksillä, tuottajahintaindeksillä ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannuksilla deflatoidut euron reaaliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit (ks. kuvio 42), joita käytetään euroalueen kansainvälisen hinta- ja kustannuskilpailukyyn mittareina, kuvastavat suurimmaksi osaksi euron tuntuva nimellistä vahvistumista vuoden 2002 toisesta neljänneksestä lähtien.

Vaihtotaseen ylijäämä kasvoi joulukuussa 2002

Euroalueen vaihtotase oli 8,1 miljardia euroa ylijäämäinen joulukuussa 2002, kun sen ylijäämä joulukuussa 2001 oli ollut 2,3 miljardia. Vaihtotaseen ylijäämän kasvu johtui pääasiassa siitä, että tulonsiirtojen taseen alijäämä supistui 3,8 miljardia euroa. Lisäksi kasvuun vaikutti palvelutaseen 0,1 miljardin euron alijäämän muuttuminen 1,7 miljardin euron ylijäämäksi. Tavara-

kaupan tase ja tuotannontekijäkorvausten tase pysyivät jokseenkin ennallaan (ks. taulukko 13).

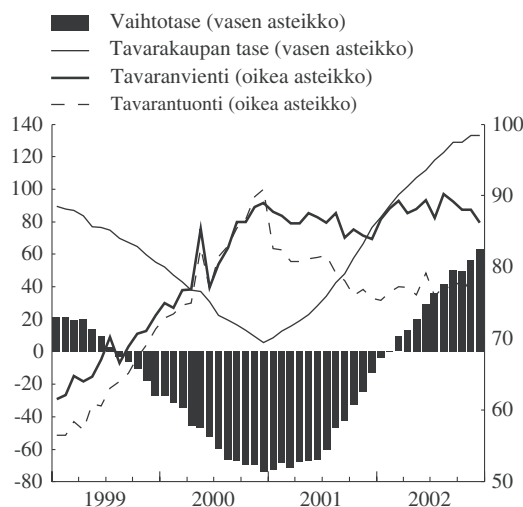
Koko vuonna 2002 vaihtotaseeseen kertyi 62,0 miljardin euron ylijäämä, kun siinä oli edellisellä vuonna ollut 13,8 miljardin euron alijäämä (ks. kuvio 43). Tämä muutos vastaa noin yhtä prosenttia euroalueen BKT:stä, ja se johtui suurimmaksi osaksi siitä, että tavarakaupan taseen ylijäämä kasvoi huomattavasti eli 56,9 miljardia euroa. Tähän vaikutti tavarantuonnin supistuminen (3,4 %) ja tavaraviennin kasvu (2,4 %). Palvelutaseen ylijäämä kasvoi 12,4 miljardia euroa, kun taas tulonsiirtojen taseen alijäämä pieneni 6,0 miljardia euroa ja tuotannontekijöiden taseen alijäämä 0,5 miljardia euroa. Sekä tuotannontekijöiden taseen tulot että menot supistui melko voimakkaasti vuonna 2002 (tulot supistui 16,4 % ja menot 14,5 %, kun korot ja osakkeiden hinnat laskivat).

Kun tarkastellaan viennin ja tuonnin määriä ja hintoja lokakuuhun 2002 ulottuvien tietojen perusteella, tavarantuonnin kumulatiivisen arvon pieneneminen näyttää liittyvän yhtäältä siihen, että tuontihinnat laskivat euroalueella (euron vahvistuessa), ja toisaalta siihen, että euro-

Kuvio 43.

Euroalueen vaihtotase, tavarakaupan tase sekä tavaravienti ja -tuonti

(mrd. euroa, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

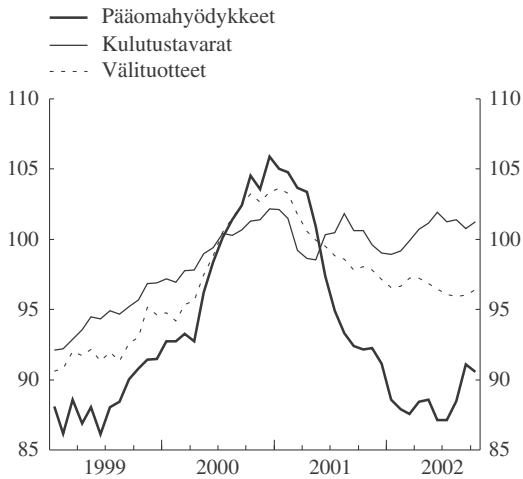
Lähde: EKP.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja. Taseet ovat 12 kuukauden summia. Vienti- ja tuontitiedot ovat kuukausittaisia arvoja.

Kuvio 44.

Tiettyjen euroalueen ulkopuolelta tuotavien tuoteryhmien tuonnin määrä¹⁾

(2000 = 100, kausivaihtelusta puhdistettuja kolmen kuukauden liukuvia keskiarvoja)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Tuoreimmat havainnot ovat lokakuulta 2002.

alueen ulkopuolelta tulevan tuonnin määrä väheni vuoden 2002 alusta lähtien. Tuonnin määrän heikko kasvu ilmentää osittain euroalueen kysynnän vaihteita vuonna 2002. Tähän vaihteeseen on liittynyt tuontipainotteisten tavarat-

ryhmien, etenkin investointien, kotimaisen kysynnän heikkeneminen. Kehitys käy yksiin pääomahyödykkeiden tuonnin määrän tuntuva pienenemisen kanssa (ks. kuvio 44).

Euroalueen tavaraviennin koostumus kehittyi siten, että väli tuotteiden ja kulutustavaroiden viennin määrät kasvoivat merkittävästi vuonna 2002, kun taas pääomahyödykkeiden viennin määrä pysyi jokseenkin ennallaan (ks. kuvio 45). Euroalueen viennin kohdemaiden suhteen näyttää siltä, että euroalueen ulkopuolelle suuntautuneen viennin määrän kasvusta vuonna 2002 suurin osa perustuu Aasiaan suuntautuvan viennin määrän kasvuun, kun taas Yhdysvaltoihin ja Isoon-Britanniaan suuntautuva vienti on heikentynyt vuoden 2002 puolivälistä alkaen (ks. kuvio 46).

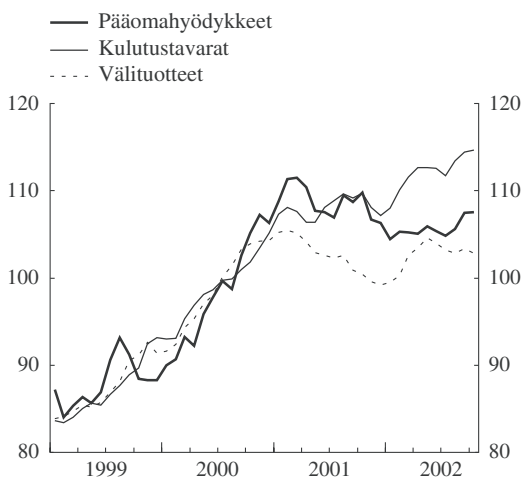
Suoriin sijoituksiin ja arvopaperisijoituksiin liittyvät pääomavirrat suurin piirtein tasapainossa joulukuussa 2002

Yhteenlaskettuihin suoriin sijoituksiin ja arvopaperisijoituksiin liittyvät pääomavirrat olivat joulukuussa 2002 suurin piirtein tasapainossa

Kuvio 45.

Tiettyjen euroalueen ulkopuolelle vietyjen tuoteryhmien viennin määrä¹⁾

(2000 = 100, kausivaihtelusta puhdistettuja kolmen kuukauden liukuvia keskiarvoja)

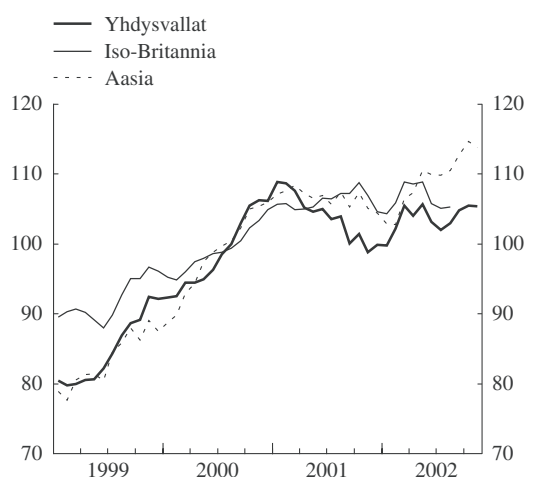
Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Tuoreimmat havainnot ovat lokakuulta 2002.

Kuvio 46.

Euroalueelta Yhdysvaltoihin, Isoon-Britanniaan ja Aasiaan suuntautuvan viennin määrä¹⁾

(2000 = 100, kausivaihtelusta puhdistettu kolmen kuukauden liukuva keskiarvo)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Tuoreimmat havainnot ovat marraskuulta 2002.

siten, että sijoituksiin liittyi 4,3 miljardin euron nettomääräinen pääomanvienti. Se muodostui siitä, että pääomaa vietiin nettomääräisesti arvopaperisijoituksina 13,9 miljardia euroa, mutta suoriin sijoituksiin liittyi 9,6 miljardin euron suuruinen pääoman nettotuonti (ks. taulukko 13).

Suorien sijoitusten kehitykseen joulukuussa vaikutti 13,4 miljardin euron nettomääräinen pääomantuonti erässä Muu pääoma (lähinnä konsernien sisäiset lainat). Sen sijaan suoriin sijoituksiin kuuluviin osakesijoituksiin liittyi 3,8 miljardin euron suuruinen nettomääräinen pääomanvienti.

Taulukko 13.

Euroalueen maksutase

(mrd. euroa, kausivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)

	2001 Tammi-joulukuu	2001 Joulukuu	2002 Tammi-joulukuu	2002 Lokakuu	2002 Marraskuu	2002 Joulukuu
Vaihtotase	-13,8	2,3	62,0	3,7	10,3	8,1
Tulot	1712,2	145,4	1704,5	150,2	141,6	143,8
Menot	1726,0	143,1	1642,5	146,5	131,3	135,7
Tavarat	75,8	10,4	132,7	11,7	13,6	10,5
Vienti	1033,0	81,0	1057,4	97,6	90,6	85,4
Tuonti	957,1	70,5	924,8	85,9	77,0	74,8
Palvelut	0,9	-0,1	13,3	1,4	0,7	1,7
Vienti	321,6	28,8	326,3	28,7	25,0	28,2
Tuonti	320,6	28,9	313,0	27,3	24,3	26,5
Tuotannon tekijäkorvaukset	-39,7	-1,9	-39,2	-3,1	-0,1	-1,8
Tulonsiirrot	-50,8	-6,1	-44,8	-6,3	-3,9	-2,3
Pääomansiirrot	8,9	0,7	11,9	1,5	0,4	1,1
Rahoitustase	-40,5	-3,2	-171,3	-21,5	-28,6	-10,1
Suorat sijoitukset	-101,5	0,8	-21,0	-5,0	3,9	9,6
Ulkomaille	-255,8	-17,8	-151,0	-11,4	-10,5	0,4
Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	-164,1	-10,8	-129,6	-6,4	-5,9	-14,2
Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäiset lainat	-91,7	-6,9	-21,4	-5,0	-4,6	14,6
Euroalueelle	154,3	18,6	129,9	6,4	14,4	9,3
Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	103,2	12,0	82,6	5,4	7,2	10,4
Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäiset lainat	51,2	6,6	47,3	1,0	7,1	-1,2
Arvopaperisijoitukset	38,1	-16,0	50,4	19,4	9,7	-13,9
Osakkeet	122,6	6,0	39,1	-3,5	16,1	-4,5
Saamiset	-108,6	-6,6	-37,1	0,6	1,6	-5,1
Velat	231,1	12,6	76,2	-4,2	14,5	0,5
Velkapaperit	-84,4	-22,0	11,3	23,0	-6,4	-9,4
Saamiset	-179,4	-6,8	-139,0	-3,0	-13,3	-13,4
Velat	95,0	-15,1	150,3	26,0	6,8	4,0
Lisätieto: Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset yhteensä	-63,4	-15,1	29,4	14,4	13,6	-4,3
Johdannaiset	-3,7	-1,1	-13,8	-0,0	-1,1	-1,2
Muut sijoitukset	8,8	7,2	-184,4	-38,0	-38,5	-3,3
Valuuttavaranto	17,8	5,9	-2,5	2,1	-2,6	-1,2
Virheelliset ja tunnistamattomat erät	45,4	0,2	97,5	16,3	17,9	0,8

Lähde: EKP.

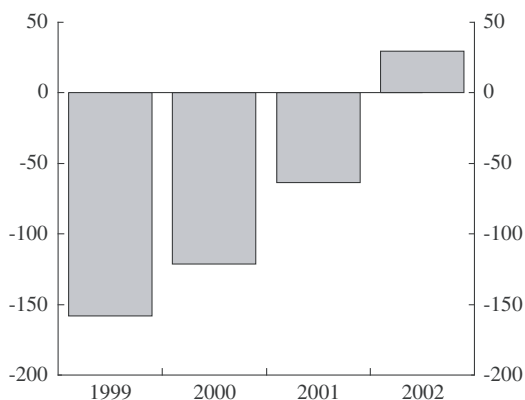
Huom. Pyörästysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää. Rahoitustaseessa positiivinen luku osoittaa pääoman tuontia ja negatiivinen luku sen vientiä. Valuuttavarannossa negatiivinen luku osoittaa valuuttavaramon lisäystä ja positiivinen luku sen vähennystä. Yksityiskohtaisia taulukoita 12 maata käsittävän euroalueen maksutaseesta on EKP:n WWW-sivustossa.

Nettomääräinen pääomanvienti arvopaperisijoituksina joulukuussa liittyi sekä osakesijoituksiin (4,5 miljardia euroa) että velkapapereihin (9,4 miljardia euroa). Velkapaperien nettomääräinen pääomanvienti oli miltei yhtä suuri sekä joukkolainoissa että rahamarkkinapapereissa.

Koko vuonna 2002 ja ensimmäistä kertaa sen jälkeen, kun koko euroalueen maksutasetta on alettu laskea, euroalueen maksutaseen yhteenlaskettuihin nettomääräisiin suoriin sijoituksiin ja arvopaperisijoituksiin liittyi pääoman nettotuonti, joka oli 29,4 miljardin euron suuruinen (ks. kuvio 47). Muutos vuoden 2001 nettomääräisestä pääomanviennistä vuoden 2002 nettomääräiseen pääomantuontiin johtuu pääasiassa siitä, että pääoman nettovienti euroalueelta suorina sijoituksina on vähentynyt jyrkästi (vuonna 2001 kirjatusta 101,5 miljardista eurosta 21 miljardiin euroon vuonna 2002). Tämä muutos johtuu myös siitä, että arvopaperisijoituksiin liittyvä nettomääräinen pääomantuonti on kasvanut jonkin verran (vuonna 2001 olleesta 38,1 miljardista eurosta 50,4 miljardiin euroon vuonna 2002).

Kuvio 47.

Euroalueen suoriin ja arvopaperisijoituksiin liittyvät yhteenlasketut nettopääomavirrat
(mrd. euroa)

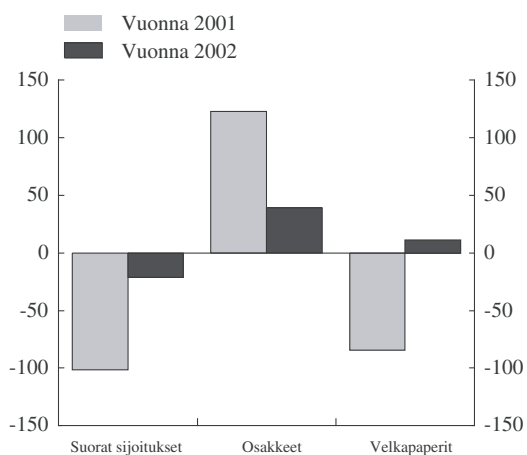
Lähde: EKP.

Huom. Positiivinen arvo osoittaa pääoman nettotuontia ja negatiivinen arvo sen nettovientiä.

Kuvio 48.

Nettopääomavirtojen koostumus

(mrd. euroa)

Lähde: EKP.

Huom. Positiivinen arvo tarkoittaa pääoman nettotuontia ja negatiivinen arvo sen nettovientiä.

Toinen merkittävä muutos vuonna 2002 liittyi arvopaperisijoitusten pääomavirtojen koostumukseen. Pääoman nettotuonti arvopaperisijoituksiin luettavina osakesijoituksina oli 39,1 miljardia euroa vuonna 2002, eli huomattavasti vähäisempi kuin vastaava vuoden 2001 pääoman nettotuonti, 122,6 miljardia euroa. Sen sijaan euroalueen velkapapereihin liittyvä 84,4 miljardin euron suuruinen nettomääräinen pääomanvienti vuonna 2001 muuttui 11,3 miljardin euron suuruiseksi nettomääräiseksi pääomantuonniksi vuonna 2002 (ks. kuviot 47 ja 48).

Maailmantalouden kasvun hidastuminen ja suuri epävarmuus ovat todennäköisesti keskeisimmät syyt kansainvälisten pääomavirtojen vähenemiseen ja niiden koostumuksen muuttumiseen vuonna 2002. Etenkin osakemarkkinoiden heikko menestys ja korkojen lasku ovat saattaneet vaikuttaa ratkaisevasti siihen, että pääomavirrat ovat vuonna 2002 siirtyneet osakkeista velkapapereihin.

Euroalueen tilastot

Tilastot

	Yhteenveto euroalueen taloustilastoista	5*
1	Rahapolitiikkatilastot	
	1.1 Eurojärjestelmän konsolidoitu tase	6*
	1.2 EKP:n keskeiset korot	8*
	1.3 Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät	8*
	1.4 Vähimmäisvarantotilastot	10*
	1.5 Pankkijärjestelmän likviditeettiasema	11*
2	Euroalueen rahatalous ja sijoitusrahastot	
	2.1 Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase	12*
	2.2 Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)	13*
	2.3 Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)	14*
	2.4 Raha-aggregaatit ja niiden vastaerät	16*
	2.5 Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan	21*
	2.6 Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan	24*
	2.7 Euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvat rahalaitosten saamiset ja velat; pääerät	26*
	2.8 Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain	28*
	2.9 Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase	30*
	2.10 Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase rahastotyyppin mukaan	31*
	2.11 Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase sijoittajatyypin mukaan	33*
3	Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot	
	3.1 Rahamarkkinakorot	34*
	3.2 Valtion lainojen tuotot	35*
	3.3 Osakeindeksit	36*
	3.4 Pankkien luotto- ja talletuskorot	37*
	3.5 Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan	38*
	3.6 Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan	40*
	3.7 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopaperin kuin osakkeiden vuosikasvuvauhdit	46*
	3.8 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet	48*
4	YKHI ja euroalueen muut hinnat	
	4.1 Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi	50*
	4.2 Muut hinnat ja kustannukset	51*
5	Euroalueen reaalityt	
	5.1 Kansantalouden tilinpito	52*
	5.2 Muita keskeisiä reaalityttilouduksen tilastoja	54*
	5.3 Euroopan komission suhdannekyselyt	55*
	5.4 Työmarkkinat	56*
6	Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus	
	6.1 Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta	59*
	6.2 Vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoituksen käyttö ja hankinta	63*
	6.3 Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	65*
7	Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa	
	7.1 Tulot, menot ja alijäämä/ylijäämä	66*
	7.2 Velka	67*
	7.3 Velan muutos	68*

¹ Katso EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) pitkän aikavälin tilastoja sekä yksityiskohtaisia tilastoja.

8	Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)	
8.1	Maksutase	69*
8.2	Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot	70*
8.3	Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset	71*
8.4	Maksutase: suorat sijoitukset	72*
8.5	Maksutase: arvopaperisijoitukset	73*
8.6	Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto	74*
8.7	Ulkomainen varallisuus ja valuuttavaranto	76*
9	Euroalueen ulkomaankauppa	78*
10	Valuuttakurssit	80*
11	Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa	82*
12	Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella	
12.1	Taloudellinen kehitys	83*
12.2	Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	84*
	Teknisiä huomautuksia	85*
	Yleistä	89*

Kreikka liittyi euroalueeseen 1.1.2001

Kuukausikatsauksen tilasto-osassa euroalueen tilastot kattavat ne euroalueen maat, jotka tarkasteluajankohtana kuuluivat euroalueeseen. Siten euroalueen tilastot vuoden 2000 loppuun saakka kattavat 11 maata ja vuoden 2001 alusta 12 maata. Poikkeukset on erikseen merkitty.

Kreikan liittymisen ajankohta on taulukoissa merkitty viivalla ja kuvioissa katkoviivalla. Absoluuttiset muutokset ja prosenttimuutokset vuodesta 2000 vuoteen 2001 perustuvat mahdollisuuksien mukaan sellaisiin aikasarjoihin, joissa Kreikan liittyminen euroalueeseen on otettu huomioon.

Kreikan tiedoilla täydennettyjä euroalueen taloustilastoja vuoden 2000 loppuun saakka on saatavissa CSV-muodossa EKP:n verkkosivuilla (www.ecb.int).

Taulukkomerkintöjen selityksiä

”.”	Tiedot puuttuvat / Loogisesti mahdoton.
”-”	Tiedot eivät ole vielä saatavissa.
”..”	Nolla tai merkityksetön.
”miljardia”	10 ⁹
^(p)	Ennakkotieto.
kp.	Kausivaihtelusta puhdistettu.

Yhteenveto euroalueen talustilastoista

(vuotuinen prosentimuutos, ellei toisin mainita)

1. Rahatalouden kehitys ja korot

	M1 ¹⁾	M2 ¹⁾	M3 ^{1), 2)}		Rahalaitosten lainat euroalueelle (pl. rahalaitokset ja julkisyhteisöt ¹⁾)	Yritysten ja muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat arvopaperit ¹⁾	3 kk:n korko (euribor, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot)	Valtion 10 vuoden lainojen tuotot, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot
				3 kk:n liukuva keskiarvo				
	1	2	3	4	5	6	7	8
2001	3,6	4,2	5,5	-	7,8	27,5	4,26	5,03
2002	7,3	6,5	7,4	-	5,3	21,9	3,32	4,92
2002 I	6,2	6,5	7,8	-	5,7	29,2	3,36	5,13
II	6,6	6,5	7,5	-	5,6	24,2	3,45	5,26
III	7,6	6,5	7,2	-	5,3	18,1	3,36	4,77
IV	8,8	6,7	7,0	-	4,8	16,0	3,11	4,54
2002 syys	8,2	6,6	7,2	7,1	5,1	17,7	3,31	4,52
loka	8,3	6,8	6,9	7,0	5,0	16,6	3,26	4,62
marras	9,2	6,9	7,0	6,9	4,4	15,3	3,12	4,59
joulu	9,8	6,5	6,8	7,1	4,7	14,2	2,94	4,41
2003 tammi	9,8	6,7	7,4	.	5,0	.	2,83	4,27
helmi	2,69	4,06

2. Hintojen ja reaalitalouden kehitys

	YKHI	Teollisuuden tuottajahinnat	Työ-kustannukset tuntia kohden (koko taloudessa)	BKT:n määrä	Teollisuus-tuotanto (pl. raken-taminen)	Kapasiteetin käyttöaste tehdas-teollisuudessa %	Työllisyys (koko taloudessa)	Työttömyys (% työvoimasta)
2001	2,4	2,2	3,4	1,4	0,4	83,1	1,4	8,0
2002	2,2	-0,1	.	0,8	-0,8	81,2	.	8,3
2002 I	2,5	-0,8	3,9	0,3	-2,8	81,1	0,7	8,1
II	2,1	-0,8	3,5	0,6	-0,6	81,1	0,5	8,2
III	2,1	-0,1	3,6	0,9	-0,5	81,3	0,3	8,3
IV	2,3	1,2	.	1,3	0,9	81,3	.	8,5
2002 syys	2,1	0,1	-	-	-0,4	-	-	8,4
loka	2,2	0,9	-	-	0,7	81,5	-	8,4
marras	2,3	1,1	-	-	2,8	-	-	8,5
joulu	2,3	1,5	-	-	-1,0	-	-	8,5
2003 tammi	2,2	2,0	-	-	.	81,1	-	8,6
helmi	2,3	.	-	-	.	-	-	.

3. Maksutase, valuuttavaranto ja valuuttakurssit

(miljardia euroa, ellei toisin mainita)

	Maksutase (nettovirrat)				Valuuttavaranto (ajanjakson lopun kanta)	Euron efektiivinen valuuttakurssi: laaja maaryhmä (1999/I = 100)		Yhden euron arvo dollareina
	Vaihtotase ja pääomansiirrot	Tavarat	Suorat sijoitukset	Arvopaperisijoitukset		Nimellinen	Reaalinen (KHI)	
2001	-4,9	75,8	-101,5	38,1	392,7	91,0	87,8	0,896
2002	73,8	132,7	-21,0	50,4	366,1	95,6	91,7	0,946
2002 I	14,9	26,3	-15,0	-51,8	408,9	91,3	87,8	0,877
II	6,3	30,7	-7,9	57,4	367,0	93,9	90,2	0,919
III	27,5	39,8	-6,7	29,7	380,9	97,9	93,8	0,984
IV	25,1	35,8	8,5	15,2	366,1	99,4	95,0	0,999
2002 syys	9,8	11,6	-3,2	16,8	380,9	98,0	93,7	0,981
loka	5,2	11,7	-5,0	19,4	375,5	98,5	94,3	0,981
marras	10,7	13,6	3,9	9,7	372,6	99,3	94,7	1,001
joulu	9,2	10,5	9,6	-13,9	366,1	100,4	95,9	1,018
2003 tammi	363,4	103,0	98,2	1,062
helmi	104,4	99,4	1,077

Lähteet: EKP, Euroopan komissio (Eurostat ja talous- ja rahoitusasioista vastaava pääosasto) ja Reuters.

Lisätietoja tämän tilasto-osan vastaavissa taulukoissa.

1) Kuukausittaiset kasvuvauhdit ajanjakson lopussa, neljännesvuosittaiset ja vuosittaiset kasvuvauhdit ajanjakson keskiarvoja. M1:n, M2:n, M3:n ja lainojen suhteelliset muutokset lasketaan kausivaihtelusta puhdistetuista kuukausittaisista kannoista ja virroista.

2) M3 ja sen erät laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahasto-osuuksia ja enintään kahden vuoden velkاپapereita.

I Rahapolitiikkatilastot

Taulukko 1.1

Eurojärjestelmän konsolidoitu tase

(miljoonaa euroa)

1. Vastaavaa

		Kulta ja	Valuutta-	Valuutta-	Euromääräiset	Euromääräiset	Perus-	Pitempi-	Käänteiset
		kultasaamiset	määräiset	määräiset	saamiset	luotot			
		1	2	3	4	5	6	7	8
2002 loka	4.	131 211	248 348	18 472	4 475	190 377	145 000	44 998	0
	11.	131 211	247 235	19 355	4 247	191 031	146 000	44 998	0
	18.	131 211	246 437	19 628	4 239	187 124	141 999	44 998	0
	25.	131 189	246 588	20 960	4 618	209 137	164 000	44 998	0
marras	1.	131 157	244 894	21 007	4 315	190 072	144 999	44 999	0
	8.	131 157	246 441	19 802	3 844	189 009	143 999	44 999	0
	15.	131 137	246 907	20 443	3 887	183 092	138 000	44 999	0
	22.	131 137	246 911	21 014	3 789	196 263	150 000	44 999	0
joulu	29.	131 106	245 572	20 036	3 518	206 092	160 999	45 000	0
	6.	131 065	248 397	20 125	3 668	219 704	173 791	45 000	0
	13.	131 034	250 736	20 192	3 700	221 816	176 792	45 000	0
2003 tammi	20.	130 961	248 555	20 196	3 720	223 805	168 501	45 000	9 999
	27.	130 858	248 634	19 881	4 020	236 589	191 501	45 000	0
	3.	130 739	236 765	19 948	4 030	225 117	180 000	45 000	0
helmi	10.	130 702	237 058	16 585	4 085	219 066	174 001	45 000	0
	17.	130 686	235 409	15 565	4 369	208 613	160 999	45 000	0
	24.	130 664	231 755	16 584	4 378	215 343	169 999	45 000	0
	31.	130 641	233 338	18 335	4 924	219 190	174 001	45 000	0
2003 tammi	7.	130 641	231 438	17 498	5 305	214 019	169 000	45 000	0
	14.	130 640	229 822	17 331	5 690	206 155	161 000	45 000	0
	21.	130 314	228 010	17 686	6 230	216 190	170 001	45 000	0
	28.	130 314	228 349	17 331	5 926	223 186	178 001	45 000	0

2. Vastattavaa

		Liikkeessä olevat setelit	Euromääräiset				Käänteiset hienosäätö-operaatiot	Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät talletukset	Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	Liikkeeseen lasketut sijoitus-todistukset
			velat euroalueen luottolaitoksille	RTGS-tilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset)	Talletusmahdollisuus	Määräaikaistalletukset				
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
2002 loka	4.	331 672	127 336	127 250	85	0	0	1	235	2 939
	11.	331 640	132 319	132 288	31	0	0	0	374	2 939
	18.	330 793	128 882	128 833	38	0	0	11	173	2 939
	25.	329 550	136 845	136 823	11	0	0	11	131	2 939
marras	1.	334 839	122 651	122 615	35	0	0	1	132	2 939
	8.	336 722	130 667	130 616	51	0	0	0	266	2 029
	15.	335 687	129 674	129 603	71	0	0	0	183	2 029
	22.	334 601	126 769	126 280	489	0	0	0	210	2 029
joulu	29.	340 039	121 903	121 860	43	0	0	0	192	2 029
	6.	351 340	127 068	127 002	66	0	0	0	262	2 029
	13.	355 673	130 036	129 942	94	0	0	0	15	2 029
2003 tammi	20.	367 890	127 909	126 745	1 164	0	0	0	15	2 029
	27.	374 600	129 305	129 146	159	0	0	0	15	2 029
	3.	354 528	130 012	129 938	74	0	0	0	15	2 029
helmi	10.	346 293	133 539	133 441	89	0	0	9	15	2 029
	17.	341 636	132 870	132 748	118	0	0	4	15	2 029
	24.	338 201	127 180	127 168	9	0	0	3	15	2 029
	31.	339 517	126 760	126 631	128	0	0	1	62	2 029
2003 tammi	7.	342 781	133 194	133 161	33	0	0	0	62	2 029
	14.	342 890	128 006	127 947	59	0	0	0	61	2 029
	21.	341 561	131 392	128 951	2 441	0	0	0	61	2 029
	28.	345 414	125 405	125 346	59	0	0	0	62	2 029

Lähde: EKP.

Käänteiset rakenteelliset operaatiot	Maksuvalmiusluotot	Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot	Muut euromääräiset saamiset euroalueen luotolaitoksilta	Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	Euromääräiset saamiset julkisyhteisöiltä	Muut saamiset	Yhteensä		
							12	13	14
9	10	11	12	13	14	15	16		
0	355	24	616	32 125	67 209	85 503	778 337	2002 loka	4.
0	6	27	619	32 253	67 209	85 545	778 706		11.
0	10	117	441	32 256	67 209	85 768	774 314		18.
0	27	112	155	32 142	67 209	86 029	798 028		25.
0	60	14	361	32 264	67 209	88 379	779 659	marras	1.
0	3	8	360	32 554	67 201	87 126	777 495		8.
0	66	27	364	32 675	67 222	87 604	773 332		15.
0	1 229	35	154	33 099	67 223	89 076	788 667		22.
0	65	28	258	33 242	67 225	89 414	796 464		29.
0	892	21	211	33 231	67 224	89 080	812 706	joulu	6.
0	15	9	197	33 205	67 106	90 733	818 720		13.
0	275	30	163	33 253	67 106	92 688	820 448		20.
0	40	48	109	33 098	66 306	93 062	832 558		27.
0	45	72	120	27 824	44 486	105 962	794 992	2003 tammi	3.
0	10	55	103	27 919	44 475	106 625	786 619		10.
0	2 575	39	174	28 016	44 485	105 949	773 267		17.
0	299	45	238	28 522	44 485	106 893	778 863		24.
0	170	19	296	29 054	44 485	106 466	786 730		31.
0	3	16	330	30 675	44 436	107 701	782 044	helmi	7.
0	110	45	326	31 685	44 355	109 365	775 370		14.
0	1 145	44	250	32 602	44 355	109 171	784 809		21.
0	148	37	552	33 484	44 355	107 151	790 649		28.

Euromääräiset velat muille euroalueella oleville	Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Valuuttamääräiset velat euroalueelle	Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Myönnettyjen erityisnosto-oikeuksien vastaerä	Muut velat	Arvonmuutos-tilit	Pääoma ja rahastot	Yhteensä		
								13	14	15
10	11	12	13	14	15	16	17	18		
47 782	9 245	1 303	18 145	6 567	62 516	106 307	64 290	778 337	2002 loka	4.
43 890	8 468	1 300	17 970	6 567	62 640	106 307	64 292	778 706		11.
43 801	8 328	1 449	17 324	6 567	63 456	106 307	64 295	774 314		18.
59 081	8 368	1 605	18 752	6 567	63 585	106 307	64 298	798 028		25.
50 648	8 359	1 352	17 305	6 567	64 336	106 307	64 224	779 659	marras	1.
41 235	8 454	1 355	17 013	6 567	62 653	106 307	64 227	777 495		8.
36 809	8 400	1 629	17 097	6 567	64 722	106 307	64 228	773 332		15.
55 095	8 252	1 683	19 268	6 567	63 446	106 307	64 440	788 667		22.
64 849	8 634	1 338	17 292	6 567	62 870	106 307	64 444	796 464		29.
62 194	8 489	1 341	20 045	6 567	62 616	106 307	64 448	812 706	joulu	6.
58 514	8 428	1 296	22 432	6 567	62 972	106 307	64 451	818 720		13.
49 967	9 541	1 382	20 693	6 567	63 728	106 307	64 420	820 448		20.
55 085	8 810	1 232	20 067	6 567	64 121	106 307	64 420	832 558		27.
47 408	11 555	1 126	20 996	6 339	73 817	82 844	64 323	794 992	2003 tammi	3.
48 541	8 278	1 147	19 714	6 339	73 640	82 844	64 240	786 619		10.
42 522	8 346	1 136	17 259	6 339	74 025	82 844	64 246	773 267		17.
58 993	8 872	1 125	14 978	6 339	74 217	82 844	64 070	778 863		24.
65 146	9 426	1 054	15 759	6 339	73 719	82 848	64 071	786 730		31.
52 197	8 473	1 017	15 776	6 339	73 256	82 848	64 072	782 044	helmi	7.
51 338	8 543	1 017	15 195	6 339	72 734	82 848	64 370	775 370		14.
58 968	8 421	1 025	14 113	6 339	74 543	82 840	63 517	784 809		21.
70 147	8 704	1 024	14 054	6 339	70 187	82 840	64 444	790 649		28.

Taulukko 1.2

EKP:n keskeiset korot

(korro vuotuisina prosentteina, muutokset prosenttiyksikköinä)

Voimassa alkaen ¹⁾	Talletusmahdollisuus		Perusrahoitusoperaatiot			Maksuvalmiusluotto		
			Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat	Muutos			
	Korko	Muutos	Kiinteä korko	Korkotarjousten alaraja		Korko	Muutos	
			1	2	3			4
1999 tammi	1.	2,00	-	3,00	-	-	4,50	-
	4. 2)	2,75	0,75	3,00	-	...	3,25	-1,25
	22.	2,00	-0,75	3,00	-	...	4,50	1,25
huhti	9.	1,50	-0,50	2,50	-	-0,50	3,50	-1,00
marras	5.	2,00	0,50	3,00	-	0,50	4,00	0,50
2000 helmi	4.	2,25	0,25	3,25	-	0,25	4,25	0,25
maalisk.	17.	2,50	0,25	3,50	-	0,25	4,50	0,25
huhti	28.	2,75	0,25	3,75	-	0,25	4,75	0,25
kesä	9.	3,25	0,50	4,25	-	0,50	5,25	0,50
	28. 3)	3,25	...	-	4,25	...	5,25	...
syys	1.	3,50	0,25	-	4,50	0,25	5,50	0,25
loka	6.	3,75	0,25	-	4,75	0,25	5,75	0,25
2001 touko	11.	3,50	-0,25	-	4,50	-0,25	5,50	-0,25
elo	31.	3,25	-0,25	-	4,25	-0,25	5,25	-0,25
syys	18.	2,75	-0,50	-	3,75	-0,50	4,75	-0,50
marras	9.	2,25	-0,50	-	3,25	-0,50	4,25	-0,50
2002 jouluk.	6.	1,75	-0,50	-	2,75	-0,50	3,75	-0,50
2003 maalisk.	7.	1,50	-0,25	-	2,50	-0,25	3,50	-0,25

Lähde: EKP.

- 1) Päiväys viittaa talletuskoroon ja maksuvalmiusluoton koroon. Perusrahoitusoperaatioiden koron muutokset ovat voimassa ensimmäisestä päivämäärästä seuranneesta operaatiosta alkaen, ellei toisin mainita. Syyskuun 18. päivänä 2001 tehty koron muutos tuli voimaan samana päivänä.
- 2) EKP ilmoitti 22.12.1998, että maksuvalmiusluoton koron ja talletuskoron välillä sovelletaan poikkeuksellisesti 4.–21.1.1999 kapeaa 50 peruspisteen korkoputkea. Tämän järjestelyn tarkoituksena oli helpottaa markkinaosapuolten sopeutumista uuteen regiimiin.
- 3) EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokaupoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.

Taulukko 1.3

Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät¹⁾

(määrät miljoonaa euroa, korot vuotuisista korkoa)

1. Perusrahoitusoperaatiot²⁾

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Painotettu keskikorko	Operaation kesto [...] päivää	
			Kiinteäkorko	Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko ³⁾			5
	1	2	3	4	5	6	7	
2002 syys	4.	124 579	76 000	-	3,25	3,28	3,29	14
	11.	105 528	60 000	-	3,25	3,27	3,28	14
	18.	116 252	84 000	-	3,25	3,28	3,29	14
	25.	105 130	65 000	-	3,25	3,28	3,29	14
loka	2.	125 630	80 000	-	3,25	3,28	3,29	14
	9.	111 824	66 000	-	3,25	3,27	3,28	14
	16.	106 563	76 000	-	3,25	3,28	3,29	14
	23.	115 642	88 000	-	3,25	3,29	3,30	14
	30.	101 910	57 000	-	3,25	3,29	3,29	14
marras	6.	104 397	87 000	-	3,25	3,25	3,26	14
	13.	85 033	51 000	-	3,25	3,28	3,28	14
	20.	120 351	99 000	-	3,25	3,27	3,29	14
	27.	108 905	62 000	-	3,25	3,29	3,31	14
jouluk.	4.	111 791	111 791	-	3,25	3,25	3,25	14
	11.	100 511	65 000	-	2,75	2,82	2,83	13
	18.	103 502	103 502	-	2,75	2,75	2,87	13
	24.	146 157	88 000	-	2,75	3,02	3,08	15
	31.	117 377	92 000	-	2,75	2,85	2,95	15
2003 tammi	8.	133 781	82 000	-	2,75	2,83	2,84	14
	15.	120 349	79 000	-	2,75	2,80	2,81	14
	22.	123 705	91 000	-	2,75	2,80	2,81	14
	29.	114 931	83 000	-	2,75	2,79	2,81	14
helmi	5.	115 836	86 000	-	2,75	2,78	2,79	14
	12.	100 544	75 000	-	2,75	2,76	2,78	14
	19.	125 104	95 000	-	2,75	2,77	2,78	13
	26.	110 698	83 000	-	2,75	2,75	2,76	14
maalisk.	4.	54 090	54 090	-	2,75	2,75	2,75	15

2. Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
			Kiinteäkorko	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko	
	1	2	3	4	5	6
2001 maalis 29.	38 169	19 101	-	4,47	4,50	91
huhti 25.	43 416	20 000	-	4,67	4,70	92
touko 31.	46 448	20 000	-	4,49	4,51	91
kesä 28.	44 243	20 000	-	4,36	4,39	91
heinä 26.	39 369	20 000	-	4,39	4,42	91
elo 30.	37 855	20 000	-	4,20	4,23	91
syys 27.	28 269	20 000	-	3,55	3,58	85
loka 25.	42 308	20 000	-	3,50	3,52	98
marras 29.	49 135	20 000	-	3,32	3,34	91
joulu 21.	38 178	20 000	-	3,29	3,31	97
2002 tammi 31.	44 547	20 000	-	3,31	3,33	84
helmi 28.	47 001	20 000	-	3,32	3,33	91
maalis 28.	39 976	20 000	-	3,40	3,42	91
huhti 25.	40 580	20 000	-	3,35	3,36	91
touko 30.	37 602	20 000	-	3,45	3,47	91
kesä 27.	27 670	20 000	-	3,38	3,41	91
heinä 25.	28 791	15 000	-	3,35	3,37	98
elo 29.	33 527	15 000	-	3,33	3,34	91
syys 26.	25 728	15 000	-	3,23	3,26	88
loka 31.	27 820	15 000	-	3,22	3,24	91
marras 28.	38 644	15 000	-	3,02	3,04	91
joulu 23.	42 305	15 000	-	2,93	2,95	94
2003 tammi 30.	31 716	15 000	-	2,78	2,80	90
helmi 27.	24 863	15 000	-	2,48	2,51	91

3. Muut huutokauppina toteutetut operaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Operaation tyyppi	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää
				Kiinteäkorko	Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko	
	1	2	3	4	5	6	7	8
2000 tammi 5. ⁴⁾	Määräaikaistalletusten kerääminen	14 420	14 420	-	-	3,00	3,00	7
kesä 21.	Käänteisoperaatio	18 845	7 000	-	-	4,26	4,28	1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001 huhti 30.	Käänteisoperaatio	105 377	73 000	-	4,75	4,77	4,79	7
syys 12.	Käänteisoperaatio	69 281	69 281	4,25	-	-	-	1
13.	Käänteisoperaatio	40 495	40 495	4,25	-	-	-	1
marras 28.	Käänteisoperaatio	73 096	53 000	-	3,25	3,28	3,29	7
2002 tammi 4.	Käänteisoperaatio	57 644	25 000	-	3,25	3,30	3,32	3
10.	Käänteisoperaatio	59 377	40 000	-	3,25	3,28	3,30	1
joulu 18.	Käänteisoperaatio	28 480	10 000	-	2,75	2,80	2,82	6

Lähde: EKP.

- 1) Esitetyt summat voivat hieman poiketa taulukossa 1.1 (vastaavaa) esitetystä (sarakkeet 6–8) likviditeetin jaon yhteydessä suorittamattomien maksujen vuoksi.
- 2) EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.
- 3) Likviditeettiä lisäävissä (vähentävissä) operaatioissa marginaalikorko tarkoittaa alinta (korkeinta) korkoa, jolla tarjoukset hyväksyttiin.
- 4) Operaatioissa tarjousten yläraja oli asetettu 3,00 prosentiksi.

Taulukko 1.4

Vähimmäisvarantotilastot

1. Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten varantopohja^{1),2)}

(miljardia euroa; ajanjakson lopussa)

Varantopohja	Yhteensä	Velat, joihin sovelletaan 2 prosentin velvoitetta			Velat, joihin sovelletaan 0 prosentin velvoitetta		
		Talletukset (yön yli, enintään 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Enintään 2 vuoden velkapaperit		Talletukset (yli 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Repot	Yli 2 vuoden velkapaperit
	1	2	3	4	5	6	
2002 tammi	10 952,8	6 195,2	397,0	1 350,7	610,8	2 399,0	
helmi	10 964,1	6 164,7	392,8	1 337,1	653,2	2 416,3	
maalis	11 031,8	6 178,0	400,6	1 349,9	663,1	2 440,1	
huhti	11 076,4	6 176,1	404,9	1 355,1	699,1	2 441,2	
touko	11 111,6	6 150,4	410,5	1 355,8	741,7	2 453,2	
kesä	11 009,1	6 083,3	407,5	1 355,3	699,2	2 463,9	
heinä	10 999,6	6 069,3	408,6	1 368,0	691,0	2 462,7	
elo	10 952,0	6 010,3	401,5	1 359,7	703,2	2 477,2	
syys	11 054,3	6 055,4	405,0	1 373,5	747,6	2 472,7	
loka	11 113,6	6 052,0	414,2	1 379,1	790,5	2 477,8	
marras	11 207,0	6 142,9	426,9	1 365,2	784,2	2 487,7	
joulu	11 116,8	6 139,9	409,2	1 381,9	725,5	2 460,3	
2003 tammi ^(p)	11 048,5	6 034,2	419,8	1 381,5	770,2	2 442,8	

Lähde: EKP.

- 1) Luottolaitosten velkoja muille EKPJ:n vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille luottolaitoksille, EKP:lle tai kansallisille keskuspankeille ei sisällytetä varantopohjaan. Jos luottolaitos ei pysty osoittamaan liikkeeseen laskemiensa edellä mainittujen euroalueen laitosten hallussa olevien enintään kahden vuoden velkapaperien määrää, se voi tehdä varantopohjaansa näistä veloista prosenttivähennyksen. Varantopohjaan sovellettava vähennys oli 10 % marraskuuhun 1999 saakka, sen jälkeen 30 %.
- 2) Pitoajanjakso alkavat kunkin kuukauden 24. päivänä ja päättyvät seuraavan kuukauden 23. päivänä. Varantovelvoite lasketaan edeltävän kuukauden lopun varantopohjan perusteella.
- 3) Sisältää rahamarkkinapaperit. Lisätietoja saa Yleistä-osasta.

2. Varantojen pito¹⁾

(miljardia euroa, korko vuotuisena prosenttina)

Varantojen pitoajanjakso päättyy	Vaaditut varantotalletukset ²⁾	Toteutuneet varantotalletukset ³⁾	Varantovelvoitteen ylittävät talletukset ⁴⁾	Varantovaje ⁵⁾	Vähimmäisvarantojen korko ⁶⁾ , %
	1	2	3	4	5
2002 maaliskuu	131,3	132,0	0,7	0,0	3,28
huhti	130,6	131,1	0,5	0,0	3,30
touko	131,0	131,5	0,5	0,0	3,30
kesä	131,0	131,7	0,7	0,0	3,33
heinä	130,7	131,3	0,6	0,0	3,32
elo	129,3	129,7	0,5	0,0	3,29
syys	129,0	129,5	0,5	0,0	3,28
loka	127,7	128,2	0,5	0,0	3,28
marras	128,7	129,2	0,5	0,0	3,28
joulu	128,8	129,4	0,7	0,0	3,06
2003 tammi	130,9	131,4	0,6	0,0	2,87
helmi	130,4	131,0	0,6	0,0	2,78
maaliskuu ^(p)	128,9

Lähde: EKP.

- 1) Tässä taulukossa ilmoitetaan päättyneiden pitoajanjaksojen täydelliset tiedot ja nykyisen pitoajanjakson varantovelvoitteet.
- 2) Kunkin luottolaitoksen varantovelvoitteen määrä lasketaan varantopohjana olevista veloista niiden velvoiteprosenttien mukaan, joita sovelletaan kuhunkin velkaerään. Velat lasketaan kuukauden lopun tasetietojen mukaan. Jokainen luottolaitos saa tehdä 100 000 euron suuruisen kointäsummavähennyksen varantovelvoitteestaan. Euroalueen varantovelvoitteet lasketaan yhteen.
- 3) Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten yhteenlasketut keskimääräiset päivittäiset varantotalletukset varantotilillä pitoajanjakson aikana.
- 4) Keskimääräiset varantovelvoitteen ylittävät toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka ovat täyttäneet varantovelvoitteen.
- 5) Keskimääräiset varantovelvoitteen alittavat toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka eivät ole täyttäneet varantovelvoitetta.
- 6) EKP:n (kalenteripäivien määrällä painotettu) eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden keskimääräinen korko pitoajanjakson aikana (ks. taulukko 1.3).

Taulukko 1.5

Pankkijärjestelmän likviditeettiasema¹⁾

(miljardia euroa; jakson päivittäisten arvojen keskiarvoja)

Pitoajanjakso päätyy	Likviditeettiä lisäävät tekijät					Likviditeettiä vähentävät tekijät					Luotto- laitosten sekkiti- tilit ⁴⁾	Perusraha (keskus- pankki- rahat) ⁵⁾				
	Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot					Talletus- mahdol- lisuus	Muut likvi- diteettiä lisäävät operaatiot ²⁾	Liikkeessä olevat setelit	Valtioiden tilit euro- järjestel- mässä	Muut tekijät (netto) ³⁾						
	Eurojär- jestelmä kulta- ja valuutta- saamiset (netto)	Perus- rahoitus- operaatiot	Pitempi- aikaiset- rahoitus- operaatiot	Maksu- valmius- luotto	Muut likvi- diteettiä lisäävät operaatiot ²⁾								1	2	3	4
2002 tammi	385,2	118,5	60,0	0,4	3,7	0,6	0,0	344,3	38,3	54,2	130,4	475,2				
helmi	386,0	127,3	60,0	0,2	0,0	0,1	0,0	306,2	49,6	85,2	132,6	438,8				
maalis	386,7	114,6	60,0	0,2	0,0	0,1	0,0	283,3	54,2	91,8	132,1	415,6				
huhti	395,4	112,7	60,0	0,4	0,0	0,2	0,0	285,9	55,9	95,3	131,2	417,3				
touko	397,7	110,6	60,0	0,1	0,0	0,3	0,0	293,7	49,2	93,5	131,7	425,6				
kesä	396,2	112,6	60,0	0,5	0,0	0,4	0,0	300,8	45,1	91,2	131,8	433,0				
heinä	369,1	130,4	60,0	0,2	0,0	0,2	0,0	313,4	54,4	60,3	131,4	445,0				
elo	360,0	139,2	55,2	0,1	0,0	0,1	0,0	322,8	50,9	50,8	129,9	452,8				
syys	362,3	140,9	50,8	0,1	0,0	0,2	0,0	323,6	49,1	51,7	129,6	453,4				
loka	370,0	146,1	45,3	0,1	0,0	0,1	0,0	329,2	45,6	58,2	128,3	457,6				
marras	372,1	147,5	45,0	0,1	0,0	0,1	0,0	334,0	42,8	58,6	129,3	463,4				
joulu	371,5	168,1	45,0	1,1	2,0	0,2	0,0	350,7	51,7	55,5	129,5	480,5				
2003 tammi	360,9	176,3	45,0	0,5	0,0	0,3	0,0	353,9	43,7	53,3	131,6	485,8				
helmi ^(p)	356,4	168,6	45,0	0,3	0,0	0,3	0,0	340,7	50,2	48,0	131,1	472,2				

Lähde: EKP.

1) Pankkijärjestelmän likviditeettiasema määritellään euroalueen luottolaitosten eurojärjestelmään kuuluvissa keskuspankeissa pitämien sekkitilialdojen yhteissummana. Summat johdetaan eurojärjestelmän konsolidoidusta taseesta.

2) Ei sisällä kansallisten keskuspankkien EMUn toisen vaiheen aikana liikkeeseen laskemia velkasitoumuksia.

3) Eurojärjestelmän konsolidoidun taseen muut erät.

4) Likviditeettiä lisäävien (erät 1–5) ja likviditeettiä vähentävien erien (erät 6–10) erotus.

5) Talletusmahdollisuuden (erä 6), liikkeessä olevien setelien (erä 8) ja sekkitilien (erä 11) summa.

2 Euroalueen rahatalous ja sijoitusrahastot

Taulukko 2.1

Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

	Lainat				Hallussa				Hallussa			Ulko- maiset saamiset ¹⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
	euro- alueelle	Raha- laitos- sille ¹⁾	Julkis- yhteis- öille	Muulle	olevat euro- alueella olevien liikkee- seen laskemat muut arvopape- rit kuin osakkeet	Raha- laitosten	Julkis- yhteisö- jen	Muiden	olevat euro- alueella olevien liikkee- seen laskemat osakkeet ja osuudet	Raha- laitosten	Muiden				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2000	445,0	427,4	17,1	0,5	97,4	2,5	93,6	1,3	15,3	4,3	11,0	380,7	11,2	56,1	1 005,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 I	401,7	373,9	27,2	0,6	105,0	2,7	101,2	1,1	14,7	4,6	10,1	396,7	11,3	54,3	983,8
II	426,0	398,2	27,2	0,6	105,8	3,1	101,5	1,2	14,2	4,6	9,6	414,7	11,9	54,5	1 027,2
III	388,2	360,4	27,2	0,6	106,6	3,7	101,9	1,1	13,1	4,8	8,3	397,1	11,9	54,8	971,7
IV	412,7	386,4	25,7	0,6	107,0	3,8	101,8	1,3	13,8	4,6	9,2	399,0	11,9	54,3	998,6
2002 tammi	400,1	373,7	25,7	0,6	104,1	3,8	99,0	1,3	13,8	4,7	9,1	409,0	12,0	98,1	1 037,1
helmi	373,4	347,1	25,7	0,6	105,9	4,1	100,6	1,2	13,7	4,7	9,0	413,5	12,0	98,8	1 017,2
maalis	381,3	354,9	25,8	0,6	106,5	4,1	101,0	1,4	13,8	4,7	9,1	414,4	11,9	101,5	1 029,4
huhti	344,2	317,8	25,8	0,6	107,5	5,0	101,4	1,1	13,5	4,7	8,8	401,2	12,0	103,3	981,7
touko	356,1	329,7	25,7	0,6	107,0	4,9	101,0	1,0	13,3	4,7	8,6	394,4	12,0	105,5	988,3
kesä	387,7	361,3	25,7	0,6	107,9	4,9	101,6	1,4	12,9	4,7	8,2	372,7	12,0	108,9	1 001,9
heinä	364,0	337,7	25,7	0,6	108,8	5,3	101,9	1,7	12,7	4,7	7,9	377,9	12,1	110,5	986,0
elo	363,4	337,5	25,3	0,6	110,8	5,4	103,3	2,1	12,8	4,8	8,0	377,9	12,1	110,9	987,9
syys	365,6	339,6	25,3	0,6	112,5	5,8	104,6	2,2	12,3	4,8	7,5	386,0	12,1	112,5	1 001,0
loka	370,8	344,8	25,3	0,6	113,4	6,4	106,1	0,9	13,0	4,9	8,1	379,9	12,1	115,1	1 004,5
marras	377,3	351,3	25,3	0,6	115,0	7,0	107,1	0,9	13,6	5,0	8,6	378,8	9,8	119,2	1 013,8
joulu	416,1	391,3	24,2	0,6	94,5	7,6	86,0	0,8	13,3	5,1	8,2	374,6	12,1	125,0	1 035,7
2003 tammi ^(p)	412,3	387,5	24,2	0,6	96,8	8,6	87,4	0,8	12,8	4,9	7,9	373,5	12,2	109,7	1 017,8

2. Velat

	Liikkeessä- oleva raha	Talletukset euro- alueelta	Raha-			Liikkeeseen lasketut velkapaperit ²⁾	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat ¹⁾	Muut velat	Yhteensä
			laitosten ¹⁾	Valtion	Muiden julkis- yhteisöjen/ muiden					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000	390,2	327,3	270,4	47,1	9,8	3,8	197,5	29,9	57,0	1 005,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	370,5	312,6	253,4	46,8	12,4	5,5	204,6	26,8	63,8	983,8
II	368,8	342,2	274,1	51,8	16,3	5,6	223,7	32,6	54,2	1 027,2
III	346,1	323,6	269,4	37,6	16,6	5,5	209,2	30,0	57,3	971,7
IV	285,9	391,9	342,4	35,1	14,4	4,6	209,8	35,6	70,8	998,6
2002 tammi	339,7	344,8	284,7	44,9	15,2	4,6	214,5	37,4	96,0	1 037,1
helmi	308,2	349,1	282,3	52,1	14,7	4,6	219,9	33,9	101,5	1 017,2
maalis	309,2	355,1	282,4	56,3	16,4	4,6	217,8	36,9	105,9	1 029,4
huhti	311,3	323,5	254,8	50,8	17,9	4,6	212,7	32,4	97,2	981,7
touko	319,6	326,6	268,4	40,7	17,4	4,6	207,9	31,6	98,0	988,3
kesä	329,4	354,3	285,2	51,5	17,5	4,6	182,3	31,0	100,5	1 001,9
heinä	340,1	316,0	247,4	52,9	15,6	4,6	183,7	35,1	106,6	986,0
elo	342,3	318,7	255,8	47,3	15,6	4,6	186,4	31,0	104,9	987,9
syys	347,0	317,6	258,9	41,7	17,0	4,6	190,2	32,5	109,1	1 001,0
loka	355,4	313,5	254,4	40,8	18,3	4,6	187,9	31,3	111,9	1 004,5
marras	360,8	319,3	255,2	46,2	17,9	3,6	185,7	31,5	112,9	1 013,8
joulu	392,9	328,4	283,3	29,5	15,6	3,6	156,4	32,9	121,5	1 035,7
2003 tammi ^(p)	352,1	348,3	284,1	49,3	15,0	3,6	154,5	30,2	129,1	1 017,8

Lähde: EKP.

- Marraskuun lopusta alkaen TARGET-järjestelmän saamiset ja velat nettoutetaan päivittäin järjestämällä ne uudelleen (netting by novation). Tämä tarkoittaa, että kansallisten keskuspankkien ja EKP:n kahdenväliset saamiset ja velat on korvattu yhdellä kunkin kansallisen keskuspankin ja EKP:n kahdenvälisellä nettomääräisellä positiolla. Vuosien 1999 ja 2000 kunkin kuukauden lopun bruttomääräinen tilanne on esitetty vastaavassa alaviitteessä Kuukausikatsauksen helmikuun ja joulukuun 2000 numeroissa.
- Sisältää rahamarkkinapaperit. Lisätietoja saa Yleistä-osasta.

Taulukko 2.2

Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

	Lainat euroalueelle	Rahalaitoksille	Julkisyhteisöille	Muille	Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet ¹⁾	Rahalaitosten	Julkisyhteisöjen	Muiden	Rahamarkkinarahastosuudet	Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeen laskemat osakkeet ja osuudet	Rahalaitosten	Muiden	Ulko-maiset saamiset	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2000	10 419,8	3 510,4	817,8	6 091,5	2 311,5	1 051,4	995,9	264,2	23,3	750,9	240,2	510,8	2 026,2	158,7	1 015,2	16 705,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	10 814,0	3 715,6	824,4	6 274,0	2 453,7	1 100,4	1 066,2	287,1	25,6	812,3	255,3	557,0	2 242,1	160,8	1 097,2	17 606,0
II	10 894,4	3 698,3	808,5	6 387,6	2 529,2	1 123,3	1 104,9	300,9	32,9	799,3	251,3	548,0	2 290,1	163,5	1 128,3	17 837,7
III	10 953,2	3 729,3	802,6	6 421,3	2 543,2	1 123,5	1 093,3	326,4	36,1	771,6	245,1	526,4	2 300,6	165,7	1 115,8	17 886,2
IV	11 134,7	3 794,0	822,0	6 518,7	2 535,9	1 122,9	1 077,4	335,6	38,5	810,8	251,9	559,0	2 408,8	168,1	1 129,5	18 226,3
2002 tammi	11 066,2	3 713,4	819,1	6 533,7	2 594,4	1 146,4	1 107,4	340,6	41,2	811,4	252,3	559,1	2 420,5	165,4	1 159,9	18 259,1
helmi	11 049,6	3 679,7	821,8	6 548,1	2 611,4	1 155,5	1 107,1	348,7	42,3	811,9	254,2	557,7	2 419,7	164,6	1 096,0	18 195,5
maalis	11 210,8	3 778,4	826,8	6 605,5	2 646,9	1 173,5	1 128,1	345,3	46,6	811,4	260,0	551,4	2 430,8	164,5	1 031,1	18 342,2
huhti	11 264,9	3 817,7	806,7	6 640,6	2 653,2	1 183,6	1 127,8	341,8	47,5	825,4	267,5	557,9	2 425,3	164,2	1 011,2	18 391,8
touko	11 329,0	3 866,4	803,4	6 659,1	2 673,9	1 188,7	1 141,3	343,9	50,8	826,0	265,7	560,3	2 451,4	164,4	984,6	18 480,1
kesä	11 334,7	3 839,8	804,4	6 690,5	2 675,0	1 195,9	1 137,5	341,7	58,3	819,0	263,4	555,6	2 358,6	164,3	1 002,3	18 412,2
heinä	11 339,5	3 844,7	802,8	6 691,9	2 671,9	1 192,8	1 135,5	343,6	60,5	808,1	266,9	541,2	2 378,8	164,6	1 025,6	18 449,0
elo	11 321,2	3 836,8	792,7	6 691,7	2 657,6	1 187,0	1 131,7	338,9	60,9	816,7	265,5	551,1	2 367,3	165,6	1 011,0	18 400,2
syys	11 406,6	3 885,0	795,5	6 726,1	2 687,2	1 190,0	1 148,6	348,6	62,1	805,1	263,6	541,5	2 427,5	166,2	1 057,9	18 612,6
loka	11 463,5	3 926,4	795,1	6 742,0	2 680,0	1 185,5	1 142,3	352,2	63,7	819,5	266,0	553,5	2 483,6	167,1	1 021,1	18 698,6
marras	11 592,2	4 034,5	803,9	6 753,9	2 706,7	1 203,5	1 147,3	355,8	65,6	822,9	264,7	558,2	2 558,2	167,1	1 055,3	18 968,1
joulu	11 610,1	4 020,8	812,0	6 777,4	2 672,9	1 171,8	1 134,2	366,9	62,9	827,9	257,5	570,4	2 463,6	168,1	1 057,1	18 862,6
2003 tammi ^{o)}	11 685,2	4 066,8	803,5	6 814,9	2 782,9	1 216,3	1 188,0	378,7	66,2	818,4	258,2	560,2	2 460,8	164,3	1 058,2	19 036,1

2. Velat

	Liikkeessä oleva raha	Talletukset euroalueelta	Rahalaitosten	Valtion	Muiden julkisyhteisöjen/muiden	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irri- sanomis- ehtoiset	Repot	Rahamarkkina- rahastosuudet ²⁾	Liikkeeseen lasketut velka- paperit ^{1), 2)}	Oma pääoma ja varaukset	Ulko- maiset velat	Muut velat	Yhteensä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2000	0,0	9 057,1	3 679,3	117,4	5 260,5	1 648,9	2 159,8	1 276,9	174,9	323,3	2 712,9	940,5	2 299,5	1 372,2	16 705,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 I	0,0	9 325,3	3 814,5	103,6	5 407,2	1 624,0	2 237,8	1 322,8	222,6	369,2	2 817,4	982,4	2 638,7	1 473,1	17 606,0
II	0,0	9 424,1	3 805,6	113,7	5 504,8	1 715,9	2 236,6	1 330,8	221,5	390,2	2 861,3	998,1	2 713,8	1 450,1	17 837,7
III	0,0	9 484,8	3 839,0	110,2	5 535,5	1 733,7	2 233,5	1 342,6	225,7	417,3	2 875,5	1 011,1	2 613,4	1 484,1	17 886,2
IV	0,0	9 696,6	3 829,6	103,9	5 763,1	1 882,1	2 257,5	1 405,0	218,5	436,5	2 882,9	1 041,9	2 687,5	1 480,9	18 226,3
2002 tammi	0,0	9 630,1	3 804,4	104,0	5 721,7	1 832,9	2 253,8	1 418,8	216,2	457,9	2 921,4	1 050,1	2 722,1	1 477,6	18 259,1
helmi	0,0	9 571,1	3 745,5	103,7	5 721,9	1 828,9	2 251,0	1 420,9	221,1	469,2	2 933,1	1 050,6	2 734,2	1 437,3	18 195,5
maalis	0,0	9 695,4	3 852,1	101,2	5 742,1	1 823,1	2 266,3	1 423,0	229,6	477,9	2 966,1	1 057,6	2 754,5	1 390,7	18 342,2
huhti	0,0	9 742,5	3 871,8	106,7	5 763,9	1 852,1	2 269,0	1 414,7	228,1	485,0	2 969,3	1 064,1	2 741,6	1 389,4	18 391,8
touko	0,0	9 810,7	3 920,5	108,3	5 781,9	1 852,8	2 278,8	1 415,5	234,8	493,4	2 994,0	1 071,3	2 723,5	1 387,2	18 480,1
kesä	0,0	9 836,4	3 926,6	103,5	5 806,3	1 898,8	2 256,3	1 421,7	229,6	497,5	2 984,5	1 071,6	2 589,0	1 433,2	18 412,2
heinä	0,0	9 818,1	3 932,1	99,0	5 787,1	1 870,1	2 263,8	1 424,3	228,8	510,7	2 989,5	1 081,4	2 613,2	1 436,1	18 449,0
elo	0,0	9 779,9	3 918,3	93,6	5 768,0	1 836,2	2 265,4	1 429,8	236,5	524,3	3 002,0	1 088,2	2 585,4	1 420,5	18 400,2
syys	0,0	9 870,6	3 960,8	104,6	5 805,2	1 891,3	2 242,8	1 432,8	238,3	522,5	3 004,2	1 094,1	2 642,3	1 478,9	18 612,6
loka	0,0	9 942,0	4 020,2	111,0	5 810,8	1 873,5	2 263,8	1 438,1	235,6	526,4	3 010,3	1 097,0	2 666,6	1 456,3	18 698,6
marras	0,0	10 091,7	4 126,6	101,3	5 863,8	1 925,7	2 259,8	1 448,7	229,6	542,8	3 038,6	1 100,1	2 706,3	1 488,6	18 968,1
joulu	0,0	10 190,5	4 133,0	106,9	5 950,6	1 985,1	2 261,3	1 477,8	226,4	532,9	2 990,4	1 102,0	2 596,5	1 450,4	18 862,6
2003 tammi ^{o)}	0,0	10 229,4	4 178,5	105,3	5 945,7	1 941,0	2 263,9	1 500,1	240,6	618,6	3 037,7	1 105,9	2 598,9	1 445,5	19 036,1

Lähde: EKP.

1) Sisältää rahamarkkinapaperit. Lisätietoja saa Yleistä-osasta.

2) Sisältää euroalueella olevien hallussa olevat instrumentit. Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat instrumentit sisältyvät erään ”ulkomaiset velat”.

Taulukko 2.3

Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset: kannat

											Yhteensä	
	Lainat euro-alueelle			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet ²⁾			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset ³⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset		
	1	2	3	4	5	6						7
2001	heinä	7 227,2	832,9	6 394,4	1 516,5	1 201,5	315,0	552,3	2 619,1	176,5	1 092,2	13 183,9
	elo	7 198,4	828,8	6 369,6	1 516,6	1 192,9	323,7	545,1	2 624,7	176,9	1 082,6	13 144,3
	syys	7 251,7	829,8	6 421,9	1 522,6	1 195,2	327,4	534,7	2 697,8	177,6	1 134,1	13 318,6
	loka	7 278,8	827,2	6 451,6	1 516,6	1 186,8	329,9	543,7	2 742,5	178,3	1 164,2	13 424,2
	marras	7 345,2	843,3	6 501,9	1 524,1	1 191,0	333,1	544,6	2 827,6	179,1	1 153,9	13 574,5
	joulu	7 367,0	847,7	6 519,3	1 516,1	1 179,2	336,9	568,1	2 807,8	180,0	1 137,6	13 576,7
2002	tammi	7 379,2	844,8	6 534,4	1 548,3	1 206,3	341,9	568,1	2 829,6	177,5	1 164,8	13 667,3
	helmi	7 396,2	847,5	6 548,7	1 557,7	1 207,8	349,9	566,7	2 833,2	176,6	1 126,8	13 657,2
	maalis	7 458,8	852,6	6 606,1	1 575,7	1 229,1	346,6	560,5	2 845,2	176,4	1 077,8	13 694,4
	huhti	7 473,6	832,4	6 641,2	1 572,2	1 229,3	342,9	566,8	2 826,5	176,2	1 065,0	13 680,2
	touko	7 488,9	829,2	6 659,7	1 587,2	1 242,3	345,0	568,9	2 845,8	176,4	1 044,4	13 711,6
	kesä	7 521,2	830,1	6 691,1	1 582,0	1 239,0	343,0	563,9	2 731,2	176,2	1 067,7	13 642,2
	heinä	7 521,1	828,5	6 692,6	1 582,7	1 237,4	345,3	549,1	2 756,7	176,7	1 092,7	13 679,1
	elo	7 510,4	818,0	6 692,3	1 576,0	1 235,0	341,0	559,1	2 745,3	177,7	1 080,7	13 649,2
	syys	7 547,5	820,8	6 726,8	1 603,9	1 253,2	350,8	549,1	2 813,5	178,3	1 130,1	13 822,3
	loka	7 563,1	820,4	6 742,7	1 601,6	1 248,5	353,1	561,5	2 863,5	179,3	1 094,9	13 863,8
	marras	7 583,7	829,2	6 754,5	1 611,1	1 254,4	356,7	566,8	2 937,0	177,0	1 135,1	14 010,7
	joulu	7 614,2	836,2	6 778,0	1 587,9	1 220,2	367,7	578,6	2 838,2	180,2	1 130,4	13 929,6
2003	tammi ^(p)	7 643,3	827,7	6 815,6	1 654,9	1 275,3	379,6	568,1	2 834,2	176,5	1 127,8	14 004,8

2. Velat: kannat

														Yhteensä	
	Liik-keessä oleva raha ⁴⁾	Valtion talletuk-set	Muiden julkisyh-teistöjen/ muiden talletuk-set euro-alueelta	Yön yli				Raha-markki-narahas-to-osuudet ⁵⁾	Liikkeeseen lasketut velka-paperit ^{2),5)}	Oma pääoma ja varauk-set	Ulko-maiset velat ³⁾	Muut velat	Raha-laitosten väliset velat, netto		
				4	5	6	7								8
2001	heinä	328,0	155,5	5 508,1	1 712,7	2 238,4	1 333,6	223,4	366,4	1 737,1	955,2	2 646,2	1 494,8	-7,4	13 183,9
	elo	319,2	152,4	5 500,1	1 681,2	2 250,8	1 337,3	230,8	377,6	1 731,0	959,9	2 623,1	1 489,4	-8,6	13 144,3
	syys	309,6	147,8	5 552,2	1 749,9	2 233,9	1 342,6	225,7	381,2	1 753,9	970,4	2 643,4	1 541,4	18,7	13 318,6
	loka	295,5	153,3	5 574,8	1 750,3	2 237,6	1 351,9	235,1	392,3	1 767,9	981,1	2 665,2	1 588,7	5,5	13 424,2
	marras	279,7	150,2	5 628,1	1 798,1	2 239,2	1 365,0	225,9	400,8	1 760,3	982,6	2 729,9	1 632,4	10,4	13 574,5
	joulu	239,7	139,0	5 777,6	1 896,2	2 257,9	1 405,0	218,5	398,0	1 760,7	995,2	2 723,1	1 551,8	-8,5	13 576,7
2002	tammi	246,5	148,9	5 736,9	1 847,8	2 254,1	1 418,8	216,2	416,6	1 775,8	1 007,5	2 759,5	1 573,6	2,0	13 667,3
	helmi	240,3	155,7	5 736,7	1 843,3	2 251,4	1 420,9	221,1	427,0	1 778,1	1 011,5	2 768,0	1 538,8	1,1	13 657,2
	maalis	254,3	157,5	5 758,5	1 839,1	2 266,7	1 423,0	229,6	431,2	1 793,0	1 010,7	2 791,3	1 496,6	1,3	13 694,4
	huhti	261,7	157,5	5 781,8	1 869,7	2 269,3	1 414,7	228,1	437,5	1 785,4	1 004,6	2 774,0	1 486,6	-8,9	13 680,2
	touko	273,9	149,0	5 799,3	1 869,8	2 279,1	1 415,5	234,8	442,6	1 804,9	1 008,8	2 755,1	1 485,2	-7,3	13 711,6
	kesä	285,8	155,0	5 823,9	1 916,0	2 256,6	1 421,7	229,6	439,2	1 788,3	985,8	2 620,0	1 533,6	10,7	13 642,2
	heinä	296,8	151,9	5 802,6	1 885,4	2 264,1	1 424,3	228,8	450,3	1 796,0	993,4	2 648,2	1 542,7	-2,9	13 679,1
	elo	301,2	141,0	5 783,6	1 851,6	2 265,7	1 429,8	236,5	463,4	1 814,2	1 004,3	2 616,4	1 525,4	-0,2	13 649,2
	syys	306,7	146,3	5 822,2	1 908,0	2 243,1	1 432,8	238,3	460,4	1 812,9	1 015,9	2 674,8	1 588,0	-5,0	13 822,3
	loka	313,9	151,8	5 829,1	1 891,4	2 264,1	1 438,1	235,6	462,7	1 823,0	1 013,9	2 697,9	1 568,2	3,3	13 863,8
	marras	321,4	147,5	5 881,6	1 943,2	2 260,1	1 448,7	229,6	477,1	1 831,7	1 016,0	2 737,8	1 601,5	-4,0	14 010,7
	joulu	341,2	136,4	5 966,1	2 000,3	2 261,6	1 477,8	226,4	470,1	1 814,5	995,8	2 629,3	1 571,8	4,3	13 929,6
2003	tammi ^(p)	312,0	154,6	5 960,6	1 955,7	2 264,2	1 500,1	240,6	551,8	1 816,4	997,4	2 629,1	1 574,6	8,2	14 004,8

Lähde: EKP.

- 1) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse trans-aktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.
- 2) Sisältää rahamarkkinapaperit. Lisätietoja saa Yleistä-osasta.
- 3) Ks. myös taulukon 2.1 alaviite 1.
- 4) Euron aiemmat kansalliset ilmentymät eivät enää 1.1.2003 lukien sisälly tase-erään ”liikkeessä oleva raha”. Tämä uudelleenluokittelu ei vaikuta virtatietoihin.
- 5) Sisältää euroalueella olevien hallussa olevat instrumentit. Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat instrumentit sisältyvät erään ”ulkomaiset velat”.

3. Saamiset: virrat¹⁾

											Yhteensä		
		Lainat euro-alueelle			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset ³⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
2001	elo	-18,9	-3,7	-15,2	4,9	-4,3	9,2	-6,0	57,2	0,3	-10,6	26,9	
	syys	48,6	1,0	47,5	-1,4	-4,3	2,9	-5,0	49,1	0,7	51,9	143,9	
	loka	25,7	-2,7	28,4	-7,0	-9,6	2,6	5,7	43,7	0,7	30,1	98,9	
	marras	65,7	16,0	49,7	9,9	7,9	2,1	-3,2	66,0	1,1	5,9	145,6	
	joulu	25,5	3,7	21,8	-8,4	-10,3	2,0	22,1	-26,2	1,1	-17,1	-3,0	
2002	tammi	9,5	-3,1	12,6	27,1	21,9	5,2	-0,3	-0,1	-2,5	26,6	60,2	
	helmi	19,0	2,7	16,2	9,2	1,2	8,0	0,6	0,3	-0,9	-39,3	-11,1	
	maalisk	64,2	5,2	59,0	14,1	16,9	-2,9	-7,6	19,9	0,0	-48,1	42,4	
	huhti	21,7	-20,0	41,7	-1,9	1,5	-3,3	6,3	18,0	-0,2	-13,1	30,8	
	touko	25,4	-2,8	28,2	12,7	9,7	3,0	0,9	73,9	0,2	-20,8	92,3	
	kesä	40,7	1,4	39,3	-3,0	-1,3	-1,7	-5,1	-26,8	-0,2	23,7	29,2	
	heinä	-4,7	-1,8	-2,9	-2,5	-2,0	-0,5	-11,7	-2,4	0,5	23,9	3,1	
	elo	-10,6	-10,9	0,3	-5,7	-3,1	-2,6	9,4	-10,5	1,0	-12,1	-28,6	
	syys	38,2	2,8	35,4	20,8	11,5	9,3	-4,4	65,5	0,6	47,8	168,5	
	loka	18,2	-0,4	18,6	-0,4	-2,6	2,2	10,2	55,0	0,9	-35,8	48,1	
	marras	28,4	9,0	19,4	9,7	6,1	3,6	3,2	84,7	-2,3	39,6	163,3	
	joulu	44,9	7,4	37,5	-4,4	-14,9	10,6	10,3	-35,1	1,7	-16,0	1,9	
2003	tammi ^(p)	34,2	0,7	33,5	25,0	19,6	5,4	-10,0	4,2	-2,5	18,8	69,6	

4. Velat: virrat¹⁾

													Yhteensä			
		Liikkeessä oleva raha ⁴⁾	Valtion talletukset	Muiden julkisyhteisöjen/ muiden talletukset euro-alueelta	Yön yli	Määräaikaiset	Irtisanomiset	Repot	Rahamarkkina-rahasto-osuudet ⁵⁾	Liikkeeseen lasketut velkapaperit ^{2),5)}	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat ³⁾	Muut velat	Rahalaitosten väliset velat, netto		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2001	elo	-8,8	-3,1	-1,8	-29,6	16,4	3,9	7,5	10,6	1,3	7,3	29,2	-6,6	-1,2	26,9	
	syys	-9,6	-4,6	51,2	68,4	-17,4	5,3	-5,1	3,2	15,4	9,0	18,8	41,3	19,1	143,9	
	loka	-14,2	5,4	22,6	0,9	3,0	9,2	9,5	11,5	13,1	7,9	18,7	45,7	-11,8	98,9	
	marras	-15,7	-3,0	51,4	47,2	0,3	13,1	-9,2	9,7	24,1	2,9	38,8	32,9	4,6	145,6	
	joulu	-40,0	-11,2	149,3	98,4	18,4	40,0	-7,4	-1,3	-0,5	13,6	-17,2	-76,2	-19,5	-3,0	
2002	tammi	6,8	10,4	-42,5	-49,5	-3,1	12,4	-2,3	19,5	10,6	14,2	14,1	15,6	11,3	60,2	
	helmi	-6,2	6,9	0,2	-4,3	-2,5	2,1	4,9	10,4	4,8	-0,8	11,3	-36,9	-0,7	-11,1	
	maalisk	14,0	1,7	22,8	-3,8	16,1	2,2	8,4	3,3	18,4	2,7	25,5	-55,2	9,3	42,4	
	huhti	7,4	0,0	27,6	32,1	5,2	-8,2	-1,5	7,9	-2,1	-5,2	20,6	-15,9	-9,6	30,8	
	touko	12,2	-8,5	24,6	2,4	14,4	1,1	6,7	4,0	29,2	3,7	34,9	-9,3	1,5	92,3	
	kesä	12,0	6,0	31,1	48,2	-17,3	6,4	-6,1	-7,3	0,6	-17,1	-67,8	56,1	15,6	29,2	
	heinä	11,0	-3,1	-24,5	-31,8	5,4	2,5	-0,7	12,0	5,4	9,6	-5,1	11,3	-13,5	3,1	
	elo	4,4	-11,0	-4,7	-33,6	15,7	5,5	7,7	12,3	4,0	9,0	-24,8	-20,5	2,8	-28,6	
	syys	5,6	1,6	39,5	56,4	-22,3	3,0	2,4	-2,7	15,8	9,3	47,4	53,9	-1,9	168,5	
	loka	7,2	5,5	7,8	-16,4	21,7	5,3	-2,8	2,0	11,5	-0,1	25,5	-20,8	9,4	48,1	
	marras	7,5	-4,3	55,6	52,9	-3,7	10,6	-4,4	14,7	14,9	2,7	49,6	29,2	-6,5	163,3	
	joulu	19,8	-11,0	80,8	49,1	5,5	29,4	-3,2	-6,6	-14,2	-2,9	-53,0	-19,3	8,3	1,9	
2003	tammi ^(p)	-8,0	15,1	-7,3	-43,1	-0,9	22,4	14,2	22,0	39,9	1,7	-11,8	1,2	16,9	69,6	

Taulukko 2.4

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Raha-aggregaatit: kannat ajanjakson lopussa

				M1		Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	M2	
		Liikkeessä oleva raha ³⁾	Yön yli -talletukset	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ⁴⁾			Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ⁴⁾
2001	heinä	328,0	1 780,3	2 108,3	95,41	1 073,2	1 287,2	4 468,7	95,74
	elo	319,2	1 747,5	2 066,7	93,61	1 088,8	1 292,9	4 448,4	95,41
	syys	309,6	1 815,1	2 124,7	96,23	1 070,9	1 299,7	4 495,3	96,40
	loka	295,5	1 816,1	2 111,6	95,66	1 074,7	1 311,6	4 497,9	96,46
	marras	279,7	1 864,6	2 144,3	97,11	1 077,6	1 326,4	4 548,2	97,50
	joulu	239,7	1 968,2	2 207,9	100,00	1 088,8	1 367,9	4 664,6	100,00
2002	tammi	246,5	1 921,9	2 168,4	98,16	1 080,9	1 390,4	4 639,7	99,44
	helmi	240,3	1 917,1	2 157,4	97,67	1 076,7	1 394,5	4 628,7	99,21
	maalis	254,3	1 914,2	2 168,5	98,19	1 088,5	1 397,9	4 654,8	99,79
	huhti	261,7	1 945,5	2 207,2	100,01	1 092,0	1 391,9	4 691,2	100,65
	touko	273,9	1 945,4	2 219,3	100,66	1 099,6	1 394,0	4 712,8	101,24
	kesä	285,8	1 992,1	2 277,9	103,41	1 074,8	1 400,0	4 752,8	102,23
	heinä	296,8	1 959,3	2 256,1	102,37	1 083,7	1 403,0	4 742,8	101,89
	elo	301,2	1 927,4	2 228,6	101,13	1 096,8	1 408,9	4 734,3	101,72
	syys	306,7	1 984,3	2 291,0	103,96	1 073,6	1 411,1	4 775,7	102,61
	loka	313,9	1 968,3	2 282,3	103,57	1 093,6	1 417,7	4 793,5	103,00
	marras	321,4	2 020,9	2 342,3	106,35	1 086,2	1 428,8	4 857,3	104,40
	joulu	341,2	2 083,2	2 424,4	109,71	1 075,1	1 458,9	4 958,4	106,47
2003	tammi ⁶⁾	312,0	2 038,3	2 350,3	107,39	1 077,1	1 485,4	4 912,7	106,01

2. Raha-aggregaatit: virrat⁵⁾

				M1		Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	M2	
		Liikkeessä oleva raha ³⁾	Yön yli -talletukset	Yhteensä	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %			Yhteensä	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %
2001	elo	-8,8	-30,9	-39,7	3,2	18,4	5,9	-15,4	4,3
	syys	-9,6	67,4	57,7	5,5	-18,2	6,8	46,3	5,3
	loka	-14,2	1,6	-12,6	5,0	3,3	11,8	2,6	5,4
	marras	-15,7	47,8	32,0	5,5	1,9	14,8	48,7	5,9
	joulu	-40,0	103,8	63,8	5,1	11,1	41,5	116,4	6,1
2002	tammi	6,8	-47,3	-40,6	6,7	-6,7	21,1	-26,2	6,7
	helmi	-6,2	-4,6	-10,8	6,3	-4,0	4,1	-10,7	6,3
	maalis	14,0	-2,6	11,4	6,3	12,3	3,4	27,1	6,4
	huhti	7,4	32,8	40,2	6,6	5,4	-5,8	39,8	6,4
	touko	12,2	2,1	14,3	6,4	10,9	2,3	27,5	6,7
	kesä	12,0	48,6	60,6	7,3	-20,6	6,3	46,3	6,6
	heinä	11,0	-33,8	-22,9	7,3	4,2	2,8	-15,9	6,4
	elo	4,4	-31,7	-27,3	8,0	13,5	6,0	-7,8	6,6
	syys	5,6	56,9	62,5	8,0	-23,3	2,2	41,4	6,4
	loka	7,2	-15,8	-8,6	8,3	20,4	6,7	18,5	6,8
	marras	7,5	53,8	61,2	9,5	-7,3	11,1	65,0	7,1
	joulu	19,8	54,2	74,0	9,7	-8,0	30,3	96,3	6,5
2003	tammi ⁶⁾	-8,0	-43,4	-51,4	9,4	3,1	26,6	-21,6	6,6

Lähde: EKP.

- 1) Raha-aggregaateihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille.
- 2) M3 ja sen erät on laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahasto-osuuksia ja enintään kahden vuoden velkapapereita.

M3 ²⁾							
Repot	Raha- markkina- rahasto- osuudet	Enintään 2 vuoden velka- paperit ⁶⁾	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ⁴⁾			
9	10	11	12	13			
223,4	366,4	140,4	5 198,9	95,61	2001	heinä	
230,8	377,6	142,5	5 199,3	95,70		elo	
225,7	381,2	147,6	5 249,9	96,71		syys	
235,1	392,3	149,5	5 274,7	97,16		loka	
225,9	400,8	152,2	5 327,1	98,16		marras	
218,5	398,0	145,8	5 427,0	100,00		joulu	
216,2	416,6	141,8	5 414,3	99,83	2002	tammi	
221,1	427,0	138,7	5 415,5	99,84		helmi	
229,6	431,2	137,2	5 452,9	100,56		maalis	
228,1	437,5	134,7	5 491,4	101,35		huhti	
234,8	442,6	143,9	5 534,2	102,23		touko	
229,6	439,2	132,8	5 554,3	102,70		kesä	
228,8	450,3	125,4	5 547,3	102,45		heinä	
236,5	463,4	126,5	5 560,7	102,69		elo	
238,3	460,4	131,2	5 605,7	103,52		syys	
235,6	462,7	133,7	5 625,5	103,90		loka	
229,6	477,1	131,2	5 695,3	105,24		marras	
226,4	470,1	128,4	5 783,3	106,77		joulu	
240,6	551,8	104,1	5 809,2	107,07	2003	tammi ⁶⁾	

M3 ²⁾							
Repot	Raha- markkina- rahasto- osuudet	Enintään 2 vuoden velka- paperit ⁶⁾	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ⁴⁾ , %			
9	10	11	12	13			
7,5	10,6	2,0	4,7	5,9	2001	elo	
-5,1	3,2	10,5	54,9	7,1		syys	
9,5	11,5	0,6	24,1	7,5		loka	
-9,2	9,7	5,2	54,5	7,9		marras	
-7,4	-1,3	-7,8	99,9	7,8		joulu	
-2,3	19,5	-0,2	-9,1	8,0			
4,9	10,4	-3,9	0,7	7,6	2002	tammi	
8,4	3,3	0,2	39,0	7,5		helmi	
-1,5	7,9	-3,6	42,6	7,4		maalis	
6,7	4,0	9,5	47,8	7,7		huhti	
-6,1	-7,3	-7,8	25,2	7,4		touko	
-0,7	12,0	-8,6	-13,2	7,2		kesä	
7,7	12,3	1,1	13,2	7,3		heinä	
2,4	-2,7	3,6	44,7	7,0		elo	
-2,8	2,0	2,7	20,4	6,9		syys	
-4,4	14,7	-2,6	72,8	7,2		loka	
-3,2	-6,6	-3,7	82,9	6,8		marras	
						joulu	
14,2	22,0	1,6	16,3	7,3	2003	tammi ⁶⁾	

3) Euron aiemmat kansalliset ilmentymät eivät enää 1.1.2003 lukien sisälly tase-erään "liikkeessä oleva raha". Tämä uudelleenluokittelu ei vaikuta virtatietoihin eikä suhteellisiin vuosimuutoksiin.

4) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

5) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

6) Sisältää rahamarkkinapaperit. Lisätietoja saa Yleistä-osasta.

Taulukko 2.4 (jatkoa)

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Kausivaihtelusta puhdistetut kannat ajanjakson lopussa

		M1						M2	
		Liikkeessä oleva raha ⁴⁾	Yön yli -talletukset	Yhteensä		Muut lyhytaikaiset talletukset ⁶⁾		Yhteensä	Indeksi ⁵⁾
				1	2	3	4		
2001	heinä	323,8	1 769,8	2 093,6	94,74	2 372,2	96,52	4 465,8	95,68
	elo	317,5	1 789,2	2 106,6	95,42	2 378,0	96,88	4 484,7	96,19
	syys	307,8	1 822,4	2 130,2	96,48	2 390,8	97,39	4 521,0	96,96
	loka	295,8	1 843,6	2 139,4	96,92	2 405,6	97,97	4 545,0	97,47
	marras	278,3	1 877,0	2 155,3	97,61	2 421,1	98,56	4 576,3	98,11
	joulu	233,4	1 922,1	2 155,5	97,63	2 441,6	99,39	4 597,1	98,55
2002	tammi	251,3	1 927,2	2 178,5	98,62	2 450,4	99,73	4 628,8	99,21
	helmi	245,3	1 932,6	2 177,9	98,60	2 457,8	100,04	4 635,7	99,36
	maalis	254,1	1 923,7	2 177,8	98,61	2 473,6	100,71	4 651,4	99,72
	huhti	264,4	1 932,8	2 197,2	99,56	2 479,8	101,04	4 677,0	100,34
	touko	273,6	1 942,2	2 215,8	100,50	2 483,4	101,34	4 699,2	100,94
	kesä	283,0	1 945,9	2 228,9	101,19	2 486,5	101,64	4 715,4	101,43
	heinä	292,8	1 954,0	2 246,8	101,95	2 496,5	101,86	4 743,3	101,90
	elo	299,3	1 964,3	2 263,5	102,72	2 502,1	102,10	4 765,7	102,39
	syys	306,2	1 993,3	2 299,5	104,35	2 509,8	102,41	4 809,3	103,33
	loka	314,1	1 997,9	2 312,0	104,92	2 531,6	103,32	4 843,6	104,08
	marras	319,6	2 027,0	2 346,6	106,55	2 532,0	103,35	4 878,7	104,86
	joulu	333,2	2 036,6	2 369,7	107,24	2 517,5	102,89	4 887,2	104,94
2003	tammi ⁶⁾	316,7	2 053,7	2 370,5	108,31	2 536,2	103,70	4 906,7	105,88

4. Kausivaihtelusta puhdistetut virrat⁸⁾

		M1						M2				
		Liikkeessä oleva raha ⁴⁾	Yön yli -talletukset	Yhteensä		Muut lyhytaikaiset talletukset ⁶⁾			Yhteensä	Suhteellinen kuukausimuutos ⁵⁾ , %	Suhteellinen vuosimuutos ⁵⁾ , %	
				1	2	3	4	5				6
2001	elo	-6,4	21,3	15,0	0,7	3,6	8,8	0,4	5,1	23,8	0,5	4,4
	syys	-9,6	32,9	23,3	1,1	5,0	12,4	0,5	5,2	35,7	0,8	5,1
	loka	-12,0	21,7	9,7	0,5	5,2	14,2	0,6	5,7	24,0	0,5	5,5
	marras	-17,5	32,7	15,2	0,7	5,9	14,5	0,6	5,9	29,7	0,7	6,0
	joulu	-44,9	45,4	0,5	0,0	5,5	20,4	0,8	7,2	20,9	0,5	6,4
2002	tammi	17,9	4,1	21,9	1,0	6,6	8,4	0,3	6,8	30,4	0,7	6,7
	helmi	-5,9	5,5	-0,4	0,0	6,2	7,6	0,3	6,5	7,3	0,2	6,3
	maalis	8,8	-8,5	0,3	0,0	6,0	16,4	0,7	6,6	16,6	0,4	6,3
	huhti	10,3	10,6	20,9	1,0	6,6	8,2	0,3	6,1	29,0	0,6	6,3
	touko	9,2	11,6	20,8	0,9	6,7	7,3	0,3	6,7	28,1	0,6	6,7
	kesä	9,4	5,7	15,1	0,7	6,8	7,5	0,3	6,1	22,6	0,5	6,4
	heinä	9,8	6,9	16,7	0,8	7,6	5,2	0,2	5,5	21,9	0,5	6,5
	elo	6,4	10,6	17,0	0,8	7,6	6,0	0,2	5,4	23,0	0,5	6,4
	syys	6,9	29,0	36,0	1,6	8,2	7,7	0,3	5,2	43,6	0,9	6,6
	loka	7,9	4,7	12,6	0,5	8,3	22,3	0,9	5,5	34,9	0,7	6,8
	marras	5,5	30,3	35,8	1,5	9,2	0,5	0,0	4,9	36,3	0,8	6,9
	joulu	13,6	1,6	15,2	0,6	9,8	-11,3	-0,4	3,5	3,9	0,1	6,5
2003	tammi ⁶⁾	5,2	18,6	23,7	1,0	9,8	20,0	0,8	4,0	43,7	0,9	6,7

Lähde: EKP.

- 1) Raha-aggregaateihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille.
- 2) M3 ja sen erät on laskettu ilman euroalueen ulkopolisten hallussa olevia rahamarkkinarahasto-osuuksia ja enintään kahden vuoden velkapapereita.
- 3) Lainat ja muut luotot on esitetty kausivaihtelusta puhdistamattomina sivulla 20*.
- 4) Euron aiemmat kansalliset ilmentymät eivät enää 1.1.2003 lukien sisälly tase-erään ”liikkeessä oleva raha”. Tämä uudelleenluokittelu ei vaikuta virtatietoihin eikä suhteellisiin vuosimuutoksiin.
- 5) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ⁷⁾		M3 ²⁾		Lainat muille euroalueella (pl. julkisyhteisöt) ³⁾			
Yhteensä	Indeksi ⁵⁾	Yhteensä	Indeksi ⁵⁾	Yhteensä	Indeksi ⁵⁾		
9	10	11	12	13	14		
734,0	95,36	5 199,8	95,63	6 381,1	97,77	2001	heinä
749,1	97,24	5 233,8	96,34	6 398,0	98,17		elo
764,2	99,87	5 285,2	97,36	6 433,8	98,65		syys
783,4	102,28	5 328,4	98,15	6 465,5	99,12		loka
783,5	102,78	5 359,8	98,76	6 503,6	99,69		marras
790,7	103,71	5 387,8	99,28	6 510,0	99,86		joulu
781,1	103,09	5 409,9	99,75	6 535,6	100,21	2002	tammi
781,2	102,99	5 416,9	99,87	6 562,7	100,66		helmi
784,2	103,46	5 435,5	100,24	6 597,2	101,21		maalis
786,5	103,85	5 463,5	100,83	6 626,3	101,76		huhti
798,0	105,26	5 497,2	101,55	6 657,3	102,38		touko
800,4	105,41	5 515,9	101,98	6 665,7	102,63		kesä
809,1	106,50	5 552,3	102,54	6 680,6	102,80		heinä
824,6	108,43	5 590,2	103,24	6 722,9	103,45		elo
841,2	110,58	5 650,5	104,35	6 738,4	103,71		syys
837,5	110,09	5 681,1	104,92	6 756,5	104,03		loka
842,6	111,00	5 721,3	105,72	6 755,2	104,12		marras
854,9	112,57	5 742,2	106,01	6 769,4	104,56		joulu
903,2	114,45	5 809,9	107,08	6 817,7	105,24	2003	tammi ⁶⁾

Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ⁷⁾			M3 ²⁾			Lainat muille euroalueella (pl. julkisyhteisöt) ³⁾					
Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁵⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁵⁾ , %	Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁵⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁵⁾ , %	3 kk:n liukuva keskiarvo (keskitetty) %	Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁵⁾ , %			Suhteellinen vuosi- muutos ⁵⁾ , %
12	13	14	15	16	17	18	19	20			21
14,5	2,0	16,4	38,3	0,7	5,9	6,2	26,6	0,4	7,2	2001	elo
20,2	2,7	19,6	55,9	1,1	7,0	6,8	31,0	0,5	6,7		syys
18,5	2,4	21,3	42,4	0,8	7,6	7,5	30,4	0,5	6,5		loka
3,8	0,5	21,2	33,6	0,6	8,0	7,9	37,5	0,6	6,6		marras
7,1	0,9	19,3	28,0	0,5	8,1	8,0	10,9	0,2	6,1		joulu
-4,8	-0,6	15,6	25,6	0,5	7,9	7,9	23,0	0,4	5,7	2002	tammi
-0,7	-0,1	15,3	6,5	0,1	7,6	7,6	29,0	0,4	5,6		helmi
3,6	0,5	14,5	20,2	0,4	7,4	7,5	36,1	0,6	5,5		maalis
3,0	0,4	14,3	32,0	0,6	7,4	7,5	35,6	0,5	5,5		huhti
10,7	1,4	14,3	38,7	0,7	7,8	7,5	40,7	0,6	5,7		touko
1,1	0,1	12,3	23,7	0,4	7,3	7,4	16,3	0,2	5,4		kesä
8,3	1,0	11,7	30,2	0,5	7,2	7,2	10,6	0,2	5,1		heinä
14,7	1,8	11,5	37,7	0,7	7,2	7,2	42,8	0,6	5,4		elo
16,4	2,0	10,7	60,0	1,1	7,2	7,1	16,6	0,2	5,1		syys
-3,8	-0,4	7,6	31,1	0,6	6,9	7,0	20,8	0,3	5,0		loka
6,9	0,8	8,0	43,2	0,8	7,0	6,9	6,3	0,1	4,4		marras
11,9	1,4	8,5	15,8	0,3	6,8	7,1	28,1	0,4	4,7		joulu
14,3	1,7	11,0	58,0	1,0	7,4	.	44,3	0,7	5,0	2003	tammi ⁶⁾

6) Muihin lyhytaikaisiin talletuksiin kuuluvat enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset ja irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletukset.

7) Jälkimarkkinakelpoisiin instrumentteihin sisältyvät reposopimukset, rahamarkkinarahasto-osuudet ja enintään 2 vuoden velkapaperit.

8) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.4 (jatkoa)

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

5. M3:n keskeiset vastaerät: kannat ajanjakson lopussa

		Rahalaitosten pitempiäaikaiset velat				Luotot ²⁾				Ulkomaiset netto-saamiset	Kiinteä omaisuus
		Yli 2 vuoden määräaikaistalletukset	Irtisanomis-ajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euroalueella	Niistä:			
								lainat	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001	heinä	1 165,3	120,7	1 594,1	955,2	2 034,4	7 261,6	6 394,4	97,97	-27,1	176,5
	elo	1 162,0	119,5	1 586,2	959,9	2 021,6	7 238,5	6 369,6	97,74	1,5	176,9
	syys	1 163,0	118,6	1 604,7	970,4	2 025,0	7 284,1	6 421,9	98,47	54,3	177,6
	loka	1 162,9	116,9	1 617,0	981,1	2 014,0	7 325,2	6 451,6	98,90	77,3	178,3
	marras	1 161,6	115,8	1 606,6	982,6	2 034,3	7 379,6	6 501,9	99,67	97,7	179,1
	joulu	1 169,1	115,8	1 613,6	995,2	2 026,9	7 424,4	6 519,3	100,00	84,6	180,0
2002	tammi	1 173,2	112,3	1 632,9	1 007,5	2 051,1	7 444,4	6 534,4	100,19	70,1	177,5
	helmi	1 174,7	111,2	1 638,8	1 011,5	2 055,3	7 465,4	6 548,7	100,44	65,2	176,6
	maalis	1 178,2	109,9	1 655,8	1 010,7	2 081,7	7 513,2	6 606,1	101,35	53,9	176,4
	huhti	1 177,3	108,0	1 650,2	1 004,6	2 061,7	7 550,9	6 641,2	101,99	52,4	176,2
	touko	1 179,6	106,8	1 660,6	1 008,8	2 071,5	7 573,6	6 659,7	102,42	90,7	176,4
	kesä	1 181,7	106,6	1 655,2	985,8	2 069,1	7 598,0	6 691,1	103,02	111,2	176,2
	heinä	1 180,4	106,6	1 670,1	993,4	2 065,9	7 587,0	6 692,6	102,98	108,5	176,7
	elo	1 168,9	106,8	1 687,0	1 004,3	2 053,0	7 592,5	6 692,3	102,98	128,9	177,7
	syys	1 169,5	107,2	1 680,8	1 015,9	2 073,9	7 626,6	6 726,8	103,53	138,7	178,3
	loka	1 170,5	106,2	1 688,7	1 013,9	2 068,8	7 592,5	6 742,7	103,81	165,6	179,3
	marras	1 174,0	105,7	1 698,9	1 016,0	2 083,6	7 678,0	6 754,5	104,11	199,2	177,0
	joulu	1 186,4	105,8	1 685,0	995,8	2 056,4	7 724,4	6 778,0	104,69	208,9	180,2
2003	tammi ⁴⁾	1 187,1	106,3	1 711,6	997,4	2 103,0	7 763,2	6 815,6	105,21	205,2	176,5

6. M3:n keskeiset vastaerät: virrat⁴⁾

		Rahalaitosten pitempiäaikaiset velat				Luotot ²⁾				Ulkomaiset netto-saamiset	Kiinteä omaisuus
		Yli 2 vuoden määräaikaistalletukset	Irtisanomis-ajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euroalueella	Niistä:			
								lainat	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001	elo	-2,1	-1,2	-1,2	7,3	-8,0	-11,9	-15,2	7,2	28,0	0,3
	syys	0,8	-0,9	17,5	9,0	-3,3	45,5	47,5	6,7	30,4	0,7
	loka	-0,3	-1,7	12,7	7,9	-12,3	36,8	28,4	6,5	25,0	0,7
	marras	-1,6	-1,1	18,7	2,9	23,8	48,6	49,7	6,6	27,2	1,1
	joulu	7,3	0,1	7,6	13,6	-6,6	45,9	21,8	6,0	-9,1	1,1
2002	tammi	3,6	-3,6	11,0	14,2	18,7	17,5	12,6	5,7	-14,3	-2,5
	helmi	1,6	-1,0	9,3	-0,8	3,9	24,9	16,2	5,6	-11,0	-0,9
	maalis	3,7	-1,3	18,7	2,7	22,1	48,5	59,0	5,5	-5,6	0,0
	huhti	-0,2	-1,9	1,0	-5,2	-18,5	44,6	41,7	5,5	-2,6	-0,2
	touko	3,5	-1,2	19,7	3,7	6,9	32,1	28,2	5,8	39,0	0,2
	kesä	3,3	-0,2	8,6	-17,1	0,1	32,5	39,3	5,4	41,0	-0,2
	heinä	1,3	0,0	13,8	9,6	-3,8	-15,1	-2,9	5,1	2,7	0,5
	elo	2,2	0,2	2,7	9,0	-14,0	7,1	0,3	5,4	14,3	1,0
	syys	1,0	0,4	12,1	9,3	14,3	40,3	35,4	5,1	18,1	0,6
	loka	1,3	-1,0	9,1	-0,1	-3,0	31,0	18,6	5,0	29,5	0,9
	marras	3,6	-0,5	16,6	2,7	15,1	26,2	19,4	4,5	35,1	-2,3
	joulu	13,5	0,1	-10,1	-2,9	-7,5	58,4	37,5	4,7	17,9	1,7
2003	tammi ⁴⁾	-4,0	0,5	38,7	1,7	20,2	28,9	33,5	5,0	16,0	-2,5

1) Raha-aggregaatteihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtiolle.

2) Luottoihin kuuluvat rahalaitosten lainat euroalueella sijaitseville ei-rahallaitoksille ja sijoitukset euroalueella sijaitsevien ei-rahallaitosten liikkeeseen laskemiin arvopapereihin.

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

4) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.5

Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Lainat muille rahoituslaitossektoriin kuuluville kuin rahalaitoksille ja julkisyhteisöille: kannat ajanjakson lopussa

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Julkisyhteisöt								
	Yhteensä	Enin- tään 1 vuosi	Joulukuu 2001 = 100 ²⁾	Yhteensä	Enin- tään 1 vuosi	Joulukuu 2001 = 100 ²⁾	Valtio ³⁾	Muut julkisyhteisöt				Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ²⁾		
								Osavaltiohallinto	Paikallishallinto	Sosiaali- turva- rahastot					
1	2	3	4	5	6	7	8	Yli 5 vuotta	9	10	Yli 5 vuotta	11	12	13	14
2001 II	425,5	280,7	97,5	36,2	26,7	102,9	174,1	294,0	254,9	350,4	312,4	17,2	835,7	98,6	
III	409,0	256,8	93,7	37,4	26,9	107,3	167,3	293,9	254,1	349,7	312,0	18,9	829,8	98,0	
IV	434,4	276,0	100,0	34,9	24,8	100,0	170,1	298,3	252,0	362,9	322,3	16,4	847,7	100,0	
2002 I	459,4	305,3	105,9	38,9	28,3	111,3	180,3	294,0	248,2	361,8	317,9	16,4	852,6	100,6	
II	461,1	303,4	106,3	42,5	30,5	120,8	163,0	280,9	245,8	366,6	314,5	19,5	830,1	98,0	
III	452,4	288,0	104,3	42,1	30,1	113,6	156,4	274,7	241,6	367,8	315,6	21,9	820,8	96,9	
IV ⁴⁾	454,7	287,4	105,5	32,9	20,0	88,9	155,5	277,7	237,0	382,0	324,6	21,0	836,2	98,8	

2. Lainat muille rahoituslaitossektoriin kuuluville kuin rahalaitoksille ja julkisyhteisöille: virrat⁴⁾

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Julkisyhteisöt								
	Yhteensä	Enin- tään 1 vuosi	Suhteelli- nen vuosi- muutos ²⁾ , %	Yhteensä	Enin- tään 1 vuosi	Suhteelli- nen vuosi- muutos ²⁾ , %	Valtio ³⁾	Muut julkisyhteisöt				Yhteensä	Suhteelli- nen vuosi- muutos ²⁾ , %		
								Osavaltiohallinto	Paikallishallinto	Sosiaali- turva- rahastot					
1	2	3	4	5	6	7	8	Yli 5 vuotta	9	10	Yli 5 vuotta	11	12	13	14
2001 III	-16,8	-23,9	7,8	1,5	0,2	13,8	-6,2	0,0	-0,7	-0,7	-0,4	1,7	-5,2	-0,8	
IV	27,5	21,3	11,8	-2,5	-2,1	11,3	1,9	4,4	-2,1	13,2	10,3	-2,5	16,9	-0,9	
2002 I	25,6	29,8	10,5	3,9	3,5	7,5	10,1	-4,3	-3,8	-1,1	-4,4	0,1	4,8	0,0	
II	1,6	-1,8	9,0	3,3	2,1	17,4	-16,2	-13,1	-2,4	4,8	-3,5	3,1	-21,4	-0,6	
III	-8,7	-15,4	11,3	-2,5	-0,4	5,9	-6,7	-6,8	-4,7	1,2	1,1	2,4	-9,9	-1,1	
IV ⁴⁾	5,5	2,8	5,5	-9,2	-10,2	-11,1	-0,4	3,1	-4,6	14,2	9,0	-0,9	15,9	-1,2	

Lähde: EKP.

1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.

2) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

3) Valtion lainoista ei ole saatavissa maturiteettijakaamaa.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokitellun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.5 (jatkoa)

Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Lainat muille kuin rahoituslaitossectorille ja julkisyhteisöille: kannat ajanjakson lopussa

	Yritykset					Kulutusluotot ³⁾				
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ²⁾	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ²⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001 II	1 051,7	456,3	1 343,7	2 851,8	97,8	100,1	171,1	217,7	488,8	98,4
III	1 027,2	467,3	1 372,1	2 866,6	98,7	100,6	170,7	221,7	493,1	99,3
IV	1 019,0	489,8	1 394,5	2 903,3	100,0	102,5	170,4	224,2	497,1	100,0
2002 I	1 018,8	494,8	1 418,9	2 932,5	100,8	99,3	170,5	226,5	496,2	99,8
II	1 008,4	502,7	1 434,1	2 945,2	102,1	102,2	173,6	230,1	505,9	101,3
III	992,9	505,4	1 450,4	2 948,8	102,2	104,1	175,6	233,8	513,5	102,4
IV ⁴⁾	987,7	513,9	1 469,3	2 970,9	103,5	102,2	180,2	235,9	518,3	103,7

4. Lainat muille kuin rahoituslaitossectorille ja julkisyhteisöille: virrat⁴⁾

	Yritykset					Kulutusluotot ³⁾				
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosi- muutos ²⁾ , %	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001 III	-19,2	14,3	32,3	27,4	7,6	0,9	-0,5	4,1	4,5	3,6
IV	-9,1	23,2	22,4	36,5	6,2	1,8	-0,7	2,4	3,5	3,0
2002 I	-2,1	4,7	20,3	22,8	5,0	-4,2	1,2	2,3	-0,7	3,7
II	-2,3	13,3	27,5	38,6	4,4	2,9	0,7	3,7	7,3	3,0
III	-13,1	-1,2	16,3	2,0	3,5	1,9	0,0	3,7	5,6	3,2
IV ⁴⁾	1,2	12,4	25,8	39,4	3,5	1,3	4,1	1,0	6,3	3,7

Lähde: EKP.

- Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.
- Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

Kotitaloudet												Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		
Asuntoluotot ³⁾					Muu luotonanto					Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	
Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾					
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
22,3	62,4	1 868,0	1 952,8	96,6	148,8	100,9	342,7	592,4	100,1	3 034,0	97,5	40,7	104,3	2001 II
22,5	61,1	1 905,9	1 989,5	98,4	144,3	100,8	342,1	587,2	99,3	3 069,8	98,7	39,0	99,9	III
22,7	61,0	1 937,6	2 021,3	100,0	143,9	101,9	343,6	589,3	100,0	3 107,6	100,0	39,1	100,0	IV
23,1	60,7	1 975,6	2 059,3	101,9	142,1	101,2	337,7	581,1	99,5	3 136,7	101,1	38,7	99,1	2002 I
23,7	60,7	2 019,8	2 104,1	104,1	145,6	103,3	339,4	588,4	101,0	3 198,4	103,1	43,9	112,5	II
24,6	60,7	2 059,7	2 145,0	106,1	141,8	100,0	343,3	585,2	101,0	3 243,7	104,6	39,8	102,0	III
25,8	64,5	2 087,5	2 177,8	107,6	145,9	95,8	342,3	584,0	101,5	3 280,2	105,8	39,4	102,5	IV ⁴⁾

Kotitaloudet												Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		
Asuntoluotot ³⁾					Muu luotonanto					Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	
Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %					
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
0,2	-1,4	38,4	37,3	7,6	-4,5	0,1	0,2	-4,3	2,1	37,4	5,9	-1,7	3,7	2001 III
0,1	-0,1	31,4	31,4	6,9	-0,4	2,3	2,0	3,9	1,7	38,9	5,2	0,0	2,2	IV
0,4	-0,4	38,1	38,1	7,3	-1,3	-0,3	-1,2	-2,8	0,4	34,6	5,4	-0,4	3,9	2002 I
0,6	0,0	44,2	44,8	7,8	3,7	2,4	2,3	8,4	0,9	60,6	5,7	5,3	7,9	II
0,9	0,0	39,6	40,5	7,8	-3,8	-1,3	5,2	0,1	1,7	46,3	5,9	-4,1	2,1	III
1,2	2,0	27,4	30,5	7,6	1,8	1,0	0,4	3,2	1,5	40,0	5,8	0,2	2,5	IV ⁴⁾

3) Kulutus- ja asuntoluottojen määritelmät vaihtelevat alueen eri maissa.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.6

Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan ¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Muiden rahoituslaitossektoriin kuuluvien kuin rahalaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: kannat ajanjakson lopussa

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Julkisyhteisöt					
	Yhteensä ²⁾				Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	Yhteensä ²⁾				Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾
	Yön yli	Määräaikaiset	Repot			Yön yli	Määräaikaiset	Repot				Osa-valtiohallinto	Paikallishallinto	Sosiaaliturvarahastot		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2001 II	455,6	164,3	196,0	89,3	100,6	486,3	41,4	424,2	16,9	98,2	165,5	31,4	66,8	60,8	324,6	108,6
III	455,3	162,7	201,8	85,6	98,8	487,8	39,3	426,9	17,9	98,5	147,8	33,3	67,4	60,4	308,9	103,3
IV	465,8	157,9	217,3	85,3	100,0	495,4	48,0	427,5	16,4	100,0	139,0	30,0	68,9	61,0	299,0	100,0
2002 I	485,5	157,8	228,8	92,8	103,8	498,6	43,9	433,0	17,7	100,6	157,5	31,0	64,2	61,8	314,5	105,4
II	492,4	164,0	229,9	93,0	104,8	503,9	48,4	432,9	19,0	101,7	155,0	34,2	65,7	59,8	314,7	105,4
III	488,5	158,2	219,4	105,2	106,4	506,3	50,1	437,9	14,4	102,2	146,3	34,3	63,8	55,0	299,4	99,1
IV ^(p)	480,4	154,0	223,8	96,0	104,9	522,6	56,3	445,4	17,4	105,5	136,4	31,7	68,8	53,0	290,0	96,0

2. Muiden rahoituslaitossektoriin kuuluvien kuin rahalaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: virrat⁴⁾

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Julkisyhteisöt					
	Yhteensä ²⁾				Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Yhteensä ²⁾				Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %
	Yön yli	Määräaikaiset	Repot			Yön yli	Määräaikaiset	Repot				Osa-valtiohallinto	Paikallishallinto	Sosiaaliturvarahastot		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2001 III	-8,2	-1,6	-2,2	-3,7	2,3	1,5	-2,1	2,7	1,0	4,6	-17,7	1,9	0,5	-0,5	-15,7	-2,0
IV	5,7	-4,7	10,5	-0,2	3,8	7,6	8,8	0,6	-1,4	3,3	-8,8	-3,4	1,5	0,7	-10,0	-6,9
2002 I	17,7	0,0	9,6	7,4	5,5	3,0	-4,2	5,3	1,3	3,1	19,0	1,0	-4,7	0,7	16,1	3,8
II	4,8	5,8	1,4	-0,4	4,2	5,3	4,5	-0,1	1,2	3,6	-2,5	3,3	1,5	-2,1	0,2	-2,9
III	7,3	-6,2	1,2	12,2	7,7	2,5	1,7	5,1	-4,6	3,8	-12,5	0,1	-1,9	-4,7	-19,0	-4,1
IV ^(p)	-6,9	-4,2	4,0	-7,7	4,9	16,3	6,2	7,5	3,0	5,5	-9,8	-2,6	5,1	-2,0	-9,3	-4,0

Lähde: EKP.

1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.

2) Sisältää irtisanomisehtoiset talletukset.

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.6 (jatkoa)

Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Muiden kuin rahoituslaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: kannat ajanjakson lopussa

		Yritykset						Kotitaloudet ²⁾					
		Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2001	II	514,6	331,2	24,4	29,1	899,3	90,6	947,2	1 198,8	1 293,5	81,3	3 520,8	95,5
	III	514,8	318,4	25,4	32,0	890,7	91,5	963,6	1 203,8	1 305,3	84,6	3 557,3	96,5
	IV	577,1	335,2	27,5	36,2	976,0	100,0	1 043,5	1 194,6	1 365,7	76,6	3 680,4	100,0
2002	I	529,1	344,5	27,5	33,8	934,9	95,7	1 039,1	1 180,1	1 382,6	80,6	3 682,4	100,1
	II	555,7	337,5	27,7	37,0	957,9	99,9	1 076,3	1 174,7	1 382,0	77,0	3 710,0	100,9
	III	562,3	337,9	28,7	36,4	965,3	100,7	1 066,7	1 172,2	1 391,8	78,4	3 709,0	100,9
	IV ⁴⁾	595,1	340,5	30,7	36,0	1 002,3	105,6	1 119,1	1 179,7	1 433,8	74,7	3 807,3	103,3

4. Muiden kuin rahoituslaitosten ja julkisyhteistöjen talletukset: virrat⁴⁾

		Yritykset						Kotitaloudet ²⁾					
		Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Yhteensä	Suhteelli- nen vuosi- muutos ³⁾ , %	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Yhteensä	Suhteelli- nen vuosi- muutos ³⁾ , %
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2001	III	3,9	1,6	0,4	3,0	8,9	5,4	16,2	5,2	12,7	3,4	37,4	6,0
	IV	62,1	14,5	2,0	4,3	82,8	10,2	80,1	-4,1	60,3	-8,0	128,3	7,6
2002	I	-48,5	9,2	0,0	-2,5	-41,8	8,0	-4,5	-10,1	15,1	4,0	4,5	6,5
	II	33,0	4,6	0,2	3,0	40,8	10,3	36,9	-5,1	1,6	-3,7	29,7	5,7
	III	5,6	1,4	0,9	0,0	8,0	10,1	-9,2	-2,8	9,7	1,4	-0,8	4,5
	IV ⁴⁾	36,5	7,8	3,1	-0,4	47,1	5,6	41,9	7,6	41,3	-3,7	87,1	3,3

Lähde: EKP.

- 1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.
- 2) Sisältää kotitaloudet (S14) ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.
- 4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.7

Euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvat rahalaitosten saamiset ja velat; pääerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Kannat ajanjakson lopussa

	Lainat euroalueen ulkopuolisille								Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet							
	Pankit ^(1,2)		Muut kuin pankit				Yhteensä	Joulukuun 2001 = 100 ³⁾	Pankit ⁽¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Joulukuun 2001 = 100 ³⁾
	Yhteensä	Joulukuun 2001 = 100 ³⁾	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Joulukuun 2001 = 100 ³⁾			Yhteensä	Joulukuun 2001 = 100 ³⁾	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Joulukuun 2001 = 100 ³⁾		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2001 II	1 073,2	94,3	79,2	519,0	598,1	94,8	1 671,3	94,5	210,6	87,6	294,6	208,7	503,3	97,2	713,9	94,1
III	1 084,7	97,4	75,1	527,4	602,5	99,0	1 687,2	97,9	206,7	88,8	273,8	213,1	486,9	97,1	693,6	94,5
IV	1 119,7	100,0	75,2	543,3	618,6	100,0	1 738,3	100,0	236,6	100,0	290,2	218,0	508,2	100,0	744,8	100,0
2002 I	1 104,8	98,5	76,8	556,1	633,0	102,5	1 737,8	99,9	262,9	110,8	275,9	217,8	493,7	97,3	756,6	101,6
II	1 083,4	102,9	73,2	529,6	602,9	104,8	1 686,3	103,6	244,0	109,2	244,5	214,6	459,2	96,0	703,2	100,2
III	1 122,2	105,6	76,3	540,1	616,3	106,3	1 738,5	105,9	249,8	110,2	253,1	231,8	484,9	99,9	734,7	103,2
IV ^(p)	1 169,2	112,9	73,4	533,1	606,4	108,1	1 775,6	111,2	242,2	109,9	245,7	232,7	478,4	101,6	720,6	104,2

2. Virrat⁴⁾

	Lainat euroalueen ulkopuolisille								Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet							
	Pankit ^(1,2)		Muut kuin pankit				Yhteensä	Suhteellisen vuosimuutos ³⁾ , %	Pankit ⁽¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Suhteellisen vuosimuutos ³⁾ , %
	Yhteensä	Suhteellisen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Suhteellisen vuosimuutos ³⁾ , %			Yhteensä	Suhteellisen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Suhteellisen vuosimuutos ³⁾ , %		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2001 III	34,8	10,1	-4,1	30,5	26,4	19,6	61,2	13,4	2,9	26,7	-22,3	21,9	-0,4	3,2	2,6	9,2
IV	29,2	14,0	0,1	6,1	6,2	16,0	35,4	14,7	26,0	33,3	16,7	-2,1	14,6	7,3	40,6	14,3
2002 I	-17,3	4,4	3,6	11,8	15,4	6,3	-2,0	5,1	25,6	35,7	-10,9	-2,8	-13,7	0,9	11,9	10,7
II	50,2	9,1	-3,6	18,1	14,5	10,6	64,7	9,7	-3,8	24,7	-34,1	27,5	-6,6	-1,2	-10,4	6,5
III	28,4	8,5	3,0	5,3	8,3	7,4	36,7	8,1	2,3	24,1	4,6	14,0	18,6	2,9	20,9	9,2
IV ^(p)	76,9	12,9	-2,9	13,3	10,4	8,1	87,3	11,2	-0,7	9,9	-7,5	15,7	8,2	1,6	7,5	4,2

Lähde: EKP.

1) Termillä pankki tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

2) Lukuihin sisältyvät rahalaitosten talletukset euroalueen ulkopuolisissa pankeissa.

Taulukko 2.7 (jatkoa)

Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet						Euroalueen ulkopuolisten talletukset								
Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit		Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	
Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾			Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾	Julkis-yhteisöt	Muut	Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100 ³⁾			
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
61,1	87,5	97,2	107,5	158,3	98,8	1 817,5	103,3	94,9	587,1	681,9	94,3	2 499,4	100,7	2001 II
63,6	90,9	89,9	99,2	153,5	95,6	1 710,8	100,7	93,0	588,5	681,5	97,2	2 392,3	99,7	III
73,1	100,0	89,8	100,0	162,9	100,0	1 718,4	100,0	95,3	615,0	710,3	100,0	2 428,8	100,0	IV
77,1	104,5	98,5	110,9	175,6	108,0	1 740,4	100,4	99,0	636,8	735,9	103,3	2 476,3	101,3	2002 I
77,0	104,2	100,9	113,4	177,9	109,3	1 605,9	98,9	96,2	607,6	703,8	104,6	2 309,7	100,6	II
79,5	107,6	94,3	105,9	173,9	106,7	1 644,0	99,3	102,5	613,5	715,9	105,8	2 359,9	101,2	III
78,7	107,4	98,7	113,2	177,4	110,6	1 605,8	99,7	98,4	596,4	694,9	105,3	2 300,7	101,4	IV ⁴⁾

Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet						Euroalueen ulkopuolisten talletukset								
Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit		Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	
Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkis-yhteisöt	Muut	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
2,4	8,5	-7,5	13,5	-5,1	11,4	-45,2	11,3	-1,9	22,4	20,6	14,0	-24,6	12,0	2001 III
6,3	11,8	0,8	12,9	7,1	12,4	-12,0	8,7	2,3	17,5	19,8	18,0	7,8	11,2	IV
3,3	12,0	9,8	6,1	13,0	8,4	7,6	-2,9	4,2	19,0	23,2	9,9	30,8	0,6	2002 I
-0,2	19,1	2,3	5,5	2,1	10,6	-26,1	-4,2	-2,8	12,3	9,5	10,9	-16,6	-0,1	II
2,5	18,4	-6,7	6,8	-4,1	11,7	5,8	-1,4	6,1	2,2	8,2	8,9	14,1	1,5	III
-0,1	7,4	6,5	13,2	6,3	10,6	7,5	-0,3	-4,0	0,3	-3,7	5,3	3,7	1,4	IV ⁴⁾

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.8

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Velat

1. Talletukset euroalueelta

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
					5	6	7	8					9	10	11	12
2001 II	4 079,7	3 590,3	52,8	436,6	309,0	43,3	65,4	19,0	5 686,6	5 476,6	30,7	179,3	133,5	21,0	11,6	13,2
III	4 108,4	3 628,3	48,9	431,2	300,6	41,7	71,0	17,9	5 700,0	5 503,7	28,2	168,1	125,7	19,4	10,8	12,2
IV	4 171,9	3 699,5	46,6	425,9	307,6	33,5	67,2	17,6	5 916,6	5 715,8	26,0	174,8	127,4	23,9	10,5	13,0
2002 I	4 134,6	3 645,4	46,1	443,0	315,8	40,6	65,6	21,0	5 915,9	5 712,5	28,8	174,6	126,8	22,4	10,7	14,6
II	4 211,9	3 771,7	41,3	398,8	276,4	40,8	62,8	18,8	5 978,9	5 791,1	26,7	161,0	115,0	22,3	10,9	12,8
III	4 219,7	3 799,3	38,8	381,6	266,0	37,1	58,1	20,4	5 968,5	5 782,3	27,3	158,9	115,6	20,8	9,5	13,0
IV ³⁾	4 416,3	4 011,7	35,3	369,2	252,6	34,0	60,2	22,5	6 102,6	5 925,5	25,1	151,9	107,7	20,1	10,9	13,2

2. Talletukset euroalueen ulkopuolelta

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
					5	6	7	8					9	10	11	12
2001 II	1 817,5	690,1	133,8	993,6	815,4	72,9	73,2	32,2	681,9	286,7	73,2	322,0	274,2	19,3	13,6	14,9
III	1 710,8	664,3	140,3	906,2	745,2	53,5	76,3	31,2	681,5	297,7	69,2	314,5	263,0	18,4	17,1	16,0
IV	1 718,4	631,1	132,3	955,1	799,1	48,5	75,3	32,1	710,3	308,1	60,8	341,4	293,9	16,8	18,1	12,6
2002 I	1 740,4	661,8	144,8	933,8	781,0	44,4	74,6	33,8	735,9	312,7	66,6	356,6	302,8	20,0	18,9	14,8
II	1 605,9	648,9	141,6	815,4	665,8	40,5	73,4	35,7	703,8	322,4	63,3	318,1	268,7	19,4	17,8	12,2
III	1 644,0	703,2	147,8	793,0	649,0	37,7	73,0	33,3	715,9	335,7	68,2	312,1	261,7	17,7	16,4	16,4
IV ³⁾	1 605,8	702,7	141,3	761,8	627,4	34,2	69,1	31,2	694,9	334,2	72,3	288,3	244,1	15,6	13,6	15,0

3. Euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemat velka- ja rahamarkkinapaperit⁴⁾

	Velkapaperit								Rahamarkkinapaperit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
					5	6	7	8					9	10	11	12
2001 II	2 731,3	2 358,3	53,9	319,1	189,3	69,4	39,6	20,8	275,5	227,0	4,3	44,2	35,8	4,7	2,5	1,1
III	2 751,5	2 384,7	52,9	313,9	187,4	68,6	38,5	19,5	265,0	217,9	4,0	43,2	36,0	3,1	2,8	1,2
IV	2 780,1	2 377,9	67,9	334,4	209,7	63,8	40,6	20,2	254,7	204,8	6,0	43,9	37,9	2,8	2,1	1,1
2002 I	2 844,8	2 428,7	71,5	344,6	219,8	56,4	43,3	25,2	274,7	226,1	5,4	43,2	36,9	2,4	2,6	1,3
II	2 850,7	2 448,4	67,9	334,4	209,4	55,1	44,1	25,8	285,3	233,7	7,2	44,5	38,0	1,5	2,7	2,3
III	2 862,4	2 457,8	72,3	332,4	203,2	53,4	47,8	28,1	287,0	234,6	6,8	45,6	40,4	1,0	3,1	1,1
IV ³⁾	2 848,7	2 441,4	72,6	334,7	206,2	53,7	46,8	27,9	289,4	238,1	7,9	43,4	37,9	0,9	3,6	1,0

Lähde: EKP.

1) Kannat ajanjakson lopussa. Tilastot perustuvat osittain arvioihin. Lisätietoja ks. Teknisiä huomautuksia.

2) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

3) Termillä pankit tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

4) Neljännesvuosittaiset tiedot ilmoitetaan erikseen velkapapereista ja rahamarkkinapapereista siihen saakka, kunnes vuoden 2003 tiedot julkaistaan ensimmäisen kerran. Lisätietoja saa Yleistä-osasta.

Taulukko 2.8 (jatkoa)

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Saamiset

4. Lainat euroalueelle

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2001 II	4 096,6	-	-	-	-	-	-	-	7 223,9	6 857,3	29,4	337,2	205,0	51,7	74,0	6,5
III	4 089,7	-	-	-	-	-	-	-	7 251,7	6 907,3	30,9	313,5	178,2	52,1	77,3	5,8
IV	4 180,4	-	-	-	-	-	-	-	7 367,0	7 025,2	29,8	312,0	181,6	47,8	77,5	5,1
2002 I	4 133,3	-	-	-	-	-	-	-	7 458,8	7 106,7	30,5	321,5	187,4	51,0	76,8	6,3
II	4 201,2	-	-	-	-	-	-	-	7 521,2	7 209,0	28,9	283,3	152,5	46,7	78,3	5,8
III	4 224,7	-	-	-	-	-	-	-	7 547,5	7 238,6	28,4	280,5	148,1	45,4	81,2	5,8
IV ⁹⁾	4 412,0	-	-	-	-	-	-	-	7 614,3	7 323,1	28,5	262,6	133,7	40,6	82,6	5,7

5. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueella olevat liikkeeseenlaskijat

	Rahalaitosten liikkeeseen laskemat								Muiden kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2001 II	1 114,1	1 071,0	11,0	32,1	22,1	6,5	1,6	1,8	1 508,6	1 466,8	4,9	36,9	21,7	13,3	1,1	0,8
III	1 109,6	1 070,1	9,6	29,9	21,0	5,9	1,5	1,5	1 522,6	1 483,6	4,2	34,8	20,4	12,6	1,2	0,6
IV	1 113,6	1 068,6	12,4	32,6	23,1	6,3	1,4	1,8	1 516,1	1 478,6	3,6	33,9	20,1	12,1	1,1	0,6
2002 I	1 161,3	1 113,2	14,8	33,3	24,0	5,6	1,8	1,9	1 575,7	1 539,1	3,7	32,9	19,5	11,7	1,1	0,6
II	1 183,6	1 136,6	13,5	33,5	23,9	5,8	2,0	1,8	1 582,0	1 547,8	4,5	29,8	15,5	12,2	1,2	0,8
III	1 177,0	1 132,2	14,1	30,7	22,2	4,9	2,0	1,7	1 603,9	1 568,9	5,1	29,8	15,9	11,7	1,4	0,7
IV ⁹⁾	1 050,1	1 006,9	13,2	29,9	21,9	4,6	1,8	1,7	1 587,9	1 552,4	6,1	29,4	16,2	11,0	1,5	0,7

6. Lainat euroalueen ulkopuolelle

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2001 II	1 073,2	474,4	103,0	495,8	375,9	48,2	36,7	35,0	598,1	184,7	47,7	365,7	318,1	12,1	26,9	8,6
III	1 084,7	488,3	101,5	494,8	378,6	42,0	40,3	33,9	602,5	201,5	46,8	354,2	307,5	12,7	24,9	9,0
IV	1 119,7	452,2	114,7	552,9	435,9	45,2	37,9	33,8	618,6	202,3	46,8	369,5	323,4	12,0	25,7	8,4
2002 I	1 104,8	432,2	131,1	541,6	424,4	45,6	37,3	34,3	633,0	199,4	49,9	383,7	331,2	16,4	26,9	9,2
II	1 083,4	457,7	129,9	495,9	375,0	61,4	36,1	23,4	602,9	205,7	46,6	350,5	300,8	12,8	28,1	8,8
III	1 122,2	495,3	143,8	483,0	369,9	55,8	33,4	23,9	616,3	219,8	46,2	350,3	297,0	15,4	29,0	8,9
IV ⁹⁾	1 169,2	545,6	122,3	501,3	392,8	53,3	32,4	22,8	606,4	221,4	44,3	340,7	288,9	14,3	28,0	9,5

7. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat

	Pankkien liikkeeseen laskemat ³⁾								Muiden kuin pankkien liikkeeseen laskemat							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2001 II	210,6	72,5	25,5	112,6	98,4	6,8	2,6	4,8	503,3	121,4	25,8	356,1	316,2	26,9	3,0	9,9
III	206,7	76,5	27,0	103,2	93,1	4,7	2,1	3,4	486,9	129,1	27,1	330,7	292,7	27,1	3,9	7,1
IV	236,6	80,7	27,6	128,3	118,1	4,2	2,7	3,3	508,2	131,5	27,1	349,6	306,4	30,3	4,2	8,7
2002 I	262,9	87,1	33,5	142,4	130,5	4,4	2,9	4,5	493,7	127,9	26,9	339,0	298,6	24,6	5,0	10,8
II	244,0	87,5	32,6	123,9	111,8	4,0	2,3	5,9	459,2	132,4	25,0	301,7	260,7	24,3	5,0	11,7
III	249,8	90,9	38,7	120,1	111,6	4,0	1,4	3,2	484,9	136,3	31,6	316,9	273,8	26,2	5,4	11,6
IV ⁹⁾	242,2	88,1	35,4	118,7	110,9	3,9	1,3	2,6	478,4	134,3	33,5	310,7	269,4	24,2	5,8	11,3

Taulukko 2.9

Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

		Talletukset	Hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto- osuudet	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
2001	I	233,0	1 289,7	60,0	1 229,8	1 279,6	191,5	100,1	91,2	3 185,2
	II	248,7	1 293,6	62,0	1 231,7	1 340,4	211,9	104,3	92,2	3 291,3
	III	242,4	1 293,9	62,6	1 231,4	1 053,9	192,4	105,0	90,4	2 977,9
	IV	244,6	1 309,9	63,4	1 246,5	1 219,1	209,6	108,9	98,7	3 190,8
2002	I	253,6	1 308,7	70,7	1 238,0	1 263,3	224,6	111,0	98,0	3 259,2
	II	242,8	1 312,7	75,4	1 237,3	1 056,4	215,3	108,0	99,9	3 035,1
	III ^(p)	237,0	1 338,4	74,5	1 264,0	848,6	204,6	121,0	103,5	2 853,0

2. Velat

		Talletukset ja lainat	Rahasto- osuudet	Muut velat	Yhteensä
		1	2	3	4
2001	I	37,3	3 069,8	78,1	3 185,2
	II	39,3	3 164,2	87,8	3 291,3
	III	41,5	2 858,8	77,6	2 977,9
	IV	41,1	3 075,6	74,1	3 190,8
2002	I	42,6	3 137,7	78,8	3 259,2
	II	39,2	2 920,4	75,5	3 035,1
	III ^(p)	38,9	2 738,9	75,2	2 853,0

3. Varat/velat yhteensä rahasto- ja sijoittajatyypin mukaan

		Rahastot rahastotyypin mukaan					Rahastot sijoittajatyypin mukaan		Yhteensä
		Osake rahastot	Pitkän ja keskipitkän koron rahastot	Yhdistelmä- rahastot	Kiinteistö- rahastot	Muut rahastot	Yleisölle tarjottavat rahastot	Rajoitetulle sijoittajajou- kolle tarjot- tavat rahastot	8
		1	2	3	4	5	6	7	
2001	I	899,7	999,5	849,1	118,1	318,7	2 414,7	770,5	3 185,2
	II	947,5	1 019,3	857,1	123,6	343,8	2 510,3	781,0	3 291,3
	III	738,2	1 019,1	756,0	127,0	337,7	2 241,8	736,1	2 977,9
	IV	839,6	1 031,7	810,3	134,0	375,2	2 408,1	782,7	3 190,8
2002	I	862,4	1 039,3	820,3	142,3	394,8	2 464,2	794,9	3 259,2
	II	728,7	1 037,0	762,6	139,2	367,6	2 262,5	772,6	3 035,1
	III ^(p)	585,5	1 063,3	700,1	145,6	358,6	2 092,8	760,2	2 853,0

Lähde: EKP.

1) Muut kuin rahamarkkinarahastot. Irlannin tiedot eivät sisälly euroalueen tietoihin. Lisätietoja saa Yleistä-osasta.

Taulukko 2.10

Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase rahastotyyppin mukaan

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Osakerahastojen saamiset

		Talletukset				Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto-osuudet	Muut saamiset	Yhteensä
		1	2	3	4				
2001	I	50,2	34,3	4,6	29,6	788,6	13,7	13,0	899,7
	II	48,8	34,7	4,5	30,2	830,5	21,0	12,6	947,5
	III	41,2	30,6	4,2	26,1	735,2	16,7	13,6	738,2
	IV	39,5	29,0	3,0	26,1	735,2	19,4	16,5	839,6
2002	I	39,3	28,7	2,9	25,8	759,1	20,6	14,7	862,4
	II	34,0	27,4	4,0	23,4	630,0	22,2	15,0	728,7
	III ^(p)	29,2	26,6	3,7	22,9	496,4	19,1	14,2	585,5

2. Osakerahastojen velat

		Talletukset ja lainat			Rahasto-osuudet	Muut velat	Yhteensä
		1	2	3			
2001	I		3,4		889,3	7,0	899,7
	II		3,2		936,4	8,0	947,5
	III		4,1		727,9	6,1	738,2
	IV		2,6		831,4	5,6	839,6
2002	I		3,5		852,7	6,1	862,4
	II		4,4		718,7	5,6	728,7
	III ^(p)		4,1		576,3	5,1	585,5

3. Pitkän ja keskipitkän koron rahastojen saamiset

		Talletukset				Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto-osuudet	Muut saamiset	Yhteensä
		1	2	3	4				
2001	I	67,4	856,0	26,6	829,4	33,2	9,8	33,1	999,5
	II	78,6	858,4	29,3	829,1	36,4	12,3	33,6	1 019,3
	III	74,9	865,5	32,2	833,3	34,3	12,7	31,6	1 019,1
	IV	73,2	875,4	33,1	842,3	38,5	11,3	33,4	1 031,7
2002	I	77,9	874,0	37,3	836,7	42,9	11,5	33,0	1 039,3
	II	75,9	882,2	38,5	843,8	33,2	10,8	34,9	1 037,0
	III ^(p)	78,3	902,1	37,2	865,0	32,7	11,6	38,6	1 063,3

4. Pitkän ja keskipitkän koron rahastojen velat

		Talletukset ja lainat			Rahasto-osuudet	Muut velat	Yhteensä
		1	2	3			
2001	I		7,1		974,0	18,3	999,5
	II		7,3		984,5	27,5	1 019,3
	III		8,1		991,2	19,8	1 019,1
	IV		8,4		1 007,3	16,0	1 031,7
2002	I		8,5		1 013,2	17,7	1 039,3
	II		7,9		1 011,5	17,6	1 037,0
	III ^(p)		7,0		1 039,3	17,0	1 063,3

Lähde: EKP.

Taulukko 2.10 (jatkoa)

Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase rahastotyypin mukaan

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

5. Yhdistelmärahastojen saamiset

	Talletukset	Hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet	Enintään 1 vuosi		Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto- osuudet	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
			Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2001 I	54,8	302,2	19,0	283,2	373,4	88,6	2,5	27,6	849,1
II	55,8	296,3	18,0	278,3	382,8	93,8	2,6	25,9	857,1
III	55,2	290,4	16,4	274,0	297,5	85,7	2,5	24,8	756,0
IV	56,9	286,5	17,0	269,5	347,5	92,7	2,4	24,3	810,3
2002 I	52,6	283,8	18,1	265,7	357,0	100,3	2,3	24,4	820,3
II	54,2	286,9	20,6	266,3	298,8	94,6	2,1	26,0	762,6
III ^(p)	53,0	291,7	21,4	270,3	234,3	88,1	5,2	27,7	700,1

6. Yhdistelmärahastojen velat

	Talletukset ja lainat			Rahasto- osuudet	Muut velat	Yhteensä
	1	2	3			
2001 I			3,1	823,7	22,3	849,1
II			3,4	834,1	19,6	857,1
III			3,3	734,4	18,3	756,0
IV			2,9	790,9	16,5	810,3
2002 I			2,9	799,4	18,0	820,3
II			3,1	741,3	18,2	762,6
III ^(p)			3,5	677,1	19,5	700,1

7. Kiinteistörahastojen saamiset

	Talletukset	Hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet	Enintään 1 vuosi		Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto- osuudet	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
			Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2001 I	6,0	8,3	0,5	7,8	0,9	1,5	97,5	4,0	118,1
II	6,6	8,7	0,5	8,2	1,0	1,3	101,5	4,4	123,6
III	9,8	7,6	0,5	7,1	0,9	1,5	102,3	4,9	127,0
IV	8,6	10,7	0,5	10,1	1,0	2,0	106,1	5,7	134,0
2002 I	11,5	12,9	0,6	12,3	1,1	2,1	108,3	6,4	142,3
II	13,5	9,8	0,6	9,2	0,9	3,9	105,1	6,0	139,2
III ^(p)	13,3	10,7	0,6	10,1	0,8	5,1	109,5	6,2	145,6

8. Kiinteistörahastojen velat

	Talletukset ja lainat			Rahasto- osuudet	Muut velat	Yhteensä
	1	2	3			
2001 I			22,3	91,7	4,1	118,1
II			24,1	95,0	4,5	123,6
III			24,8	97,9	4,4	127,0
IV			25,9	103,3	4,8	134,0
2002 I			26,7	110,7	4,9	142,3
II			22,3	112,1	4,8	139,2
III ^(p)			22,9	117,7	5,0	145,6

Lähde: EKP.

Taulukko 2.11

Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase sijoittajatyypin mukaan

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Yleisölle tarjottavien rahastojen saamiset

		Talletukset	Hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet	Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto-osuudet	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7
2001	I	192,2	917,9	994,8	151,6	92,9	65,2	2 414,7
	II	209,3	919,1	1 047,7	170,4	96,5	67,4	2 510,3
	III	196,4	912,1	820,2	151,0	96,4	65,1	2 241,8
	IV	201,0	928,7	949,2	167,1	99,1	63,2	2 408,1
2002	I	213,3	921,8	984,8	176,8	100,6	66,9	2 464,2
	II	199,2	915,7	818,4	166,7	96,1	66,4	2 262,5
	III ^(p)	188,2	917,4	654,5	156,0	107,9	68,9	2 092,8

2. Yleisölle tarjottavien rahastojen velat

		Talletukset ja lainat	Rahasto-osuudet	Muut velat	Yhteensä
		1	2	3	4
2001	I	33,9	2 313,7	67,2	2 414,7
	II	35,7	2 397,4	77,3	2 510,3
	III	37,4	2 137,4	67,0	2 241,8
	IV	36,4	2 312,9	58,8	2 408,1
2002	I	38,1	2 360,2	65,9	2 464,2
	II	34,1	2 166,0	62,4	2 262,5
	III ^(p)	33,0	1 998,3	61,5	2 092,8

3. Rajoitetulle sijoittajajoukolla tarjottavien rahastojen saamiset

		Talletukset	Hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet	Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto-osuudet	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7
2001	I	40,8	371,8	284,8	39,9	7,2	26,0	770,5
	II	39,4	374,6	292,7	41,5	7,8	24,9	781,0
	III	46,0	381,8	233,7	40,7	8,6	25,3	736,1
	IV	43,6	381,2	270,0	42,6	9,8	35,6	782,7
2002	I	40,3	386,9	278,4	47,8	10,3	31,2	794,9
	II	43,6	397,1	238,0	48,6	11,9	33,5	772,6
	III ^(p)	48,8	421,0	194,1	48,6	13,1	34,6	760,2

4. Rajoitetulle sijoittajajoukolla tarjottavien rahastojen velat

		Talletukset ja lainat	Rahasto-osuudet	Muut velat	Yhteensä
		1	2	3	4
2001	I	3,4	756,1	11,0	770,5
	II	3,6	766,8	10,6	781,0
	III	4,2	721,4	10,5	736,1
	IV	4,6	762,8	15,3	782,7
2002	I	4,5	777,5	12,9	794,9
	II	5,1	754,4	13,1	772,6
	III ^(p)	5,9	740,6	13,7	760,2

Lähde: EKP.

3 Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot

Taulukko 3.1

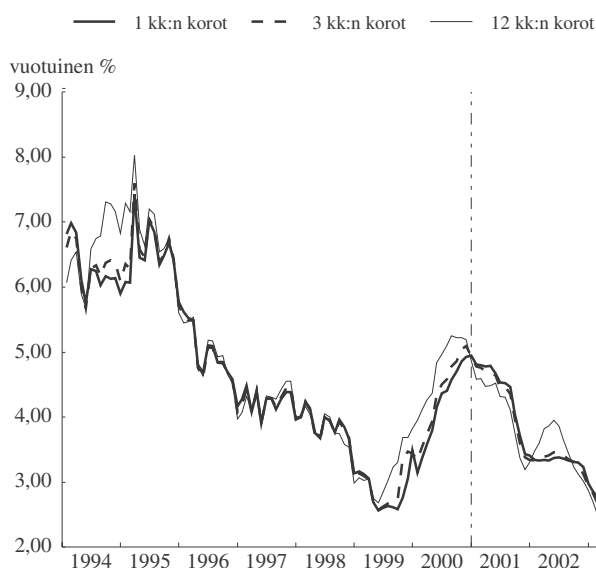
Rahamarkkinakorot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ⁴⁾					Yhdysvallat ⁶⁾	Japani ⁶⁾
	Yön yli -talletukset ^{2,3)}	1 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset ⁵⁾	6 kk:n talletukset ⁵⁾	12 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset ⁶⁾	3 kk:n talletukset ⁷⁾
1998	3,09	3,84	3,83	3,78	3,77	5,57	0,66
1999	2,74	2,86	2,96	3,06	3,19	5,42	0,22
2000	4,12	4,24	4,40	4,55	4,78	6,53	0,28
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2001	4,39	4,33	4,26	4,16	4,09	3,78	0,15
2002	3,29	3,30	3,32	3,35	3,49	1,80	0,08
2002 helmi	3,28	3,34	3,36	3,40	3,59	1,90	0,10
maalis	3,26	3,35	3,39	3,50	3,82	1,99	0,10
huhti	3,32	3,34	3,41	3,54	3,86	1,97	0,08
touko	3,31	3,37	3,46	3,62	3,95	1,91	0,08
kesä	3,35	3,38	3,46	3,59	3,87	1,88	0,07
heinä	3,30	3,36	3,41	3,48	3,64	1,85	0,07
elo	3,29	3,33	3,35	3,38	3,44	1,78	0,07
syys	3,32	3,32	3,31	3,27	3,24	1,80	0,07
loka	3,30	3,31	3,26	3,17	3,13	1,78	0,07
marras	3,30	3,23	3,12	3,04	3,02	1,46	0,07
joulu	3,09	2,98	2,94	2,89	2,87	1,41	0,06
2003 tammi	2,79	2,86	2,83	2,76	2,71	1,37	0,06
helmi	2,76	2,77	2,69	2,58	2,50	1,34	0,06
2003 helmi 7.	2,78	2,81	2,76	2,64	2,56	1,35	0,06
14.	2,78	2,80	2,69	2,57	2,49	1,34	0,06
21.	2,39	2,80	2,68	2,56	2,47	1,34	0,06
28.	2,82	2,65	2,53	2,46	2,41	1,34	0,06

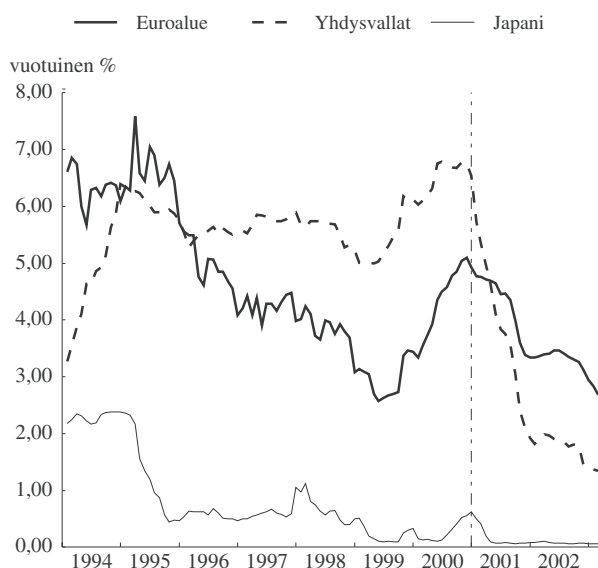
Euroalueen rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

3 kk:n rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters ja EKP.

- 1) Kuukausi- ja vuositiedot ovat ajanjakson keskiarvoja lukuun ottamatta yön yli -korkoja koskevia tietoja joulukuuhun 1998 asti.
- 2) Pankkien välisten talletusmarkkinoiden ottolainauskorot (bid rates) joulukuuhun 1998 asti. Sarakkeessa 1 esitetään eontakoron keskiarvo (euro overnight index average) tammikuusta 1999 alkaen.
- 3) Ajanjakson lopun korot joulukuuhun 1998 asti; sen jälkeen ajanjakson keskiarvot.
- 4) Ajalta ennen tammikuuta 1999 on laskettu euroalueen keinotekoiset korot käyttämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja.
- 5) Tammikuusta 1999 alkaen euriborkorko ja sitä ennen liborkorko (London interbank offered rate), jos käytettävissä.
- 6) Liborkorko (London interbank offered rate).

Taulukko 3.2

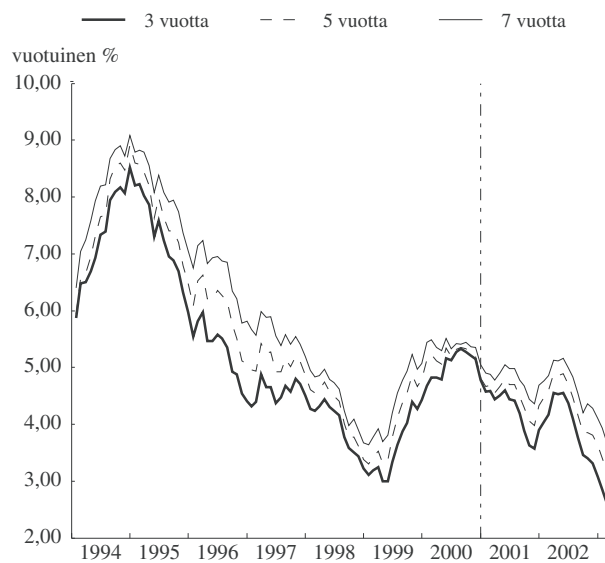
Valtion lainojen tuotot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ²⁾					Yhdysvallat	Japani	
	2 v 1	3 v 2	5 v 3	7 v 4	10 v 5	10 v 6	10 v 7	
1998	3,16	3,22	3,38	3,67	4,71	5,33	1,30	
1999	3,38	3,63	4,01	4,38	4,66	5,64	1,75	
2000	4,90	5,03	5,19	5,37	5,44	6,03	1,76	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001	4,11	4,23	4,49	4,79	5,03	5,01	1,34	
2002	3,68	3,94	4,35	4,70	4,92	4,60	1,27	
2002	helmi	3,96	4,17	4,60	4,85	5,07	4,90	1,52
	maalis	4,25	4,55	4,90	5,13	5,32	5,28	1,45
	huhti	4,21	4,53	4,86	5,12	5,30	5,21	1,39
	touko	4,25	4,55	4,89	5,16	5,30	5,15	1,38
	kesä	4,10	4,37	4,70	4,99	5,16	4,90	1,36
	heinä	3,83	4,10	4,48	4,84	5,03	4,62	1,30
	elo	3,47	3,76	4,15	4,54	4,73	4,24	1,26
	syys	3,19	3,46	3,85	4,20	4,52	3,88	1,16
	loka	3,13	3,41	3,86	4,36	4,62	3,91	1,09
	marras	3,04	3,31	3,81	4,28	4,59	4,04	0,99
	joulu	2,84	3,08	3,63	4,10	4,41	4,03	0,97
2003	tammi	2,64	2,85	3,40	3,93	4,27	4,02	0,84
	helmi	2,45	2,61	3,18	3,68	4,06	3,90	0,83
2003	helmi 7.	2,49	2,66	3,25	3,72	4,10	3,97	0,84
	14.	2,45	2,61	3,16	3,69	4,06	3,92	0,84
	21.	2,45	2,60	3,15	3,67	4,03	3,88	0,83
	28.	2,33	2,49	3,06	3,61	4,00	3,74	0,78

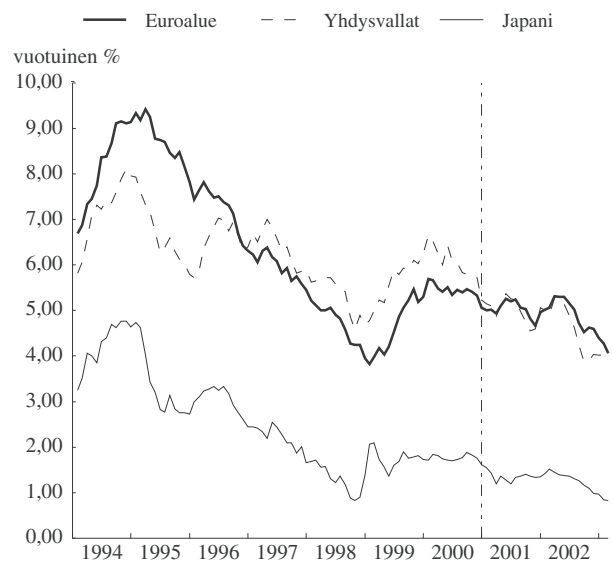
Valtion lainojen tuotot euroalueella

(kuukausittain)

Valtion 10 vuoden lainojen tuotot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters, EKP, Federal Reserve ja Bank of Japan.

1) Euroalueen 2, 3, 5 ja 7 vuoden lainojen tuotot perustuvat joulukuuhun 1998 asti ajanjakson lopun tietoihin. Kymmenen vuoden lainojen tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja. Sen jälkeen kaikki tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja.

2) Euroalueen lainojen tuotot on joulukuuhun 1998 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtion lainojen nimellisiä kantoja.

Taulukko 3.3

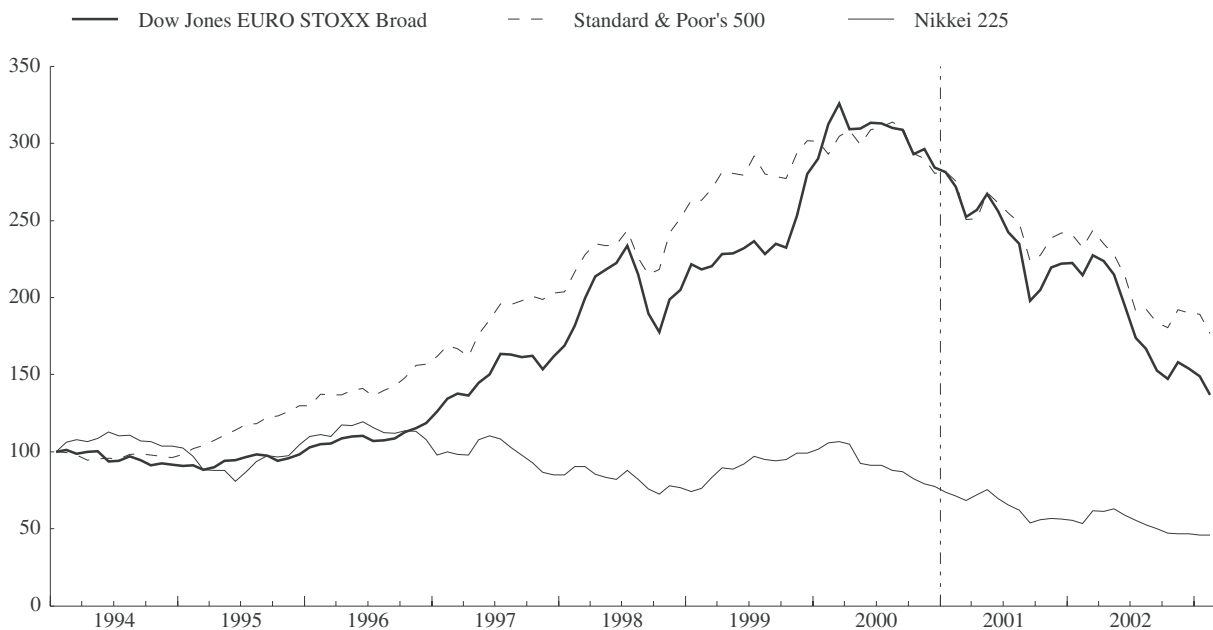
Osakeindeksit

(indeksit pisteinä)¹⁾

	Dow Jones: Euro Stoxx -indeksit												Yhdys- vallat	Japani	
	Viiteaineisto		Toimialakohtaiset indeksit												
	Laaja	50 yritystä	Raaka- aineet	Kulutus- tavarat (sykli- nen)	Kulutus- tavarat (ei- sykli- nen)	Energia	Rahoitus	Teolli- suus	Tek- niikka	Yleis- hyö- dylliset yhtiöt	Tele- vies- tintä	Ter- veyden- hoito			Standard & Poor's 500 -indeksi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
1998	280,5	3 076,3	257,9	245,0	295,5	249,3	281,3	218,4	333,6	282,4	488,1	348,9	1 085,3	15 338,4	
1999	325,8	3 787,3	279,2	262,9	327,7	286,0	295,7	285,1	470,4	306,2	717,7	392,6	1 327,8	16 829,9	
2000	423,9	5 075,5	299,1	292,9	324,3	342,3	350,7	378,0	963,1	341,7	1 072,5	476,0	1 426,7	17 162,7	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	336,3	4 049,4	296,0	228,2	303,3	341,4	321,6	310,0	530,5	309,6	541,2	540,1	1 193,8	12 114,8	
2002	259,9	3 023,4	267,5	175,0	266,5	308,9	243,3	252,4	345,1	255,5	349,2	411,8	995,4	10 119,3	
2002	helmi	297,9	3 537,6	294,9	198,6	288,5	334,0	275,1	279,3	463,7	291,1	406,3	490,1	1 101,5	9 966,9
	maalis	315,4	3 739,6	312,9	215,5	296,5	355,0	294,8	299,0	494,4	291,2	429,3	486,3	1 153,3	11 452,5
	huhti	310,2	3 657,0	308,6	210,2	302,8	351,5	299,5	299,0	438,6	296,9	409,7	472,1	1 112,0	11 391,6
	touko	298,2	3 503,5	306,9	204,3	300,7	347,3	293,7	296,7	378,3	290,6	355,9	460,8	1 079,9	11 695,8
	kesä	269,8	3 143,1	293,1	187,5	282,1	324,6	263,8	275,3	312,4	273,0	302,4	408,1	1 014,0	10 965,9
	heinä	241,2	2 810,6	267,8	160,9	252,1	298,6	229,2	248,8	282,1	244,0	300,4	370,6	905,5	10 352,3
	elo	231,3	2 697,4	243,6	152,9	250,1	290,9	217,4	227,9	258,8	236,7	310,0	376,6	912,6	9 751,2
	syys	211,8	2 450,2	227,2	140,6	241,2	274,0	193,1	215,3	229,0	221,2	283,1	337,0	870,1	9 354,8
	loka	204,0	2 384,7	214,4	135,3	236,5	272,1	177,8	193,6	235,8	209,6	286,8	345,4	854,6	8 781,1
	marras	219,5	2 559,0	224,2	145,4	234,8	272,4	197,0	208,8	289,6	215,2	324,5	347,1	910,1	8 699,6
	joulu	213,6	2 475,1	225,3	139,4	226,5	268,8	194,2	205,2	270,4	207,3	322,5	324,4	899,1	8 674,8
2003	tammi	206,3	2 377,4	213,0	130,9	220,2	262,4	186,5	198,5	250,2	210,0	330,0	313,8	896,0	8 567,4
	helmi	189,8	2 170,9	185,8	121,5	196,5	245,1	172,2	186,0	226,5	198,1	309,4	274,3	836,6	8 535,8
2003	helmi 7.	187,9	2 133,6	187,8	121,5	197,9	239,1	169,2	184,5	223,0	197,0	308,0	272,3	829,7	8 448,2
	14.	191,4	2 200,0	187,0	121,6	200,3	242,2	175,6	187,4	227,2	200,7	320,9	262,7	817,4	8 701,9
	21.	192,0	2 208,3	186,4	122,3	198,4	248,5	176,4	186,6	228,1	200,1	307,5	279,2	848,2	8 513,5
	28.	187,0	2 140,7	179,0	119,8	188,5	245,7	171,5	182,9	222,3	191,4	300,6	275,2	841,2	8 363,0

Dow Jones: Euro Stoxx (laaja), Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225 uudelleen painotettuina

(peruskuukausi tammikuu 1994 = 100; kuukausittain)

Lähde: Reuters.

1) Kuukausi- ja vuositiedot ovat ajanjakson keskiarvoja.

Taulukko 3.4

Pankkien luotto- ja talletuskorot

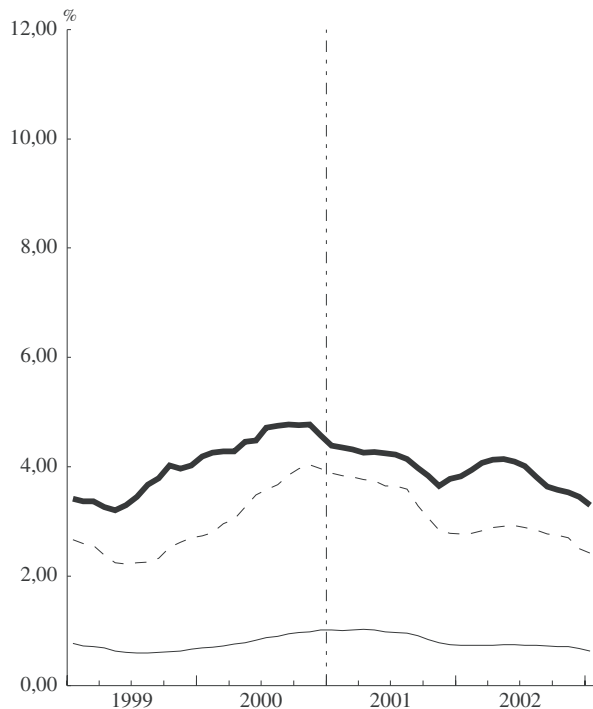
(vuotuisina prosentteina; jakson keskiarvo)

	Yön yli	Talletuskorot					Luottokorot				
		Määräaikaiset			Irtisanomisehtoiset		Yritykset		Kotitaloudet		
		Enintään 1 vuosi	Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Kulutus- luotot	Asunto- luotot	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
2000	0,85	3,45	3,45	4,52	2,25	3,79	6,60	6,23	9,87	6,34	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	0,94	3,49	3,49	4,12	2,40	3,59	6,83	6,15	10,12	5,97	
2002	0,73	2,80	2,80	3,85	2,13	2,85	6,13	5,71	9,78	5,54	
2002	tammi	0,73	2,77	2,77	3,83	2,17	2,80	6,18	5,63	9,79	5,53
	helmi	0,73	2,78	2,79	3,95	2,15	2,91	6,16	5,75	9,83	5,61
	maalis	0,73	2,84	2,84	4,07	2,15	3,00	6,09	5,85	9,78	5,74
	huhti	0,74	2,89	2,90	4,13	2,14	3,07	6,17	5,95	9,83	5,81
	touko	0,74	2,91	2,92	4,15	2,15	3,08	6,20	5,98	9,87	5,82
	kesä	0,74	2,93	2,94	4,09	2,13	3,08	6,18	5,92	9,83	5,77
	heinä	0,74	2,89	2,90	4,02	2,13	3,02	6,16	5,79	9,78	5,68
	elo	0,73	2,84	2,85	3,81	2,12	2,94	6,15	5,71	9,79	5,53
	syys	0,73	2,77	2,77	3,64	2,13	2,73	6,12	5,61	9,85	5,38
	loka	0,72	2,74	2,74	3,58	2,11	2,63	6,13	5,54	9,72	5,26
	marras	0,71	2,70	2,69	3,53	2,11	2,55	6,10	5,50	9,70	5,21
	joulu	0,68	2,51	2,51	3,45	2,05	2,41	5,98	5,34	9,58	5,09
2003	tammi	0,63	2,43	2,42	3,29	2,04	2,34	5,97	5,31	9,61	4,96

Talletuskorot

(kuukausittain)

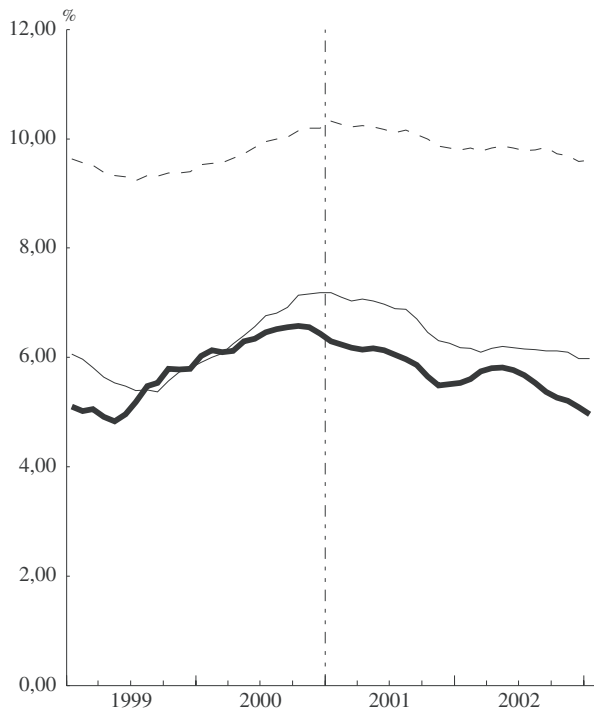
- Yön yli
- - - Määräaikaiset, enintään 1 vuosi
- Määräaikaiset, yli 2 vuotta

Luottokorot

(kuukausittain)

- Yritykset, enintään 1 vuosi
- - - Kulutusluoto
- Asuntoluotot kotitalouksille

Lähde: EKP.

Näitä euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevia tietoja on käytettävä varoen ja ainoastaan tilastollisiin tarkoituksiin; korkojen kehitystä olisi analysoitava pääasiassa muutoksina eikä niinkään tasoina. Korot lasketaan kansallisten keskuspankkien ilmoittamien kansallisten luotto- ja talletuskorkojen painotettuna keskiarvona. Kansalliset luotto- ja talletuskorot edustavat niitä kansallisista lähteistä saatavissa olevia korkotietoja, joiden katsotaan sopivan laadittuihin luokituksiin. Nämä kansalliset korot on laskettu yhteen euroalueen korkotiedoiksi käyttäen joissakin tapauksissa arvioita, kun euroalueen kansallisissa rahoitusinstrumenteissa on havaittu epäyhtenäisyyttä. Kansallisten luotto- ja talletuskorkojen kattavuutta (uudet luotot ja/tai luottokannat), tietojen luonnetta (nimelliset tai efektiiviset korot) tai keräämismenetelmiä ei myöskään ole yhdenmukaistettu. Euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkojen maakohtaiset painot kootaan rahalaitostilastotiedoista tai mahdollisimman edustavista muista tiedoista. Painot heijastavat instrumenttien käytön maakohtaisia osuuksia euroalueella laskettuna kantatiedoista. Painot tarkistetaan kuukausittain siten, että korot ja painot viittaavat aina saman kuukauden tietoihin.

Taulukko 3.5

Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan

(miljardia euroa; vaihto ajanjakson aikana ja ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
	Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001 joulukuu	332,9	377,0	-44,0	698,3	308,5	353,9	-45,4	611,5	24,5	23,1
2002 tammi	486,1	453,9	32,2	733,6	464,6	432,9	31,7	644,2	21,5	21,0
helmi	407,1	408,5	-1,4	729,4	387,2	387,6	-0,4	644,6	19,9	20,9
maaliskuu	421,5	403,5	18,0	749,2	400,5	383,4	17,1	663,0	21,0	20,1
huhti	402,5	406,9	-4,4	744,1	377,3	384,3	-7,0	655,9	25,2	22,6
touko	401,5	378,5	23,0	766,0	377,9	358,5	19,5	674,3	23,5	20,1
kesä	337,7	342,0	-4,3	762,1	316,9	318,9	-2,0	673,6	20,7	23,0
heinä	405,2	392,2	13,0	767,7	382,4	371,4	11,0	681,9	22,8	20,8
elokuu	384,5	378,1	6,4	772,4	366,2	356,8	9,4	689,9	18,3	21,3
syys	415,0	400,6	14,4	789,6	392,2	381,0	11,1	703,7	22,8	19,5
lokakuu	468,3	456,3	12,0	803,0	441,8	433,3	8,5	712,3	26,5	23,0
marraskuu	434,8	413,1	21,7	830,0	412,9	389,0	23,9	739,7	22,0	24,2
joulukuu	404,4	451,5	-47,0	781,9	385,1	429,7	-44,6	694,5	19,3	21,7

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
	Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001 joulukuu	126,9	86,9	40,0	7 029,6	114,5	77,4	37,1	6 407,7	12,4	9,5
2002 tammi	173,1	110,9	62,2	7 096,7	155,3	104,9	50,4	6 456,3	17,8	6,0
helmi	143,1	109,4	33,6	7 130,7	130,4	97,8	32,6	6 489,3	12,7	11,7
maaliskuu	165,0	101,9	63,0	7 192,6	143,1	90,9	52,2	6 540,9	21,9	11,1
huhti	127,0	79,9	47,1	7 230,0	115,7	74,7	41,0	6 582,4	11,3	5,2
touko	149,4	87,1	62,3	7 279,0	126,9	75,4	51,5	6 635,1	22,5	11,6
kesä	133,0	94,7	38,3	7 294,0	123,3	87,0	36,4	6 667,4	9,7	7,8
heinä	131,1	113,0	18,1	7 323,7	114,3	103,7	10,6	6 681,7	16,8	9,3
elokuu	68,6	64,2	4,4	7 325,5	59,0	54,8	4,3	6 685,6	9,6	9,5
syys	142,8	85,4	57,4	7 382,9	121,3	73,7	47,5	6 732,8	21,6	11,7
lokakuu	122,9	92,3	30,6	7 412,9	105,4	81,7	23,6	6 756,8	17,5	10,6
marraskuu	129,7	94,2	35,5	7 442,3	118,1	89,4	28,7	6 781,9	11,6	4,8
joulukuu	126,0	168,7	-42,8	7 382,2	114,8	157,0	-42,2	6 738,6	11,2	11,8

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
	Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001 joulukuu	459,8	463,9	-4,1	7 727,9	423,0	431,3	-8,4	7 019,1	36,9	32,5
2002 tammi	659,2	564,8	94,4	7 830,3	620,0	537,8	82,1	7 100,5	39,3	27,0
helmi	550,2	518,0	32,2	7 860,2	517,6	485,4	32,2	7 134,0	32,6	32,6
maaliskuu	586,5	505,5	81,0	7 941,9	543,6	474,3	69,4	7 203,9	42,9	31,2
huhti	529,5	486,8	42,7	7 974,1	493,0	459,0	34,0	7 238,3	36,5	27,7
touko	550,9	465,6	85,3	8 045,0	504,8	433,9	70,9	7 309,4	46,1	31,7
kesä	470,7	436,7	34,0	8 056,0	440,2	405,9	34,3	7 341,0	30,5	30,8
heinä	536,3	505,2	31,1	8 091,4	496,7	475,1	21,7	7 363,6	39,6	30,1
elokuu	453,1	442,4	10,7	8 098,0	425,2	411,6	13,6	7 375,5	27,9	30,8
syys	557,8	486,0	71,9	8 172,4	513,4	454,8	58,7	7 436,5	44,4	31,2
lokakuu	591,2	548,6	42,6	8 215,9	547,2	515,0	32,2	7 469,1	44,0	33,6
marraskuu	564,6	507,3	57,2	8 272,3	531,0	478,4	52,6	7 521,6	33,6	28,9
joulukuu	530,4	620,2	-89,8	8 164,2	499,9	586,7	-86,8	7 433,1	30,6	33,5

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmoitusten määräiset erät.

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ¹⁾				Euromääräiset yhteensä ¹⁾				
Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut, netto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut netto	Liikkeessä oleva määrä	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
1,4	86,8	17,1	10,2	6,9	54,5	325,6	364,1	-38,5	666,0	2001 joul
0,5	89,4	11,3	24,2	-12,9	41,6	476,0	457,1	18,8	685,8	2002 tammi
-1,0	84,8	13,4	11,8	1,7	43,3	400,6	399,4	1,3	687,9	helmi
0,9	86,2	24,3	7,9	16,4	59,7	424,8	391,3	33,6	722,7	maalis
2,6	88,3	9,7	28,1	-18,4	41,3	387,0	412,4	-25,4	697,2	huhti
3,5	91,7	13,7	13,4	0,3	41,5	391,6	371,9	19,7	715,8	touko
-2,3	88,4	20,9	8,0	12,9	54,4	337,8	327,0	10,9	728,1	kesä
1,9	85,8	14,7	24,8	-10,1	44,4	397,1	396,2	1,0	726,3	heinä
-3,0	82,5	12,1	11,5	0,6	44,9	378,3	368,4	9,9	734,8	elo
3,3	85,9	31,7	7,7	24,0	68,9	423,9	388,7	35,2	772,6	syys
3,5	90,7	17,1	31,4	-14,2	54,7	458,9	464,6	-5,7	767,0	loka
-2,2	90,3	14,6	16,9	-2,3	52,4	427,5	405,9	21,6	792,1	marras
-2,4	87,4	23,9	10,7	13,2	65,6	409,0	440,4	-31,4	760,1	joul

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ¹⁾				Euromääräiset yhteensä ¹⁾				
Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut, netto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut netto	Liikkeessä oleva määrä	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
2,9	622,0	14,2	13,4	0,8	876,0	128,7	90,8	37,9	7 283,7	2001 joul
11,8	640,4	19,6	6,8	12,7	888,7	174,9	111,7	63,2	7 345,0	2002 tammi
1,0	641,4	20,0	13,9	6,2	895,0	150,4	111,6	38,8	7 384,3	helmi
10,8	651,8	25,5	12,0	13,5	908,5	168,6	102,8	65,7	7 449,4	maalis
6,2	647,5	23,0	7,6	15,4	924,1	138,7	82,3	56,4	7 506,6	huhti
10,9	643,9	26,3	8,2	18,0	942,3	153,2	83,7	69,5	7 577,5	touko
2,0	626,6	29,3	10,9	18,5	960,7	152,6	97,8	54,8	7 628,1	kesä
7,5	642,0	11,6	8,2	3,4	964,1	125,9	111,9	14,0	7 645,8	heinä
0,1	640,0	7,0	8,1	-1,1	963,0	66,1	62,9	3,2	7 648,6	elo
9,9	650,1	24,3	11,4	12,9	976,0	145,6	85,1	60,5	7 708,8	syys
6,9	656,1	13,2	13,1	0,1	976,1	118,6	94,9	23,7	7 732,9	loka
6,8	660,4	13,7	11,9	1,8	977,9	131,8	101,3	30,5	7 759,9	marras
-0,5	643,6	18,3	10,9	7,4	985,3	133,1	167,9	-34,8	7 724,0	joul

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ¹⁾				Euromääräiset yhteensä ¹⁾				
Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut, netto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut netto	Liikkeessä oleva määrä	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
4,3	708,8	31,3	23,6	7,7	930,5	454,3	454,9	-0,7	7 949,6	2001 joul
12,3	729,8	30,9	31,0	-0,1	930,3	650,9	568,9	82,0	8 030,8	2002 tammi
0,0	726,2	33,5	25,6	7,8	938,3	551,1	511,0	40,0	8 072,2	helmi
11,7	738,0	49,8	19,9	30,0	968,2	593,4	494,1	99,3	8 172,1	maalis
8,7	735,8	32,7	35,7	-3,0	965,4	525,7	494,7	31,0	8 203,7	huhti
14,4	735,6	39,9	21,6	18,3	983,9	544,7	455,5	89,2	8 293,3	touko
-0,3	715,0	50,2	18,9	31,3	1 015,1	490,5	424,8	65,7	8 356,1	kesä
9,5	727,8	26,4	33,0	-6,7	1 008,5	523,1	508,1	15,0	8 372,0	heinä
-2,9	722,5	19,1	19,7	-0,6	1 007,9	444,3	431,2	13,1	8 383,4	elo
13,2	736,0	56,0	19,1	37,0	1 044,9	569,5	473,8	95,6	8 481,4	syys
10,4	746,8	30,3	44,5	-14,2	1 030,8	577,5	559,5	18,0	8 499,9	loka
4,7	750,7	28,3	28,8	-0,5	1 030,3	559,3	507,2	52,1	8 551,9	marras
-2,9	731,0	42,2	21,6	20,6	1 051,0	542,1	608,3	-66,2	8 484,1	joul

Taulukko 3.6

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

Liikkeessä oleva määrä

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001 joulukuu	611,5	240,9	3,4	95,6	267,4	4,1	54,5	23,8	24,8	4,4	
2002 tammi	644,2	257,9	3,7	100,2	278,8	3,5	41,6	18,8	19,3	3,1	
helmi	644,6	252,4	3,9	98,2	286,7	3,5	43,3	19,9	19,2	3,6	
maaliskuu	663,0	259,3	4,3	97,1	299,0	3,3	59,7	26,4	26,4	6,4	
huhti	655,9	256,9	4,5	92,7	298,8	3,0	41,3	18,2	18,6	3,8	
touko	674,3	263,4	3,7	89,9	314,3	3,0	41,5	18,3	19,2	3,5	
kesä	673,6	262,1	3,8	82,1	322,5	3,0	54,4	21,3	28,0	4,4	
heinä	681,9	266,4	4,1	86,3	321,7	3,4	44,4	18,3	22,8	2,8	
elokuu	689,9	266,7	4,3	86,8	328,8	3,3	44,9	18,1	23,9	2,6	
syys	703,7	273,4	4,1	87,8	335,7	2,6	68,9	26,8	37,3	4,0	
lokakuu	712,3	280,9	4,2	88,7	335,6	3,0	54,7	20,9	28,1	3,5	
marraskuu	739,7	304,1	4,7	90,0	337,8	3,1	52,4	18,2	28,1	3,7	
joulukuu	694,5	280,0	4,3	85,3	321,8	3,2	65,6	20,5	37,9	4,6	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001 joulukuu	6 407,7	2 323,9	366,4	348,7	3 238,3	130,4	876,0	226,2	327,4	102,2	
2002 tammi	6 456,3	2 328,7	371,2	354,1	3 269,0	133,4	888,7	226,3	336,1	105,7	
helmi	6 489,3	2 350,0	375,5	356,4	3 274,4	133,0	895,0	229,8	339,5	106,5	
maaliskuu	6 540,9	2 372,3	381,1	356,8	3 293,1	137,6	908,5	232,2	350,3	108,2	
huhti	6 582,4	2 381,2	391,7	362,2	3 305,1	142,2	924,1	234,9	360,8	108,7	
touko	6 635,1	2 395,3	403,3	367,5	3 321,3	147,7	942,3	238,5	367,6	111,5	
kesä	6 667,4	2 405,0	408,1	371,0	3 332,9	150,2	960,7	245,9	381,2	111,0	
heinä	6 681,7	2 404,0	415,1	373,4	3 329,9	159,2	964,1	245,9	385,5	110,7	
elokuu	6 685,6	2 403,0	415,1	371,5	3 335,8	160,1	963,0	245,3	385,3	110,8	
syys	6 732,8	2 425,1	423,5	374,9	3 347,5	161,8	976,0	246,1	394,5	109,3	
lokakuu	6 756,8	2 421,4	430,0	373,3	3 366,7	165,5	976,1	246,9	396,1	109,0	
marraskuu	6 781,9	2 418,8	442,4	373,6	3 380,1	167,0	977,9	249,2	398,5	108,7	
joulukuu	6 738,6	2 404,5	464,6	373,9	3 327,2	168,4	985,3	251,8	403,2	109,8	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001 joulukuu	7 019,1	2 564,7	369,8	444,4	3 505,6	134,6	930,5	250,0	352,2	106,6	
2002 tammi	7 100,5	2 586,6	374,8	454,3	3 547,8	136,9	930,3	245,1	355,4	108,8	
helmi	7 134,0	2 602,3	379,4	454,7	3 561,0	136,6	938,3	249,7	358,7	110,1	
maaliskuu	7 203,9	2 631,6	385,4	453,9	3 592,1	140,9	968,2	258,6	376,6	114,6	
huhti	7 238,3	2 638,1	396,2	455,0	3 603,9	145,2	965,4	253,2	379,5	112,5	
touko	7 309,4	2 658,7	407,0	457,4	3 635,5	150,7	983,9	256,8	386,7	115,0	
kesä	7 341,0	2 667,2	412,0	453,2	3 655,5	153,2	1 015,1	267,2	409,2	115,4	
heinä	7 363,6	2 670,4	419,2	459,7	3 651,6	162,6	1 008,5	264,2	408,3	113,5	
elokuu	7 375,5	2 669,7	419,5	458,3	3 664,6	163,4	1 007,9	263,4	409,1	113,4	
syys	7 436,5	2 698,5	427,6	462,7	3 683,2	164,4	1 044,9	272,9	431,8	113,3	
lokakuu	7 469,1	2 702,3	434,2	461,9	3 702,2	168,5	1 030,8	267,8	424,2	112,5	
marraskuu	7 521,6	2 722,9	447,2	463,5	3 717,9	170,1	1 030,3	267,4	426,6	112,4	
joulukuu	7 433,1	2 684,5	468,8	459,2	3 649,0	171,6	1 051,0	272,3	441,1	114,4	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä									
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin raha-laitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt			
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20			
0,1	0,1	1,3	666,0	264,7	28,2	100,0	267,5	4,2	1,3	2001	joulu	
0,1	0,1	0,2	685,8	276,7	23,0	103,3	279,0	3,6	0,2	2002	tammi	
0,1	0,1	0,4	687,9	272,2	23,1	101,8	286,8	3,6	0,4		helmi	
0,1	0,1	0,4	722,7	285,6	30,7	103,5	299,2	3,4	0,4		maalis	
0,1	0,1	0,5	697,2	275,1	23,1	96,5	298,9	3,1	0,5		huhti	
0,1	0,1	0,4	715,8	281,7	22,9	93,4	314,4	3,1	0,4		touko	
0,2	0,1	0,5	728,1	283,4	31,8	86,6	322,7	3,1	0,5		kesä	
0,2	0,0	0,2	726,3	284,7	26,9	89,1	321,9	3,4	0,2		heinä	
0,1	0,0	0,1	734,8	284,8	28,2	89,4	329,0	3,4	0,1		elo	
0,2	0,0	0,6	772,6	300,2	41,4	91,9	335,9	2,7	0,6		syys	
0,1	0,2	1,8	767,0	301,8	32,4	92,2	335,7	3,2	1,8		loka	
0,1	0,2	2,0	792,1	322,4	32,9	93,6	337,8	3,3	2,0		marras	
0,0	0,2	2,4	760,1	300,5	42,2	89,8	321,9	3,4	2,4		joulu	

			Yhteensä									
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin raha-laitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt			
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20			
92,1	15,2	112,9	7 283,7	2 550,0	693,8	451,0	3 330,4	145,7	112,9	2001	joulu	
91,3	15,0	114,4	7 345,0	2 555,0	707,3	459,7	3 360,3	148,3	114,4	2002	tammi	
92,0	14,6	112,5	7 384,3	2 579,8	715,0	463,0	3 366,4	147,6	112,5		helmi	
92,2	14,6	111,1	7 449,4	2 604,6	731,3	465,0	3 385,2	152,1	111,1		maalis	
94,1	14,6	111,0	7 506,6	2 616,1	752,5	471,0	3 399,2	156,8	111,0		huhti	
95,1	14,6	115,1	7 577,5	2 633,8	770,9	479,1	3 416,3	162,3	115,1		touko	
93,2	14,6	114,7	7 628,1	2 651,0	789,4	482,0	3 426,2	164,8	114,7		kesä	
93,1	14,6	114,3	7 645,8	2 649,9	800,6	484,1	3 423,0	173,8	114,3		heinä	
93,4	14,6	113,6	7 648,6	2 648,3	800,4	482,3	3 429,2	174,7	113,6		elo	
94,1	14,7	117,3	7 708,8	2 671,2	818,1	484,2	3 441,6	176,5	117,3		syys	
93,6	14,6	115,9	7 732,9	2 668,3	826,1	482,3	3 460,2	180,1	115,9		loka	
93,1	14,6	113,8	7 759,9	2 667,9	840,9	482,3	3 473,3	181,6	113,8		marras	
92,7	14,3	113,6	7 724,0	2 656,3	867,7	483,7	3 419,9	182,7	113,6		joulu	

			Yhteensä									
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin raha-laitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt			
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20			
92,2	15,3	114,1	7 949,6	2 814,7	722,0	551,0	3 597,9	149,9	114,1	2001	joulu	
91,4	15,0	114,6	8 030,8	2 831,7	730,3	563,1	3 639,3	151,9	114,6	2002	tammi	
92,2	14,7	112,9	8 072,2	2 852,0	738,1	564,8	3 653,2	151,2	112,9		helmi	
92,3	14,6	111,5	8 172,1	2 890,2	762,0	568,5	3 684,4	155,5	111,5		maalis	
94,2	14,6	111,5	8 203,7	2 891,2	775,6	567,4	3 698,1	159,9	111,5		huhti	
95,2	14,6	115,5	8 293,3	2 915,5	793,8	572,4	3 730,7	165,4	115,5		touko	
93,4	14,7	115,2	8 356,1	2 934,4	821,2	568,6	3 748,8	167,9	115,2		kesä	
93,3	14,7	114,5	8 372,0	2 934,7	827,5	573,2	3 744,9	177,3	114,5		heinä	
93,5	14,7	113,7	8 383,4	2 933,1	828,6	571,7	3 758,2	178,1	113,7		elo	
94,3	14,7	117,9	8 481,4	2 971,4	859,4	576,1	3 777,5	179,1	117,9		syys	
93,7	14,8	117,7	8 499,9	2 970,1	858,5	574,5	3 796,0	183,2	117,7		loka	
93,2	14,8	115,9	8 551,9	2 990,3	873,8	575,9	3 811,1	184,9	115,9		marras	
92,7	14,5	116,0	8 484,1	2 956,8	909,9	573,6	3 741,8	186,1	116,0		joulu	

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseenlaskut, netto

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001 joulukuu	308,5	229,3	1,3	52,6	23,4	1,9	17,1	6,6	8,5	1,3	
2002 tammi	464,6	328,1	2,1	71,1	61,3	2,0	11,3	5,0	5,0	1,1	
helmi	387,2	269,0	2,6	65,9	47,9	1,9	13,4	5,0	6,6	1,5	
maaliskuu	400,5	287,4	2,2	60,1	49,0	1,8	24,3	10,7	10,1	3,3	
huhti	377,3	255,9	2,5	63,4	53,8	1,8	9,7	4,4	4,1	0,9	
touko	377,9	255,0	2,1	62,2	57,0	1,6	13,7	5,2	7,1	1,2	
kesä	316,9	208,1	2,5	51,7	52,5	2,2	20,9	6,3	12,6	1,8	
heinä	382,4	260,2	1,8	65,6	52,6	2,2	14,7	5,9	8,2	0,6	
elokuu	366,2	257,8	1,8	50,9	53,9	1,8	12,1	4,5	6,8	0,6	
syys	392,2	278,5	1,9	56,8	53,0	2,0	31,7	11,1	18,0	2,0	
lokakuu	441,8	319,5	2,2	64,7	53,1	2,3	17,1	5,0	9,0	1,3	
marraskuu	412,9	302,4	2,4	58,1	47,7	2,3	14,6	4,7	8,4	1,2	
joulukuu	385,1	289,7	2,2	46,3	44,3	2,6	23,9	6,3	15,7	1,3	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001 joulukuu	114,5	43,0	36,7	9,6	23,0	2,2	14,2	6,4	4,0	2,2	
2002 tammi	155,3	47,5	10,1	6,5	88,0	3,2	19,6	4,1	9,6	3,7	
helmi	130,4	54,6	9,0	8,2	57,5	1,1	20,0	8,2	8,8	1,3	
maaliskuu	143,1	56,9	9,3	2,8	68,8	5,3	25,5	8,6	12,4	3,3	
huhti	115,7	44,1	13,3	8,2	45,2	4,9	23,0	5,1	12,8	1,1	
touko	126,9	41,5	16,0	7,4	55,3	6,6	26,3	5,7	10,1	3,2	
kesä	123,3	48,2	13,5	7,4	51,3	2,9	29,3	9,9	17,7	0,7	
heinä	114,3	37,9	12,7	6,2	48,2	9,4	11,6	2,9	6,9	0,4	
elokuu	59,0	28,2	2,2	2,1	25,2	1,3	7,0	3,1	2,7	0,3	
syys	121,3	52,5	11,5	4,3	50,4	2,6	24,3	5,2	12,6	0,2	
lokakuu	105,4	39,3	8,9	0,7	52,1	4,4	13,2	4,6	6,8	0,3	
marraskuu	118,1	48,6	14,9	3,0	48,0	3,6	13,7	5,6	6,6	0,8	
joulukuu	114,8	43,0	27,5	6,4	34,4	3,4	18,3	6,1	8,8	2,2	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001 joulukuu	423,0	272,3	38,0	62,2	46,4	4,1	31,3	13,0	12,5	3,6	
2002 tammi	620,0	375,7	12,2	77,6	149,3	5,2	30,9	9,1	14,6	4,8	
helmi	517,6	323,6	11,5	74,1	105,4	3,0	33,5	13,2	15,4	2,9	
maaliskuu	543,6	344,3	11,5	63,0	117,8	7,1	49,8	19,3	22,5	6,6	
huhti	493,0	300,0	15,9	71,5	99,0	6,7	32,7	9,5	16,9	2,0	
touko	504,8	296,5	18,2	69,7	112,3	8,2	39,9	10,9	17,2	4,4	
kesä	440,2	256,3	16,0	59,0	103,8	5,2	50,2	16,3	30,3	2,5	
heinä	496,7	298,1	14,5	71,8	100,8	11,6	26,4	8,8	15,1	1,0	
elokuu	425,2	285,9	4,0	53,1	79,1	3,2	19,1	7,7	9,6	0,9	
syys	513,4	330,9	13,4	61,1	103,5	4,6	56,0	16,3	30,7	2,1	
lokakuu	547,2	358,8	11,1	65,4	105,2	6,7	30,3	9,7	15,8	1,6	
marraskuu	531,0	351,1	17,3	61,1	95,7	5,8	28,3	10,4	15,1	2,0	
joulukuu	499,9	332,8	29,7	52,6	78,7	6,1	42,2	12,4	24,5	3,5	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,0	0,1	0,7	325,6	235,8	9,8	54,0	23,4	2,0	0,7	2001 joul	
0,1	0,0	0,1	476,0	333,1	7,1	72,2	61,5	2,0	0,1	2002 tammi	
0,0	0,0	0,2	400,6	274,1	9,2	67,4	47,9	1,9	0,2	helmi	
0,0	0,0	0,1	424,8	298,0	12,4	63,5	49,0	1,8	0,1	maalis	
0,1	0,0	0,2	387,0	260,3	6,6	64,3	53,9	1,8	0,2	huhti	
0,0	0,0	0,1	391,6	260,2	9,2	63,5	57,0	1,6	0,1	touko	
0,0	0,0	0,1	337,8	214,4	15,1	53,5	52,5	2,2	0,1	kesä	
0,0	0,0	0,0	397,1	266,1	10,0	66,2	52,7	2,2	0,0	heinä	
0,0	0,0	0,1	378,3	262,3	8,6	51,5	53,9	1,8	0,1	elo	
0,1	0,0	0,5	423,9	289,6	19,9	58,7	53,1	2,0	0,5	syys	
0,0	0,1	1,6	458,9	324,5	11,2	66,0	53,1	2,5	1,6	loka	
0,0	0,0	0,2	427,5	307,1	10,8	59,3	47,7	2,3	0,2	marras	
0,0	0,0	0,5	409,0	296,1	17,9	47,6	44,3	2,7	0,5	joul	

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
1,3	0,1	0,1	128,7	49,4	40,7	11,8	24,3	2,3	0,1	2001 joul	
0,0	0,0	2,1	174,9	51,7	19,7	10,2	88,0	3,2	2,1	2002 tammi	
1,5	0,0	0,3	150,4	62,7	17,8	9,5	59,0	1,1	0,3	helmi	
0,8	0,2	0,3	168,6	65,5	21,7	6,1	69,5	5,5	0,3	maalis	
3,3	0,0	0,7	138,7	49,1	26,1	9,3	48,5	4,9	0,7	huhti	
2,0	0,0	5,3	153,2	47,2	26,1	10,6	57,2	6,6	5,3	touko	
0,1	0,1	0,7	152,6	58,2	31,2	8,1	51,4	3,0	0,7	kesä	
0,9	0,1	0,3	125,9	40,8	19,6	6,6	49,1	9,5	0,3	heinä	
0,3	0,1	0,5	66,1	31,3	4,9	2,4	25,5	1,4	0,5	elo	
0,7	0,2	5,5	145,6	57,6	24,1	4,5	51,1	2,7	5,5	syys	
0,2	0,0	1,3	118,6	43,9	15,7	1,0	52,2	4,4	1,3	loka	
0,0	0,0	0,5	131,8	54,3	21,6	3,8	48,0	3,6	0,5	marras	
0,4	0,0	0,8	133,1	49,1	36,3	8,6	34,8	3,4	0,8	joul	

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
1,3	0,2	0,8	454,3	285,3	50,4	65,8	47,8	4,2	0,8	2001 joul	
0,1	0,0	2,2	650,9	384,8	26,8	82,4	149,5	5,2	2,2	2002 tammi	
1,5	0,0	0,5	551,1	336,8	26,9	77,0	106,9	3,0	0,5	helmi	
0,8	0,2	0,4	593,4	363,6	34,0	69,6	118,6	7,3	0,4	maalis	
3,3	0,0	0,9	525,7	309,5	32,7	73,5	102,3	6,7	0,9	huhti	
2,0	0,0	5,5	544,7	307,4	35,3	74,0	114,3	8,2	5,5	touko	
0,2	0,1	0,9	490,5	272,6	46,3	61,5	103,9	5,3	0,9	kesä	
1,0	0,1	0,4	523,1	306,8	29,6	72,8	101,8	11,7	0,4	heinä	
0,3	0,1	0,6	444,3	293,6	13,5	54,0	79,4	3,3	0,6	elo	
0,8	0,2	6,0	569,5	347,2	44,0	63,2	104,3	4,8	6,0	syys	
0,2	0,2	2,9	577,5	368,4	26,9	67,1	105,3	6,9	2,9	loka	
0,0	0,0	0,7	559,3	361,4	32,4	63,1	95,7	5,9	0,7	marras	
0,4	0,0	1,3	542,1	345,1	54,2	56,2	79,1	6,1	1,3	joul	

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseenlaskut, brutto

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001 joulukuu	-45,4	-11,0	-0,5	-10,6	-23,8	0,6	6,9	0,2	5,0	1,0	
2002 tammi	31,7	16,1	0,2	4,6	11,4	-0,6	-12,9	-5,0	-5,5	-1,3	
helmi	-0,4	-6,2	0,2	-2,2	7,8	0,0	1,7	1,1	-0,1	0,5	
maaliskuu	17,1	5,7	0,4	-1,1	12,4	-0,2	16,4	6,5	7,1	2,8	
huhti	-7,0	-2,2	0,2	-4,4	-0,3	-0,3	-18,4	-8,1	-7,7	-2,6	
toukokuu	19,5	7,6	-0,8	-2,8	15,5	0,0	0,3	0,1	0,5	-0,3	
kesä	-2,0	-2,5	0,1	-8,0	8,3	0,0	12,9	3,0	8,8	1,0	
heinä	11,0	7,2	0,3	4,1	-0,8	0,3	-10,1	-3,0	-5,2	-1,6	
elokuu	9,4	1,5	0,2	0,5	7,2	0,0	0,6	-0,2	1,1	-0,2	
syyskuu	11,1	4,2	-0,3	1,1	6,9	-0,7	24,0	8,6	13,5	1,4	
lokakuu	8,5	7,5	0,2	0,8	-0,3	0,3	-14,2	-5,8	-9,2	-0,5	
marraskuu	23,9	19,8	0,5	1,3	2,2	0,1	-2,3	-2,7	0,0	0,2	
joulukuu	-44,6	-23,7	-0,4	-4,7	-15,9	0,1	13,2	2,3	9,8	0,9	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001 joulukuu	37,1	3,2	29,8	5,5	-2,6	1,2	0,8	2,3	-0,4	1,1	
2002 tammi	50,4	6,5	4,8	5,5	30,7	2,9	12,7	0,1	8,7	3,4	
helmi	32,6	20,0	4,3	3,2	5,4	-0,4	6,2	3,5	3,3	0,9	
maaliskuu	52,2	23,0	5,6	0,3	18,7	4,6	13,5	2,4	10,8	1,7	
huhti	41,0	8,2	10,6	5,5	12,0	4,6	15,4	2,7	10,5	0,5	
toukokuu	51,5	12,9	11,6	5,3	16,1	5,5	18,0	3,6	6,7	2,8	
kesä	36,4	13,8	4,8	3,5	11,7	2,5	18,5	7,4	13,7	-0,6	
heinä	10,6	-4,6	6,9	2,4	-3,0	8,9	3,4	0,0	4,3	-0,3	
elokuu	4,3	-0,7	0,0	-1,9	5,9	0,9	-1,1	-0,6	-0,2	0,1	
syyskuu	47,5	22,5	8,4	3,2	11,7	1,7	12,9	0,8	9,3	-1,5	
lokakuu	23,6	-4,2	6,5	-1,6	19,3	3,7	0,1	0,8	1,5	-0,3	
marraskuu	28,7	0,9	12,4	0,3	13,5	1,5	1,8	2,3	2,4	-0,3	
joulukuu	-42,2	-14,4	22,2	1,4	-52,9	1,4	7,4	2,6	4,7	1,1	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001 joulukuu	-8,4	-7,9	29,3	-5,1	-26,4	1,7	7,7	2,5	4,5	2,1	
2002 tammi	82,1	22,6	5,0	10,0	42,2	2,3	-0,1	-4,9	3,2	2,2	
helmi	32,2	13,8	4,5	1,0	13,2	-0,4	7,8	4,6	3,2	1,3	
maaliskuu	69,4	28,7	6,0	-0,7	31,1	4,3	30,0	8,9	17,9	4,5	
huhti	34,0	6,0	10,8	1,0	11,8	4,4	-3,0	-5,4	2,8	-2,1	
toukokuu	70,9	20,5	10,8	2,5	31,6	5,5	18,3	3,7	7,2	2,5	
kesä	34,3	11,4	5,0	-4,5	20,0	2,5	31,3	10,4	22,5	0,4	
heinä	21,7	2,6	7,2	6,5	-3,9	9,2	-6,7	-3,0	-1,0	-1,9	
elokuu	13,6	0,9	0,2	-1,4	13,0	0,8	-0,6	-0,8	0,9	-0,1	
syyskuu	58,7	26,7	8,1	4,3	18,6	1,0	37,0	9,4	22,7	-0,1	
lokakuu	32,2	3,3	6,6	-0,9	19,1	4,0	-14,2	-5,1	-7,6	-0,8	
marraskuu	52,6	20,8	12,9	1,6	15,7	1,6	-0,5	-0,4	2,4	-0,1	
joulukuu	-86,8	-38,1	21,9	-3,3	-68,9	1,5	20,6	4,9	14,5	2,0	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä									
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt			
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20			
0,0	0,0	0,7	-38,5	-10,8	4,5	-9,6	-23,9	0,6	0,7	2001	joulu	
0,0	0,0	-1,1	18,8	11,1	-5,2	3,3	11,5	-0,6	-1,1	2002	tammii	
0,0	0,0	0,2	1,3	-5,2	0,1	-1,7	7,8	0,0	0,2		helmi	
0,0	0,0	0,0	33,6	12,2	7,5	1,7	12,4	-0,2	0,0		maalis	
-0,1	0,0	0,1	-25,4	-10,3	-7,5	-7,0	-0,3	-0,3	0,1		huhti	
0,0	0,0	-0,1	19,7	7,7	-0,3	-3,1	15,5	0,0	-0,1		touko	
0,0	0,0	0,1	10,9	0,5	8,9	-7,0	8,3	0,0	0,1		kesä	
0,0	0,0	-0,2	1,0	4,2	-4,9	2,5	-0,8	0,3	-0,2		heinä	
0,0	0,0	-0,1	9,9	1,3	1,3	0,3	7,1	0,0	-0,1		elo	
0,1	0,0	0,5	35,2	12,8	13,2	2,5	6,9	-0,7	0,5		syys	
-0,1	0,1	1,2	-5,7	1,7	-9,0	0,3	-0,3	0,5	1,2		loka	
0,0	0,0	0,2	21,6	17,2	0,5	1,5	2,1	0,1	0,2		marras	
-0,1	0,0	0,3	-31,4	-21,4	9,4	-3,8	-16,0	0,1	0,3		joulu	

			Yhteensä									
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt			
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20			
0,6	0,0	-2,8	37,9	5,5	29,3	6,7	-2,0	1,2	-2,8	2001	joulu	
-0,8	-0,3	1,5	63,2	6,6	13,5	8,9	29,9	2,7	1,5	2002	tammii	
0,7	-0,3	-1,9	38,8	23,6	7,6	4,1	6,1	-0,7	-1,9		helmi	
0,1	0,0	-1,4	65,7	25,4	16,4	2,0	18,8	4,5	-1,4		maalis	
1,8	0,0	-0,1	56,4	10,9	21,1	6,0	13,9	4,7	-0,1		huhti	
0,9	0,0	4,1	69,5	16,5	18,4	8,1	17,0	5,5	4,1		touko	
-1,9	0,0	-0,3	54,8	21,3	18,6	3,0	9,8	2,5	-0,3		kesä	
-0,1	0,0	-0,5	14,0	-4,6	11,2	2,1	-3,1	8,9	-0,5		heinä	
0,3	0,0	-0,7	3,2	-1,3	-0,2	-1,7	6,2	0,9	-0,7		elo	
0,7	0,0	3,7	60,5	23,3	17,7	1,7	12,4	1,7	3,7		syys	
-0,5	-0,1	-1,4	23,7	-3,4	8,0	-1,9	18,8	3,6	-1,4		loka	
-0,5	0,0	-2,0	30,5	3,2	14,8	0,0	13,0	1,5	-2,0		marras	
-0,4	-0,3	-0,3	-34,8	-11,7	26,9	2,5	-53,4	1,1	-0,3		joulu	

			Yhteensä									
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt			
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20			
0,6	0,1	-2,2	-0,7	-5,3	33,8	-3,0	-25,9	1,8	-2,2	2001	joulu	
-0,8	-0,3	0,5	82,0	17,7	8,3	12,2	41,4	2,0	0,5	2002	tammii	
0,7	-0,4	-1,7	40,0	18,4	7,7	2,4	14,0	-0,7	-1,7		helmi	
0,1	0,0	-1,4	99,3	37,6	23,9	3,7	31,2	4,3	-1,4		maalis	
1,8	0,0	0,0	31,0	0,6	13,6	-1,1	13,5	4,4	0,0		huhti	
0,9	0,0	4,0	89,2	24,1	18,1	5,0	32,5	5,5	4,0		touko	
-1,8	0,0	-0,3	65,7	21,8	27,5	-4,1	18,2	2,6	-0,3		kesä	
-0,1	0,0	-0,7	15,0	-0,4	6,3	4,6	-3,9	9,2	-0,7		heinä	
0,3	0,0	-0,8	13,1	0,1	1,1	-1,4	13,3	0,8	-0,8		elo	
0,8	0,0	4,2	95,6	36,1	30,8	4,2	19,3	1,0	4,2		syys	
-0,6	0,1	-0,2	18,0	-1,7	-1,0	-1,7	18,5	4,1	-0,2		loka	
-0,5	0,0	-1,8	52,1	20,4	15,2	1,5	15,2	1,6	-1,8		marras	
-0,5	-0,3	0,1	-66,2	-33,2	36,3	-1,3	-69,4	1,2	0,1		joulu	

Taulukko 3.7

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopaperien kuin osakkeiden vuosikasvuvauhdit ¹⁾

(prosenttimuutos)

1. Lyhytaikaiset

	Kaikki valuutat yhteensä						
	Yhteensä		Rahalaitokset (ml. euro- järjestelmä)	Muut rahoitus- laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis- yhteisöt
	1	Joulukuu 2001 = 100 2					
2001 joulu	4,1	100,0	-2,4	-23,3	12,1	9,4	63,7
2002 tammi	3,9	104,6	-0,2	-27,2	12,2	6,5	22,6
helmi	1,5	104,4	-4,4	-21,7	5,7	7,4	55,3
maalis	1,7	107,0	-3,8	-16,3	4,1	7,5	48,8
huhti	-0,2	106,4	-4,5	-18,0	1,4	4,4	36,1
touko	3,1	109,6	0,9	-32,8	-8,3	10,3	27,8
kesä	3,9	109,0	-0,8	-25,1	-15,1	16,5	50,8
heinä	4,6	110,9	2,3	-16,4	-13,9	14,4	-3,1
elo	4,8	111,8	3,3	0,6	-17,9	15,1	-1,3
syys	7,1	113,9	7,4	0,8	-16,9	16,2	-19,4
loka	8,3	115,6	9,1	14,9	-18,4	17,9	-0,9
marras	11,7	118,8	17,2	23,3	-14,6	15,6	-5,3
joulu	12,0	112,0	13,1	30,4	-10,4	19,3	-14,3

2. Pitkäaikaiset

	Kaikki valuutat yhteensä						
	Yhteensä		Rahalaitokset (ml. euro- järjestelmä)	Muut rahoitus- laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis- yhteisöt
	1	Joulukuu 2001 = 100 2					
2001 joulu	7,4	100,0	7,9	32,4	23,5	2,2	21,9
2002 tammi	8,2	100,9	7,4	33,4	24,7	3,7	23,7
helmi	7,8	101,4	6,8	32,0	23,5	3,7	21,6
maalis	7,9	102,3	7,7	30,7	15,9	4,0	23,7
huhti	7,9	102,9	7,6	32,2	16,4	3,8	25,4
touko	8,0	103,8	8,1	33,0	14,6	3,5	29,6
kesä	7,6	104,4	7,8	30,6	13,0	3,1	31,7
heinä	7,1	104,6	6,9	27,6	11,8	3,1	36,6
elo	6,9	104,7	6,6	26,8	9,0	3,3	34,3
syys	7,4	105,5	7,3	27,6	11,9	3,6	31,2
loka	7,3	105,9	6,5	26,9	12,3	3,9	30,0
marras	7,1	106,5	6,0	27,1	7,4	4,3	29,3
joulu	5,8	105,8	5,2	23,4	6,1	2,9	29,4

3. Yhteensä

	Kaikki valuutat yhteensä						
	Yhteensä		Rahalaitokset (ml. euro- järjestelmä)	Muut rahoitus- laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis- yhteisöt
	1	Joulukuu 2001 = 100 2					
2001 joulu	7,1	100,0	6,7	31,7	21,1	2,8	23,0
2002 tammi	7,8	101,2	6,5	32,6	22,0	4,0	23,7
helmi	7,2	101,6	5,5	31,2	19,6	3,9	22,3
maalis	7,3	102,7	6,3	30,0	13,4	4,2	24,2
huhti	7,1	103,2	6,1	31,5	13,3	3,9	25,6
touko	7,5	104,3	7,3	32,1	9,7	4,0	29,6
kesä	7,2	104,8	6,8	29,9	7,2	4,2	32,0
heinä	6,9	105,2	6,3	27,0	6,4	4,0	35,4
elo	6,7	105,3	6,2	26,5	3,2	4,3	33,2
syys	7,4	106,3	7,3	27,3	5,6	4,6	29,7
loka	7,4	106,8	6,8	26,8	5,4	5,0	29,2
marras	7,5	107,6	7,2	27,0	2,8	5,2	28,3
joulu	6,4	106,4	6,0	23,4	2,9	4,1	28,0

Lähde: EKP.

1) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta lähemmin Teknisiä huomautuksia-osassa.

2) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

Euromääräiset ²⁾								
Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100	Rahalaitokset (ml. euro- järjestelmä)	Muut rahoitus- laitokset kuin rahallaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis- yhteisöt		
8	9	10	11	12	13	14		
4,1	100,0	-2,7	-23,3	10,4	8,5	66,7	2001 joul	
3,7	105,2	-1,5	-27,2	11,2	6,6	23,0	2002 tammi	
1,9	105,1	-5,3	-21,7	4,5	8,0	58,5	helmi	
2,2	107,9	-4,1	-16,3	2,4	8,1	52,5	maalis	
-0,6	106,8	-6,5	-18,0	-0,1	4,7	38,6	huhti	
2,7	109,9	-0,3	-32,8	-10,1	10,6	26,0	touko	
3,6	109,6	-2,1	-27,1	-16,4	16,5	51,6	kesä	
4,6	111,4	2,2	-18,5	-15,5	14,5	-7,0	heinä	
5,2	112,9	4,7	-1,8	-19,3	15,0	-7,0	elo	
7,2	114,8	7,7	-1,8	-18,0	16,7	-28,9	syys	
7,1	116,2	6,8	12,1	-20,2	18,1	-11,8	loka	
11,8	120,1	18,8	20,6	-15,9	15,9	-14,0	marras	
12,8	112,8	14,6	27,3	-11,4	20,3	-23,4	joul	

Euromääräiset ²⁾								
Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100	Rahalaitokset (ml. euro- järjestelmä)	Muut rahoitus- laitokset kuin rahallaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis- yhteisöt		
8	9	10	11	12	13	14		
6,9	100,0	6,4	46,3	22,0	2,3	22,9	2001 joul	
7,6	100,8	5,6	46,8	24,0	3,8	24,7	2002 tammi	
7,3	101,3	5,2	45,0	23,2	3,7	22,5	helmi	
7,4	102,1	5,8	42,9	18,8	3,9	24,7	maalis	
7,5	102,8	5,8	44,1	19,4	3,8	26,5	huhti	
7,5	103,6	6,0	42,6	17,3	3,6	30,5	touko	
7,0	104,1	5,8	39,3	15,7	3,2	32,7	kesä	
6,5	104,3	4,7	33,7	15,7	3,1	37,9	heinä	
6,3	104,4	4,6	32,4	12,8	3,3	35,3	elo	
6,7	105,1	5,3	33,4	14,3	3,4	32,1	syys	
6,6	105,5	4,4	31,0	14,7	3,9	29,7	loka	
6,5	105,9	4,4	31,4	9,1	4,3	29,1	marras	
5,3	105,3	3,6	26,8	7,8	2,8	29,0	joul	

Euromääräiset ²⁾								
Yhteensä	Joulukuu 2001 = 100	Rahalaitokset (ml. euro- järjestelmä)	Muut rahoitus- laitokset kuin rahallaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis- yhteisöt		
8	9	10	11	12	13	14		
6,7	100,0	5,5	45,1	19,3	2,8	24,0	2001 joul	
7,2	101,2	4,9	45,3	20,9	4,0	24,7	2002 tammi	
6,8	101,6	4,1	43,8	18,6	4,1	23,2	helmi	
6,9	102,6	4,7	41,8	14,9	4,3	25,2	maalis	
6,7	103,1	4,4	42,9	14,8	3,9	26,7	huhti	
7,0	104,1	5,3	41,1	10,7	4,2	30,4	touko	
6,7	104,6	5,0	38,1	8,2	4,2	33,0	kesä	
6,3	104,9	4,4	32,8	8,3	4,0	36,6	heinä	
6,2	105,1	4,6	32,0	4,9	4,2	34,0	elo	
6,8	105,9	5,5	32,9	6,4	4,5	30,3	syys	
6,6	106,4	4,7	30,8	5,9	5,0	28,7	loka	
7,0	107,1	5,8	31,3	3,2	5,3	27,9	marras	
5,9	105,9	4,6	26,8	3,7	4,1	27,4	joul	

Taulukko 3.8

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet

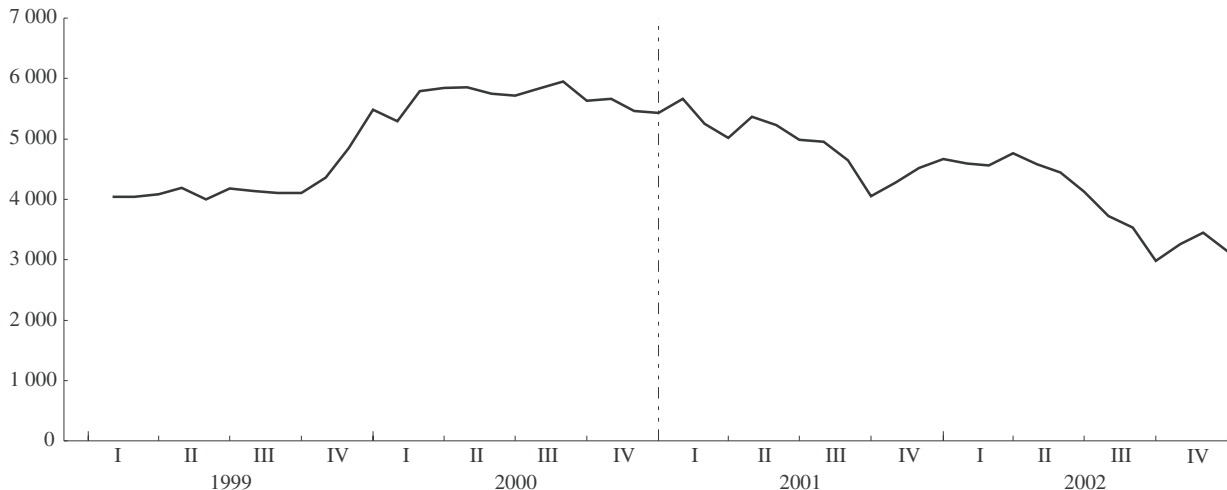
(miljardia euroa; ajanjakson lopun kanta; markkina-arvoon)

Liikkeessä oleva määrä

	Yhteensä 1	Rahalaitokset 2	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset 3	Yritykset 4
1999 joulou	5 489,2	653,7	642,2	4 193,3
2000 tammi	5 296,6	628,9	582,3	4 085,3
helmi	5 794,1	647,8	600,1	4 546,2
maalis	5 840,8	658,2	649,3	4 533,4
huhti	5 859,6	670,4	654,4	4 534,8
touko	5 750,6	673,4	647,7	4 429,5
kesä	5 716,0	692,0	645,3	4 378,8
heinä	5 833,2	700,3	695,8	4 437,2
elo	5 946,7	742,1	699,9	4 504,7
syys	5 638,2	730,3	687,2	4 220,7
loka	5 665,8	719,0	663,9	4 282,9
marras	5 464,8	674,5	673,0	4 117,4
joulou	5 429,9	687,0	674,6	4 068,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>				
2001 tammi	5 666,7	762,2	705,8	4 198,7
helmi	5 247,4	710,1	661,1	3 876,2
maalis	5 019,7	686,3	619,9	3 713,5
huhti	5 363,9	715,3	643,0	4 005,6
touko	5 233,4	697,9	626,5	3 909,0
kesä	4 983,7	676,5	634,7	3 672,5
heinä	4 959,3	647,0	571,9	3 740,4
elo	4 649,9	643,2	576,2	3 430,5
syys	4 052,0	535,7	484,9	3 031,5
loka	4 277,4	551,5	497,3	3 228,7
marras	4 522,3	587,5	511,5	3 423,2
joulou	4 670,8	617,3	529,4	3 524,1
2002 tammi	4 590,8	623,8	535,6	3 431,4
helmi	4 561,7	622,4	525,9	3 413,4
maalis	4 766,2	665,3	552,7	3 548,2
huhti	4 585,8	678,0	533,5	3 374,2
touko	4 447,2	666,3	500,0	3 280,9
kesä	4 126,8	614,8	476,9	3 035,1
heinä	3 720,5	515,6	406,2	2 798,7
elo	3 530,7	521,6	382,5	2 626,6
syys	2 986,6	412,6	284,7	2 289,4
loka	3 262,0	446,8	332,7	2 482,5
marras	3 445,8	487,3	357,1	2 601,4
joulou	3 144,4	453,8	294,0	2 396,5

Liikkeessä oleva määrä yhteensä

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kanta; markkina-arvoon)

Lähde: EKP.

4 YKHI ja euroalueen muut hinnat

Taulukko 4.1

Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

(kausivaihtelusta puhdistamaton, vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Kokonaisindeksi ja tavarat ja palvelut

	Kokonaisindeksi		Tavarat		Palvelut		Kokonaisindeksi (kp.)		Tavarat (kp.)	Palvelut (kp.)
	Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100	Prosentti- muutos edellisestä ajanjaksosta	Indeksi 1996 = 100	Indeksi 1996 = 100
Paino kokonais- indeksissä (%) ¹⁾	100,0	100,0	59,1	59,1	40,9	40,9	100,0	100,0	59,1	40,9
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999	103,8	1,1	102,7	0,9	106,0	1,5	-	-	-	-
2000	106,0	2,1	105,3	2,5	107,6	1,5	-	-	-	-
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	108,6	2,4	107,7	2,3	110,4	2,7	-	-	-	-
2002	111,0	2,2	109,4	1,6	113,9	3,1	-	-	-	-
2002 I	110,0	2,5	108,6	2,1	112,6	3,1	110,2	0,7	108,9	112,6
2002 II	111,1	2,1	109,9	1,4	113,4	3,1	110,8	0,6	109,4	113,4
2002 III	111,2	2,1	109,1	1,3	114,8	3,3	111,3	0,4	109,6	114,4
2002 IV	111,8	2,3	110,1	1,8	114,8	3,1	111,8	0,5	110,0	115,1
2002 maal.	110,5	2,5	109,2	2,0	112,9	3,2	110,4	0,3	109,0	112,9
2002 huhti	111,0	2,3	109,9	1,9	113,0	2,9	110,7	0,3	109,4	113,1
2002 touko	111,2	2,0	110,0	1,2	113,4	3,2	110,9	0,2	109,4	113,5
2002 kesä	111,1	1,8	109,7	1,0	113,8	3,2	110,9	0,0	109,3	113,8
2002 heinä	111,1	2,0	108,9	1,1	114,8	3,2	111,0	0,2	109,4	114,1
2002 elo	111,1	2,1	108,9	1,3	114,9	3,3	111,2	0,2	109,5	114,4
2002 syys	111,4	2,1	109,7	1,4	114,5	3,2	111,5	0,3	109,8	114,6
2002 loka	111,6	2,2	110,1	1,7	114,5	3,2	111,8	0,2	110,0	114,9
2002 marras	111,6	2,3	110,0	1,8	114,4	3,1	111,7	0,0	109,8	115,1
2002 joul.	112,1	2,3	110,2	1,9	115,5	3,0	112,0	0,3	110,1	115,5
2003 tammi	112,1	2,2	110,2	1,6	115,2	2,8	112,3	0,3	110,6	115,5
2003 helmi ²⁾	.	2,3

2. Tavaroiden ja palveluiden jakauma

	Tavarat						Palvelut				
	Elintarvikkeet ³⁾			Teollisuustuotteet			Asuminen	Liikenne	Viestintä	Kulttuuri ja vapaa- aika	Muut
	Kokonais- indeksi	Jalostetut elin- tarvikkeet ³⁾	Jalosta- mattomat elin- tarvikkeet	Kokonais- indeksi	Muut teollisuus- tuotteet kuin energia	Energia					
Paino kokonais- indeksissä (%) ¹⁾	19,3	11,7	7,6	39,8	31,6	8,2	10,4	6,3	2,9	14,9	6,4
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1999	0,6	0,9	0,0	1,0	0,7	2,4	1,8	2,1	-4,4	2,0	1,8
2000	1,4	1,2	1,8	3,0	0,5	13,1	1,5	2,5	-7,0	2,5	2,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	4,4	2,8	7,0	1,2	0,9	2,3	1,7	3,6	-4,1	4,2	2,8
2002	3,1	3,1	3,1	0,9	1,4	-0,6	2,4	3,2	-0,3	4,2	3,3
2002 I	4,9	3,5	7,0	0,8	1,7	-2,1	2,2	3,4	-0,6	4,3	3,2
2002 II	2,9	3,2	2,4	0,7	1,6	-2,3	2,3	3,1	-0,1	4,2	3,4
2002 III	2,3	3,0	1,4	0,8	1,3	-0,7	2,5	3,4	-0,1	4,3	3,5
2002 IV	2,3	2,7	1,7	1,5	1,2	2,8	2,5	3,0	-0,3	4,0	3,4
2002 maal.	4,2	3,4	5,5	0,9	1,6	-1,6	2,2	3,5	-0,2	4,5	3,2
2002 huhti	3,6	3,3	4,2	1,1	1,6	-0,6	2,3	2,9	-0,2	3,7	3,3
2002 touko	2,7	3,2	2,0	0,5	1,5	-2,8	2,3	3,2	-0,1	4,5	3,5
2002 kesä	2,3	3,1	1,2	0,3	1,5	-3,6	2,3	3,3	-0,1	4,3	3,4
2002 heinä	2,2	3,0	0,9	0,6	1,3	-1,6	2,5	3,4	-0,1	4,3	3,5
2002 elo	2,4	3,0	1,4	0,8	1,2	-0,4	2,5	3,6	-0,1	4,4	3,5
2002 syys	2,4	2,9	1,8	0,9	1,3	-0,2	2,4	3,2	0,0	4,3	3,4
2002 loka	2,3	2,7	1,6	1,5	1,2	2,5	2,5	3,0	0,1	4,3	3,2
2002 marras	2,4	2,6	1,9	1,5	1,2	2,3	2,4	3,2	-0,4	4,0	3,4
2002 joul.	2,2	2,7	1,4	1,7	1,2	3,8	2,5	2,8	-0,6	3,8	3,5
2003 tammi	1,4	2,8	-0,6	1,8	0,6	6,0	2,4	3,4	-0,8	3,2	3,6
2003 helmi

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Viittaa ajanjaksoon 2003.

2) Arvio perustuu Saksasta ja Italiasta (ja mahdollisesti myös muista euroalueen maista) saatuihin alustaviin tietoihin sekä energian hintoja koskeviin ennakkotietoihin.

3) Sisältää alkoholijuomat ja tupakkatuotteet.

Taulukko 4.2

Muut hinnat ja kustannukset

1. Teollisuuden tuottajahinnat ja raaka-aineiden hinnat

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Teollisuuden tuottajahinnat										Raaka-aineiden maailmanmarkkina-		Öljyn hinta ²⁾ (euroa/ barreli)		
	Teollisuus ilman rakentamista ³⁾										Raken- taminen ⁴⁾	Tehdas- teollisuus		hinnat ¹⁾	
	Kokonaisindeksi		Teollisuus ilman rakentamista ja energiatuotteita					Energia	Kokonais- indeksi ilman energiaa ¹³⁾						
	1995 = 100		Kokonais- indeksi	Väli- tuotteet	Pääoma- hyödyk- keet	Kokonais- indeksi	Kulutustavarat			Ei- kestävät					
1	2	3	4	5	6	7	8	9		10	11	12	13	14	
1997	101,4	1,1	0,6	0,2	0,3	1,1	0,6	1,2	3,2	1,3	0,8	10,7	14,6	17,0	
1998	100,6	-0,8	0,2	-0,4	0,6	0,5	0,8	0,5	-5,2	0,3	-0,6	-21,0	-12,5	12,0	
1999	100,2	-0,4	-0,6	-1,5	0,2	-0,1	0,7	-0,2	0,5	1,2	0,2	15,8	-5,9	17,1	
2000	105,7	5,5	2,6	5,0	0,6	1,5	1,4	1,6	19,0	2,4	5,2	50,8	16,7	31,0	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	108,2	2,2	1,8	1,2	1,0	3,0	2,1	3,1	2,8	2,2	1,2	-8,8	-7,6	27,8	
2002	108,0	-0,1	0,6	-0,3	1,0	1,2	1,5	1,2	-2,4	.	0,2	-3,2	-1,7	26,5	
2001	IV	107,3	-0,8	0,7	-1,2	1,0	2,3	1,9	2,4	-7,6	1,3	-1,2	-28,8	-15,6	22,4
2002	I	107,5	-0,8	0,3	-1,5	1,2	1,6	1,8	1,6	-4,7	2,0	-0,6	-10,5	-3,6	24,6
	II	108,0	-0,8	0,3	-0,8	1,1	1,0	1,5	0,9	-4,8	1,7	-0,4	-8,7	-5,5	27,8
	III	108,2	-0,1	0,7	0,2	0,9	1,1	1,3	1,1	-2,7	1,8	0,3	-4,2	-1,6	27,2
	IV	108,5	1,2	1,0	0,8	0,9	1,2	1,2	1,3	2,8	.	1,4	14,0	4,4	26,5
2002	helmi	107,4	-0,9	0,2	-1,7	1,2	1,6	1,8	1,5	-5,3	-	-0,8	-15,2	-4,0	23,5
	maalis	107,8	-0,7	0,2	-1,4	1,2	1,2	1,7	1,2	-3,7	-	-0,4	-1,6	-0,3	27,9
	huhti	108,0	-0,7	0,3	-1,0	1,1	1,2	1,6	1,1	-3,9	-	-0,2	-1,2	-1,4	29,3
	touko	108,0	-0,8	0,3	-0,8	1,1	0,9	1,5	0,9	-4,9	-	-0,4	-9,5	-6,8	28,1
	kesä	107,9	-0,9	0,4	-0,5	1,0	0,9	1,4	0,8	-5,6	-	-0,5	-14,9	-8,4	25,8
	heinä	108,0	-0,3	0,7	0,1	0,9	1,1	1,2	1,0	-3,6	-	0,1	-10,2	-7,6	25,9
	elo	108,1	-0,1	0,7	0,3	0,9	1,0	1,3	1,0	-2,6	-	0,4	-4,3	-1,3	27,0
	syys	108,5	0,1	0,8	0,4	0,9	1,2	1,4	1,2	-2,0	-	0,5	2,4	4,7	28,9
	loka	108,7	0,9	0,9	0,7	0,9	1,2	1,2	1,2	2,0	-	1,2	14,3	7,8	27,9
	marras	108,3	1,1	1,0	0,9	0,9	1,2	1,2	1,2	2,3	-	1,3	10,5	3,4	24,2
	joulu	108,6	1,5	1,1	1,0	0,9	1,3	1,1	1,4	4,2	-	1,8	17,2	2,1	27,1
2003	tammi	109,5	2,0	1,1	1,2	0,7	1,3	1,0	1,4	6,1	-	2,0	16,9	-2,3	28,3
	helmi	-	.	16,6	-4,5	29,8

2. Bruttokansantuotteen deflaattorit⁵⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettu)

	Kokonaiskysyntä		Kotimainen kysyntä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pää- oman brutto- muodostus	Vienti ⁶⁾	Tuonti ⁶⁾
	1995 = 100							
	15	16	17	18	19	20	21	22
1996	102,0	2,0	2,1	2,4	2,2	0,9	0,8	0,8
1997	103,6	1,5	1,7	2,0	1,3	0,9	1,8	2,6
1998	105,3	1,7	1,3	1,4	1,2	0,9	-0,1	-1,5
1999	106,4	1,1	1,2	1,1	1,9	0,8	-0,5	-0,3
2000	107,8	1,3	2,5	2,2	2,7	2,5	4,6	8,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001	110,8	2,4	2,2	2,4	2,4	2,0	1,5	0,8
2001	I	109,9	2,2	2,7	2,3	2,5	3,1	4,3
	II	110,7	2,5	2,7	2,3	1,8	2,2	2,7
	III	111,1	2,3	2,0	2,5	2,3	0,9	-0,1
	IV	112,0	2,8	1,5	2,1	1,6	0,3	-3,2
2002	I	112,7	2,5	1,6	2,5	1,1	0,6	-2,1
	II	113,2	2,3	1,3	1,9	1,1	0,3	-2,7
	III	113,8	2,4	1,3	1,7	0,4	0,8	-2,5

Lähteet: Eurostat paitasi sarakkeissa 12 ja 13 (HWWA, Hamburg Institute of International Economics), sarakkeessa 14 (Thomson Financial Datastream) ja sarakkeissa 15–22 (EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin).

1) Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

2) Brent Blend (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen). Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

3) Teollisuuden koontiryhmien yhdenmukaistetun määritelmän mukainen erittely.

4) Asuinrakennukset; tiedot perustuvat yhdenmukaistamattomiin tilastoihin.

5) Vuoden 1998 loppuun asti tilastot perustuvat kansallisessa valuutassa laskettuihin kansallisiin tietoihin.

6) Viennin ja tuonnin deflaattorit viittaavat hyödykkeisiin ja palveluihin, ja niihin sisältyy euroalueen sisäinen kauppa.

5 Euroalueen reaalityalous

Taulukko 5.1

Kansantalouden tilinpito¹⁾

Bruttokansantuote ja sen käyttö

1. Käyvin hinnoin

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], kausivaihtelusta puhdistettu)

	BKT								
	Yhteensä	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ³⁾		
		Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Yhteensä	Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1998	5 883,6	5 743,8	3 330,9	1 176,4	1 203,6	33,0	139,8	1 949,1	1 809,3
1999	6 150,1	6 048,6	3 507,1	1 230,0	1 291,8	19,7	101,5	2 052,1	1 950,6
2000	6 449,4	6 380,5	3 674,6	1 288,8	1 389,0	28,0	68,9	2 415,9	2 347,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	6 827,7	6 716,6	3 919,3	1 367,4	1 437,3	-7,4	111,1	2 551,8	2 440,7
2002
2001 III	1 711,6	1 681,0	986,1	343,4	360,0	-8,4	30,6	636,6	606,0
IV	1 721,8	1 681,8	989,3	347,2	357,2	-12,0	40,0	632,2	592,1
2002 I	1 739,3	1 692,2	994,9	351,8	356,3	-10,7	47,0	633,3	586,3
II	1 753,5	1 703,7	1 001,4	355,2	351,3	-4,2	49,7	643,4	593,6
III	1 768,8	1 709,2	1 009,6	358,0	352,1	-10,4	59,5	659,4	599,8
IV

2. Kiintein hinnoin

(miljardia ecua, vuoden 1995 hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu)

	BKT								
	Yhteensä	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ³⁾		
		Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Yhteensä	Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾
10	11	12	13	14	15	16	17	18	
1998	5 667,3	5 544,8	3 186,3	1 142,2	1 191,0	25,4	122,5	1 938,8	1 816,2
1999	5 826,1	5 738,1	3 299,2	1 164,7	1 260,6	13,7	88,0	2 039,4	1 951,4
2000	6 029,4	5 904,1	3 382,0	1 187,7	1 321,9	12,4	125,3	2 295,4	2 170,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	6 223,2	6 074,4	3 520,0	1 227,9	1 338,9	-12,4	148,9	2 386,9	2 238,1
2002	6 271,3	6 087,4	3 542,1	1 258,1	1 305,2	-18,1	183,9	2 416,1	2 232,2
2001 III	1 557,8	1 517,2	881,8	307,1	333,7	-5,3	40,5	596,4	555,9
IV	1 554,2	1 516,5	882,1	309,0	330,7	-5,3	37,7	589,0	551,3
2002 I	1 560,3	1 516,0	880,5	311,3	330,0	-5,7	44,2	590,1	545,9
II	1 565,4	1 519,5	883,6	314,3	325,6	-4,0	45,9	600,2	554,3
III	1 571,5	1 522,9	887,4	315,4	325,0	-4,8	48,5	612,8	564,2
IV	1 574,1	1 528,9	890,6	317,1	324,7	-3,5	45,2	613,0	567,8

(vuotuinen prosenttimuutos)

1998	2,9	3,5	3,0	1,4	5,1	-	-	7,4	10,0
1999	2,8	3,5	3,5	2,0	5,8	-	-	5,2	7,4
2000	3,5	2,9	2,5	2,0	4,9	-	-	12,6	11,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	1,4	0,9	1,8	2,1	-0,6	-	-	2,8	1,5
2002	0,8	0,2	0,6	2,5	-2,5	-	-	1,2	-0,3
2001 III	1,3	0,7	1,8	2,2	-1,5	-	-	1,5	-0,2
IV	0,5	0,0	1,6	1,6	-2,5	-	-	-2,8	-4,1
2002 I	0,3	-0,2	0,5	2,0	-2,5	-	-	-2,4	-3,9
II	0,6	-0,1	0,4	2,6	-3,2	-	-	0,6	-1,5
III	0,9	0,4	0,6	2,7	-2,6	-	-	2,7	1,5
IV	1,3	0,8	1,0	2,6	-1,8	-	-	4,1	3,0

Lähde: Eurostat.

1) Yleistä-osan alussa on lyhyt selostus käyvin hinnoin ilmaistuista tiedoista, jotka on esitetty ecuna vuoden 1998 loppuun asti.

2) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

3) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Käsitteet eivät ole täysin yhdenmukaisia taulukoiden 8 ja 9 vienti- ja tuontikäsitteiden kanssa.

Arvonlisäys toimialoittain

3. Käyvin hinnoin

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], kausivaihtelusta puhdistettu)

	Arvonlisäys, brutto							Välillisten rahoituspalveluiden väli- tuotekäyttö ¹⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetukipalk- kioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteolli- suus, sähkö-, kaasu- ja vesi- huolto, mineraal- ien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoi- minta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoimin- ta, kiinteistö- ja vuokrauspalve- lut, liike-elämän palvelut	Julkinen hal- linto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1998	5 471,0	138,7	1 276,8	295,4	1 139,8	1 441,3	1 179,0	202,2	614,8
1999	5 689,1	136,0	1 293,3	310,7	1 191,3	1 527,3	1 230,6	201,6	662,7
2000	5 972,6	136,9	1 347,3	326,5	1 261,1	1 619,9	1 280,9	212,1	688,8
2001	6 344,0	151,7	1 411,7	341,4	1 356,8	1 719,1	1 357,2	232,3	715,9
2002
2001 III	1 591,4	38,6	353,5	87,3	340,8	430,5	340,7	58,6	178,8
IV	1 601,6	38,5	349,4	88,2	342,8	438,0	344,7	59,2	179,4
2002 I	1 614,2	39,1	351,2	89,6	345,8	439,3	349,2	58,1	183,1
II	1 628,0	38,6	354,5	89,3	348,0	444,6	353,0	57,7	183,2
III	1 640,9	39,3	356,8	89,8	351,0	447,2	356,8	58,3	186,1
IV

4. Kiintein hinnoin

(miljardia ecua, vuoden 1995 hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu)

	Arvonlisäys, brutto							Välillisten rahoituspalveluiden väli- tuotekäyttö ¹⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetukipalk- kioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteolli- suus, sähkö-, kaasu- ja vesi- huolto, mineraal- ien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoi- minta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoimin- ta, kiinteistö- ja vuokrauspalve- lut, liike-elämän palvelut	Julkinen hal- linto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1998	5 319,6	142,3	1 256,7	291,9	1 114,3	1 388,4	1 126,1	222,4	570,2
1999	5 462,1	146,0	1 268,3	299,2	1 164,1	1 441,0	1 143,5	231,2	595,3
2000	5 666,9	145,6	1 319,0	306,2	1 220,5	1 507,7	1 167,9	247,6	610,1
2001	5 865,2	151,8	1 348,3	311,0	1 282,6	1 569,0	1 202,4	264,7	622,8
2002	5 922,9	152,5	1 350,3	306,4	1 299,6	1 589,6	1 224,6	271,3	619,7
2001 III	1 469,0	38,3	337,0	77,8	321,1	393,8	301,0	66,4	155,2
IV	1 466,5	38,2	332,5	77,8	321,5	394,4	302,2	67,2	155,0
2002 I	1 472,8	38,1	335,5	77,3	322,6	395,2	304,0	67,1	154,5
II	1 478,7	38,0	337,5	76,5	324,1	397,2	305,4	67,2	153,9
III	1 484,2	38,3	339,3	76,4	325,6	398,0	306,6	68,0	155,2
IV	1 487,2	37,9	338,0	76,2	327,2	399,2	308,6	69,1	156,0

(vuotuinen prosentimuutos)

1998	2,9	1,5	3,2	0,4	4,0	3,7	1,5	3,6	2,6
1999	2,7	2,6	0,9	2,5	4,5	3,8	1,5	4,0	4,4
2000	3,8	-0,3	4,0	2,3	4,8	4,6	2,1	7,1	2,5
2001	1,7	-1,3	1,1	-0,6	2,6	2,6	1,4	5,4	0,1
2002	1,0	0,4	0,2	-1,5	1,3	1,3	1,8	2,5	-0,5
2001 III	1,6	-1,3	0,8	-0,8	2,4	2,5	1,5	5,0	-0,1
IV	0,7	-0,7	-1,5	-0,6	1,4	2,0	1,4	5,0	-0,3
2002 I	0,6	1,1	-1,8	-0,6	1,0	1,6	1,6	2,9	-1,1
II	0,9	1,0	0,1	-1,6	1,1	1,3	1,8	2,0	-1,6
III	1,0	0,1	0,7	-1,8	1,4	1,1	1,8	2,3	0,0
IV	1,4	-0,6	1,7	-2,0	1,8	1,2	2,1	2,7	0,6

Lähde: Eurostat.

1) Välillisten rahoituspalveluiden käyttö luokitellaan välituotekäytöksi, jota ei ole jaoteltu toimialoittain.

Taulukko 5.2

Muita keskeisiä reaaliatalouden tilastoja¹⁾

1. Teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Yhteensä	Teollisuus ilman rakentamista ²⁾									Rakentaminen	Tehdas-teollisuus	
		Kokonaisindeksi		Teollisuus ilman rakentamista ja energiatuotteita					Energia				
		1995 = 100 (kp.)		Kokonais- indeksi	Väli- tuotteet	Pääoma- hyödyk- keet	Kulutustavarat						
							Kokonais- indeksi	Kestokulu- tustavarat					Ei-kesto- kulutus- tavarat
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1999	2,1	111,3	1,9	2,1	1,9	2,5	1,6	1,4	1,6	0,9	4,0	1,9	
2000	5,0	117,5	5,5	6,0	6,0	9,3	2,3	6,5	1,4	1,8	2,1	5,9	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	0,2	118,1	0,4	0,2	-0,8	1,3	0,4	-2,5	1,0	1,2	0,0	0,2	
2002	-1,1	117,1	-0,8	-1,0	0,3	-2,6	-1,0	-4,9	-0,2	0,7	-1,9	-1,0	
2001 IV	-2,9	116,0	-3,6	-4,7	-6,0	-4,9	-2,6	-7,4	-1,5	3,5	1,4	-4,6	
2002 I	-2,5	116,7	-2,8	-3,2	-2,1	-6,7	-1,2	-6,7	-0,1	1,2	1,2	-3,4	
II	-1,1	117,4	-0,6	-0,9	0,3	-2,7	-0,9	-5,8	0,1	2,1	-1,7	-1,0	
III	-1,0	117,3	-0,5	-0,8	0,7	-1,9	-1,9	-3,9	-1,5	0,7	-2,3	-0,7	
IV	0,3	117,1	0,9	1,1	2,3	1,0	-0,2	-3,1	0,4	-1,1	-4,2	1,1	
2002	maalis	-2,1	117,0	-2,3	-2,5	-0,4	-6,4	-1,6	-7,2	-0,4	0,2	2,2	-2,7
	huhti	-0,6	117,3	-0,7	-0,8	0,4	-2,3	-1,2	-5,7	-0,3	1,1	0,7	-0,9
	touko	-1,8	117,1	-0,9	-1,2	0,5	-4,5	-0,5	-6,8	0,8	1,9	-3,0	-1,3
	kesä	-0,9	117,8	-0,3	-0,7	0,0	-1,5	-1,0	-4,9	-0,2	3,3	-2,5	-0,7
	heinä	-0,6	117,2	-0,2	-0,4	0,5	-0,7	-1,6	-1,9	-1,6	1,3	-1,5	-0,4
	elo	-1,5	117,3	-1,2	-1,4	0,0	-2,4	-2,5	-8,9	-1,5	0,3	-2,6	-1,3
	syys	-0,9	117,3	-0,4	-0,6	1,5	-2,6	-1,6	-2,6	-1,3	0,6	-2,8	-0,5
	loka	-0,3	117,2	0,7	0,2	1,2	-0,5	-0,5	-2,2	-0,2	4,0	-4,7	0,3
	marras	1,9	118,0	2,8	3,4	4,3	3,8	1,6	0,8	1,7	-1,0	-3,2	3,3
	joulu	-0,9	115,9	-1,0	-0,3	1,1	-0,4	-1,7	-8,3	-0,3	-5,4	-4,5	-0,4
2003	tammi

2. Vähittäiskaupan myynti ja henkilöautojen rekisteröinnit

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Vähittäiskaupan myynti (kp.)									Uusien henkilöautojen rekisteröinnit	
	Käyvin hinnoin		Kiintein hinnoin							Tuhansia ³⁾ (kp.)	
	Yhteensä		Yhteensä		Elintarvikkeet, juomat ja tupakka	Muut kuin elintarvikkeet					
	1995 = 100		1995 = 100			18	Tekstiilit, vaatteet, jalkineet		Kotitalous- esineet		
					19		20				
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
1999	111,6	3,2	107,3	2,4	2,9	2,3	1,1	2,6	973	5,4	
2000	116,2	4,1	109,8	2,3	1,9	2,3	1,9	4,6	953	-2,1	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	121,3	4,0	111,3	1,4	1,3	1,4	1,2	-0,3	969	-0,8	
2002	123,4	1,7	111,7	0,4	1,0	0,1	-0,5	-2,2	927	-4,3	
2001 IV	122,4	3,3	111,6	1,0	1,2	1,1	0,2	-0,7	956	2,1	
2002 I	122,7	2,7	111,8	0,7	1,4	0,2	0,2	-2,2	915	-4,3	
II	123,0	1,3	111,4	0,1	0,5	0,2	-1,0	-2,4	913	-7,8	
III	124,0	1,6	112,0	0,7	1,2	0,7	-1,0	-1,2	922	-4,6	
IV	123,7	1,1	111,5	-0,1	1,0	-0,6	-0,2	-3,1	957	0,3	
2002	maalis	123,7	3,1	112,2	1,2	2,3	0,3	1,4	-3,1	896	-6,2
	huhti	122,6	2,1	111,3	0,4	0,7	0,6	0,7	-2,6	898	-7,7
	touko	123,7	1,7	111,8	0,6	1,3	0,4	-2,8	-1,6	910	-7,6
	kesä	122,9	0,3	111,1	-0,7	-0,5	-0,3	-0,8	-3,0	930	-7,9
	heinä	123,7	1,9	112,0	1,2	1,4	1,2	1,3	0,1	900	-7,1
	elo	124,9	1,9	112,6	0,9	1,7	0,4	0,3	-2,2	930	-3,7
	syys	123,3	0,9	111,5	0,0	0,6	0,4	-4,4	-1,5	935	-2,4
	loka	124,5	3,1	112,4	1,8	2,0	1,9	5,0	-1,9	934	-3,2
	marras	124,4	0,7	111,7	-0,5	0,9	-1,2	-4,1	-2,9	950	-0,9
	joulu	122,3	-0,5	110,4	-1,6	0,0	-2,2	-1,2	-4,4	987	6,1
2003	tammi	875	-5,5

Lähteet: Eurostat paitsi sarakkeissa 21–22 (EKP:n laskelmat perustuvat ACEA, European Automobile Manufacturers' Associationin tilastoihin).

1) Korjattu työpäivien määrällä.

2) Teollisuuden koontiryhmien yhdenmukaistetun määritelmän mukainen erittely.

3) Vuosi- ja neljännesvuositiedot ovat kuukausitietojen keskiarvoja.

Taulukko 5.3

Euroopan komission suhdannekyselyt¹⁾

1. Talouden ilmapiiri-indikaattori, tehdasteollisuuden ja kuluttajien kyselyt

(saldoluku, prosenttiyksikköä²⁾, ellei toisin mainita, kausivaihtelusta puhdistettu)

	Talouden ilmapiiri-indikaattori ³⁾ (1995 = 100)	Tehdasteollisuus				Kapasi- teetin käyttö- aste ⁴⁾ , %	Kuluttajien luottamusindikaattori				
		Teollisuuden luottamusindikaattori					Yh- teensä ⁵⁾	Rahoitus- tilanne seuraavan 12 kk:n aikana	Talous- tilanne seuraavan 12 kk:n aikana	Työttömyys- tilanne seuraavan 12 kk:n aikana	Säästöt seuraavan 12 kk:n aikana
		Yhteensä ⁵⁾	Tilau- kanta	Valmis- tuote- varastot	Tuotanto- odotukset						
1999	101,2	-7	-16	12	6	82,3	-3	3	-4	11	1
2000	103,7	5	3	5	16	84,4	1	4	1	1	2
2001	100,8	-8	-14	13	1	83,1	-5	2	-10	14	2
2002	99,0	-12	-25	12	3	81,2	-11	-1	-12	26	-3
2001 IV	98,7	-18	-27	17	-9	81,6	-12	0	-18	30	2
2002 I	99,1	-14	-26	14	-1	81,1	-10	0	-12	28	0
II	99,4	-11	-25	12	4	81,1	-8	-1	-9	22	-3
III	98,9	-12	-27	11	4	81,3	-10	-1	-11	26	-3
IV	98,6	-10	-23	11	3	81,3	-14	-3	-15	30	-8
2002 helmi	99,0	-14	-26	14	-3	-	-10	0	-11	28	0
maalis	99,3	-12	-25	13	3	-	-9	0	-10	26	0
huhti	99,2	-11	-26	12	4	81,2	-9	-1	-10	23	-3
touko	99,5	-10	-23	11	4	-	-8	-1	-8	22	-2
kesä	99,4	-11	-25	12	4	-	-8	0	-8	22	-3
heinä	99,1	-11	-26	11	4	81,0	-10	-1	-10	26	-4
elo	98,7	-12	-30	10	4	-	-11	-1	-12	27	-4
syys	99,0	-12	-26	12	3	-	-9	-1	-10	24	-2
loka	98,8	-11	-25	10	3	81,5	-12	-2	-12	27	-7
marras	98,4	-11	-23	12	2	-	-14	-4	-15	30	-7
joulu	98,6	-9	-22	10	4	-	-16	-4	-19	33	-9
2003 tammi	98,2	-10	-23	10	2	81,1	-18	-5	-21	36	-9
helmi	98,2	-11	-24	11	1	-	-19	-5	-23	39	-9

2. Rakentamisen, vähittäiskaupan ja palveluiden kyselyt

(saldoprosenttia²⁾, kausivaihtelusta puhdistettu)

	Rakentamisen luottamusindikaattori			Vähittäiskaupan luottamusindikaattori				Palveluiden luottamusindikaattori			
	Yhteensä ⁵⁾	Tilau- kanta	Työllisyys- odotukset	Yhteensä ⁵⁾	Tämän- hetkinen suhdanne- tilanne	Varastojen määrä	Suhdanne- näkömät	Yh- teensä ⁵⁾	Suhdanne- näkömät	Kysyntä- tilanne	Kysyntä- näkömät
1999	-10	-17	-2	-7	-7	17	2	27	25	26	31
2000	-5	-13	3	-2	1	17	9	30	36	23	33
2001	-11	-16	-4	-7	-7	17	2	15	16	8	20
2002	-20	-28	-12	-16	-23	18	-9	1	-4	-6	13
2001 IV	-15	-20	-8	-11	-14	16	-3	-5	-5	-8	-2
2002 I	-16	-23	-9	-16	-22	20	-6	3	3	-14	21
II	-18	-24	-10	-18	-24	20	-9	5	1	1	14
III	-23	-32	-14	-17	-23	15	-11	-1	-5	-8	11
IV	-24	-31	-16	-15	-21	16	-8	-4	-13	-4	4
2002 helmi	-15	-22	-8	-18	-28	20	-5	2	1	-15	20
maalis	-17	-23	-10	-17	-22	23	-7	7	7	-11	26
huhti	-18	-24	-11	-17	-25	21	-6	7	3	1	18
touko	-17	-24	-9	-18	-24	21	-8	6	3	1	14
kesä	-18	-25	-11	-18	-23	18	-12	3	-3	1	10
heinä	-21	-31	-10	-17	-23	17	-11	0	-4	-7	10
elo	-25	-34	-16	-16	-22	14	-12	-2	-4	-12	11
syys	-23	-30	-15	-17	-25	15	-11	0	-6	-5	12
loka	-23	-32	-14	-16	-21	15	-11	-4	-13	-4	5
marras	-25	-32	-18	-14	-17	18	-7	-4	-13	-4	5
joulu	-23	-30	-15	-16	-24	16	-7	-5	-13	-4	2
2003 tammi	-22	-29	-15	-19	-29	18	-10	-4	-15	-12	14
helmi	-21	-28	-13	-14	-17	14	-10	-3	-14	-6	11

Lähde: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

1) Luvut viittaavat 12 maata käsittävään euroalueeseen.

2) Myönteisten ja kielteisten vastausten prosenttiosuukien erotus.

3) Talouden ilmapiiri-indikaattori koostuu teollisuuden, kuluttajien, rakentamisen ja vähittäiskaupan luottamusindikaattoreista. Teollisuuden luottamusindikaattorin paino on 40 % ja jokaisen muun indikaattorin paino 20 %.

4) Tietoa kerätään joka tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Neljännesvuosisiluvut ovat kahden peräkkäisen kyselyn keskiarvoja. Vuositiedot lasketaan neljännesvuosisuhteista keskiarvoista.

5) Luottamusindikaattorit lasketaan komponenttiensa keskiarvona. Indikaattorien laskennassa käytetään arvioituja varastotietoja (sarakeet 4 ja 17) ja työttömyyslukuja (sarake 10) käänteisin etumerkein.

Taulukko 5.4

Työmarkkinat¹⁾

1. Työllisyys

(vuotuisia prosenttimuutoksia, ellei toisin mainita, kausivaihtelusta puhdistettu)

	Yhteensä		Sosioekonomisen aseman mukaan		Toimialoittain						
	Milj. henkilöä		Palkan-saajat	Yrittäjät	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteollisuus, sähkö-, kaasua ja vesihuolto, mineraalin kaivu	Raken-taminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoi-minta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoiminta, kiinteistö- ja vuokrauspalvelut, liike-elämän palvelut	Julkinen hal-linto, koulutus, terveys-palvelut ja muut palvelut	
Osuus ²⁾	100,0	100,0	84,0	16,0	4,8	19,7	7,2	25,1	14,2	29,0	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1997	120,210	0,9	1,0	0,1	-1,1	-0,2	-0,1	0,9	4,2	0,8	
1998	122,335	1,8	1,9	0,8	-1,3	1,0	0,1	2,0	5,2	1,6	
1999	124,588	1,8	2,3	-0,6	-2,5	-0,2	2,1	2,3	5,7	1,9	
2000	127,334	2,2	2,5	0,8	-1,5	0,6	1,7	3,0	6,0	1,6	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	133,087	1,3	1,6	-0,1	-0,7	0,2	0,6	1,4	3,6	1,5	
2001 III	133,234	1,1	1,4	-0,4	-1,0	-0,1	0,6	1,3	3,2	1,4	
2001 IV	133,485	0,7	1,1	-1,0	-1,6	-0,7	0,1	1,0	2,8	1,3	
2002 I	133,631	0,7	1,0	-0,7	-2,3	-1,1	-0,6	1,6	1,8	1,6	
2002 II	133,688	0,5	0,8	-0,8	-1,9	-1,1	-0,7	1,0	1,7	1,5	
2002 III	133,617	0,3	0,6	-1,1	-1,9	-1,2	-1,3	0,5	1,1	1,5	

2. Työttömyys

(kausivaihtelusta puhdistettu)

	Yhteensä		Iän mukaan ³⁾				Sukupuolen mukaan ⁴⁾			
	Milj. henkilöä	% työ-voimasta	Aikuiset		Nuoriso		Miehet		Naiset	
			Milj. henkilöä	% työ-voimasta	Milj. henkilöä	% työ-voimasta	Milj. henkilöä	% työ-voimasta	Milj. henkilöä	% työ-voimasta
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1998	13,270	10,2	10,146	8,9	3,124	20,0	6,445	8,6	6,825	12,5
1999	12,247	9,3	9,431	8,2	2,815	18,0	5,901	7,8	6,345	11,4
2000	11,104	8,4	8,555	7,3	2,549	16,2	5,286	7,0	5,818	10,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	11,023	8,0	8,502	7,0	2,521	15,6	5,292	6,7	5,731	9,7
2002	11,526	8,3	8,948	7,3	2,578	16,1	5,681	7,2	5,844	9,8
2001 IV	11,123	8,0	8,591	7,0	2,533	15,7	5,410	6,8	5,713	9,6
2002 I	11,266	8,1	8,718	7,1	2,549	15,8	5,502	6,9	5,764	9,7
2002 II	11,447	8,2	8,868	7,2	2,579	16,1	5,633	7,1	5,813	9,7
2002 III	11,613	8,3	9,025	7,3	2,588	16,2	5,749	7,2	5,864	9,8
2002 IV	11,809	8,5	9,200	7,4	2,609	16,3	5,863	7,4	5,946	9,9
2002 tammi	11,205	8,1	8,664	7,1	2,540	15,8	5,464	6,9	5,741	9,6
2002 helmi	11,271	8,1	8,725	7,1	2,546	15,8	5,500	6,9	5,770	9,7
2002 maaliskuu	11,323	8,2	8,764	7,1	2,560	15,9	5,542	7,0	5,781	9,7
2002 huhti	11,353	8,2	8,799	7,1	2,554	15,9	5,565	7,0	5,789	9,7
2002 touko	11,451	8,2	8,879	7,2	2,572	16,0	5,639	7,1	5,812	9,7
2002 kesä	11,536	8,3	8,925	7,3	2,611	16,2	5,697	7,2	5,839	9,8
2002 heinä	11,576	8,3	8,985	7,3	2,591	16,2	5,724	7,2	5,852	9,8
2002 elokuu	11,613	8,3	9,024	7,3	2,588	16,2	5,750	7,2	5,862	9,8
2002 syyskuu	11,649	8,4	9,066	7,4	2,584	16,1	5,772	7,3	5,877	9,8
2002 lokakuu	11,723	8,4	9,131	7,4	2,592	16,2	5,816	7,3	5,907	9,9
2002 marraskuu	11,811	8,5	9,200	7,4	2,611	16,3	5,865	7,4	5,946	9,9
2002 jouluku	11,892	8,5	9,270	7,5	2,622	16,4	5,907	7,4	5,985	10,0
2003 tammi	11,996	8,6	9,359	7,6	2,637	16,5	5,952	7,5	6,044	10,1

Lähteet: Sarakkeet 1–10 Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat ja sarakkeet 11–20 Eurostat.

- 1) Työllisyystilastot on laskettu henkeä kohden ja perustuvat EKT 95:een Työttömyystilastot on laskettu henkeä kohden ja ovat ILO:n suositusten mukaisia.
- 2) Vuonna 2001.
- 3) Aikuisväestö käsittää 25-vuotiaat ja sitä vanhemmat, nuoriso alle 25-vuotiaat, ilmaistu prosentteina vastaavasta työvoimasta.
- 4) Ilmaistu prosentteina vastaavasta työvoimasta.

3. Yksikkötyökustannukset, työkustannukset työntekijää kohden ja työn tuottavuus

(vuosittaisia prosenttimuutoksia, ellei toisin mainita, kausivaihtelusta puhdistettu)

	Yhteensä		Toimialoittain					
	Indeksi 1995 = 100		Maa-, riista- metsä- ja kalatalous	Tehdasteollisuus, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto, mineraalin kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoi- minta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoiminta, kiinteistö- ja vuokrauspalvelut, liike-elämän palvelut	Julkinen hallinto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut
	1	2	3	4	5	6	7	8
Yksikkötyökustannukset ¹⁾								
1999	102,9	1,0	-3,4	0,8	1,2	-0,5	3,2	2,7
2000	104,2	1,3	1,7	-0,3	2,0	0,0	4,1	1,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001	107,2	2,8	3,6	1,8	4,0	1,6	4,2	3,3
2001 III	107,7	2,7	2,8	1,9	4,3	1,8	3,8	2,9
2001 IV	108,6	3,4	2,3	3,4	3,4	2,5	4,0	3,6
2002 I	109,3	3,5	6,3	3,3	4,3	3,4	3,7	2,9
2002 II	109,6	2,5	3,0	1,6	3,9	2,3	2,9	2,3
2002 III	109,9	2,0	1,2	1,2	3,2	1,6	2,8	2,0
Työkustannukset työntekijää kohden								
1999	107,5	1,9	1,6	2,0	1,6	1,6	1,3	2,3
2000	110,2	2,5	3,0	3,0	2,7	1,8	2,7	2,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001	113,6	3,1	2,5	2,7	3,2	3,0	3,2	3,2
2001 III	114,1	3,0	2,0	2,8	3,4	3,2	3,2	2,9
2001 IV	114,7	3,2	2,6	2,6	3,3	3,1	3,2	3,7
2002 I	115,7	3,0	10,0	2,6	4,3	2,8	3,5	3,0
2002 II	116,4	2,6	6,2	2,8	3,0	2,4	2,6	2,6
2002 III	117,1	2,6	3,3	3,2	2,8	2,6	2,8	2,4
Työn tuottavuus ²⁾								
1999	104,4	0,9	5,2	1,2	0,4	2,1	-1,8	-0,3
2000	105,7	1,3	1,3	3,3	0,7	1,8	-1,3	0,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001	106,0	0,2	-1,1	0,8	-0,8	1,4	-1,0	-0,1
2001 III	106,0	0,3	-0,8	0,9	-0,8	1,3	-0,6	0,0
2001 IV	105,6	-0,2	0,3	-0,8	-0,2	0,6	-0,7	0,1
2002 I	105,9	-0,4	3,5	-0,7	0,0	-0,5	-0,2	0,0
2002 II	106,2	0,1	3,0	1,3	-0,9	0,1	-0,3	0,3
2002 III	106,6	0,6	2,1	1,9	-0,4	0,9	0,0	0,3

4. Työkustannukset työtuntia kohden

(vuosittaisia prosenttimuutoksia, ellei toisin mainita)

	Yhteensä ³⁾		Alaerittäin		Toimialoittain		
	Indeksi 1995 = 100 (kp.)		Palkat ja palkkiot	Työnantajan sosiaaliturva- maksut	Tehdasteolli- suus, sähkö-, kaasu- ja vesi- huolto, mineraal- ien kaivu	Rakentaminen	Palvelut
	9	10	11	12	13	14	15
1999	106,6	2,3	2,6	1,4	2,4	2,8	1,9
2000	110,1	3,3	3,4	2,5	3,2	4,0	2,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2001	113,8	3,4	3,6	2,6	3,2	4,0	3,2
2001 III	114,4	3,7	3,9	3,1	3,6	4,0	3,7
2001 IV	115,3	3,4	3,5	2,9	3,0	4,4	3,6
2002 I	116,4	3,9	4,1	3,3	3,7	4,7	3,9
2002 II	117,3	3,5	3,5	3,3	3,0	3,6	3,7
2002 III	118,4	3,6	3,6	3,2	3,2	3,8	3,6

Lähteet: Sarakkeet 1–8 ja 15 Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat ja sarakkeet 9–14 Eurostat.

1) Työvoimakustannukset (markkinahinnoin) työntekijää kohden jaettuna arvonlisäyksellä (kiintein hinnoin) työntekijää kohden.

2) Arvonlisäys (kiintein hinnoin) työntekijää kohden.

3) Työvoimakustannukset tuntia kohden koko kansantaloudessa, pl. maatalous, julkishallinto, koulutus, terveydenhuolto ja muut palvelut. Kattavuuserojen vuoksi erien kokonaisummat eivät välttämättä täsmää.

6 Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus

Taulukko 6.1

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Kantatiedot

1. Rahoitusvarat²⁾

		Käteinen ja talletukset									Lisätieto: Muiden kuin pankkien talletukset euroalueen ulkopuolella ³⁾
		Yhteensä	Käteinen	Ei-rahoitussektorin (pl. valtio) talletukset euroalueen rahalaitoksissa					Valtion talletukset euroalueen raha- laitoksissa	Talletukset muissa kuin raha- laitoksissa ⁴⁾	
				Yhteensä	Yön yli	Määri- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset	Repot			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1998	IV	4 825,9	323,4	4 211,2	1 282,9	1 463,3	1 386,3	78,6	149,8	141,5	215,3
1999	I	4 676,1	318,6	4 075,8	1 239,1	1 464,6	1 306,2	66,0	133,4	148,3	243,9
	II	4 702,4	324,8	4 114,2	1 321,8	1 418,3	1 315,7	58,4	125,0	138,4	242,7
	III	4 713,7	328,3	4 112,8	1 324,6	1 416,5	1 313,1	58,7	133,3	139,4	238,6
	IV	4 859,9	350,8	4 215,1	1 370,9	1 457,7	1 323,5	63,0	142,0	152,0	229,7
2000	I	4 837,9	335,5	4 222,3	1 379,6	1 462,5	1 303,3	76,8	130,2	150,0	260,5
	II	4 894,9	342,0	4 256,9	1 409,7	1 485,7	1 282,6	78,9	146,0	150,0	247,1
	III	4 915,1	339,8	4 266,5	1 396,9	1 524,0	1 263,7	81,9	159,2	149,6	253,9
	IV	5 030,3	348,4	4 361,6	1 464,4	1 542,4	1 269,1	85,6	164,5	155,9	230,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	5 140,9	336,3	4 494,1	1 446,1	1 620,9	1 314,6	112,6	150,3	160,1	259,6
	II	5 238,8	333,0	4 579,2	1 526,1	1 616,7	1 321,1	115,3	165,5	161,0	268,8
	III	5 226,7	309,6	4 609,0	1 547,9	1 605,2	1 333,7	122,2	147,8	160,2	265,6
	IV	5 362,7	239,7	4 816,3	1 690,3	1 613,0	1 396,3	116,7	139,0	167,6	297,7
2002	I	5 363,9	254,3	4 774,3	1 637,4	1 604,8	1 413,0	119,1	157,5	177,8	300,6
	II	5 448,7	285,8	4 827,6	1 703,6	1 593,8	1 412,5	117,6	155,0	180,3	277,2
	III	5 461,9	306,7	4 827,4	1 699,6	1 585,8	1 423,3	118,8	146,3	181,4	.
	IV	.	341,2	4 963,2	1 790,0	1 592,3	1 467,7	113,1	136,4	.	.
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
		Muut arvopaperit kuin osakkeet			Osakkeet ⁵⁾				Vakuustekninen vastuuvélka		
		Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Noteer- ratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahasto- osuudet	Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu
		11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1998	IV	1 532,7	155,6	1 377,1	3 762,2	2 252,5	1 509,7	168,1	2 630,2	2 353,0	277,2
1999	I	1 583,9	136,7	1 447,3	4 042,1	2 423,7	1 618,4	194,9	2 686,3	2 403,5	282,8
	II	1 502,5	126,7	1 375,8	4 164,3	2 447,0	1 717,4	211,4	2 755,8	2 468,9	286,9
	III	1 512,7	114,3	1 398,5	4 081,3	2 356,5	1 724,9	210,0	2 797,9	2 507,1	290,8
	IV	1 595,6	166,3	1 429,2	4 822,5	3 002,5	1 820,0	204,2	2 943,0	2 648,9	294,1
2000	I	1 590,9	183,1	1 407,8	4 887,4	2 969,2	1 918,2	214,9	3 061,4	2 760,6	300,8
	II	1 619,2	189,7	1 429,5	4 800,0	2 908,0	1 892,0	204,6	3 108,1	2 803,5	304,6
	III	1 697,2	207,6	1 489,6	4 843,3	2 938,1	1 905,3	204,1	3 163,1	2 854,5	308,6
	IV	1 777,9	226,5	1 551,4	4 867,1	3 009,0	1 858,1	200,2	3 193,0	2 885,7	307,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	1 916,5	315,3	1 601,2	4 543,6	2 725,1	1 818,6	223,7	3 243,7	2 930,5	313,2
	II	1 910,1	268,4	1 641,7	4 519,1	2 669,7	1 849,4	232,2	3 302,6	2 987,2	315,4
	III	1 938,1	263,4	1 674,7	4 039,1	2 312,0	1 727,0	253,0	3 277,8	2 958,7	319,2
	IV	1 948,0	251,9	1 696,1	4 384,0	2 566,1	1 817,9	259,9	3 373,1	3 049,9	323,3
2002	I	2 019,4	292,0	1 727,4	4 462,0	2 611,1	1 851,0	290,4	3 409,7	3 077,2	332,4
	II	2 046,2	254,2	1 792,0	4 077,5	2 324,0	1 753,6	292,8	3 429,2	3 093,0	336,2
	III	2 108,5	277,2	1 831,3	3 480,7	1 765,4	1 715,3	310,1	3 455,7	3 116,2	339,5
	IV

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), Yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvarojen ja velkojen luokat. Kohtaan eivät sisälly johdannaiset, julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät lainat, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet sekä muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkitalastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää euroalueen valtionhallinnon (S1311), muiden rahoituksen välittäjien (S123) ja vakuutuslaitosten sekä eläkerahastojen (S125) vastaanottamat talletukset.
- 5) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

Taulukko 6.1 (jatkoa)

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Kantatiedot

2. Velat²⁾

		Lainat euroalueen rahalaitoksista ja muista rahoituslaitoksista velalliselle sektorille										Lisätieto: Muiden kuin pankkien lainat euro- alueen ulko- puolisista pankeista ³⁾	
		Yhteensä	Euroalueen raha- laitoksista	Julkisyhteisöt			Yritykset			Kotitaloudet ⁴⁾			
				Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset ⁵⁾	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset		Pitkä- aikaiset
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1998	IV	6 221,7	5 663,5	909,9	36,0	873,9	2 597,3	902,9	1 694,4	2 714,5	240,8	2 473,8	151,3
1999	I	6 253,6	5 682,7	900,8	36,3	864,5	2 592,5	921,3	1 671,1	2 760,3	251,8	2 508,5	156,8
	II	6 417,4	5 817,5	898,2	39,0	859,3	2 684,6	964,2	1 720,4	2 834,5	255,6	2 578,9	183,3
	III	6 485,3	5 886,6	883,4	37,9	845,5	2 699,6	943,7	1 755,9	2 902,4	255,4	2 647,0	191,4
	IV	6 658,7	6 039,5	898,8	42,1	856,7	2 791,8	979,8	1 811,9	2 968,2	264,1	2 704,1	201,4
2000	I	6 803,7	6 156,4	889,5	41,1	848,3	2 890,3	1 038,0	1 852,3	3 024,0	265,6	2 758,4	221,1
	II	6 952,9	6 262,2	885,5	42,0	843,5	2 990,4	1 090,7	1 899,7	3 077,0	274,4	2 802,7	219,7
	III	7 098,2	6 379,6	866,1	39,9	826,2	3 098,4	1 152,4	1 946,0	3 133,7	275,9	2 857,7	252,3
	IV	7 262,0	6 500,5	881,9	42,0	839,9	3 196,6	1 167,3	2 029,3	3 183,4	281,0	2 902,4	245,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	7 456,2	6 671,7	897,6	41,8	855,8	3 322,3	1 244,0	2 078,3	3 236,3	279,3	2 957,0	257,3
	II	7 561,6	6 762,2	881,8	42,1	839,6	3 394,0	1 266,4	2 127,6	3 285,8	285,2	3 000,6	279,2
	III	7 633,6	6 805,2	875,5	45,1	830,4	3 434,5	1 244,6	2 189,9	3 323,7	280,7	3 042,9	249,7
	IV	7 748,2	6 897,7	901,9	50,6	851,3	3 474,1	1 227,4	2 246,7	3 372,3	282,1	3 090,1	268,6
2002	I	7 821,2	6 960,5	905,9	53,3	852,6	3 509,6	1 224,6	2 285,0	3 405,7	277,7	3 128,0	285,5
	II	7 903,7	7 017,6	879,0	53,5	825,5	3 549,6	1 209,3	2 340,3	3 475,2	288,5	3 186,7	251,8
	III	7 945,6	7 053,0	869,0	54,8	814,2	3 555,3	1 191,1	2 364,2	3 521,3	284,5	3 236,8	.
	IV	.	7 126,6
<i>Muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijoittain</i>													
		Yhteensä	Julkisyhteisöt			Yritykset			Yritysten liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet	Valtion talletus- velka	Yritysten vakuutus- tekninen eläkevastuu- velka		
		13	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset				19	20
1998	IV	3 924,3	3 591,8	468,0	3 123,9	332,4	55,0	277,4	2 817,3	140,3	217,2		
1999	I	3 970,3	3 635,6	466,6	3 169,1	334,6	65,9	268,7	2 964,9	146,9	219,6		
	II	3 953,5	3 612,8	459,0	3 153,8	340,7	66,5	274,2	3 087,2	136,6	221,9		
	III	3 932,7	3 578,3	449,1	3 129,2	354,5	74,9	279,6	3 012,8	137,6	224,2		
	IV	3 899,3	3 534,5	420,9	3 113,6	364,8	78,2	286,7	4 193,3	149,8	226,5		
2000	I	3 953,7	3 586,2	425,3	3 160,9	367,5	78,6	288,9	4 533,4	147,6	228,4		
	II	3 987,8	3 608,1	426,0	3 182,1	379,6	88,8	290,8	4 378,8	147,6	230,2		
	III	4 020,0	3 621,0	422,0	3 199,0	399,0	95,5	303,6	4 220,7	147,2	232,1		
	IV	4 066,8	3 648,0	400,7	3 247,3	418,8	101,0	317,8	4 068,3	153,7	233,9		
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	4 243,6	3 787,5	429,8	3 357,7	456,1	111,9	344,2	3 713,5	154,7	236,1		
	II	4 293,0	3 811,9	441,6	3 370,3	481,1	122,9	358,2	3 672,5	155,2	238,3		
	III	4 377,8	3 879,6	450,3	3 429,4	498,2	136,9	361,2	3 031,5	155,4	240,5		
	IV	4 389,8	3 874,4	434,3	3 440,1	515,4	135,7	379,8	3 524,1	165,5	240,0		
2002	I	4 445,9	3 924,8	446,7	3 478,1	521,1	140,9	380,2	3 548,2	174,8	242,4		
	II	4 535,6	4 020,3	481,8	3 538,5	515,3	126,5	388,8	3 035,1	176,1	244,8		
	III	4 643,8	4 113,5	479,6	3 634,0	530,2	133,9	396,3	2 289,4	177,2	247,2		
	IV	2 396,5	.	.		

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), Yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvarojen ja velkojen luokat. Kohtaan eivät sisälly johdannaiset, julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät lainat, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet sekä muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkilistat. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- 5) Sisältää kaikki julkisyhteisöjen lainat euroalueen rahalaitoksista.

Rahoitustaloustoimet

1. Rahoitusvarat¹⁾

		Käteinen ja talletukset									Lisätieto: Muiden kuin pankkien talletukset euroalueen ulkopuolella ²⁾
		Yhteensä	Käteinen	Ei-rahoitussektorin ³⁾ (pl. valtio) talletukset euroalueen rahalaitoksissa					Valtion talletukset euroalueen raha- laitoksissa	Talletukset muissa kuin raha- laitoksissa ⁴⁾	
				Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset	Repot			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1998	IV	148,5	11,6	137,0	98,1	13,0	44,8	-18,9	-6,6	6,5	-24,5
1999	I	-40,3	-5,2	-37,7	-19,4	-15,7	10,1	-12,7	-4,2	6,8	23,4
	II	22,0	6,2	34,2	81,3	-48,9	9,4	-7,6	-8,4	-9,9	-4,3
	III	12,9	3,5	0,2	3,5	-1,1	-2,6	0,3	8,3	1,0	-2,8
	IV	138,7	22,3	95,1	44,2	36,4	10,3	4,2	8,7	12,7	-14,2
2000	I	-28,9	-15,3	0,4	6,1	0,9	-20,4	13,7	-11,9	-2,1	26,1
	II	52,6	6,7	30,0	31,9	17,8	-21,8	2,1	15,8	0,1	-12,8
	III	6,4	-2,2	-4,2	-17,3	28,8	-18,5	2,9	13,3	-0,5	-1,7
	IV	128,4	8,6	108,3	71,4	27,3	5,7	3,8	5,3	6,3	-16,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	-17,3	-19,8	13,9	-34,4	42,6	-6,1	11,8	-15,6	4,2	13,6
	II	94,6	-3,3	81,8	77,1	-4,3	6,3	2,7	15,1	0,9	4,8
	III	6,4	-23,4	48,3	25,4	3,0	13,0	7,0	-17,7	-0,8	3,4
	IV	138,6	-69,9	209,9	142,3	10,6	62,5	-5,4	-8,8	7,4	12,2
2002	I	3,6	14,6	-40,2	-53,4	-4,1	14,9	2,3	19,0	10,2	2,0
	II	104,8	31,5	73,2	72,2	0,9	1,7	-1,7	-2,5	2,5	-9,9
	III	11,3	20,9	0,6	-4,4	-7,3	10,6	1,7	-12,5	2,3	.
	IV	.	34,5	134,7	83,6	11,9	44,8	-5,6	-9,8	.	.
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
		Muut arvopaperit kuin osakkeet			Osakkeet ⁵⁾				Vakuustekninen vastuuvélka		
		Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Noteer- ratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahasto- osuudet	Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu
		11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1998	IV	-15,4	-2,3	-13,1	72,8	53,6	19,1	-15,4	51,7	50,0	1,8
1999	I	32,8	-13,1	45,9	105,3	3,9	101,3	4,3	63,6	57,7	5,8
	II	-41,0	-11,9	-29,0	154,1	69,7	84,4	15,4	52,9	48,7	4,2
	III	-3,3	-13,0	9,7	90,1	49,7	40,4	-2,1	55,7	51,6	4,1
	IV	90,1	50,4	39,6	-17,0	15,7	-32,6	-12,6	73,9	70,5	3,5
2000	I	13,2	25,9	-12,7	-18,4	-65,2	46,7	13,6	79,6	72,9	6,7
	II	41,2	4,4	36,8	56,4	38,1	18,4	-7,4	55,9	52,0	3,9
	III	81,0	20,4	60,6	105,0	98,4	6,6	-1,3	56,0	52,0	4,0
	IV	24,1	6,5	17,6	179,8	142,6	37,2	-5,0	60,0	61,2	-1,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	133,2	89,4	43,8	45,3	-2,4	47,7	21,9	60,9	55,0	5,9
	II	-4,7	-41,7	37,1	41,0	38,7	2,3	3,4	55,6	53,3	2,2
	III	36,0	-4,9	40,9	54,9	28,2	26,7	14,1	50,8	47,1	3,7
	IV	-0,1	-16,7	16,6	11,7	-13,6	25,3	2,9	68,2	64,1	4,1
2002	I	77,8	36,8	41,0	47,7	2,8	44,8	25,9	70,6	61,4	9,2
	II	-5,5	-43,1	37,6	26,9	12,7	14,2	-1,8	50,8	47,0	3,8
	III	48,3	23,9	24,4	51,1	22,4	28,7	13,6	50,3	46,2	4,1
	IV

Lähde: EKP.

- 1) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvarojen ja velkojen luokat. Kohtaan eivät sisälly johdannaiset, julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät lainat, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet sekä muut saamiset ja velat.
- 2) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 3) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), Yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 4) Sisältää euroalueen valtionhallinnon (S1311), Muiden rahoituksen välittäjien (S123) ja vakuutuslaitosten sekä eläkerahastojen (S125) vastaanottamat talletukset.
- 5) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

Taulukko 6.1 (jatkoa)

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Rahoitustaloustoimet

2. Velat²⁾

		Lainat euroalueen rahalaitoksista ja muista rahoituslaitoksista velallissektoreittain											Lisätieto: Muiden kuin pankkien lainat euro- alueen ulko- puolisista pankeista ³⁾
		Yhteensä	Euroalueen raha- laitoksista	Julkisyhteisöt			Yritykset			Kotitaloudet ⁴⁾			
				Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset ⁵⁾	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1998	IV	160,2	151,0	8,4	2,8	5,6	75,8	37,3	38,5	76,0	7,1	68,9	3,5
1999	I	89,5	75,6	-7,7	0,3	-8,0	21,1	23,3	-2,2	76,2	9,2	67,0	1,7
	II	162,6	133,2	-4,1	2,7	-6,7	89,6	41,2	48,4	77,1	3,9	73,2	23,9
	III	70,5	71,5	-14,7	-1,1	-13,6	17,4	-16,7	34,1	67,8	-0,3	68,1	8,4
	IV	170,0	146,6	15,0	4,2	10,9	86,2	34,0	52,2	68,7	8,8	59,9	-7,0
2000	I	141,8	108,8	-7,9	-0,9	-7,0	91,7	54,7	37,0	58,0	1,6	56,5	15,1
	II	164,9	118,4	-4,3	0,9	-5,2	113,3	62,2	51,2	55,9	9,8	46,1	-0,8
	III	132,7	91,6	-15,8	-2,1	-13,7	96,7	53,4	43,3	51,8	0,0	51,8	23,2
	IV	186,8	140,1	16,1	2,1	14,0	117,4	19,7	97,7	53,3	5,3	48,0	1,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	96,0	78,5	-3,6	-0,5	-3,2	63,3	39,6	23,7	36,3	-5,1	41,5	9,2
	II	105,6	88,0	-16,2	0,3	-16,5	64,6	20,9	43,7	57,2	6,0	51,2	16,8
	III	83,7	57,9	-5,8	2,9	-8,7	50,5	-15,8	66,3	38,9	-4,2	43,1	-21,4
	IV	112,0	92,4	25,5	5,5	20,1	37,6	-15,8	53,5	48,8	1,4	47,4	4,1
2002	I	72,0	61,9	3,9	2,7	1,2	29,1	-4,7	33,9	39,0	-4,9	43,9	15,8
	II	108,9	83,0	-25,8	0,2	-26,0	66,3	-7,2	73,5	68,3	10,9	57,4	-18,4
	III	36,2	34,2	-12,3	1,3	-13,6	1,3	-15,9	17,2	47,2	-4,0	51,1	.
	IV	.	95,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
		Muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijoin							Yritysten liikkeeseen- laskemat noteeratut osakkeet	Valtion talletus- velka	Yritysten vakuutus- tekninen eläkevastuu- velka		
		Yhteensä	Julkisyhteisöt			Yritykset							
		13	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	20	21	22		
1998	IV	-11,3	-15,8	-31,5	15,6	4,6	0,5	4,1	28,7	6,4	1,9		
1999	I	73,3	59,8	0,4	59,4	13,5	10,5	3,0	10,8	6,6	2,3		
	II	37,3	29,0	-7,8	36,7	8,4	0,6	7,8	34,4	-10,3	2,3		
	III	56,8	38,8	-9,8	48,6	18,0	8,3	9,7	34,7	1,0	2,3		
	IV	-12,1	-19,5	-27,6	8,1	7,5	3,3	4,1	41,9	12,1	2,3		
2000	I	61,0	60,0	9,9	50,1	1,0	0,5	0,5	20,0	-2,2	1,9		
	II	39,2	23,7	-1,0	24,8	15,5	10,3	5,2	29,2	0,0	1,9		
	III	48,3	25,3	-2,7	28,1	23,0	7,0	16,0	68,6	-0,4	1,9		
	IV	-1,1	-20,1	-27,3	7,2	18,9	5,8	13,1	55,0	6,4	1,8		
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	74,5	37,6	32,3	5,3	36,8	11,1	25,7	52,4	1,1	2,2		
	II	90,3	65,1	16,1	49,0	25,3	11,1	14,1	45,0	0,4	2,2		
	III	48,0	29,5	8,8	20,7	18,5	14,4	4,1	10,1	0,2	2,2		
	IV	7,0	-8,8	-22,3	13,5	15,8	-1,8	17,6	7,2	10,1	-0,5		
2002	I	102,4	92,9	21,7	71,2	9,5	5,6	3,9	9,5	9,3	2,4		
	II	59,6	61,7	33,9	27,8	-2,1	-15,1	13,0	4,2	1,3	2,4		
	III	56,4	45,5	-1,4	46,9	10,9	7,5	3,4	-0,4	1,1	2,4		
	IV		

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), Yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määriteltyt rahoitusvarojen ja velkojen luokat. Kohtaan eivät sisälly johdannaiset, julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät lainat, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet sekä muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkilasit. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- 5) Sisältää kaikki julkisyhteisöjen lainat euroalueen rahalaitoksista.

Taulukko 6.2

Vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoituksen käyttö ja hankinta

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Kantatiedot

		Rahoitusvarojen pääerät ¹⁾										
		Talletukset euroalueen rahalaitoksissa					Lainat			Muut arvopaperit kuin osakkeet		
		Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset	Repot	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
1998	IV	412,4	28,3	371,2	2,8	10,1	331,2	41,5	289,8	1 013,3	36,4	976,9
1999	I	426,0	32,1	380,1	3,0	10,8	323,3	42,6	280,8	1 008,6	37,1	971,6
	II	430,9	36,4	380,5	3,3	10,7	321,7	42,5	279,2	1 020,3	35,7	984,6
	III	436,6	32,0	389,8	3,3	11,5	313,6	41,3	272,3	1 031,1	35,4	995,7
	IV	447,5	32,2	400,3	3,3	11,7	313,6	41,1	272,5	1 035,3	38,5	996,8
2000	I	458,9	35,4	407,1	3,2	13,1	317,1	45,1	272,0	1 066,8	45,2	1 021,6
	II	460,8	34,6	411,1	3,5	11,6	316,1	46,5	269,6	1 088,8	46,4	1 042,4
	III	464,6	34,1	413,8	3,7	12,9	317,3	47,1	270,2	1 088,5	46,1	1 042,5
	IV	477,6	40,6	418,5	3,2	15,3	312,5	50,5	262,0	1 084,7	40,2	1 044,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	I	483,8	38,2	423,3	3,5	18,8	311,3	50,8	260,5	1 115,6	35,5	1 080,1
	II	486,3	41,4	424,2	3,8	16,9	316,3	53,6	262,7	1 126,5	37,4	1 089,1
	III	487,8	39,3	426,9	3,8	17,9	314,8	53,1	261,7	1 148,2	37,9	1 110,3
	IV	495,4	48,0	427,5	3,4	16,4	313,8	55,8	258,1	1 189,6	37,8	1 151,8
2002	I	498,6	43,9	433,0	4,0	17,7	325,5	56,1	269,3	1 240,7	49,1	1 191,5
	II	503,9	48,4	432,9	3,7	19,0	329,9	60,6	269,3	1 230,5	37,9	1 192,5
	III	506,3	50,1	437,9	3,9	14,4	327,1	61,6	265,5	1 356,5	47,2	1 309,3
	IV	522,6	56,3	445,4	3,5	17,4

		Rahoitusvarojen pääerät ¹⁾						Velkojen pääerät ¹⁾					
		Osakkeet ²⁾				Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu	Lainat euroalueen raha- laitoksista ja muista rahoituslaitoksista		Muut arvo- paperit kuin osakkeet	Noteeratut osakkeet	Vakuutustekninen vastuuvélka		
		Yhteensä	Noteer- ratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahasto- osuudet		Yhteensä	Euroalueen raha- laitoksista			Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23		
1998	IV	860,9	496,5	364,5	26,4	66,6	41,9	27,4	1,5	293,3	2 390,4	2 076,4	313,9
1999	I	931,9	538,5	393,4	33,7	70,1	49,8	36,1	2,1	290,5	2 444,3	2 123,7	320,6
	II	1 001,5	580,2	421,2	36,6	71,3	54,4	40,4	4,3	276,8	2 511,8	2 186,1	325,6
	III	1 011,9	585,7	426,1	33,7	72,5	56,4	41,9	5,0	269,1	2 552,5	2 221,8	330,7
	IV	1 232,5	719,4	513,1	33,4	75,5	44,1	29,6	5,0	332,4	2 696,7	2 359,5	337,2
2000	I	1 347,9	777,1	570,8	37,1	78,0	52,3	37,1	5,8	363,8	2 814,1	2 467,4	346,7
	II	1 362,9	771,4	591,5	40,6	78,9	54,2	38,8	5,9	332,2	2 859,1	2 508,0	351,1
	III	1 411,8	797,2	614,6	37,4	80,0	49,0	33,1	8,9	359,1	2 912,4	2 556,6	355,8
	IV	1 332,1	727,5	604,6	36,9	78,4	47,3	31,5	10,2	328,8	2 937,8	2 582,5	355,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	1 317,0	723,9	593,1	44,9	80,9	51,3	36,4	10,8	317,9	2 987,7	2 623,7	364,0
	II	1 346,7	746,8	599,9	46,7	81,9	51,2	36,2	12,0	315,6	3 045,1	2 678,2	366,9
	III	1 201,1	646,7	554,4	46,1	83,8	52,2	37,4	12,6	221,5	3 021,2	2 648,2	373,0
	IV	1 304,7	713,3	591,4	46,1	85,2	48,5	34,9	13,5	234,7	3 116,7	2 738,3	378,4
2002	I	1 381,5	772,0	609,5	47,8	89,2	54,5	38,9	13,6	257,0	3 154,5	2 763,5	390,9
	II	1 265,7	679,0	586,7	50,4	90,0	59,2	42,5	13,9	226,5	3 171,9	2 776,8	395,1
	III	1 139,2	566,5	572,7	49,0	91,2	64,2	42,1	14,0	127,1	3 198,6	2 798,2	400,4
	IV	32,9	.	112,9	.	.	.

Lähde: EKP.

1) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvarojen ja velkojen luokat. Kohtaan eivät sisälly johdannaiset, julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät lainat, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet sekä muut saamiset ja velat.

2) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

Taulukko 6.2 (jatkoa)

Vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoituksen käyttö ja hankinta

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Rahoitustaloustoimet

	Rahoitusvarojen pääerät ¹⁾										
	Talletukset euroalueen rahalaitoksissa					Lainat			Muut arvopaperit kuin osakkeet		
	Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset	Repot	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1998 IV	3,1	3,9	4,8	0,2	-5,9	-3,8	1,2	-5,0	10,8	-1,2	12,0
1999 I	12,7	3,8	8,1	0,1	0,7	2,1	1,3	0,8	26,9	0,8	26,1
II	4,8	4,3	0,4	0,3	-0,2	-1,7	-0,1	-1,6	18,2	-1,4	19,7
III	5,8	-4,4	9,3	0,0	0,8	-8,4	-1,2	-7,2	20,9	0,0	21,0
IV	10,5	0,2	10,1	0,0	0,2	-0,1	-0,3	0,2	3,8	3,0	0,8
2000 I	11,4	3,2	6,8	0,0	1,4	3,8	4,1	-0,3	33,7	7,5	26,3
II	1,9	0,3	2,8	0,3	-1,5	-0,7	1,3	-2,0	18,4	1,0	17,4
III	1,2	-0,7	0,4	0,2	1,3	1,4	0,7	0,7	4,6	-0,2	4,8
IV	13,0	6,5	4,6	-0,5	2,4	-4,6	3,1	-7,7	-12,6	-6,5	-6,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 I	3,9	-2,5	4,7	0,3	1,3	-1,2	0,3	-1,5	17,3	-4,8	22,1
II	2,8	3,4	1,0	0,3	-1,9	5,1	2,9	2,2	18,5	1,9	16,5
III	1,5	-2,1	2,7	-0,1	1,0	-1,6	-0,6	-1,0	31,2	0,4	30,8
IV	7,6	8,8	0,6	-0,3	-1,4	0,3	2,7	-2,4	33,1	-0,6	33,7
2002 I	3,0	-4,2	5,3	0,5	1,3	12,3	1,0	11,3	59,4	11,4	48,0
II	5,3	4,5	-0,1	-0,3	1,2	5,1	5,1	0,0	-15,5	-11,3	-4,2
III	2,5	1,7	5,1	0,3	-4,6	-2,3	1,6	-3,9	33,0	9,1	24,0
IV	16,3	6,2	7,5	-0,4	3,0

	Rahoitusvarojen pääerät ¹⁾						Velkojen pääerät ¹⁾					
	Osakkeet ²⁾				Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu	Lainat euroalueen raha- laitoksista ja muista rahoituslaitoksista		Muut arvo- paperit kuin osakkeet	Noteeratut osakkeet	Vakuutustekninen vastuuvetka		
	Yhteensä	Noteer- ratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahasto- osuudet		Yhteensä	Euroalueen raha- laitoksista			Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu
					12			13	14			
1998 IV	35,3	9,5	25,8	3,2	0,1	-7,1	-7,4	-0,3	3,4	47,3	47,7	-0,3
1999 I	20,8	5,3	15,5	5,5	2,1	9,1	8,7	-0,4	0,4	62,7	54,5	8,2
II	23,1	12,5	10,6	3,0	1,2	4,3	4,3	1,8	0,3	50,9	45,7	5,2
III	14,8	11,7	3,1	-2,8	1,3	1,7	1,5	0,4	0,2	53,8	48,6	5,2
IV	51,2	11,6	39,6	-0,3	3,0	-12,6	-12,4	0,6	-0,4	73,5	66,8	6,7
2000 I	46,2	9,0	37,3	4,4	2,4	8,2	7,5	0,5	0,7	78,6	69,1	9,5
II	32,6	7,8	24,8	3,4	0,9	1,9	1,7	0,0	1,9	54,1	49,6	4,5
III	35,8	18,3	17,5	-3,2	1,1	-5,2	-5,7	2,7	0,2	54,4	49,7	4,7
IV	14,9	0,5	14,4	-0,5	-1,6	-1,7	-1,6	1,0	0,1	58,2	58,6	-0,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	46,2	29,9	16,2	8,3	2,5	3,9	4,8	0,0	0,4	59,7	51,0	8,7
II	16,7	13,2	3,4	1,3	1,0	0,0	-0,2	0,6	0,0	54,2	51,3	2,9
III	24,8	20,7	4,1	-0,8	1,9	1,2	1,5	0,1	4,1	51,1	45,1	6,1
IV	31,9	5,2	26,7	0,0	1,4	-3,8	-2,5	0,3	0,6	68,7	63,3	5,4
2002 I	32,8	17,4	15,4	1,6	4,0	6,0	3,9	0,1	0,2	70,1	57,5	12,5
II	18,4	5,8	12,6	2,5	0,8	4,4	3,3	0,2	0,2	48,1	43,9	4,2
III	12,2	4,8	7,4	-1,5	1,2	2,8	-2,5	0,0	0,0	49,0	43,7	5,3
IV	-9,2

Lähde: EKP.

- 1) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvarojen ja velkojen luokat. Kohtaan eivät sisälly johdannaiset, julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät lainat, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet sekä muut saamiset ja velat.
- 2) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

Taulukko 6.3

Säästäminen, investoinnit ja rahoitus ¹⁾

(miljardia euroa, ellei toisin mainita)

1. Kaikki euroalueen sektorit ²⁾

	Muiden kuin rahoitusvarojen nettohankinta					Rahoitusvarojen nettohankinta							
	Yhteensä	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman kuluminen	Varastojen muutokset ³⁾	Valmistamattomat varat	Yhteensä	Mone-taarinen kulta ja erityiset nosto-oikeudet	Käteinen ja talletukset	Muut arvo-paperit kuin osakkeet ⁴⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Vakuutus-tekni- ninen vastuu- velka	Muut sijoit- tukset, netto ⁵⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1995	368,4	1 093,3	-751,7	26,6	0,1	1 538,8	0,7	489,7	222,9	422,4	164,6	201,1	37,3
1996	340,9	1 122,7	-783,9	1,7	0,4	1 727,2	-3,0	395,1	397,8	383,8	312,5	193,6	47,5
1997	353,2	1 139,5	-797,1	10,8	0,1	1 913,6	-0,2	393,2	332,2	449,7	483,5	222,0	33,0
1998	412,5	1 203,6	-823,6	32,3	0,2	2 376,4	11,0	430,2	361,6	519,7	813,4	210,3	30,3
1999	448,0	1 291,8	-863,7	19,7	0,1	3 048,6	1,3	554,3	435,5	880,0	903,6	253,5	20,3
2000	487,1	1 389,0	-913,1	27,8	-16,6	2 775,5	1,3	348,4	248,5	804,8	1 116,5	254,5	1,5
Euroalueen laajeneminen													
2001	456,1	1 437,3	-973,6	-8,3	0,7	2 484,4	-0,5	587,8	451,4	699,1	552,3	241,9	-47,5
	Nettovarallisuuden muutokset ⁶⁾				Nettovelkaantuminen								
	Yhteensä	Brutto- säästäminen	Kiinteän pääoman kuluminen	Nettopää- oman siirrot, saadut	Yhteensä	Käteinen ja talletukset	Muut arvo- paperit kuin osakkeet ⁴⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Vakuutus- tekni- ninen vastuu- velka			
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23			
1995	412,9	1 159,6	-751,7	5,0	1 494,2	486,7	277,8	384,3	140,0	205,5			
1996	410,7	1 190,0	-783,9	4,6	1 657,4	472,2	378,2	335,0	275,8	196,3			
1997	456,4	1 242,1	-797,1	11,5	1 810,4	510,3	319,0	378,0	373,2	229,9			
1998	487,8	1 300,4	-823,6	11,1	2 301,1	646,0	322,5	481,2	632,0	219,5			
1999	500,4	1 353,9	-863,7	10,1	2 996,2	926,7	493,9	755,7	557,0	262,9			
2000	514,1	1 419,3	-913,1	8,0	2 748,5	530,9	410,5	831,9	721,7	253,4			
Euroalueen laajeneminen													
2001	485,5	1 451,4	-973,6	7,7	2 455,0	675,7	474,1	571,1	490,3	243,8			

2. Yritykset

	Muiden kuin rahoitusvarojen nettohankinta			Rahoitusvarojen nettohankinta				Nettovarallisuuden muutokset ⁶⁾		Nettovelkaantuminen				
	Yhteensä	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman kuluminen	Yhteensä	Käteinen ja talletukset	Muut arvopa- perit kuin osak- keet ⁴⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Brutto- säästä- minen	Muut arvopa- perit kuin osak- keet ⁴⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1995	155,0	569,8	-438,7	255,3	33,5	10,2	40,0	64,6	270,4	531,0	139,9	-87,3	126,0	90,5
1996	136,3	589,4	-454,8	265,7	54,4	-13,8	55,1	86,0	126,5	538,4	275,5	7,0	143,8	117,1
1997	157,5	615,2	-469,3	244,1	24,4	-13,4	46,3	94,8	114,3	546,6	287,4	12,0	154,5	111,4
1998	202,4	660,2	-487,8	432,7	55,0	-8,7	96,6	200,0	151,7	592,2	483,5	25,8	252,7	196,3
1999	221,7	708,1	-508,5	611,0	28,5	58,6	169,8	307,2	113,5	572,4	719,3	47,5	422,0	235,1
2000	319,4	774,1	-542,9	814,2	69,9	62,3	167,9	420,6	97,0	593,6	1 036,7	56,5	551,2	424,7
Euroalueen laajeneminen														
2001	217,9	799,5	-577,0	543,6	83,4	45,0	137,8	184,4	72,7	598,5	688,7	96,7	317,0	268,3

3. Kotitaloudet ⁷⁾

	Muiden kuin rahoitusvarojen nettohankinta			Rahoitusvarojen nettohankinta					Nettovarallisuuden muutokset ⁶⁾		Netto- velkaantuminen		Lisätieto:	
	Yhteensä	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman kuluminen	Yhteensä	Käteinen ja tallet- tukset	Muut arvopa- perit kuin osak- keet ⁴⁾	Osakkeet ja osuudet	Vakuu- tekni- ninen vastuu- velka	Yhteensä	Brutto- säästä- minen	Yhteensä	Lainat	Käytet- tävissä olevat tulot	Brutto- säästä- mis- aste ⁸⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1995	162,1	351,5	-192,1	394,3	185,2	82,3	1,2	178,7	419,4	606,4	136,9	135,8	3 604,2	16,8
1996	159,9	361,8	-203,5	433,4	145,6	24,6	93,6	189,0	432,0	620,2	161,3	160,1	3 763,0	16,5
1997	156,0	353,6	-198,8	422,4	69,1	-17,9	194,3	215,8	409,9	589,5	168,5	167,1	3 790,1	15,6
1998	163,7	363,8	-203,4	444,3	95,5	-117,3	288,8	205,1	395,3	568,5	212,7	211,4	3 899,3	14,6
1999	172,1	392,3	-217,6	478,8	115,1	8,0	198,8	241,0	382,7	557,4	268,2	266,7	4 064,4	13,7
2000	179,1	413,0	-225,2	413,7	52,7	82,5	132,0	247,8	370,7	555,8	222,1	220,4	4 230,4	13,1
Euroalueen laajeneminen														
2001	170,5	418,5	-246,2	396,7	178,9	97,2	67,5	228,3	397,8	600,2	169,4	167,5	4 519,6	13,3

Lähde: EKP.

1) Konsolidoimattomia tietoja.

2) Kaikki sektorit sisältävät julkisyhteisöt (S13), Yritykset (S11), Rahoitus- ja vakuutuslaitokset (S12) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).

3) Sisältää arvoesineiden nettohankinnat.

4) Ei sisällä johdannaisia.

5) Johdannaiset, muut saamiset/velat ja tilastolliset erot.

6) Muutokset johtuvat säästämisestä ja saaduista nettopääomansiirroista kiinteän pääoman (-) kulumisen huomioon ottaen.

7) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

8) Bruttosäästäminen prosentteina käytettävissä olevista tuloista.

7 Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa

Taulukko 7.1

Tulot, menot ja alijäämä / ylijäämä¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – tulot

	Yhteensä	Tulot									Pääoma-tulot	Lisätieto: verot yhteensä ²⁾		
		Välitörmät verot	Kotitaloudet	Yritykset	Väliliset verot	EU:n toimielinten	Sosiaaliturvamaksut	Työntantaja	Vakuutettu	Myynnit			Pääoma-verot	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1992	47,4	46,7	11,9	9,8	2,0	13,0	0,9	17,1	8,7	5,4	2,4	0,7	0,6	42,6
1993	48,0	47,6	12,1	10,0	2,0	13,2	0,8	17,5	8,7	5,5	2,5	0,5	0,3	43,1
1994	47,6	47,1	11,6	9,6	2,0	13,5	0,8	17,5	8,5	5,7	2,5	0,4	0,2	42,8
1995	47,2	46,6	11,6	9,5	2,0	13,3	0,9	17,3	8,4	5,6	2,5	0,5	0,3	42,6
1996	48,0	47,5	12,0	9,6	2,3	13,4	0,8	17,6	8,7	5,6	2,5	0,5	0,3	43,3
1997	48,3	47,6	12,2	9,6	2,6	13,5	0,7	17,6	8,8	5,5	2,5	0,7	0,4	43,7
1998	47,7	47,2	12,4	9,9	2,5	14,1	0,7	16,5	8,5	4,9	2,5	0,5	0,3	43,3
1999	48,2	47,7	12,8	10,1	2,6	14,3	0,6	16,4	8,5	4,9	2,5	0,6	0,3	43,8
2000	47,9	47,4	13,0	10,2	2,7	14,2	0,6	16,2	8,4	4,9	2,4	0,5	0,3	43,7
2001	47,3	46,8	12,7	10,0	2,6	Euroalueen laajeneminen			8,4	4,8	2,3	0,6	0,3	42,9
						13,9	0,6	16,0						

2. Euroalue – menot

	Yhteensä	Menot							Pääoma-menot	Lisätieto: perusmenot ⁴⁾				
		Yhteensä	Palkan-saaja-korvaukset	Väli-tuote-käyttö	Korko-menot	Tulon-siirrot	Sosiaali-etuudet ja avustukset ³⁾	Tuki-palkkiot			EU:n toimielinten maksamat	Inves-toinnit	Pää-oman-siirrot	EU:n toimielinten maksamat
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1992	52,3	47,6	11,4	5,0	5,7	25,6	21,9	2,4	0,5	4,7	3,2	1,5	0,0	46,7
1993	53,8	49,2	11,6	5,1	5,9	26,6	22,9	2,5	0,6	4,6	3,1	1,6	0,1	47,9
1994	52,7	48,3	11,3	5,0	5,5	26,5	22,9	2,4	0,6	4,3	2,9	1,5	0,0	47,1
1995	52,2	47,7	11,2	4,8	5,7	26,1	22,8	2,2	0,6	4,5	2,7	1,8	0,1	46,5
1996	52,3	48,3	11,2	4,8	5,7	26,6	23,2	2,2	0,6	4,0	2,6	1,4	0,0	46,6
1997	50,9	47,2	11,0	4,8	5,1	26,3	23,1	2,1	0,6	3,7	2,4	1,3	0,1	45,8
1998	50,0	46,1	10,7	4,6	4,7	26,0	22,6	2,1	0,5	3,9	2,4	1,5	0,1	45,2
1999	49,5	45,4	10,7	4,7	4,2	25,8	22,6	2,0	0,5	4,1	2,5	1,6	0,1	45,3
2000	48,8	44,8	10,5	4,7	4,0	25,5	22,2	1,9	0,5	4,0	2,5	1,5	0,0	44,8
2001	48,8	44,5	10,5	4,8	3,9	Euroalueen laajeneminen			0,5	4,3	2,6	1,7	0,0	44,9
						25,3	22,2	1,9						

3. Euroalue – alijäämä / ylijäämä, perusalijäämä / -ylijäämä ja julkinen kulutus

	Alijäämä (-) / ylijäämä (+)					Perus alijää-mä (-) / ylijää-mä (+)	Julkinen kulutus ⁵⁾							Yksi-lölliset kulutus-menot
	Yhteensä	Valtio	Osa-valtio-hallinto	Paikal-lis-hallinto	Sosiaali-turva-rahastot		Yhteensä	Palkan-saaja-korvaukset	Väli-tuote-käyttö	Luon-toismuo-toiset tulonsiirrot	Kiinteän pääoman kuluminen	Myynnit (miinus)	Kollektiiviset kulutus-menot	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1992	-4,9	-4,3	-0,3	-0,2	0,0	0,8	20,8	11,4	5,0	5,0	1,8	-2,4	8,8	12,0
1993	-5,7	-5,0	-0,4	-0,2	-0,1	0,2	21,2	11,6	5,1	5,0	1,9	-2,5	8,9	12,3
1994	-5,1	-4,4	-0,5	-0,2	0,0	0,4	20,8	11,3	5,0	5,1	1,9	-2,5	8,6	12,2
1995	-5,1	-4,2	-0,5	-0,1	-0,3	0,6	20,5	11,2	4,8	5,1	1,8	-2,5	8,5	12,1
1996	-4,3	-3,6	-0,4	-0,1	-0,2	1,4	20,6	11,2	4,8	5,2	1,8	-2,5	8,5	12,1
1997	-2,7	-2,3	-0,4	0,1	0,0	2,5	20,4	11,0	4,8	5,1	1,8	-2,5	8,4	12,0
1998	-2,3	-2,2	-0,2	0,1	0,1	2,5	20,0	10,7	4,6	5,1	1,7	-2,5	8,1	11,9
1999	-1,3	-1,6	-0,1	0,1	0,4	2,9	20,0	10,7	4,7	5,1	1,7	-2,5	8,1	11,9
2000	-0,9	-1,3	-0,2	0,1	0,4	3,1	20,0	10,5	4,7	5,1	1,7	-2,4	8,1	11,8
2001	-1,5	-1,6	-0,4	0,1	0,3	Euroalueen laajeneminen			4,8	5,1	1,7	-2,3	8,1	11,8
						2,4	20,0	10,5						

4. Euromaat – alijäämä (-) / ylijäämä (+)⁶⁾

	BE	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1998	-0,7	-2,2	-2,5	-2,7	-2,7	2,4	-2,8	3,1	-0,8	-2,4	-2,6	1,3
1999	-0,5	-1,5	-1,9	-1,1	-1,6	2,2	-1,8	3,6	0,7	-2,3	-2,4	1,9
2000	0,1	1,1	-1,8	-0,6	-1,3	4,4	-0,5	5,6	2,2	-1,5	-2,9	7,0
2001	0,4	-2,8	-1,2	-0,1	-1,4	1,5	-2,2	6,1	0,1	0,2	-4,1	4,9

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-ylilyijäämä koskevat tiedot: Euroopan komissio.

1) Tuloja, menoja ja alijäämää (-) / ylijäämää (+) koskevat tiedot perustuvat EKT 95:een. UMTS-toimilupien myynnistä saatuja tuloja ei kuitenkaan ole laskettu mukaan (euroalueen ylijäämä nämä tulot mukaan laskettuna on 0,2 %). Tiedot vuotta 1995 edeltävältä ajalta perustuvat osittain arvioihin. Euroalueen maiden ja EU:n toimielinten väliset tulonsiirrot on laskettu mukaan konsolidoituina. Euroalueen maiden välisiä tulonsiirtoja ei ole konsolidoitu.

2) Verot ja sosiaaliturvamaksut.

3) Sosiaalietuudet, markkinatuottajien välittämät luontaismuotoiset sosiaaliset tulonsiirrot ja tulonsiirrot kotitalouksia palveleville voittole-mattomille yhteisöille.

4) Kokonaismenot miinus korkomenot.

5) Vastaa julkisyhteisöjen kulutusmenoja (P.3) EKT 95:n luokituksessa julkinen talous.

6) Sisältää UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot.

Taulukko 7.2

Velka¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – julkinen velka rahoitusvaateittain ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Rahoitusvaade				Velkoja				Muut luotonantajat ³⁾
		Kolikot ja talletukset	Lainat	Lyhytaikaiset arvopaperit	Pitkäaikaiset arvopaperit	Kotimainen luotonantaja ²⁾				
						Yhteensä	Rahalaitokset	Muut rahoituslaitokset	Muut sektorit	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1992	61,0	2,6	16,2	10,1	32,0	50,3	26,4	7,6	16,3	10,7
1993	67,3	2,7	17,0	10,0	37,6	52,5	27,6	8,7	16,2	14,8
1994	70,0	2,9	16,1	10,3	40,6	55,8	29,8	9,9	16,0	14,2
1995	74,2	2,9	17,7	9,9	43,8	58,3	30,5	11,0	16,9	15,9
1996	75,5	2,9	17,2	9,9	45,5	58,9	30,3	13,2	15,5	16,5
1997	74,9	2,8	16,3	8,9	46,8	56,9	29,0	14,4	13,4	17,9
1998	73,1	2,8	15,1	7,9	47,3	53,3	27,0	16,2	10,2	19,8
1999	71,9	2,9	14,1	6,9	48,0	49,7	25,3	14,8	9,6	22,3
2000	69,4	2,7	13,0	6,2	47,5	45,9	22,8	13,3	9,8	23,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	69,2	2,6	12,6	6,3	47,7	44,9	22,2	12,2	10,4	24,4

2. Euroalue – julkinen velka liikkeeseenlaskijan, laina-ajan ja valuutan mukaan

	Yhteensä	Liikkeeseenlaskija ⁴⁾				Alkuperäinen laina-aika			Jäljellä oleva laina-aika			Valuutta			Muut valuutat
		Valtio	Osavaltiohallinto	Paikallis- hallinto	Sosiaaliturv- rahas- tot	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Vaihtu- vakor- koinen	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Euro tai jäsen- valuutta ⁵⁾	Ei-koti- maan valuutta		
														1	
1992	61,0	49,8	4,7	6,1	0,4	12,3	48,7	6,4	17,8	21,1	22,1	59,7	2,2	1,3	
1993	67,3	55,3	5,2	6,3	0,6	12,0	55,3	6,7	18,5	24,4	24,4	65,6	2,9	1,7	
1994	70,0	57,9	5,4	6,1	0,5	11,2	58,8	7,4	16,6	26,7	26,7	68,1	3,0	1,9	
1995	74,2	61,7	5,7	6,0	0,8	10,6	63,6	6,9	17,6	26,4	30,2	72,3	2,9	1,9	
1996	75,5	63,0	6,1	5,9	0,5	10,2	65,2	6,3	19,3	25,4	30,8	73,5	2,7	1,9	
1997	74,9	62,4	6,3	5,6	0,6	8,8	66,0	6,0	18,6	25,4	30,8	72,8	2,8	2,0	
1998	73,1	61,1	6,3	5,4	0,4	7,7	65,5	5,5	16,4	26,1	30,7	71,4	3,2	1,7	
1999	71,9	60,0	6,2	5,3	0,3	6,3	65,6	5,1	14,5	26,8	30,6	70,0	-	1,9	
2000	69,4	57,9	6,1	5,1	0,3	5,5	63,9	4,5	14,4	27,4	27,6	67,6	-	1,8	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	69,2	57,7	6,2	5,0	0,3	5,8	63,4	3,2	.	.	.	67,5	-	1,7	

3. Euromaat – julkinen velka

	BE 1	DE 2	GR 3	ES 4	FR 5	IE 6	IT 7	LU 8	NL 9	AT 10	PT 11	FI 12
1998	119,2	60,9	105,8	64,6	59,5	55,2	116,3	6,3	66,8	63,9	55,0	48,8
1999	114,9	61,2	105,1	63,1	58,5	49,7	114,5	6,0	63,1	64,9	54,4	46,8
2000	109,2	60,2	106,2	60,5	57,3	39,1	110,5	5,6	55,8	63,6	53,3	44,0
2001	107,6	59,5	107,0	57,1	57,3	36,4	109,8	5,6	52,8	63,2	55,5	43,4

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-/ylilyijäämää koskevat tiedot: Euroopan komissio.

1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Julkisen sektorin nimellinen konsolidoitu bruttovelka vuoden lopussa. Muiden maiden sijoituksia valtion joukkolainoihin ei ole konsolidoitu.

2) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.

3) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.

4) Ei sisällä joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevien julkisyhteisöjen hallussa olevia joukkolainoja.

5) Ajalta ennen vuotta 1999 ecumääräinen velka kotimaan valuuttana ja euron käyttöön ottaneiden maiden valuuttoina.

Taulukko 7.3

Velan muutos¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – julkisen velan muutos aiheuttajan, rahoitusvaateen ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Aiheuttaja				Rahoitusvaade				Velkoja			Muut luotonantajat ⁷⁾
		Rahoitus-tarve ²⁾	Arvostus-tekijät ³⁾	Luokit-telu-muutok-set ⁴⁾	Aggre-gaatti-vaiku-tus ⁵⁾	Kolikot ja talle-tukset	Lainat	Lyhyt-aikaiset arvo-paperit	Pitkä-aikaiset arvo-paperit	Koti-mainen luoton-antaja ⁶⁾	Raha-laitokset	Muut rahoitus-laitokset	
											11	12	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1992	6,7	5,6	0,4	0,7	0,1	0,1	1,1	1,0	4,5	4,8	3,1	0,6	1,9
1993	8,0	7,5	0,3	0,1	0,1	0,2	1,2	0,1	6,5	3,6	2,0	1,3	4,4
1994	6,0	5,2	0,2	0,7	0,0	0,4	-0,1	0,9	4,9	5,9	3,6	1,7	0,2
1995	7,8	5,5	0,2	2,2	-0,2	0,2	2,3	0,0	5,2	5,3	2,2	1,5	2,4
1996	3,8	4,2	-0,2	0,1	-0,3	0,1	0,1	0,4	3,2	2,6	0,8	2,6	1,2
1997	2,3	2,4	0,2	-0,2	0,0	0,0	-0,2	-0,6	3,1	0,3	-0,1	1,8	2,0
1998	1,6	1,9	-0,2	0,0	0,0	0,1	-0,4	-0,6	2,6	-1,0	-0,8	2,4	2,7
1999	1,6	1,3	0,3	0,0	0,0	0,2	-0,4	-0,7	2,5	-1,6	-0,7	-0,7	3,2
2000	0,8	0,8	0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,5	-0,3	1,7	-1,5	-1,3	-0,9	2,4
Euroalueen laajeneminen													
2001	1,7	1,7	0,0	0,1	0,0	0,0	-0,1	0,4	1,3	0,4	-0,1	-0,3	1,3

2. Euroalue – alijäämä-/velkakoikaisut

	Velan muutos	Alijää-mä (-) / ylijää-mä (+) ⁸⁾	Alijäämä-/velkakoikaisut ⁹⁾											Muut ¹¹⁾
			Yhteensä	Julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutokset							Arvos-tus-tekijät	Luokit-telu-muu-tokset		
				Yhteensä	Käteinen ja talle-tukset	Arvo-paperit ¹⁰⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Yksityis-tämis-tulot	Pääoma-sijoituk-set				
													9	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1992	6,7	-4,9	1,8	0,7	0,1	0,1	0,3	0,2	-0,1	0,2	0,4	0,3	0,7	0,0
1993	8,0	-5,7	2,3	1,5	1,3	0,2	0,3	-0,2	-0,3	0,1	0,3	0,3	0,1	0,3
1994	6,0	-5,1	0,9	0,0	-0,2	0,1	0,3	-0,1	-0,4	0,2	0,2	0,0	0,7	0,1
1995	7,8	-5,0	2,7	0,6	0,1	-0,1	0,5	0,1	-0,4	0,2	0,2	0,0	2,2	-0,3
1996	3,8	-4,3	-0,5	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,3	0,2	-0,2	-0,2	0,1	-0,2
1997	2,3	-2,7	-0,4	-0,5	0,2	-0,1	-0,1	-0,5	-0,8	0,3	0,2	0,2	-0,2	0,2
1998	1,6	-2,3	-0,6	-0,5	0,2	0,0	0,0	-0,7	-0,8	0,3	-0,2	0,0	0,0	0,1
1999	1,6	-1,3	0,3	-0,2	0,3	0,1	0,1	-0,7	-0,9	0,2	0,3	0,2	0,0	0,2
2000	0,8	0,2	1,0	1,0	0,7	0,2	0,2	-0,2	-0,4	0,2	0,1	0,0	-0,1	0,0
Euroalueen laajeneminen														
2001	1,7	-1,5	0,3	-0,3	-0,5	0,1	0,1	0,0	-0,3	0,2	0,0	0,0	0,1	0,5

Lähde: EKP.

- 1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutos, % BKT:stä: $(velka [t] - velka [t-1]) / BKT (t)$.
- 2) Luotonotto vastaa määritelmän mukaan julkiseen velkaan kohdistuvia transaktioita.
- 3) Sisältää valuuttakurssimuutosten vaikutusten lisäksi vaikutukset, jotka johtuvat velan laskemisesta nimellisarvoisena (esim. liikkeeseen laskettujen arvopaperien preemiot tai diskonttaukset).
- 4) Sisältää erityisesti yksiköiden uudelleenluokittelun vaikutukset ja tietyt valtioiden vastuulle ottamat velat.
- 5) Maiden yhteenlasketun velan muutoksen ja maittaisten velkojen muutosten summan välinen erotus. Erotus johtuu siitä, että aggregoinneissa käytettiin ennen vuotta 1999 useita eri valuuttakursseja.
- 6) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.
- 7) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.
- 8) Sisältää UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot.
- 9) Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutoksen ja prosentteina BKT:stä ilmoitetun alijäämän välinen erotus.
- 10) Ei sisällä johdannaisia.
- 11) Sisältää pääasiassa muihin velkoihin ja saamisiin kohdistuvat transaktiot (kauppaluotot, muut velat/saamiset ja johdannaiset).

8 Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)

Taulukko 8.1

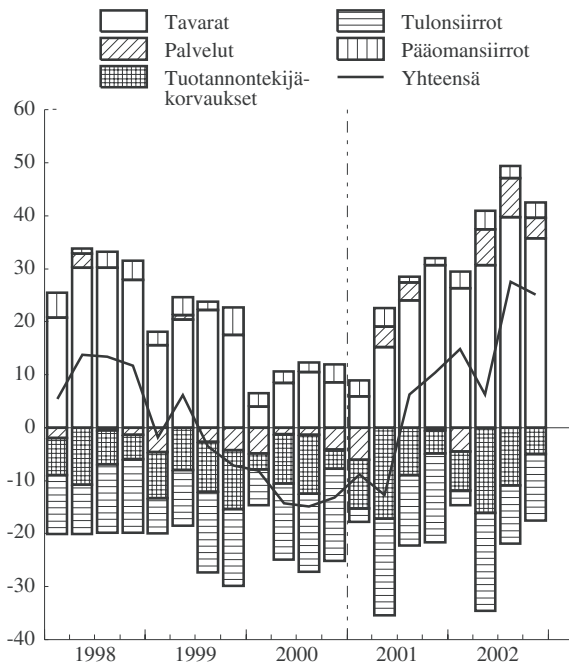
Maksutase^{1), 2)}

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Vaihtotase					Pää- oman- siirrot	Rahoitustase						Virheelli- set ja tunnis- tamattomat erät
	Yhteensä	Tavarat	Palvelut	Tuo- tannon- tekijä- kor- vaukset	Tulon- siirrot		Yhteensä	Suorat sijoi- tukset	Arvo- paperi- sijoi- tukset	Johdan- naiset	Muut sijoi- tukset	Valuutta- varanto	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1997	62,1	116,4	3,1	-15,2	-42,2	13,0	.	-44,5	-24,3
1998	31,9	109,0	-1,1	-28,8	-47,2	12,4	-68,4	-81,3	-110,0	-8,2	123,0	8,2	24,1
1999	-19,0	75,7	-10,7	-37,3	-46,7	12,8	11,7	-120,1	-43,0	3,8	160,8	10,1	-5,4
2000	-60,4	31,6	-11,5	-27,0	-53,4	9,8	70,0	-12,3	-115,2	-2,2	182,0	17,6	-19,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	-13,8	75,8	0,9	-39,7	-50,8	8,9	-40,5	-101,5	38,1	-3,7	8,8	17,8	45,4
2002	62,0	132,7	13,3	-39,2	-44,8	11,9	-171,3	-21,0	50,4	-13,8	-184,4	-2,5	97,5
2001 IV	9,1	30,7	-0,5	-4,4	-16,7	1,4	-32,1	16,5	5,3	-6,9	-50,3	3,3	21,6
2002 I	11,7	26,3	-4,5	-7,4	-2,7	3,1	-26,5	-15,0	-51,8	1,6	41,8	-3,1	11,6
II	2,9	30,7	6,7	-16,0	-18,6	3,5	-29,0	-7,9	57,4	-3,1	-82,2	6,7	22,7
III	25,2	39,8	7,3	-10,8	-11,1	2,3	-55,7	-6,7	29,7	-9,9	-64,2	-4,6	28,1
IV	22,1	35,8	3,8	-5,0	-12,5	3,0	-60,1	8,5	15,2	-2,4	-79,8	-1,6	35,0
2001 loka	4,1	11,4	0,5	-2,4	-5,4	0,4	-22,0	4,0	1,4	-2,9	-21,8	-2,7	17,5
marras	2,7	8,8	-0,9	-0,1	-5,2	0,2	-6,8	11,7	19,9	-2,8	-35,7	0,1	3,9
joulu	2,3	10,4	-0,1	-1,9	-6,1	0,7	-3,2	0,8	-16,0	-1,1	7,2	5,9	0,2
2002 tammi	-0,1	3,1	-2,4	-6,4	5,6	2,6	-49,5	0,0	-41,5	3,0	-5,8	-5,3	47,1
helmi	4,4	10,0	-1,7	0,0	-3,9	0,2	6,7	-8,9	-12,9	1,7	24,4	2,5	-11,4
maalis	7,4	13,2	-0,4	-0,9	-4,5	0,3	16,3	-6,1	2,6	-3,2	23,2	-0,2	-24,1
huhti	-5,3	7,8	0,5	-7,8	-5,8	1,3	13,6	9,3	12,0	1,5	-17,5	8,4	-9,7
touko	2,3	10,0	3,8	-6,3	-5,2	1,0	2,3	1,3	29,8	-2,3	-28,4	1,9	-5,7
kesä	5,8	12,9	2,4	-1,9	-7,5	1,1	-45,0	-18,5	15,6	-2,3	-36,3	-3,5	38,1
heinä	5,7	16,2	1,7	-9,2	-3,0	0,5	-20,9	-6,6	6,9	-8,2	-10,5	-2,6	14,7
elo	10,9	12,1	1,6	0,4	-3,2	0,6	-13,4	3,1	6,0	-2,3	-22,0	1,8	1,9
syys	8,7	11,6	4,0	-2,0	-4,9	1,1	-21,3	-3,2	16,8	0,6	-31,7	-3,8	11,5
loka	3,7	11,7	1,4	-3,1	-6,3	1,5	-21,5	-5,0	19,4	0,0	-38,0	2,1	16,3
marras	10,3	13,6	0,7	-0,1	-3,9	0,4	-28,6	3,9	9,7	-1,1	-38,5	-2,6	17,9
joulu	8,1	10,5	1,7	-1,8	-2,3	1,1	-10,1	9,6	-13,9	-1,2	-3,3	-1,2	0,8

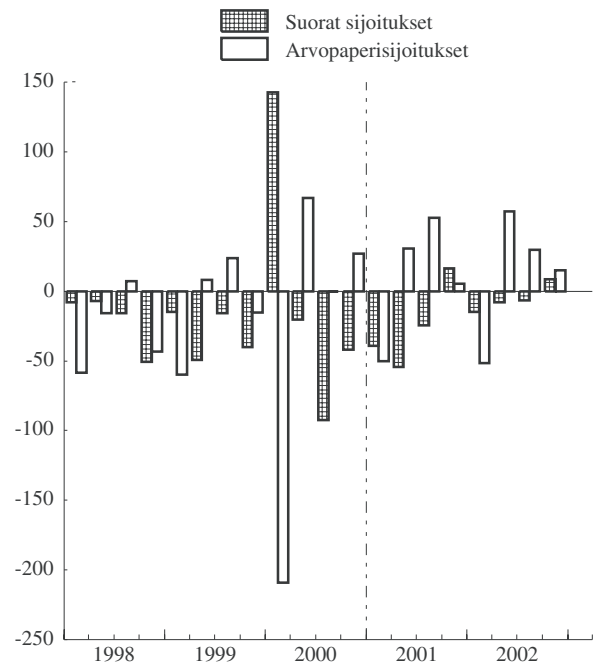
Vaihtotase ja pääomansiirrot

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-). Valuuttavaranto: lisäys (-), vähennys (+).

2) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.2

Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot¹⁾

(miljardia euroa, miljardia ecua vuoden 1998 loppuun)

1. Keskeiset erät

	Vaihtotase											Pääomansiirrot		
	Yhteensä			Tavarat		Palvelut		Tuotannon- tekijäkorvaukset		Tulonsiirrot		Tulot 12	Menot 13	
	Tulot 1	Menot 2	Netto 3	Tulot 4	Menot 5	Tulot 6	Menot 7	Tulot 8	Menot 9	Tulot 10	Menot 11			
1997	1 218,5	1 156,3	62,1	754,6	638,3	214,2	211,0	189,5	204,7	60,1	102,3	18,9	5,9	
1998	1 277,7	1 245,8	31,9	784,4	675,4	231,9	233,0	198,5	227,3	63,0	110,1	17,7	5,3	
1999	1 337,5	1 356,5	-19,0	818,3	742,5	247,4	258,1	207,0	244,3	64,8	111,5	19,1	6,3	
2000	1 612,4	1 672,8	-60,4	989,8	958,2	287,0	298,5	267,9	295,0	67,6	121,0	18,3	8,5	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	1 712,2	1 726,0	-13,8	1 033,0	957,1	321,6	320,6	282,0	321,7	75,7	126,5	17,0	8,1	
2002	1 704,5	1 642,5	62,0	1 057,4	924,8	326,3	313,0	235,8	275,0	84,9	129,8	19,0	7,1	
2001	IV	432,6	423,5	9,1	264,6	233,9	81,4	81,9	70,2	74,6	16,3	33,0	4,4	3,0
2002	I	415,2	403,5	11,7	254,3	228,0	71,6	76,1	58,3	65,7	31,0	33,8	4,6	1,5
	II	428,6	425,8	2,9	266,8	236,0	83,9	77,2	62,6	78,6	15,3	33,9	4,9	1,5
	III	425,1	399,8	25,2	262,8	223,0	89,0	81,7	55,1	65,9	18,2	29,2	4,0	1,7
	IV	435,6	413,4	22,1	273,6	237,8	81,9	78,1	59,7	64,7	20,4	32,9	5,4	2,4
2001	loka	148,8	144,7	4,1	94,5	83,1	28,0	27,5	21,4	23,8	4,8	10,3	1,1	0,7
	marras	138,3	135,7	2,7	89,1	80,3	24,7	25,6	19,4	19,4	5,2	10,4	0,9	0,6
	joulu	145,4	143,1	2,3	81,0	70,5	28,8	28,9	29,4	31,3	6,3	12,4	2,4	1,7
2002	tammi	141,5	141,6	-0,1	79,5	76,4	24,0	26,4	20,4	26,8	17,5	11,9	3,0	0,5
	helmi	132,3	127,9	4,4	83,2	73,2	22,7	24,4	19,2	19,2	7,2	11,0	0,8	0,6
	maalis	141,5	134,0	7,4	91,5	78,3	24,9	25,3	18,7	19,6	6,3	10,8	0,8	0,5
	huhti	140,7	146,0	-5,3	88,3	80,5	26,9	26,4	20,1	27,9	5,4	11,2	1,9	0,6
	touko	144,0	141,7	2,3	88,8	78,7	29,1	25,3	20,7	27,0	5,5	10,7	1,4	0,4
	kesä	143,8	138,0	5,8	89,7	76,8	27,9	25,5	21,8	23,7	4,5	12,0	1,6	0,5
	heinä	150,6	144,9	5,7	93,1	77,0	31,0	29,3	20,0	29,3	6,4	9,4	1,1	0,6
	elo	134,5	123,6	10,9	81,6	69,5	28,7	27,1	18,3	18,0	6,0	9,1	1,3	0,7
	syys	140,0	131,3	8,7	88,1	76,5	29,4	25,4	16,7	18,7	5,8	10,7	1,6	0,4
	loka	150,2	146,5	3,7	97,6	85,9	28,7	27,3	18,7	21,8	5,1	11,4	2,1	0,6
	marras	141,6	131,3	10,3	90,6	77,0	25,0	24,3	19,2	19,4	6,8	10,7	1,2	0,8
	joulu	143,8	135,7	8,1	85,4	74,8	28,2	26,5	21,8	23,6	8,5	10,8	2,1	0,9

2. Keskeiset vaihtotaseen erät (kausivaihtelusta puhdistetut)

	Vaihtotase											
	Yhteensä			Tavarat		Palvelut		Tuotannon- tekijäkorvaukset		Tulonsiirrot		
	Tulot 1	Menot 2	Netto 3	Tulot 4	Menot 5	Tulot 6	Menot 7	Tulot 8	Menot 9	Tulot 10	Menot 11	
2000	IV	431,7	449,5	-17,8	264,8	259,8	75,5	80,9	73,8	76,8	17,5	32,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	I	431,0	438,6	-7,6	261,1	245,9	78,3	79,5	72,6	83,7	19,1	29,5
	II	430,5	440,2	-9,7	260,7	243,4	80,9	80,5	70,1	82,5	18,8	33,8
	III	428,8	429,0	-0,1	258,0	239,0	81,0	80,4	71,0	78,8	18,8	30,7
	IV	421,3	416,7	4,7	253,7	228,6	80,8	79,9	67,8	75,5	19,0	32,7
2002	I	423,9	409,4	14,5	264,2	229,2	80,2	79,7	59,7	68,7	19,7	31,7
	II	425,8	415,8	10,0	265,1	232,5	81,9	78,7	59,2	70,5	19,6	34,1
	III	430,6	409,7	20,9	266,2	230,3	82,7	78,4	59,3	68,9	22,4	32,1
	IV	425,3	407,7	17,6	262,4	232,8	81,4	76,1	58,2	66,0	23,3	32,7
2001	loka	141,6	138,1	3,5	85,3	76,1	26,6	26,2	22,8	25,2	6,9	10,7
	marras	137,4	137,4	0,0	84,4	76,9	26,4	26,6	20,7	22,9	6,0	11,0
	joulu	142,3	141,2	1,1	84,0	75,6	27,8	27,1	24,4	27,4	6,2	11,0
2002	tammi	142,1	135,5	6,7	86,7	75,4	26,8	26,8	21,5	24,5	7,0	8,8
	helmi	141,4	137,8	3,6	88,2	76,5	26,5	26,7	20,6	23,3	6,1	11,3
	maalis	140,3	136,1	4,3	89,3	77,3	26,8	26,2	17,6	21,0	6,6	11,6
	huhti	141,4	140,6	0,9	87,6	77,2	27,2	26,8	20,1	25,3	6,5	11,4
	touko	141,9	136,6	5,3	88,2	76,2	27,5	25,7	19,7	23,5	6,6	11,2
	kesä	142,4	138,6	3,8	89,4	79,2	27,2	26,2	19,4	21,8	6,5	11,5
	heinä	141,0	136,6	4,4	86,9	75,9	26,6	26,4	20,2	24,0	7,4	10,3
	elo	145,7	137,2	8,5	90,2	77,3	27,2	26,4	20,5	23,0	7,8	10,5
	syys	143,9	135,9	8,0	89,2	77,1	28,8	25,6	18,6	21,9	7,3	11,4
	loka	142,4	139,2	3,2	88,0	78,4	27,3	26,1	19,8	22,9	7,3	11,8
	marras	143,6	136,8	6,8	88,1	76,5	27,4	25,8	20,4	23,0	7,7	11,5
	joulu	139,3	131,7	7,6	86,2	77,8	26,6	24,2	18,1	20,2	8,4	9,4

Lähde: EKP.

1) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.3

Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset

(miljardia euroa, bruttovirrat)

	Yhteensä		Palkansaaja-korvaukset		Pääomakorvaukset							
	Tulot 1	Menot 2	Tulot 3	Menot 4	Yhteensä		Suorat sijoitukset		Arvopaperisijoitukset		Muut sijoitukset	
					Tulot 5	Menot 6	Tulot 7	Menot 8	Tulot 9	Menot 10	Tulot 11	Menot 12
1999	207,0	244,3	12,7	5,0	194,4	239,4	42,7	51,2	63,9	102,3	87,8	85,8
2000	267,9	295,0	13,2	5,4	254,8	289,5	60,1	64,3	76,4	107,5	118,3	117,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	282,0	321,7	14,2	6,4	267,8	315,3	68,8	67,4	81,9	117,7	117,1	130,2
2001 III	65,9	74,9	3,5	1,8	62,4	73,1	15,0	15,0	19,9	27,4	27,5	30,7
2001 IV	70,2	74,6	3,7	1,5	66,6	73,1	19,0	20,8	21,9	22,3	25,7	30,0
2002 I	58,3	65,7	3,5	1,2	54,8	64,5	11,6	12,7	20,1	26,6	23,0	25,2
2002 II	62,6	78,6	3,7	1,6	59,0	77,1	17,1	16,0	22,1	38,8	19,7	22,3
2002 III	55,1	65,9	3,7	1,8	51,4	64,2	10,9	11,5	20,3	31,1	20,2	21,5

	Suorien sijoitusten tuotot				Arvopaperisijoitusten tuotot			
	Oman pääoman tuotot		Korot		Oman pääoman tuotot		Korot	
	Tulot 13	Menot 14	Tulot 15	Menot 16	Tulot 17	Menot 18	Tulot 19	Menot 20
1999	36,2	46,7	6,5	4,5	9,5	34,0	54,4	68,4
2000	49,2	56,6	10,9	7,7	14,2	30,6	62,1	76,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001	58,7	58,7	10,2	8,7	17,3	43,8	64,5	73,9
2001 III	12,9	13,2	2,1	1,8	3,8	8,6	16,1	18,8
2001 IV	15,9	18,9	3,1	1,9	4,8	6,3	17,1	16,0
2002 I	9,5	11,4	2,1	1,3	4,5	8,4	15,7	18,2
2002 II	15,3	14,8	1,8	1,2	6,8	23,9	15,4	14,9
2002 III	9,5	10,2	1,5	1,3	4,3	10,6	16,0	20,6

Lähde: EKP.

Taulukko 8.4

Maksutase: suorat sijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Euroalueelta ulkomaille							Ulkomailta euroalueelle							
	Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja			Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja			
		Yhteensä	Raha-laitokset ²⁾	Muut kuin raha-laitokset	Yhteensä	Raha-laitokset ²⁾	Muut kuin raha-laitokset		Yhteensä	Raha-laitokset ²⁾	Muut kuin raha-laitokset	Yhteensä	Raha-laitokset ²⁾	Muut kuin raha-laitokset	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
1997	-93,1	48,6		
1998	-172,8	91,5		
1999	-320,5	-239,2	-25,0	-214,2	-81,3	-0,6	-80,7	200,4	146,6	3,5	143,0	53,8	0,2	53,6	
2000	-436,3	-344,8	-35,8	-309,0	-91,5	-0,3	-91,2	424,0	298,1	12,2	285,9	125,9	0,1	125,8	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	-255,8	-164,1	-13,2	-150,9	-91,7	-0,7	-91,0	154,3	103,1	5,3	97,8	51,2	0,7	50,5	
2002	-151,0	-129,6	-18,4	-111,2	-21,4	-0,6	-20,8	129,9	82,6	2,5	80,1	47,3	0,3	47,0	
2001	IV	-28,2	-26,9	-3,1	-23,7	-1,3	-0,1	-1,3	44,7	16,6	8,4	8,2	28,1	0,1	28,0
2002	I	-56,0	-42,2	-2,2	-40,0	-13,8	0,0	-13,8	41,0	26,1	1,1	24,9	15,0	0,0	15,0
	II	-45,8	-29,1	-6,5	-22,5	-16,8	-0,3	-16,5	37,9	21,3	2,6	18,7	16,6	0,1	16,5
	III	-27,7	-31,8	-5,2	-26,7	4,2	-0,1	4,3	21,0	12,2	-0,5	12,8	8,8	0,6	8,2
	IV	-21,4	-26,5	-4,5	-22,0	5,1	-0,1	5,2	30,0	23,0	-0,7	23,7	7,0	-0,4	7,3
2001	loka	7,3	-8,2	-0,6	-7,6	15,5	0,0	15,6	-3,3	-9,6	0,2	-9,8	6,2	0,1	6,2
	marras	-17,8	-7,8	0,3	-8,1	-9,9	0,0	-9,9	29,5	14,2	1,9	12,3	15,3	0,0	15,2
	joulu	-17,8	-10,8	-2,8	-8,0	-6,9	0,0	-6,9	18,6	12,0	6,3	5,7	6,6	0,0	6,6
2002	tammi	-8,5	-9,4	-0,5	-8,9	1,0	0,0	0,9	8,5	3,0	0,2	2,8	5,5	0,1	5,5
	helmi	-20,1	-5,0	-0,3	-4,7	-15,1	0,0	-15,1	11,2	3,3	1,1	2,2	7,8	0,0	7,8
	maalis	-27,5	-27,8	-1,4	-26,3	0,3	-0,1	0,4	21,4	19,7	-0,2	19,9	1,6	0,0	1,7
	huhti	-6,8	-2,3	-4,2	1,9	-4,5	0,0	-4,5	16,1	9,3	1,9	7,3	6,8	0,0	6,9
	touko	-17,8	-10,7	-1,2	-9,5	-7,1	0,0	-7,1	19,1	6,2	0,6	5,6	12,9	0,0	12,9
	kesä	-21,2	-16,1	-1,1	-14,9	-5,2	-0,3	-4,9	2,7	5,8	0,0	5,8	-3,1	0,1	-3,2
	heinä	-12,7	-14,0	-3,4	-10,6	1,3	0,0	1,3	6,1	2,8	0,9	1,9	3,3	0,0	3,4
	elo	-0,2	-6,1	-0,3	-5,9	5,9	-0,1	6,0	3,4	2,6	-0,8	3,4	0,7	0,7	0,0
	syys	-14,7	-11,7	-1,5	-10,2	-3,0	0,0	-3,0	11,5	6,8	-0,6	7,4	4,7	-0,1	4,8
	loka	-11,4	-6,4	-0,8	-5,7	-5,0	0,0	-4,9	6,4	5,4	0,1	5,3	1,0	-0,3	1,3
	marras	-10,5	-5,9	-0,4	-5,5	-4,6	0,0	-4,5	14,4	7,2	-0,4	7,6	7,1	0,0	7,1
	joulu	0,4	-14,2	-3,4	-10,8	14,6	-0,1	14,7	9,3	10,4	-0,3	10,8	-1,2	-0,1	-1,1

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Ei sisällä eurojärjestelmää.

Taulukko 8.5

Maksutase: arvopaperisijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Vaateittain²⁾

	Yhteensä		Osakkeet		Velkapaperit						
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset			Velat			
					Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit	Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1998	-363,3	253,3	-116,2	104,0	-247,1	-238,9	-8,2	149,3	121,6	27,7	
1999	-311,3	268,3	-156,5	92,3	-154,8	-155,0	0,1	176,0	117,0	59,0	
2000	-411,3	296,1	-287,9	50,8	-123,4	-114,6	-8,8	245,4	232,2	13,2	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	-288,0	326,1	-108,6	231,1	-179,4	-158,7	-20,7	95,0	90,4	4,5	
2002	-176,1	226,6	-37,1	76,2	-139,0	-83,4	-55,6	150,3	104,4	45,9	
2001	IV	-87,0	92,3	-24,8	60,5	-62,2	-51,3	-10,9	31,8	28,6	3,1
2002	I	-73,0	21,2	-33,6	30,4	-39,4	-20,8	-18,6	-9,2	1,0	-10,2
	II	-52,1	109,6	-13,6	30,9	-38,5	-23,4	-15,1	78,7	52,5	26,2
	III	-18,5	48,1	12,9	4,1	-31,4	-17,0	-14,4	44,0	23,0	21,0
	IV	-32,5	47,7	-2,8	10,9	-29,7	-22,2	-7,5	36,8	27,9	8,9
2001	loka	-32,7	34,1	-8,0	23,1	-24,7	-17,8	-6,9	11,0	9,1	2,0
	marras	-40,8	60,7	-10,2	24,8	-30,6	-17,1	-13,6	35,9	37,8	-1,9
	joulu	-13,5	-2,5	-6,6	12,6	-6,8	-16,4	9,5	-15,1	-18,2	3,1
2002	tammi	-26,9	-14,6	-14,9	12,9	-12,0	-2,4	-9,6	-27,5	-15,5	-12,0
	helmi	-17,8	4,9	-8,8	8,0	-8,9	-5,4	-3,6	-3,1	0,0	-3,0
	maalis	-28,3	30,9	-9,8	9,5	-18,5	-13,0	-5,4	21,4	16,5	4,9
	huhti	-13,0	25,0	-1,7	5,0	-11,2	-9,7	-1,5	20,0	12,7	7,3
	touko	-29,1	58,9	-5,8	26,8	-23,3	-14,3	-9,0	32,1	18,8	13,3
	kesä	-10,1	25,7	-6,1	-0,9	-4,0	0,6	-4,6	26,6	21,0	5,6
	heinä	-16,1	23,0	-6,3	3,3	-9,8	-1,4	-8,4	19,7	10,5	9,2
	elo	-3,4	9,4	5,2	-0,7	-8,6	-10,0	1,5	10,1	0,0	10,1
	syys	1,1	15,7	14,1	1,5	-13,0	-5,5	-7,5	14,2	12,5	1,8
	loka	-2,4	21,8	0,6	-4,2	-3,0	-6,7	3,7	26,0	12,1	13,9
	marras	-11,7	21,4	1,6	14,5	-13,3	-6,9	-6,3	6,8	12,1	-5,3
	joulu	-18,5	4,6	-5,1	0,5	-13,4	-8,6	-4,9	4,0	3,8	0,3

2. Saamiset vaateittain ja omistajasektoreittain

	Osakkeet					Velkapaperit										
	Eurojärjestelmä	Rahalaitokset ³⁾	Muut kuin rahalaitokset			Eurojärjestelmä	Joukkolainat			Rahamarkkinapaperit						
			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut sektorit		Eurojärjestelmä	Rahalaitokset ³⁾	Muut kuin rahalaitokset		Eurojärjestelmä	Rahalaitokset ³⁾	Muut kuin rahalaitokset			
									Yhteensä	Julkisyhteisöt			Muut sektorit	Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut sektorit
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
1999	0,1	-1,5	-155,1	-2,1	-153,0	0,1	-15,4	-139,7	-1,7	-138,0	0,9	-8,1	7,3	-0,1	7,5	
2000	-0,1	-4,3	-283,5	-2,6	-280,9	-1,9	-46,3	-66,4	-1,5	-64,9	2,2	-15,5	4,5	-1,0	5,5	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001	-0,4	3,8	-112,0	-2,0	-110,0	1,9	-71,6	-88,9	-1,2	-87,7	-2,3	-34,3	16,0	-0,1	16,1	
2002	-0,4	-6,7	-30,1	.	.	1,2	-8,7	-75,9	.	.	2,0	-35,9	-21,7	.	.	
2001	IV	-0,1	4,7	-29,4	-0,5	-28,9	-0,7	-38,1	-12,4	-0,3	-12,2	-0,3	-3,8	-6,8	1,9	-8,8
2002	I	0,0	-4,9	-28,7	-1,4	-27,3	0,4	-4,5	-16,7	-0,5	-16,2	0,8	-13,6	-5,8	-1,2	-4,6
	II	-0,1	-3,6	-10,0	-2,0	-7,9	2,4	-2,1	-23,7	0,2	-23,9	0,0	-2,4	-12,7	-0,1	-12,6
	III	-0,1	2,8	10,2	-0,6	10,8	-1,1	-3,5	-12,4	-0,3	-12,1	0,9	-13,6	-1,7	0,2	-1,9
	IV	-0,1	-1,0	-1,6	.	.	-0,5	1,3	-23,1	.	.	0,4	-6,3	-1,6	.	.
2002	heinä	-0,2	0,5	-6,6	.	.	-0,7	1,5	-2,2	.	.	0,5	-7,5	-1,4	.	.
	elo	-0,3	3,2	2,3	.	.	0,0	-5,1	-4,9	.	.	-0,1	0,0	1,6	.	.
	syys	0,4	-0,9	14,6	.	.	-0,4	0,2	-5,3	.	.	0,4	-6,1	-1,9	.	.
	loka	-0,2	-0,6	1,5	.	.	-0,5	3,2	-9,5	.	.	0,4	2,8	0,6	.	.
	marras	0,1	-0,4	1,9	.	.	0,2	-6,9	-0,2	.	.	-0,1	-8,9	2,7	.	.
	joulu	0,0	0,0	-5,0	.	.	-0,2	4,9	-13,3	.	.	0,1	-0,2	-4,8	.	.

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Viimeaikaisien ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

3) Ei sisällä eurojärjestelmää.

Taulukko 8.6

Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Muut sijoitukset sektoreittain^{1), 2)}

	Yhteensä		Eurojärjestelmä		Julkisyhteisöt		Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)						Muut sektorit		
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Yhteensä		Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Saamiset	Velat	
							Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1998	-81,9	204,9	-0,7	3,5	-1,0	-6,1	-22,6	192,4	-37,6	40,4	15,0	152,0	-57,6	15,2	
1999	-31,9	192,7	-2,0	6,6	3,3	-13,0	16,3	161,2	-47,2	53,8	63,5	107,4	-49,4	37,8	
2000	-178,9	361,0	-1,1	0,9	-2,2	0,9	-130,3	289,4	-50,0	53,0	-80,4	236,3	-45,3	69,8	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	-240,9	249,6	0,6	4,4	2,9	-1,1	-227,2	234,1	-44,4	20,1	-182,9	214,0	-17,2	12,2	
2002	-223,6	39,1	-1,2	0,1	-0,8	-6,8	-164,7	27,4	-30,5	52,6	-134,3	-25,2	-56,8	18,5	
2001	IV	-61,3	11,0	-0,4	3,7	1,9	4,2	-45,9	4,7	-17,6	-8,7	-28,3	13,4	-16,9	-1,7
2002	I	19,1	22,8	-0,4	1,2	-0,7	-8,4	18,4	25,8	-2,1	10,2	20,4	15,6	1,8	4,1
	II	-73,9	-8,3	-0,6	-3,5	0,9	3,9	-62,4	-11,2	-7,5	20,3	-54,9	-31,6	-11,8	2,5
	III	-65,1	0,8	0,3	-0,1	-0,6	-2,8	-35,7	9,1	-4,9	5,9	-30,8	3,2	-29,1	-5,4
	IV	-103,7	23,9	-0,4	2,5	-0,4	0,4	-85,1	3,7	-16,0	16,1	-69,0	-12,4	-17,8	17,3
2001	loka	-35,4	13,5	-0,5	4,5	-0,6	2,1	-23,2	6,6	-3,7	1,9	-19,5	4,7	-11,1	0,3
	marras	-61,4	25,7	0,0	2,0	2,5	2,5	-53,3	22,4	-9,6	-13,3	-43,6	35,7	-10,6	-1,2
	joulu	35,5	-28,3	0,1	-2,8	0,1	-0,4	30,5	-24,3	-4,3	2,7	34,8	-27,0	4,8	-0,8
2002	tammi	1,3	-7,0	-0,7	2,6	-1,4	-8,8	14,3	0,5	-1,5	5,5	15,9	-5,0	-10,9	-1,3
	helmi	26,2	-1,8	-0,1	-3,8	1,0	-1,6	5,3	12,3	-6,6	1,2	11,9	11,1	20,1	-8,8
	maalis	-8,5	31,6	0,4	2,4	-0,2	2,1	-1,3	13,0	6,0	3,5	-7,3	9,5	-7,3	14,2
	huhti	-41,1	23,5	-0,4	-4,3	1,7	5,7	-29,8	22,5	-4,2	7,7	-25,6	14,8	-12,5	-0,3
	touko	-63,2	34,8	-0,1	-0,5	-0,1	-0,1	-56,0	36,5	-5,2	8,2	-50,8	28,3	-7,0	-1,1
	kesä	30,4	-66,7	-0,1	1,3	-0,7	-1,7	23,5	-70,2	1,9	4,4	21,5	-74,6	7,7	3,9
	heinä	-1,2	-9,3	0,4	2,7	-0,2	-1,2	13,6	-10,1	3,0	2,9	10,6	-13,0	-14,9	-0,7
	elo	7,1	-29,1	0,1	-5,0	-0,6	-2,2	12,7	-17,9	0,3	2,0	12,4	-19,9	-5,1	-4,0
	syys	-70,9	39,2	-0,2	2,1	0,3	0,6	-61,9	37,1	-8,2	0,9	-53,8	36,2	-9,0	-0,6
	loka	-69,6	31,6	-0,1	-0,3	-0,4	1,4	-53,9	22,0	-4,4	7,4	-49,5	14,6	-15,2	8,5
	marras	-81,0	42,5	0,9	1,2	-1,6	0,5	-65,6	34,7	-7,3	-7,5	-58,3	42,1	-14,7	6,1
	joulu	46,8	-50,2	-1,3	1,6	1,5	-1,5	34,4	-53,0	-4,4	16,2	38,7	-69,1	12,2	2,7

2. Muut sijoitukset sektoreittain ja vaateittain¹⁾

2.1. Eurojärjestelmä

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	1	2	3	4	5	6
1999	-1,2	6,7	5,5	-0,8	-0,1	-0,9
2000	-1,1	0,9	-0,2	0,0	0,0	0,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001	0,6	4,4	5,0	0,0	0,0	0,0
2001	III	1,0	-1,0	0,0	0,0	0,0
	IV	-0,4	3,8	3,4	0,0	0,0
2002	I	-0,4	1,2	0,7	0,0	0,0
	II	-0,6	-3,5	-4,1	0,0	0,0
	III	0,3	-0,2	0,1	0,0	0,0

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Viimeaikaisen ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

2.2. Julkisyhteisöt

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat			
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	
	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1999	0,0	0,0	0,0	4,4	-13,1	-8,7	-1,2	0,2	-1,0	
2000	0,1	0,0	0,1	-1,4	0,8	-0,5	-0,9	0,1	-0,8	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	-0,1	0,0	-0,1	4,4	-1,1	3,3	-1,4	0,1	-1,3	
2001 III	0,0	0,0	0,0	-0,7	0,2	-0,6	-0,3	0,0	-0,3	
2001 IV	0,0	0,0	0,0	2,1	4,1	6,2	-0,1	0,1	-0,1	
2002 I	0,0	0,0	0,0	-0,4	-8,1	-8,5	-0,3	-0,3	-0,6	
2002 II	1,4	0,0	1,4	-0,3	3,8	3,5	-0,3	0,2	-0,2	
2002 III	0,0	0,0	0,0	-0,3	-2,8	-3,1	-0,2	0,0	-0,2	

2.3. Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	16	17	18	19	20	21
1999	15,5	160,5	176,0	0,8	0,7	1,5
2000	-126,3	284,0	157,8	-4,1	5,3	1,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001	-213,3	224,3	10,9	-13,9	9,8	-4,1
2001 III	-53,9	-29,1	-82,9	-1,1	1,8	0,7
2001 IV	-41,2	3,4	-37,8	-4,7	1,3	-3,4
2002 I	23,9	19,8	43,7	-5,5	6,0	0,5
2002 II	-61,4	-9,9	-71,4	-0,9	-1,3	-2,2
2002 III	-33,4	7,1	-26,3	-2,3	2,0	-0,3

2.4. Muut sektorit

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat			
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	
	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
1999	-7,5	4,8	-2,7	-18,9	21,7	2,8	-23,0	11,3	-11,7	
2000	-14,5	10,4	-4,1	-25,2	64,4	39,2	-5,7	-5,0	-10,7	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	-0,6	0,7	0,1	-16,2	10,9	-5,3	-0,3	0,6	0,3	
2001 III	0,8	-0,9	-0,1	-0,9	11,1	10,2	-1,9	1,4	-0,5	
2001 IV	2,6	-1,2	1,3	-19,4	-1,0	-20,4	-0,1	0,6	0,5	
2002 I	-0,6	-0,5	-1,1	3,9	3,4	7,3	-1,5	1,2	-0,3	
2002 II	-3,4	-0,8	-4,2	-8,3	2,3	-5,9	-0,1	0,9	0,8	
2002 III	-2,9	0,6	-2,3	-26,1	-7,3	-33,5	-0,1	1,4	1,3	

3. Valuuttavaranto¹⁾

	Yhteensä	Kulta	Erityiset nosto-oikeudet	Varanto-osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset							Muut saamiset
					Yhteensä	Käteinen ja talletukset		Arvopaperit			Johdannaiset	
						Rahaviranomaiset ja BIS	Pankit	Osakkeet	Joukkolainat	Rahamarkkina-paperit		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999	10,1	0,3	1,0	2,0	6,1	12,5	-12,1	0,2	3,5	2,0	-0,1	0,8
2000	17,6	1,0	0,3	2,9	13,3	4,3	4,6	0,0	-5,6	10,1	-0,1	0,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	17,8	0,6	-1,0	-4,2	22,5	10,0	-5,3	-1,1	20,4	-1,6	0,0	0,0
2001 III	2,5	0,2	0,1	-4,5	6,7	-0,9	3,1	0,0	4,9	-0,4	0,0	0,0
2001 IV	3,3	0,1	-0,1	0,8	2,4	2,7	1,7	0,0	4,8	-6,9	0,0	0,0
2002 I	-3,1	-0,2	0,0	-0,4	-2,4	-1,7	-12,4	0,0	4,2	7,4	0,0	0,0
2002 II	6,7	0,5	0,5	-2,1	7,8	-0,6	1,2	0,0	4,3	3,1	-0,2	0,0
2002 III	-4,6	-0,1	-0,2	0,2	-4,6	-2,4	-3,0	0,0	1,9	-1,2	0,0	0,0

Lähde: EKP.

1) Lisäys (-), vähennys (+).

Taulukko 8.7

Ulkomainen varallisuus¹⁾ ja valuuttavaranto

(miljardia euroa [miljardia ecua vuonna 1997]; ajanjakson lopun kantatieto)

1. Yhteenvedo ulkomaisesta varallisuudesta

	Yhteensä		Suorat sijoitukset	Arvopaperisijoitukset	Johdannaiset	Muut sijoitukset	Valuuttavaranto
	1	% BKT:stä 2					
Ulkomainen nettovarallisuus^{2,3)}							
1997	16,3	0,3	181,5	-750,5	-5,9	223,8	367,3
1998	-170,1	-2,8	152,0	-748,5	2,3	86,5	337,6
1999	-297,3	-4,7	369,6	-881,2	16,0	-183,9	382,2
2000	-414,7	-6,3	428,4	-804,9	8,5	-437,2	390,4
2001	-152,2	-2,2	530,7	-682,7	-5,9	-387,0	392,7
Saamiset							
1999	5 796,7	92,5	1 174,5	2 058,1	111,1	2 070,8	382,2
2000	6 740,0	102,5	1 609,7	2 344,1	117,9	2 277,9	390,4
2001	7 459,4	109,3	1 859,9	2 499,8	123,7	2 583,4	392,7
Velat							
1999	6 094,0	97,2	804,9	2 939,3	95,1	2 254,7	-
2000	7 154,7	108,9	1 181,2	3 149,1	109,3	2 715,1	-
2001	7 611,6	111,5	1 329,2	3 182,5	129,5	2 970,5	-

2. Suorat sijoitukset

	Euroalueelta ulkomaille						Ulkomailta euroalueelle					
	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma (lähinnä konsernien sisäisiä lainoja)			Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma (lähinnä konsernien sisäisiä lainoja)		
	Yhteensä	Rahalaitokset ⁴⁾	Muut kuin rahalaitokset	Yhteensä	Rahalaitokset ⁴⁾	Muut kuin rahalaitokset	Yhteensä	Rahalaitokset ⁴⁾	Muut kuin rahalaitokset	Yhteensä	Rahalaitokset ⁴⁾	Muut kuin rahalaitokset
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999	938,7	85,7	853,0	235,8	1,8	234,0	606,3	24,3	582,0	198,6	1,7	196,9
2000	1 256,0	115,9	1 140,1	353,7	2,3	351,3	880,6	31,8	848,8	300,7	1,8	298,9
2001	1 478,4	132,0	1 346,4	381,5	2,6	378,9	985,6	42,4	943,2	343,6	2,6	341,0

3.1. Arvopaperisijoitukset vaateittain

	Osakkeet		Velkapaperit					
	Saamiset	Velat	Saamiset			Velat		
			Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit	Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit
1	2	3	4	5	6	7	8	
1999	1 013,6	1 698,1	1 044,4	937,2	107,2	1 241,2	1 138,5	102,7
2000	1 183,6	1 627,6	1 160,5	1 038,4	122,1	1 521,5	1 399,9	121,6
2001	1 111,5	1 577,6	1 388,3	1 208,1	180,1	1 604,9	1 505,5	99,4

3.2. Arvopaperisijoitukset: saamiset vaateittain ja sijoittajasektoreittain

	Osakkeet					Velkapaperit									
	Eurojärjestelmä	Rahalaitokset ⁴⁾	Muut kuin rahalaitokset			Joukkolainat				Rahamarkkinapaperit					
			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut sektorit	Eurojärjestelmä	Rahalaitokset ⁴⁾	Muut kuin rahalaitokset		Eurojärjestelmä	Rahalaitokset ⁴⁾	Muut kuin rahalaitokset			
								Yhteensä	Julkisyhteisöt			Muut sektorit	Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut sektorit
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
1999	0,4	25,9	987,3	4,1	983,2	4,5	257,2	675,4	6,2	669,3	2,6	68,5	36,1	0,2	35,9
2000	0,9	42,7	1 140,0	5,6	1 134,4	3,4	328,5	706,5	5,7	700,9	0,5	85,6	36,0	0,1	35,8
2001	1,2	43,7	1 066,7	6,6	1 060,0	2,1	422,1	784,0	8,0	776,0	2,8	125,2	52,1	0,2	51,9

Lähde: EKP.

1) 12 maata käsittävän euroalueen tietoja eli Kreikan tiedot ovat mukana.

2) Saamiset vähennettynä veloilla.

3) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

4) Ei sisällä eurojärjestelmää.

4. Muut sijoitukset sektoreittain ja vaateittain

	Eurojärjestelmä						Julkisyhteisöt							
	Yhteensä		Lainat / käteinen ja talletukset		Muut saamiset/velat		Yhteensä		Kauppaluotot		Lainat / käteinen ja talletukset		Muut saamiset/velat	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1999	3,1	27,4	3,0	27,1	0,1	0,3	125,5	57,3	2,5	0,1	72,4	45,4	50,6	11,8
2000	3,0	32,2	2,9	31,9	0,1	0,3	133,8	60,0	2,8	0,2	77,5	47,7	53,5	12,1
2001	3,0	36,4	2,9	36,2	0,1	0,2	132,5	63,8	3,1	0,2	73,6	51,4	55,9	12,3

	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)						Muut sektorit							
	Yhteensä		Lainat / käteinen ja talletukset		Muut saamiset/velat		Yhteensä		Kauppaluotot		Lainat / käteinen ja talletukset		Muut saamiset/velat	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat
	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
1999	1 317,7	1 823,5	1 291,8	1 798,1	25,9	25,5	624,5	346,5	161,0	90,7	394,2	225,7	69,3	30,1
2000	1 458,5	2 168,4	1 421,4	2 126,4	37,1	42,0	682,6	454,5	179,5	110,2	418,9	314,8	84,2	29,5
2001	1 719,5	2 407,3	1 668,6	2 354,1	50,9	53,2	728,4	462,9	177,6	109,7	478,4	321,9	72,4	31,4

5. Eurojärjestelmän ja Euroopan keskuspankin valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset¹⁾

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kantatieto, ellei toisin mainita)

	Valuuttavaranto														Lisätieto: valuuttavarantoon liittyvät saamiset
	Yhteensä	Kulta	Miljoonaa troy- unssia ²⁾	Erityiset nosto- oikeudet	Varanto- osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset								Muut saamiset	
						Yhteensä	Käteinen ja talletukset		Arvopaperit				Johdan- naiset		
							Raha- viran- omaiset ja BIS	Pankit	Yhteensä	Osak- keet	Joukko- lainat	Raha- mark- kina- paperit			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

Eurojärjestelmä³⁾

1998 joulukuu ⁴⁾	329,4	99,6	404,131	5,2	23,4	201,2	12,6	19,6	169,0	0,0	116,6	52,4	0,0	0,0	7,6
1999 joulukuu	372,1	116,4	402,758	4,5	24,3	226,9	13,5	23,0	190,7	0,0	133,9	56,8	-0,2	0,0	14,6
2000 joulukuu	377,2	117,1	399,537	4,3	20,8	235,0	9,7	20,1	204,4	0,0	154,0	50,4	0,7	0,0	15,8
2001 tammi 1.	390,4	118,4	404,157	4,3	21,2	246,5	16,8	20,5	208,5	0,0	158,1	50,4	0,7	0,0	16,3
2001 joulukuu	392,7	126,1	401,876	5,5	25,3	235,8	8,0	25,9	201,5	1,2	147,0	53,3	0,4	0,0	24,7
2002 loka	375,5	128,5	400,114	4,9	25,9	216,1	10,4	40,9	164,4	-	-	-	0,5	0,0	20,8
2002 marras	372,6	128,5	399,951	5,0	25,4	213,7	10,0	39,0	164,5	-	-	-	0,2	0,0	21,8
2002 joulukuu	366,1	130,4	399,022	4,8	25,0	205,8	10,3	35,3	159,8	-	-	-	0,4	0,0	22,4
2003 tammi	363,4	135,5	398,728	4,7	24,4	198,8	13,1	38,5	146,6	-	-	-	0,6	0,0	20,4

Euroopan keskuspankki⁵⁾

1999 joulukuu	49,3	7,0	24,030	0,0	0,0	42,3	0,3	7,8	34,3	0,0	27,8	6,5	0,0	0,0	2,6
2000 joulukuu	45,3	7,0	24,030	0,0	0,0	38,2	0,6	6,8	30,6	0,0	20,4	10,2	0,3	0,0	3,8
2001 joulukuu	49,3	7,8	24,656	0,1	0,0	41,4	0,8	7,0	33,6	0,0	23,5	10,1	0,0	0,0	3,6
2002 loka	45,8	7,9	24,656	0,2	0,0	37,7	1,1	9,4	27,2	-	-	-	0,0	0,0	3,0
2002 marras	45,1	7,9	24,656	0,2	0,0	37,0	1,4	9,4	26,2	-	-	-	0,0	0,0	3,3
2002 joulukuu	45,5	8,1	24,656	0,2	0,0	37,3	1,2	9,9	26,1	-	-	-	0,0	0,0	3,0
2003 tammi	42,9	8,4	24,656	0,2	0,0	34,4	0,8	9,5	24,1	-	-	-	0,0	0,0	2,9

Lähde: EKP.

1) Valuuttavarantoa ja valuuttamääräistä likviditeettiä koskevan raportointimallin mukaisia lisätietoja on saatavissa EKP:n verkkosivuilla.

2) Eurojärjestelmän kultavarantojen muutos johtuu siitä, että eräs keskuspankki myi kultaa 26.9.1999 tehdyn keskuspankkien kultasopimuksen ehtojen mukaisesti.

3) Kattavuus- ja arvostuserojen vuoksi luvut eivät ole täysin verrattavissa taulukon 1.1 lukuun.

4) Tilanne 1.1.1999.

5) Osa eurojärjestelmän valuuttavarantoa.

9 Euroalueen ulkomaankauppa

Taulukko 9

1. Arvot, määrät ja yksikköarvot hyödykkeittäin^{1), 2)}

(kausivaihtelusta puhdistamaton, ellei toisin mainita)

	Tavaroiden vienti (fob)					Tavaroiden tuonti (cif)					Yhteensä (kp.) (2000 = 100)			
	Yhteensä	Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investoin- titavarat	Kulutus- tavarat	Lisätieto: Valmistetut tavarat	Yhteensä	Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investoin- titavarat	Kulutus- tavarat	Lisätieto: Valmistetut tavarat	Öljy	Vienti	Tuonti	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Arvot (miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; 2000 = 100 sarakkeet 12 ja 13)														
1999	832,8	386,5	183,2	224,2	725,0	781,2	423,2	143,6	192,1	590,6	61,5	82,5	78,1	
2000	1 013,7	482,6	221,7	265,4	883,2	1 008,4	579,8	179,4	218,1	730,2	118,9	100,0	100,0	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	1 059,9	491,4	236,0	286,9	930,6	1 010,7	575,0	178,3	225,9	738,0	107,5	106,2	98,9	
2002	1 072,0	488,4	227,0	300,7	935,3	969,7	543,2	160,3	225,8	705,1	100,8	107,4	94,8	
2001	IV	272,3	122,2	63,2	74,9	238,7	247,2	136,8	45,0	57,2	181,6	23,1	104,7	94,0
2002	I	258,5	118,9	53,8	72,8	225,9	239,5	134,8	39,5	55,8	175,8	22,7	107,5	94,3
	II	272,4	126,8	57,7	74,7	237,9	248,1	141,2	40,7	56,9	180,3	25,8	107,6	95,6
	III	265,4	120,2	55,3	75,8	231,4	232,9	130,2	37,7	56,0	169,4	26,0	107,7	94,4
	IV	275,7	122,6	60,2	77,4	240,0	249,2	136,9	42,3	57,1	179,5	26,3	106,6	95,0
2002	heinä	94,6	42,8	19,5	27,2	82,7	81,1	45,7	12,8	19,8	59,3	8,8	105,5	93,8
	elo	81,2	36,9	17,6	22,7	70,8	71,3	39,3	11,5	17,5	51,6	8,4	109,4	95,1
	syys	89,5	40,5	18,3	25,9	77,9	80,4	45,2	13,4	18,8	58,6	8,7	108,2	94,3
	loka	98,5	43,9	20,3	28,9	85,8	88,9	50,1	14,0	20,9	64,1	9,9	106,7	95,7
	marras	92,8	41,7	20,1	26,2	80,9	83,2	45,8	14,4	19,2	60,2	8,3	108,4	96,0
	joulu	84,4	37,1	19,8	22,4	73,3	77,1	41,0	13,9	17,0	55,2	8,1	104,8	93,3
Määrät (vuotuinen prosenttimuutos; 2000 = 100 sarakkeet 12 ja 13)														
1999	2,2	2,8	-0,8	3,3	1,4	6,1	3,5	12,9	7,7	7,1	6,0	89,3	95,2	
2000	12,4	12,5	12,7	12,7	13,6	5,9	6,8	11,7	4,5	8,9	4,7	100,0	100,0	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	4,9	1,7	8,5	7,6	5,7	-1,2	-1,0	-3,9	-0,2	-1,7	-1,6	105,2	98,7	
2002	
2001	IV	-0,5	-3,9	0,9	2,9	-0,6	-5,7	-4,9	-12,9	-1,9	-8,1	0,2	103,9	96,5
2002	I	-2,3	-3,8	-7,1	1,9	-3,0	-6,1	-6,3	-18,0	-1,0	-8,8	-1,5	106,1	96,7
	II	2,5	2,1	-1,7	4,5	2,2	-1,6	-2,0	-9,4	2,3	-2,9	-3,4	106,8	97,4
	III	4,5	3,5	-0,3	6,5	3,9	0,5	-0,6	-0,2	1,5	0,7	-2,6	108,5	97,2
	IV
2002	heinä	4,5	2,2	-1,8	7,8	3,1	1,6	0,7	-2,6	3,8	1,3	2,2	106,5	96,7
	elo	0,6	-0,4	-3,1	3,5	0,1	-3,1	-4,7	-0,9	-3,7	-3,4	-5,7	110,1	98,1
	syys	9,1	9,1	4,4	7,9	8,7	3,8	2,1	2,8	4,3	3,9	-3,9	109,0	96,8
	loka	0,7	-0,7	-7,5	3,8	-0,5	0,0	-1,0	-7,4	2,1	-0,3	-1,2	107,0	97,8
	marras	2,3	1,2	0,2	3,4	2,1	-2,6	-5,0	-4,8	-0,8	-3,2	-3,3	108,6	98,3
	joulu
Yksikköarvot (vuotuinen prosenttimuutos; 2000 = 100 sarakkeet 12 ja 13)														
1999	2,3	1,7	2,7	1,4	2,4	3,5	3,9	3,4	1,4	2,0	39,4	92,4	82,1	
2000	8,3	11,0	7,4	5,1	7,2	21,9	28,3	11,8	8,7	13,5	84,8	100,0	100,0	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	1,0	0,7	0,3	1,9	1,0	0,2	-1,3	1,6	2,8	1,6	-11,0	101,0	100,2	
2002	
2001	IV	-1,6	-3,1	-0,2	0,2	-1,0	-7,5	-11,5	-2,8	-1,0	-2,6	-34,5	100,8	97,5
2002	I	0,9	-0,5	1,3	2,9	0,9	-3,4	-5,5	-0,7	1,1	-0,7	-16,4	101,3	97,6
	II	-0,7	-1,4	-0,4	0,6	-0,7	-3,1	-4,1	-1,8	-1,2	-1,8	-7,8	100,8	98,3
	III	-1,8	-2,6	-1,8	-0,5	-1,6	-3,5	-3,7	-3,7	-2,8	-2,8	-4,6	99,3	97,2
	IV
2002	heinä	-2,5	-3,2	-1,7	-1,6	-2,5	-5,3	-5,9	-5,0	-3,7	-3,8	-10,6	99,1	97,1
	elo	-1,6	-2,2	-2,2	-0,1	-1,5	-3,7	-3,5	-4,2	-3,1	-3,4	-3,5	99,5	97,1
	syys	-1,4	-2,5	-1,4	0,3	-1,5	-1,6	-1,5	-1,8	-1,6	-1,4	0,4	99,3	97,5
	loka	-0,1	-0,3	-0,9	1,0	0,0	1,3	3,2	-2,0	-0,4	-0,8	20,2	99,7	98,0
	marras	-1,2	-1,0	-2,6	-0,6	-1,1	0,0	1,6	-3,4	-0,9	-1,7	16,1	99,8	97,7
	joulu

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin laskelmiin perustuvat EKP:n laskelmat (määrälaskelmat ja yksikköarvojen puhdistus kausivaihtelusta).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarat-erän kanssa (taulukko 8.2).

2) Hyödykejako sarakkeissa 2–4 ja 7–9 noudattaa Broad Economic Categories -luokitusta. Valmistettujen tavaroiden (sarakkeet 5 ja 10) ja öljyn (sarake 11) hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).

2. Maaryhmittäin ja maittain¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton, ellei toisin mainita)

	Yhteensä	Yhteensä (kp.)	Iso- Britannia	Ruotsi	Tanska	Hakija- maat	Sveitsi	Yhdys- vallat	Japani	Aasia pl. Japani	Afriikka	Latina- lainen Amerikka	Muut maat	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Vienti (fob)														
1999	832,8	-	161,4	33,1	21,1	102,9	56,1	135,1	26,8	119,2	48,4	39,1	89,6	
2000	1 013,7	-	189,7	38,8	23,2	131,0	63,4	171,4	34,2	151,6	56,1	46,7	107,8	
Euroalueen laajeneminen														
2001	1 059,9	-	201,0	36,9	24,3	137,1	66,3	180,0	34,5	165,3	60,3	49,8	104,4	
2002	1 072,0	-	
2001	IV	272,3	262,0	50,4	9,6	6,3	36,0	16,2	45,0	8,8	43,3	15,8	12,6	28,4
2002	I	258,5	268,9	51,8	9,2	6,0	34,0	15,9	44,6	7,9	39,4	14,0	10,2	25,6
	II	272,4	269,4	50,8	9,3	6,2	38,4	16,2	45,7	7,8	42,9	15,6	11,3	28,1
	III	265,4	269,6	49,8	8,3	6,0	36,6	15,6	44,1	8,3	42,8	14,8	10,5	28,6
	IV	275,7	266,8
2002	heinä	94,6	88,0	17,7	2,5	2,0	13,0	5,4	15,8	2,9	15,3	5,3	4,0	10,8
	elo	81,2	91,3	14,9	2,7	1,8	10,9	4,8	14,0	2,5	13,3	4,8	3,3	8,3
	syys	89,5	90,3	17,2	3,1	2,2	12,8	5,4	14,4	2,8	14,2	4,7	3,2	9,4
	loka	98,5	89,0	17,8	3,6	2,3	14,0	5,8	16,3	3,0	15,9	5,3	4,1	.
	marras	92,8	90,4	17,2	3,4	2,3	13,3	5,5	15,7	2,9	14,4	4,8	3,4	.
	joulu	84,4	87,5
Muutos edellisestä vuodesta, %														
2002	joulu	2,3	-
Tuonti (cif)														
1999	781,2	-	131,0	33,2	18,6	80,4	43,2	113,2	53,9	151,8	49,0	30,4	76,5	
2000	1 008,4	-	156,6	38,0	21,8	101,2	49,8	140,7	65,5	211,6	72,2	39,7	111,5	
Euroalueen laajeneminen														
2001	1 010,7	-	153,5	34,3	21,3	117,3	52,9	138,1	58,7	207,9	74,0	40,9	112,0	
2002	969,7	-	
2001	IV	247,2	240,7	38,8	8,7	5,7	30,0	13,9	32,7	13,5	50,4	16,9	9,4	27,1
2002	I	239,5	241,4	36,1	8,2	5,1	29,3	12,7	32,9	12,8	49,2	17,8	9,3	26,1
	II	248,1	244,8	37,1	8,9	5,2	31,3	13,6	32,9	13,5	48,7	17,1	10,6	29,2
	III	232,9	241,7	33,4	7,9	5,2	30,2	12,4	28,4	12,3	51,0	16,2	9,8	26,1
	IV	249,2	243,2
2002	heinä	81,1	80,0	11,6	2,5	1,6	10,9	4,4	10,2	4,3	17,1	5,7	3,6	9,1
	elo	71,3	81,2	9,9	2,4	1,7	8,9	3,6	9,3	3,7	16,1	4,6	3,0	8,1
	syys	80,4	80,5	11,9	3,0	1,8	10,5	4,4	8,9	4,2	17,8	5,8	3,3	8,9
	loka	88,9	81,7	12,3	3,2	2,0	11,8	4,9	10,8	4,8	19,3	6,3	3,6	.
	marras	83,2	81,9	12,1	3,0	2,1	11,0	4,4	10,5	4,6	18,0	5,4	2,9	.
	joulu	77,1	79,6
Muutos edellisestä vuodesta, %														
2002	joulu	4,1	-
Tase														
1999	51,6	-	30,4	-0,1	2,6	22,5	12,9	21,9	-27,1	-32,6	-0,6	8,7	13,1	
2000	5,3	-	33,1	0,8	1,4	29,8	13,6	30,7	-31,3	-60,0	-16,1	7,0	-3,7	
Euroalueen laajeneminen														
2001	49,2	-	47,5	2,6	3,0	19,8	13,4	42,0	-24,2	-42,5	-13,7	8,9	-7,6	
2002	102,3	-	
2001	IV	25,0	21,3	11,6	0,9	0,5	5,9	2,3	12,3	-4,7	-7,1	-1,1	3,1	1,3
2002	I	19,0	27,5	15,7	1,0	0,9	4,7	3,2	11,7	-4,9	-9,8	-3,8	1,0	-0,5
	II	24,3	24,6	13,7	0,4	1,0	7,1	2,7	12,9	-5,7	-5,8	-1,5	0,6	-1,1
	III	32,5	27,9	16,4	0,5	0,8	6,4	3,2	15,7	-4,0	-8,2	-1,4	0,7	2,4
	IV	26,6	23,6
2002	heinä	13,5	8,0	6,1	0,0	0,3	2,1	1,0	5,5	-1,4	-1,9	-0,4	0,4	1,7
	elo	9,9	10,1	4,9	0,4	0,1	2,0	1,2	4,6	-1,2	-2,8	0,2	0,3	0,2
	syys	9,1	9,8	5,3	0,2	0,4	2,3	1,0	5,5	-1,4	-3,6	-1,2	0,0	0,5
	loka	9,6	7,3	5,6	0,4	0,3	2,2	0,9	5,6	-1,8	-3,4	-1,1	0,5	.
	marras	9,6	8,5	5,0	0,5	0,2	2,3	1,1	5,2	-1,7	-3,6	-0,6	0,5	.
	joulu	7,4	7,8

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat (Kauppatase ja Muut maat).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutaseilaston tavarat-erän kanssa (taulukot 8.1 ja 8.2).

10 Valuuttakurssit

Taulukko 10

Valuuttakurssit

(jakson keskiarvo, x yksikköä valuuttaa / 1 ecu tai euro, 1999/I = 100 [efektiivinen])

		Euron efektiivinen valuuttakurssi ¹⁾						Ecu/euron valuuttakurssit ²⁾			
		Suppea maaryhmä				Laaja maaryhmä		USA:n dollari	Japanin jeni	Sveitsin frangi	Englannin punta
		Nimellinen	Reaalinen: kuluttaja-hinta-indeksi	Reaalinen: tehdasteollisuuden tuottaja-hintaindeksi	Reaalinen: tehdasteollisuuden yksikkötyökustannukset	Nimellinen	Reaalinen: kuluttaja-hinta-indeksi				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1997		99,1	99,4	99,3	100,5	90,4	96,5	1,134	137,1	1,644	0,692
1998		101,5	101,3	101,6	99,8	96,6	99,1	1,121	146,4	1,622	0,676
1999		95,7	95,7	95,7	96,2	96,6	95,8	1,066	121,3	1,600	0,659
2000		85,7	86,3	87,1	86,9	88,2	86,0	0,924	99,5	1,558	0,609
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001		87,3	88,7	89,4	88,1	91,0	87,8	0,896	108,7	1,511	0,622
2002		90,0	92,6	92,9	90,6	95,6	91,7	0,946	118,1	1,467	0,629
2001	I	88,6	89,6	90,6	89,4	91,4	88,4	0,923	109,1	1,533	0,633
	II	86,0	87,4	87,9	87,1	89,5	86,5	0,873	106,9	1,528	0,614
	III	87,0	88,4	89,0	87,5	91,2	87,8	0,890	108,3	1,507	0,619
	IV	87,5	89,3	89,9	88,5	92,0	88,5	0,896	110,5	1,473	0,621
2002	I	87,1	89,4	89,9	87,9	91,3	87,8	0,877	116,1	1,473	0,615
	II	88,8	91,4	91,6	90,3	93,9	90,2	0,919	116,5	1,465	0,629
	III	91,3	94,0	94,4	93,5	97,9	93,8	0,984	117,2	1,464	0,635
	IV	92,5	95,4	95,5	-	99,4	95,0	0,999	122,4	1,467	0,636
2001	tammi	89,2	90,0	91,0	-	91,7	88,7	0,938	109,6	1,529	0,635
	helmi	88,3	89,2	90,4	-	91,0	88,1	0,922	107,1	1,536	0,634
	maalis	88,4	89,5	90,5	-	91,4	88,5	0,910	110,3	1,535	0,629
	huhti	87,6	88,9	89,6	-	91,0	88,1	0,892	110,4	1,529	0,622
	touko	85,9	87,2	87,7	-	89,3	86,3	0,874	106,5	1,533	0,613
	kesä	84,7	86,1	86,4	-	88,1	85,1	0,853	104,3	1,522	0,609
	heinä	85,4	86,9	87,2	-	89,1	86,0	0,861	107,2	1,514	0,609
	elo	87,7	89,0	89,6	-	91,8	88,4	0,900	109,3	1,514	0,627
	syys	88,0	89,4	90,0	-	92,6	89,1	0,911	108,2	1,491	0,623
	loka	88,0	89,7	90,2	-	92,8	89,2	0,906	109,9	1,479	0,624
	marras	86,8	88,5	89,3	-	91,3	87,6	0,888	108,7	1,466	0,618
	joulu	87,7	89,9	90,4	-	91,9	88,5	0,892	113,4	1,475	0,620
2002	tammi	87,6	89,9	90,5	-	91,6	88,1	0,883	117,1	1,475	0,617
	helmi	86,8	89,1	89,6	-	91,1	87,5	0,870	116,2	1,477	0,612
	maalis	86,8	89,3	89,6	-	91,2	87,8	0,876	114,7	1,468	0,616
	huhti	87,2	89,7	90,0	-	91,7	88,1	0,886	115,8	1,466	0,614
	touko	88,6	91,2	91,4	-	93,7	90,0	0,917	115,9	1,457	0,628
	kesä	90,6	93,3	93,4	-	96,4	92,5	0,955	117,8	1,472	0,644
	heinä	91,7	94,4	94,7	-	98,2	94,2	0,992	117,1	1,462	0,639
	elo	91,1	93,6	94,1	-	97,7	93,5	0,978	116,3	1,464	0,636
	syys	91,2	93,8	94,3	-	98,0	93,7	0,981	118,4	1,465	0,631
	loka	91,7	94,4	94,5	-	98,5	94,3	0,981	121,6	1,465	0,630
	marras	92,5	95,2	95,3	-	99,3	94,7	1,001	121,7	1,467	0,637
	joulu	93,6	96,7	96,8	-	100,4	95,9	1,018	124,2	1,468	0,642
2003	tammi	95,8	98,9	98,7	-	103,0	98,2	1,062	126,1	1,462	0,657
	helmi	97,1	100,3	100,1	-	104,4	99,4	1,077	128,6	1,467	0,670
Muutos ed. kuukaudesta, % ⁴⁾											
2003	helmi	1,4	1,4	1,4	-	1,4	1,2	1,4	2,0	0,4	1,9
Muutos ed. vuodesta, % ⁴⁾											
2003	helmi	11,9	12,6	11,7	-	14,6	13,6	23,8	10,6	-0,7	9,5

Lähde: EKP.

1) Lisätietoja laskentatavasta Yleistä-osassa.

2) Joulukuuhun 1998 asti euron valuuttakurssit (BIS); tammikuusta 1999 alkaen euron valuuttakurssit.

3) Koska EKP ei ilmoittanut virallisia viitekursseja näille valuutoille ennen lokakuuta 2000, taulukossa esitetään viitteelliset kurssit syyskuuhun 2000 saakka.

Ecu/euron valuuttakurssit ²⁾									
Ruotsin kruunu	Tanskan kruunu	Norjan kruunu	Kanadan dollari	Australian dollari	Hongkongin dollari ³⁾	Etelä-Korean won ³⁾	Singaporen dollari ³⁾		
11	12	13	14	15	16	17	18		
8,65	7,48	8,02	1,569	1,528	8,75	1 069,8	1,678	1997	
8,92	7,50	8,47	1,665	1,787	8,69	1 568,9	1,876	1998	
8,81	7,44	8,31	1,584	1,652	8,27	1 267,3	1,806	1999	
8,45	7,45	8,11	1,371	1,589	7,20	1 043,5	1,592	2000	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
9,26	7,45	8,05	1,386	1,732	6,99	1 154,8	1,604	2001	
9,16	7,43	7,51	1,484	1,738	7,37	1 175,5	1,691	2002	
9,00	7,46	8,20	1,410	1,741	7,20	1 174,7	1,616	2001	I
9,13	7,46	8,01	1,345	1,701	6,81	1 138,9	1,583		II
9,41	7,44	8,01	1,374	1,734	6,94	1 150,1	1,582		III
9,48	7,44	7,97	1,416	1,751	6,99	1 155,2	1,634		IV
9,16	7,43	7,81	1,398	1,692	6,84	1 155,3	1,607	2002	I
9,16	7,43	7,52	1,428	1,666	7,17	1 157,8	1,657		II
9,23	7,43	7,40	1,536	1,796	7,67	1 172,7	1,729		III
9,09	7,43	7,32	1,569	1,791	7,79	1 215,4	1,767		IV
8,91	7,46	8,24	1,410	1,689	7,32	1 194,9	1,630	2001	tammi
8,98	7,46	8,21	1,403	1,724	7,19	1 153,8	1,607		helmi
9,13	7,46	8,16	1,417	1,807	7,09	1 173,4	1,611		maalis
9,11	7,46	8,11	1,390	1,785	6,96	1 183,5	1,617		huhti
9,06	7,46	7,99	1,347	1,681	6,82	1 133,7	1,586		touko
9,21	7,45	7,94	1,302	1,647	6,65	1 104,1	1,550		kesä
9,26	7,44	7,97	1,315	1,689	6,71	1 120,3	1,569		heinä
9,31	7,45	8,06	1,386	1,717	7,02	1 154,0	1,586		elo
9,67	7,44	8,00	1,426	1,804	7,11	1 178,3	1,593		syys
9,58	7,44	8,00	1,422	1,796	7,07	1 178,6	1,640		loka
9,42	7,45	7,92	1,415	1,717	6,93	1 137,5	1,625		marras
9,44	7,44	7,99	1,408	1,735	6,96	1 147,0	1,639		joulu
9,23	7,43	7,92	1,413	1,709	6,89	1 160,8	1,625	2002	tammi
9,18	7,43	7,79	1,388	1,696	6,79	1 147,2	1,594		helmi
9,06	7,43	7,72	1,390	1,669	6,83	1 157,3	1,602		maalis
9,14	7,43	7,62	1,401	1,654	6,91	1 163,2	1,619		huhti
9,22	7,44	7,52	1,421	1,666	7,15	1 150,1	1,651		touko
9,11	7,43	7,40	1,463	1,679	7,45	1 160,6	1,703		kesä
9,27	7,43	7,40	1,532	1,792	7,74	1 169,2	1,740		heinä
9,25	7,43	7,43	1,533	1,805	7,63	1 167,1	1,716		elo
9,17	7,43	7,36	1,543	1,793	7,65	1 182,6	1,732		syys
9,11	7,43	7,34	1,548	1,783	7,65	1 211,9	1,751		loka
9,08	7,43	7,32	1,574	1,785	7,81	1 208,2	1,767		marras
9,10	7,43	7,29	1,587	1,808	7,94	1 226,9	1,786		joulu
9,17	7,43	7,33	1,636	1,822	8,28	1 250,1	1,843	2003	tammi
9,15	7,43	7,54	1,630	1,811	8,40	1 282,8	1,880		helmi
-0,3	0,0	2,9	-0,4	-0,6	1,4	2,6	2,0	2003	Muutos ed. kuukaudesta, % ⁴⁾ helmi
-0,4	0,0	-3,1	17,4	6,8	23,8	11,8	18,0	2003	Muutos ed. vuodesta, % ⁴⁾ helmi

4) Viimeisen kuukausihavainnon prosenttimuutos on esitetty verrattuna edellisen kuukauden tietoihin ja vuotta aikaisempiin tietoihin. Positiivinen muutos merkitsee euron vahvistumista. Tammikuusta 2001 alkaen efektiivistä valuuttakurssia koskevat tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien havaintojen kanssa muuttuneiden painojen vuoksi.

II Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa

Taulukko 11

Taloudellinen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	YKHI	Julkisen talouden ali-jäämä (-)/yli-jäämä (+), % BKT:stä	Julkisen talouden brutto-velka, % BKT:stä	Valtion pitkä-aikaisten lainojen tuotot ¹⁾ , vuotuinen korko	Valuutta- kurssi ²⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Vaihtotase ja uusi pääomata- se, % BKT:stä	Yksikkö-työ- kustan- nukset ³⁾	BKT:n määrä	Teolli- suus- tuotannon volyyymi- indeksi ⁴⁾	Standar- doitu työttö- myysaste, % työ- voimasta (kp.)	Lavea raha ⁵⁾	3 kk:n korko ¹⁾ , vuotuinen korko
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Tanska												
1999	2,1	3,1	52,7	4,91	7,44	1,8	2,4	2,6	1,8	4,8	-0,2	3,44
2000	2,7	2,5	46,8	5,64	7,45	1,4	1,7	2,8	6,2	4,4	1,1	5,00
2001	2,3	2,8	44,7	5,08	7,45	3,1	3,4	1,4	1,7	4,3	5,7	4,70
2002	2,4	.	.	5,06	7,43	2,9	.	1,6	0,0	4,5	3,5	3,54
2001	III IV	2,3 2,0	- -	5,18 4,83	7,44 7,44	4,1 0,7	3,5 3,5	1,7 1,0	2,0 -1,3	4,3 4,3	8,0 9,6	4,73 3,77
2002	I II III IV	2,5 2,1 2,4 2,7	- - - -	5,21 5,36 4,92 4,74	7,43 7,43 7,43 7,43	2,7 3,3 3,8 1,9	2,3 0,5 0,9 .	1,2 3,0 1,1 0,9	-3,2 3,9 -1,2 0,5	4,3 4,4 4,6 4,7	2,3 2,8 2,6 6,2	3,63 3,71 3,57 3,27
2002	syys loka marras joulu	2,5 2,7 2,8 2,6	- - - -	4,74 4,81 4,79 4,61	7,43 7,43 7,43 7,43	- - - -	- - - -	- - - -	0,3 3,7 -0,2 -2,1	4,7 4,7 4,7 4,7	2,2 3,1 4,7 11,2	3,45 3,44 3,31 3,07
2003	tammi helmi	2,6 .	- -	4,43 4,21	7,43 7,43	- -	- -	- -	2,97 2,83
Ruotsi												
1999	0,6	1,5	65,0	4,98	8,81	2,6	-1,2	4,6	2,2	6,7	6,8	3,32
2000	1,3	3,7	55,3	5,37	8,45	3,8	5,0	4,4	6,3	5,6	6,2	4,07
2001	2,7	4,8	56,6	5,11	9,26	3,8	6,1	0,8	-0,3	4,9	3,4	4,11
2002	2,0	.	.	5,31	9,16	4,1	.	.	-0,9	4,9	.	4,24
2001	III IV	3,1 3,0	- -	5,28 5,12	9,41 9,48	4,6 4,3	7,2 5,9	-0,4 0,5	-1,9 -2,3	4,8 4,9	3,9 6,2	4,34 3,85
2002	I II III IV	2,9 1,9 1,5 1,6	- - - -	5,42 5,64 5,16 5,00	9,16 9,16 9,23 9,09	5,5 5,3 4,1 .	4,8 0,9 1,3 .	0,5 2,8 2,3 .	-1,1 0,5 -0,9 -1,9	4,9 4,9 4,9 5,1	7,0 5,3 5,8 .	4,00 4,43 4,41 4,09
2002	syys loka marras joulu	1,2 1,7 1,4 1,7	- - - -	4,97 5,07 5,05 4,89	9,17 9,11 9,08 9,10	- - - -	- - - -	- - - -	-1,8 -2,1 -1,0 -2,7	5,0 5,0 5,1 5,1	4,8 2,4 . .	4,38 4,30 4,12 3,85
2003	tammi helmi	2,6 .	- -	4,71 4,48	9,17 9,15	- -	- -	- -	. .	5,3 .	. .	3,83 3,75
Iso-Britannia												
1999	1,3	1,1	45,1	5,01	0,659	-2,1	2,9	2,4	0,8	5,9	5,5	5,54
2000	0,8	3,9	42,1	5,33	0,609	-1,8	2,3	3,1	1,6	5,4	6,6	6,19
2001	1,2	0,8	39,1	5,01	0,622	-1,5	4,1	2,0	-2,1	5,0	8,0	5,04
2002	1,3	.	.	4,91	0,629	.	.	1,6	-3,4	.	6,0	4,06
2001	III IV	1,5 1,0	1,2 -1,9	38,7 38,8	5,13 4,82	0,619 0,621	-0,8 -2,2	3,8 3,4	1,8 1,6	-2,7 -5,6	5,0 7,7	5,00 4,16
2002	I II III IV	1,5 0,9 1,1 1,6	2,7 -3,7 -1,2 -2,7	37,8 38,3 38,0 38,6	5,13 5,28 4,71 4,52	0,615 0,629 0,635 0,636	-0,5 -1,9 -0,2 .	2,7 2,6 1,5 .	1,0 1,3 2,0 2,1	-5,7 -4,3 -2,3 -1,2	5,1 5,1 5,2 .	6,1 5,7 5,7 6,3
2002	syys loka marras joulu	1,0 1,4 1,6 1,7	-5,7 3,2 -6,8 -4,4	38,0 37,9 37,9 38,6	4,45 4,53 4,55 4,49	0,631 0,630 0,637 0,642	- - - -	- - - -	-1,8 -0,8 -1,5 -1,2	5,2 5,1 5,1 .	5,7 5,7 6,1 7,1	3,99 3,96 3,97 4,02
2003	tammi helmi	1,4 .	3,7 .	37,9 .	4,31 4,29	0,657 0,670	- -	- -	6,5 .	3,98 3,75

Lähteet: Eurostat (sarakeet 1, 8, 9 ja 10), Euroopan komissio (talous- ja raha-asioista vastaava pääosasto ja Eurostat) (sarake 2 [vuosittain] ja sarake 3 [vuosittain]), Reuters (sarake 12), kansalliset tilastot (sarake 2 [neljännesvuosittain ja kuukausittain], sarake 3 [neljännesvuosittain ja kuukausittain]), 4, 5, 7 [pl. Ruotsi] ja 11), EKP:n laskelma (sarakeet 6 ja 7 [Ruotsi]).

- 1) Ajanjakson keskiarvoja.
- 2) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.
- 3) Koko talous; Ison-Britannian tilastot eivät sisällä työnantajan sosiaaliturvamaksuja.
- 4) Yhteensä (rakentamista lukuun ottamatta); korjattu työpäivien määrällä.
- 5) Kuukauden lopun keskiarvoja; M3; M4 Ison-Britannian osalta.

12 Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella

Taulukko 12.1

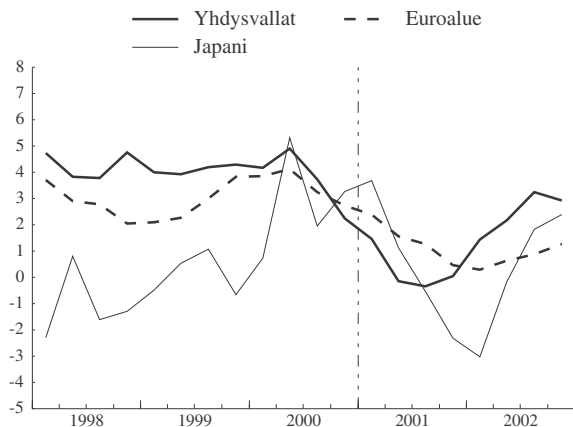
Taloudellinen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	KHI	Yksikkö-työ-kustannukset ¹⁾	BKT:n määrä	Teollisuus-tuotannon volyymindeksi ¹⁾	Työttö-mysaste, % työ-voimasta (kp.)	M2 ²⁾	Pankkien-välisen 3 kk:n talletusten korko ³⁾ , vuotuinen korko	Valtion 10 vuoden lainojen tuotto ³⁾ , vuotuinen korko	Valuutta-kurssi ⁴⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Julksen talouden rahoitus-asema alijäämä (-) ⁵⁾ ylijäämä (+), % BKT:stä	Julkinen brutto-velka ⁶⁾ , % BKT:stä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Yhdysvallat											
1999	2,2	-1,1	4,1	5,0	4,2	7,6	5,42	5,64	1,066	0,7	50,4
2000	3,4	3,2	3,8	5,2	4,0	6,1	6,53	6,03	0,924	1,4	45,2
2001	2,8	0,7	0,3	-4,1	4,8	8,7	3,78	5,01	0,896	-0,5	44,8
2002	1,6	-0,7	2,4	-1,0	5,8	7,7	1,80	4,60	0,946	.	.
2001	III	2,7	0,2	-0,4	-5,4	4,8	3,46	4,98	0,890	-1,7	44,1
	IV	1,9	1,0	0,1	-6,2	5,6	10,3	2,15	0,896	-1,0	44,8
2002	I	1,3	-0,8	1,4	-4,0	5,6	9,1	1,90	0,877	-3,0	45,2
	II	1,3	-1,5	2,2	-1,5	5,8	7,5	1,92	0,919	-3,3	45,4
	III	1,6	-0,9	3,3	0,5	5,8	7,3	1,81	0,984	-3,3	46,0
	IV	2,2	0,4	2,9	1,3	5,9	7,0	1,55	0,999	.	.
2002	syys	1,5	-	-	1,0	5,7	6,1	1,80	0,981	-	-
	loka	2,0	-	-	0,9	5,8	7,1	1,78	0,981	-	-
	marras	2,2	-	-	1,5	5,9	7,2	1,46	1,001	-	-
	joulu	2,4	-	-	1,5	6,0	6,5	1,41	1,018	-	-
2003	tammi	2,6	-	-	1,3	5,7	6,5	1,37	1,062	-	-
	helmi	.	-	-	.	.	.	1,34	1,077	-	-
Japani											
1999	-0,3	-2,4	0,1	0,8	4,7	3,7	0,22	1,75	121,3	-7,2	118,2
2000	-0,7	-6,3	2,8	5,9	4,7	2,1	0,28	1,76	99,5	-7,4	126,1
2001	-0,7	5,8	0,4	-7,8	5,0	2,8	0,15	1,34	108,7	-6,1	134,6
2002	-0,9	.	0,3	-1,5	5,4	3,3	0,08	1,27	118,1	.	.
2001	III	-0,8	9,2	-0,5	-10,8	5,1	3,1	0,07	1,36	108,3	.
	IV	-1,0	11,1	-2,3	-13,5	5,4	3,2	0,08	1,35	110,5	.
2002	I	-1,4	6,6	-3,0	-10,9	5,3	3,6	0,10	1,46	116,1	.
	II	-0,9	-1,7	-0,2	-3,6	5,3	3,5	0,08	1,37	116,5	.
	III	-0,8	-7,6	1,8	3,7	5,4	3,3	0,07	1,24	117,2	.
	IV	-0,5	.	2,4	5,7	5,4	2,9	0,07	1,01	122,4	.
2002	syys	-0,7	-8,6	-	5,3	5,4	3,2	0,07	1,16	118,4	-
	loka	-0,9	-8,8	-	5,4	5,5	3,3	0,07	1,09	121,6	-
	marras	-0,4	-8,2	-	5,1	5,3	3,2	0,07	0,99	121,7	-
	joulu	-0,3	.	-	6,5	5,5	2,1	0,06	0,97	124,2	-
2003	tammi	-0,4	.	-	6,8	.	2,0	0,06	0,84	126,1	-
	helmi	.	.	-	.	.	.	0,06	0,83	128,6	-

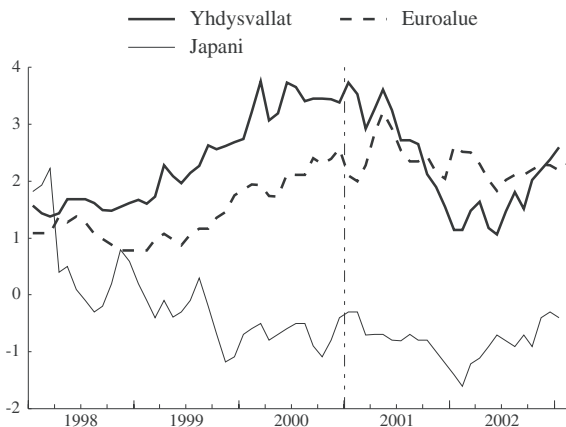
Bruttokansantuotteen määrä

(vuotuinen prosenttimuutos; neljännesvuosittain)

Kuluttajahintaindeksit

(vuotuinen prosenttimuutos; kuukausittain)

Lähteet: Kansalliset tilastot (sarakeet 1, 2 [Yhdysvallat], 3, 4, 5, 6, 8 [joulukuuhun 1998 asti], 9 ja 10), OECD (sarake 2 [Japani]), Eurostat (euroaluetta koskevan kuvion tilastot), Reuters (sarake 7 ja sarake 8 [tammikuusta 1999 alkaen]), EKP:n laskelma (sarake 11).

1) Tehdasteollisuus.

2) Ajanjakson keskiarvo, M2 ja sijoitustodistukset Japanin osalta.

3) Lisäinformaatiota, ks. taulukot 3.1 ja 3.2.

4) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.

5) Japania koskevat tiedot: vuoden 1998 alijäämä sisältää valtion vastuulle ottaman suuren velan; vuoden 1999 tiedot perustuvat rahoitustilin rahoitustilinpitotilastoihin.

6) Julkisen sektorin konsolidoitu bruttovelka (ajanjakson lopussa).

Taulukko 12.2

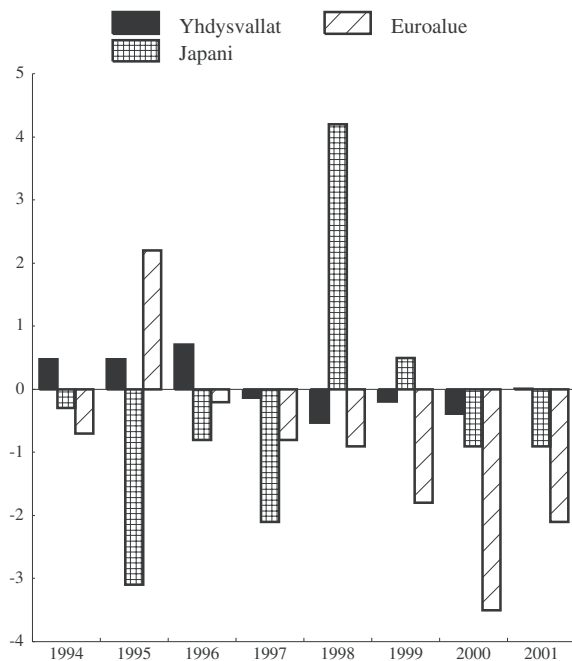
Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä)

	Kansallinen säästäminen ja investoinnit			Yritysten (pl. rahoitussektori) investoinnit ja rahoitus					Kotitalouksien investoinnit ja rahoitus ¹⁾				
	Brutto-säästäminen	Pääoman brutto-muodostus	Nettoluotonanto ulkomaille	Pääoman brutto-muodostus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Rahoitusvarojen netto-hankinta	Brutto-säästäminen	Netto-velkaantuminen	Arvo-paperit ja osakkeet	Pääoma-menot	Rahoitusvarojen netto-hankinta	Brutto-säästäminen	Netto-velkaantuminen
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Yhdysvallat													
1998	18,8	20,7	-2,3	9,4	8,6	6,5	8,2	7,0	1,4	12,3	6,9	12,8	5,5
1999	18,4	20,9	-3,0	9,5	8,9	10,5	8,2	10,6	2,7	12,4	4,8	11,2	6,2
2000	18,4	21,1	-4,0	9,7	9,1	7,7	7,5	8,1	2,4	12,5	3,3	11,5	5,7
2001	16,5	19,1	-3,7	7,9	8,5	2,9	7,7	2,8	1,8	13,0	5,4	11,6	5,7
2000 IV	17,8	20,9	-4,3	9,5	9,0	5,2	7,3	5,5	0,1	12,3	0,1	11,4	3,8
2001 I	16,9	20,0	-4,1	8,6	8,9	3,3	7,1	4,4	2,1	12,9	4,5	11,4	3,5
II	16,6	19,3	-3,8	8,1	8,6	1,9	7,4	2,3	2,4	12,9	6,3	11,2	6,5
III	16,5	18,8	-3,5	7,7	8,3	3,3	7,8	2,9	0,6	12,9	9,0	12,8	9,1
IV	15,9	18,2	-3,6	7,1	8,0	2,9	8,5	1,9	2,1	13,4	2,0	10,9	3,8
2002 I	15,6	18,6	-4,1	7,5	7,8	2,2	7,9	2,3	0,0	12,8	6,7	12,3	6,7
II	15,5	18,7	-4,8	7,7	7,6	2,0	7,7	2,4	1,1	12,7	7,0	12,7	5,8
III	15,0	18,5	-4,7	7,7	7,6	0,8	7,5	1,3	-1,2	12,9	4,6	12,7	6,6
Japani													
1998	29,0	26,8	2,6	15,4	15,4	-5,9	13,3	-8,3	-0,4	5,3	6,2	11,6	-0,9
1999	27,8	25,9	2,2	14,4	14,8	2,4	13,7	-3,5	1,7	5,2	5,1	11,5	0,2
2000	27,7	26,2	2,3	15,8	15,4	2,4	14,3	0,3	1,2	5,2	4,1	10,7	0,0
2001	26,4	25,6	2,0	15,7	15,2	-2,3	14,1	-5,7	1,7	4,9	3,0	8,6	-0,1
2000 IV	27,0	27,7	1,7	.	.	6,9	.	12,6	2,7	.	7,4	.	0,5
2001 I	33,4	26,4	2,3	.	.	8,9	.	-2,4	2,2	.	-4,1	.	3,2
II	.	25,4	.	.	.	-26,7	.	-15,3	4,0	.	11,8	.	-4,5
III	.	25,3	.	.	.	6,3	.	-8,9	-1,1	.	-5,2	.	2,6
IV	.	25,5	.	.	.	2,3	.	3,2	1,5	.	8,8	.	-1,5
2002 I	.	22,8	.	.	.	10,0	.	-6,7	-2,5	.	-6,5	.	2,5
II	.	22,7	.	.	.	-25,0	.	-19,0	2,0	.	7,4	.	-8,0
III	.	23,7	.	.	.	-0,7	.	-7,2	-1,8	.	-5,5	.	-0,1

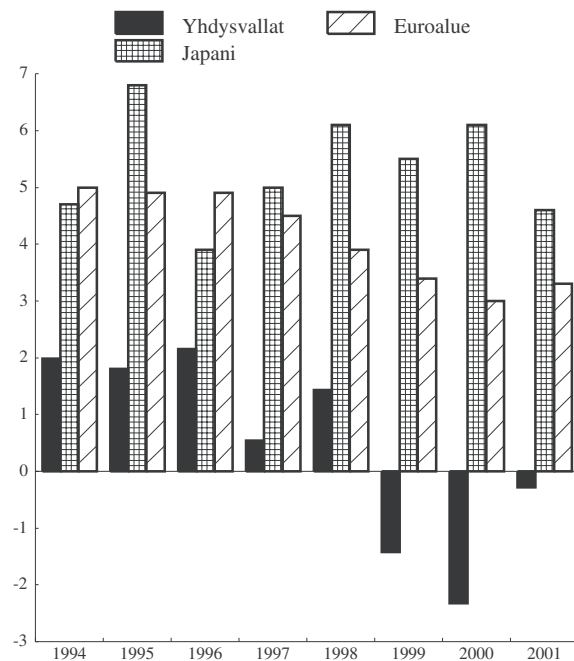
Yritysten (pl. rahoitussektori) nettoluotonanto

(prosenttia BKT:stä)

Kotitalouksien nettoluotonanto¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

Lähteet: EKP, Federal Reserve Board, Bank of Japan ja Economic and Social Research Institute.

1) Kotitaloudet mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

Teknisiä huomautuksia

Taulukot 2.3–2.7

Virtatilastojen laskeminen

Kuukausittaiset virtatilastot lasketaan kantojen kuukausierotuksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Jos L_t on kanta kuukauden t lopussa, C_t^M uudelleenluokittelun vaikutus kuukaudessa t , E_t^M valuuttakurssimuutosten vaikutus ja V_t^M arvostusmuutosten vaikutus, virtatilastot F_t^M kuukaudessa t lasketaan seuraavasti:

$$a) F_t^M = (L_t - L_{t-1}) - C_t^M - E_t^M - V_t^M$$

Vastaavasti neljännesvuosivirtatilastot F_t^Q kuukauden t päättyvänä neljännesvuotena lasketaan seuraavasti:

$$b) F_t^Q = (L_t - L_{t-3}) - C_t^Q - E_t^Q - V_t^Q$$

Tässä L_{t-3} on kanta kuukauden $t-3$ lopussa (edellisen neljänneksen lopussa) ja esimerkiksi C_t^Q on uudelleenluokittelun vaikutus kuukauden t päättyvänä neljännesvuotena.

Taulukko 2.4

Suhteellisten vuosimuutosten laskeminen

Muutosprosentit lasketaan joko virtatietojen tai kausivaihtelusta puhdistettujen kantatietojen (indeksisarjojen) perusteella. Jos F_t^M ja L_t ovat yllä olevan määritelmän mukaisia, kuukauden t kausivaihtelusta puhdistettu kanta I_t on

$$c) I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{F_t^M}{L_{t-1}} \right)$$

Kausivaihtelusta puhdistamattomien sarjojen perusjaksoksi on asetettu 100 joulukuun 2001 tilanteen mukaan. Suhteellinen vuosimuutos a_t eli muutos kuukauden t päättyvänä 12 kuukauden ajanjaksona voidaan laskea joko seuraavasti:

$$d) a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{F_{t-i}^M}{L_{t-i-1}} \right) - 1 \right] \times 100$$

tai seuraavasti:

$$e) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Vastaavasti prosenttimuutos a_t^M kuukautena t voidaan laskea seuraavasti:

$$f) a_t^M = \left(\frac{F_t^M}{L_{t-1}} \right) \times 100$$

$$g) a_t^M = \left(\frac{I_t}{I_{t-1}} - 1 \right) \times 100$$

M3:n kolmen kuukauden liukuva keskiarvo lasketaan kaavalla $(a_t + a_{t-1} + a_{t-2})/3$.

Pyörästysten vuoksi näin lasketut luvut eivät välttämättä täsmää taulukon 2.4 lukujen kanssa. Kausivaihtelusta puhdistetut, useampidesimaaliset kantatiedot ovat saatavissa EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) kohdasta "Euro area statistics-download" CSV-tiedostona, josta taulukon 2.4 tarkat suhteelliset muutosluvut on mahdollista laskea.

Euroalueen raha-aggregaattien ja lainojen puhdistaminen kausivaihtelusta¹

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2).² M3 puhdistetaan kausivaihtelusta epäsuorasti laskemalla yhteen M1:n ja erotuksien (M2–M1) ja (M3–M2) kausivaihtelusta puhdistetut aikasarjat.

Kausivaihteluista puhdistettujen kantojen indeksille estimoidaan kausitekijät.³ Niillä muokataan

1 Lisätietoja: Euroopan keskuspankki (elokuu 2000), "Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area".

2 Lisätietoja: Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. ja Chen, B.C. (1998), "New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program", *Journal of Business and Economic Statistics*, 16, 2, 127–152, tai "X-12 Reference Manual Version 0.2.2" (joulukuun 1998), *Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington, D.C.*

Sisäisiä tarkoituksia varten on käytetty myös multiplikatiivisia malleja TRAMO-SEATS-ohjelmista. Lisätietoja: Gomez, V. ja Maravall, A. (1996), "Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User", *Bank of Spain, Working Paper No. 9628, Madrid*.

3 Tästä seuraa, että kausivaihtelusta puhdistetuissa aikasarjoissa perusjakson (joulukuun 2001) indeksi yleensä poikkeaa 100:sta, mikä johtuu kausivaihtelusta tuona kuukautena.

kantoja sekä uudelleenluokittelusta ja arvostusmuutoksista aiheutuvia korjauseriä. Näin saadaan virtojen kausipuhdistetut arvot. Kausitekijät (ja kauppapäivään liittyvät tekijät) tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

Taulukot 2.5–2.8

Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Tammikuussa 1999 käyttöön otetun uuden raportointimenetelmän vuoksi kantatiedot vuoden 1999 ensimmäistä neljänestä edeltävältä ajalta eivät ole suoraan vertailukelpoisia myöhempien tietojen kanssa.

Taulukoissa 2.5–2.8 esitetyt tilastot tarkistetaan neljännesvuosittain (maalis-, kesä-, syys- ja joulukuun Kuukausikatsauksissa), joten niissä esiintyvät luvut voivat hieman poiketa kuukausitilastojen luvuista.

Suhteellisten vuosimuutosten laskeminen

Muutosprosentit lasketaan joko virtatietojen tai kausivaihtelusta puhdistettujen kantatietojen (indeksisarjojen) perusteella. Jos F_t^Q ja L_{t-3} ovat yllä olevan määritelmän mukaisia, kuukauden t kausivaihtelusta puhdistettu kanta I_t on

$$h) I_t = I_{t-3} \times \left(1 + \frac{F_t^Q}{L_{t-3}} \right)$$

Perusjaksoksi on asetettu 100 joulukuun 2001 tilanne. Suhteellinen vuosimuutos a_t eli muutos kuukauteen t päättyvänä neljän neljänneksen jaksossa voidaan laskea joko seuraavasti:

$$i) a_t = \left[\prod_{i=0}^3 \left(1 + \frac{F_{t-3i}^Q}{L_{t-3(i+1)}} \right) - 1 \right] \times 100$$

tai seuraavasti:

$$j) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Vastaavasti prosenttimuutos edellisen vuoden vastaavasta neljänneksestä a_t^Q kuukauteen t päättyvänä neljänneksenä voidaan laskea seuraavasti:

$$k) a_t^Q = \left(\frac{F_t^Q}{L_{t-3}} - 1 \right) \times 100$$

$$l) a_t^Q = \left(\frac{I_t}{I_{t-3}} - 1 \right) \times 100$$

Pyöritysten vuoksi näin lasketut luvut eivät välttämättä täsmää taulukkojen 2.5–2.7 lukujen kanssa. Kausivaihtelusta puhdistetut, useampidesimaaliset kantatiedot ovat saatavissa EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) kohdasta ”Euro area statistics-download” CSV-tiedostona, josta taulukkojen 2.5–2.7 tarkat suhteelliset muutokset on mahdollista laskea.

Taulukko 3.7

Suhteellisten vuosimuutosten laskeminen

Muutosprosentit lasketaan rahoitustransaktioiden perusteella ja siten ne on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista. Muutosprosentit lasketaan joko virtatietojen tai kausivaihtelusta puhdistettujen kantatietojen perusteella. Jos N_t^M kuvaa virtaa (nettoemissioita) kuukauden t aikana, L_t kantaa kuukauden t lopussa, kuukauden t kausivaihtelusta puhdistettu kanta I_t on

$$m) I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{N_t^M}{L_{t-1}} \right)$$

Perusjaksoksi on asetettu 100 joulukuun 2001 tilanne. Suhteellinen vuosimuutos a_t eli muutos kuukauteen t päättyvänä 12 kuukauden ajanjaksona voidaan laskea joko seuraavasti:

$$n) a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{N_{t-i}^M}{L_{t-1-i}} \right) - 1 \right] \times 100$$

tai seuraavasti:

$$o) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Arvopaperien liikkeeseenlaskujen suhteellisten vuosimuutosten laskemisessa käytetään samaa metodologia kuin raha-aggregaattien suhteellisten

vuosimuutosten laskemisessa. Ainoa ero on, että kaavassa käytetään F-muuttujan tilalla N-muuttujaa. Syynä on se, että näin tehdään ero rahaaggregaattien virtatietojen ja arvopaperien liikkeeseenlaskuja koskevien nettomääräisten tilastojen välillä. Arvopaperitilastoissa EKP kerää erikseen bruttomääräisiä liikkeeseenlaskuja ja lunastuksia koskevat tiedot.

Taulukko 4.1

YKHI-tietojen puhdistaminen kausivaihtelusta⁴

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2) (ks. alaviite 2). Kokonaisindeksi puhdistetaan kausivaihtelusta epäsuorasti laskemalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut jalostettuja ja jalostamattomia elintarvikkeita, muita teollisuustuotteita kuin energiaa sekä palveluja koskevat euroalueen aikasarjat. Energian hintoja koskevia tietoja ei ole puhdistettu, koska kausivaihtelusta ei ole tilastollista näyttöä. Kausitekijät tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

Taulukko 8.2

Vaihtotaseen puhdistaminen kausivaihtelusta

Kausivaihtelusta puhdistaminen, joka tässä perustuu aikasarjan komponenttien multiplikatiiviseen malliin, toteutetaan X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2) (ks. alaviite 2). Tavarakaupan taseessa kausivaihtelusta puhdistaminen käsittää korjaukset työpäivien lukumäärän, karkausvuosien ja pääsiäispyhien vaikutuksista, palvelutaseessa pelkästään työpäivien lukumäärän vaikutuksista. Tuotannon tekijäkorvauksia ja tulonsiirtoja koskevia tietoja ei korjata vastaavasti. Koko vaihtotaseen kausivaihtelusta puhdistettu sarja muodostetaan laskemalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut euroalueen tavarakauppaa, palveluja, tuotannon tekijäkorvauksia ja tulonsiirtoja kuvaavat aikasarjat. Kausikomponentit tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

⁴ Ks. alaviite 1.

Yleistä

Euroopan keskuspankin (EKP) keräämät ja julkaisemat tilastot perustuvat toukokuussa 2000 julkaistuun asiakirjaan ”Statistical information collected and compiled by the ESCB”, jolla päivitetään heinäkuussa 1996 julkaistua asiakirjaa ”Statistical requirements for Stage Three of Monetary Union (Implementation Package)”. Päivitetystä asiakirjasta kuvataan tilastojen nykyistä tuottamista. Siinä käsitellään raha- ja pankkitilastoja sekä niihin liittyviä tilastoja, kuten maksetasetilastoja, ulkomaista varallisuutta koskevia tilastoja ja rahoitustilinpitoa. Sen sijaan ne EKP:n vaatimukset, jotka koskevat hinta- ja kustannustilastoja, kansantalouden tilinpitoa, työmarkkina-tilastoja, julkisen talouden tulo- ja menotilastoja, lyhyen aikavälin tarjonta- ja kysyntätilastoja sekä yrittäjiä ja kuluttajia koskevia suhdannekyselyitä, esitetään elokuussa 2000 julkaistussa asiakirjassa ”Statistical requirements of the ECB in the field of general economic statistics”.¹

Nämä tilastot keskittyvät euroalueeseen kokonaisuutena, EKP:n kuukausikatsauksessa julkaistaan uusia tietoja heti tuoreeltaan. Pitkän aikavälin yksityiskohtaisia tilastotietoja lisäselvityksineen on saatavissa EKP:n verkkosivujen osassa ”Statistics”(www.ecb.int). Näiden verkkosivujen osassa ”Statistics on-line” on käytettävissä hakutoiminto, niiden kautta voi tilata tilastoaineistoja ja ladata tilastoja zip-pakatussa CSV-muodossa (Comma Separated Value).

Koska ecun muodostavat valuutat eivät ole samat kuin rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat, rahaliiton ulkopuolisten jäsenvaltioiden valuuttojen kurssimuutokset vaikuttaisivat niihin vuotta 1999 edeltäviin tilastojen lukuihin, jotka saataisiin muuttamalla rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat senhetkisten vaihtokurssien mukaan ecuiksi. Jotta tämä voitaisiin välttää rahatilastoissa, taulukoiden 2.1–2.8 tiedot vuotta 1999 edeltävältä ajalta on ilmoitettu yksikköinä, jotka on saatu muuttamalla kansalliset valuutat 31.12.1998 asetetuilla euron peruuttamattomilla muuntokursseilla. Ellei toisin mainita, hinta- ja kustannustilastot vuotta 1999 edeltävältä ajalta perustuvat kansallisissa valuutoissa ilmoitettuihin tietoihin.

Tietoja on tarpeen mukaan laskettu yhteen tai konsolidoitu (mukaan lukien maitten välinen konsolidointi).

Kuukausikatsauksen tilastot perustuvat yleensä tietoihin, jotka ovat olleet käytettävissä EKP:n neuvoston kunkin kuukauden ensimmäistä kokouspäivää edeltävänä päivänä. Tämän numeron tilastot perustuvat 5.3.2003 käytettävissä olleisiin tietoihin.

Uusimmat tiedot ovat usein ennakkotietoja, joita voidaan myöhemmin tarkistaa. Pyöritysten vuoksi eri lukujen yhteissummat eivät välttämättä täsmää.

Yhteenveto

Taulukossa esitetään yhteenveto euroalueen talouskehityksen keskeisimmistä piirteistä.

Rahapolitiikka- ja rahoitusmarkkinatilastot

Taulukoissa 1.1–1.5 esitetään eurojärjestelmän (Eurosystem) konsolidoitu tase, tietoja eurojärjestelmän rahapoliittisista operaatioista sekä tilastoja, jotka liittyvät vähimmäisvarantoihin ja pankkijärjestelmän likviditeettiasemaan. Taulukot 1.2 ja 1.3 kuvaavat siirtymistä vaihtuvakorkoihin huutokauppoihin kesäkuussa 2000. Taulukoissa 2.1–2.3 esitetään rahalaitoksiin liittyviä, rahataloutta koskevia tilastoja eurojärjestelmä mukaan lukien. Taulukon 2.3 tiedot on konsolidoitu; euroalueen rahalaitosten välisiä positioita ei ole esitetty, mutta niiden saamisten ja velkojen yhteissummien erotus esitetään sarakkeessa 13. Taulukossa 2.4 on rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta johdetut raha-aggregaatit ja joi-takin valtionhallinnon (monetaarisia) velkoja. M3 on laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia euroalueella sijaitsevien rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, euroalueella sijaitsevien rahalaitosten liikkeeseen laskemia

¹ Euroopan tasolla raha- ja pankkitilastoista vastaa EKP. Maksutasetilastoista sekä ulkomaista varallisuutta ja rahoitustilinpitoa koskevista tilastoista vastaavat Euroopan komissio (Eurostat) ja EKP yhdessä. Hinta- ja kustannustilastoista ja muista taloustilastoista vastaa Euroopan komissio (Eurostat).

rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita. Nämä osuudet sisältyvät taulukon 2.3 erään ”ulkomaiset velat”, joihin ne vaikuttavat myös taulukossa 2.4 esitettyyn erään ”ulkomaiset nettosaamiset”. Taulukossa 2.5 esitetään neljännesvuositilastot rahalaitosten lainoista kotitalouksille ja yrityksille eriteltyinä käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Taulukossa 2.6 on neljännesvuositilastot euroalueella olevien talletuksista rahalaitoksiin ja taulukossa 2.7 neljännesvuositilastot euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvista rahalaitosten saamisista ja veloista. Taulukossa 2.8 esitetään neljännesvuositilastot joistakin rahalaitosten tase-eristä valuutoittain. Taulukoissa 2.5–2.7 esitetään virtatiedot, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista, sekä vuotuiset prosenttimuutokset. Luettelo rahalaitoksista on kokonaisuudessaan EKP:n verkkosivuilla. Sektoriluokitus on esitetty yksityiskohtaisesti raha- ja pankkitilastojen sektorikäsitteessä ”Money and Banking Statistics Sector Manual – Guidance for the statistical classification of customers” (EKP, marraskuu 1999). Raha- ja pankkitilastojen kokoamisohjeissa ”Money and Banking Statistics Compilation Guide” (EMI, huhtikuu 1998) esitetään suositukset, joita kansallisten keskuspankkien tulee noudattaa. Tilastotiedot on kerätty ja laadittu 1.1.1999 lähtien rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta annetun Euroopan keskuspankin asetuksen (EKP/2001/13, joka tammikuussa 2002 korvasi aiemman asetuksen EKP/1998/16) mukaisesti.

EKP:n asetuksen EKP/2001/13 voimaantulon myötä tase-erä ”Rahamarkkinapaperit” on yhdistetty erään ”Velkapaperit” rahalaitosten taseeseen sekä saamis- että velkapuolella. Termi ”rahamarkkinapaperit” esiintyy edelleen neljännesvuositilastoin päivitettävissä taulukoissa 2.5–2.8. Näissä taulukoissa ei vielä ole saatavissa tietoja vuodelta 2003 – tuoreimmat tiedot koskevat vuoden 2002 viimeistä neljänestä.

Taulukossa 2.9 esitetään euroalueen sijoitusrahastojen (muiden kuin rahamarkkinarahastojen) neljännesvuositaseiden kantatiedot. Taseet on

laskettu yhteen, ja siten velkoihin lasketaan mukaan hallussa olevat muiden rahastojen liikkeeseen laskemat rahasto-osuudet. Sijoitusrahastojen varat/velat on jaoteltu rahaston sijoituspolitiikan (osakerahastot, pitkän ja keskipitkän koron rahastot, yhdistelmärahastot, kiinteistörahastot ja muut rahastot) ja sijoittajatyypin (yleisölle tarjottavat rahastot ja rajoitetulle sijoittajajoukolle tarjotut rahastot) mukaan. Taulukossa 2.10 esitetään sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase rahastotyyppin mukaan ja taulukossa 2.11 sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase sijoittajatyypin mukaan.

EKP tuottaa tilastot, jotka koskevat rahamarkkinakorkoja, valtion pitkäaikaisten lainojen tuottoja ja osakeindeksejä (taulukot 3.1–3.3), sähköisistä markkinainformaatiojärjestelmistä saatujen tietojen perusteella. Pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevien tilastojen (taulukko 3.4) yksityiskohdat ilmenevät taulukon alaviitteestä.

Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden (velkapapereiden) liikkeeseenlaskua koskevat tilastot esitetään taulukoissa 3.5, 3.6 ja 3.7. Tilastossa 3.8 esitetään noteerattujen osakkeiden kannat. Velkapaperit on jaoteltu pitkä- ja lyhytaikaisiin arvopapereihin. Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti; poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen maturiteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määritetty. Euroalueella olevia velkapapereiden liikkeeseenlaskijoihin koskevien tilastojen arvioidaan kattavan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista.

Taulukosta 3.5 käyvät ilmi lyhyt- ja pitkäaikaisien arvopapereiden liikkeeseenlaskut, kuoletukset ja kannat. Nettomääräiset liikkeeseenlaskut ja kantojen muutokset eroavat toisistaan arvostusmuutosten, uudelleenluokittelun sekä muiden muutosten vuoksi.

Taulukossa 3.6 eritellään sektoreittain euromääräisten arvopapereiden liikkeeseenlaskijat euroalueella ja sen ulkopuolella. Euroalueen liikkeeseen-

seenlaskijoiden sektoriluokitus on EKT 95:n mukainen.² Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseenlaskijoiden luokituksessa termillä ”pankit (ml. keskuspankit)” tarkoitetaan laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) ja jotka sijaitsevat euroalueen ulkopuolella. Euroopan investointipankki sisältyy luokitukseen ”kansainväliset järjestöt”. (Euroopan keskuspankki sisältyy eurojärjestelmään.)

Taulukossa 3.6 yhteismäärät (sarakkeet 1, 7 ja 14) ovat samat kuin taulukossa 3.5 esitetyt luvut euromääräisten arvopapereiden kannoista (sarakkeet 8, 16 ja 20), bruttomääräisistä liikkeeseenlaskuista (sarakkeet 5, 13 ja 17) ja nettomääräisistä liikkeeseenlaskuista (sarakkeet 7, 15 ja 19). Rahalaitosten liikkeeseen laskemien arvopapereiden kanta (sarake 2) taulukossa 3.6 vastaa suurin piirtein taulukossa 2.8.3 esitettyjä rahalaitosten yhteenlasketun taseen velkapuolen rahamarkkinapapereita ja velkapapereita (sarakkeet 2 ja 10), vaikka liikkeeseenlaskutilastojen kattavuus onkin tällä hetkellä hieman suppeampi.

Taulukossa 3.7 esitetään euroalueella olevien liikkeeseen laskemien velkapapereiden vuotuinen kasvuvauhti liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuna. Tilastot perustuvat sellaisiin rahoitustransaktioihin, joissa institutionaalinen yksikkö ostaa tai myy rahoitusvaateita, jolloin otetaan velkaa tai maksetaan sitä pois. Vuotuiseen kasvuvauhtiin ei siten lasketa mukaan uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamia eroja.

Taulukossa 3.8 esitetään euroalueella olevien liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuna. Yritysten liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden kuukausitiedot vastaavat taulukossa 6.1 esitettyjä neljännesvuosisarjoja (Velat, sarake 20).

Hinnat ja reaalitalouden tilastot

EKP:n kuukausikatsauksessa esitettävät tilastot ovat muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta Euroopan komission (lähinnä Eurostatin) ja kansallisten tilastoviranomaisten tuottamia. Euro-

aluetta koskevat tiedot on saatu laskemalla yksittäisten jäsenvaltioiden tiedot yhteen. Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Yleensä tuoreimmista tilastoista saa vertailukelpoisinta tietoa.

Euroalueen yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi YKHI (taulukko 4.1) on käytettävissä vuodesta 1995 lähtien. YKHI perustuu kansallisiin yhdenmukaistettuihin kuluttajahintaindeksihin, jotka lasketaan samoin menetelmin kaikissa euroalueen valtioissa. Tavara- ja palveluerien jaottelu perustuu YKH:n erien luokittelussa käytettyyn yksilöllisen kulutuksen luokitukseen käyttötarkoituksen mukaan (Classification of Individual Consumption by Purpose, COICOP). YKH:in sisältyvät kotitalouksien todelliset rahamääräiset kulutusmenot euroalueen muodostamalla talousalueella. Taulukossa on myös EKP:n kokoamat, kausivaihtelusta puhdistetut YKHI-tilastot.

Kansantalouden tilinpitoa koskevat tilastot (taulukot 4.2 ja 5.1) – mm. neljännesvuosittaiset yhteenvedot tilinpidosta – tulevat täysin vertailukelpoisiksi koko euroalueella, kun Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä (EKT 95) otetaan käyttöön vuoden 1999 aikana ja sen jälkeen. Osa tilastoista on jo täysin vertailukelpoisia. Taulukossa 4.2.2 esitetyt bruttokansantuotteen deflaattorit vuotta 1999 edeltävältä ajalta on laskettu kansallisessa valuutassa kansallisten tietojen perusteella. Tämän Kuukausikatsauksen kansantalouden tilinpitotilastot perustuvat EKT 95:een.

Taulukossa 5.2 on muita keskeisiä reaalitalouden tilastoja. EU:n neuvoston 19.5.1998 antaman lyhyen aikavälin tilastoja koskevan asetuksen (EY) N:o 1165/98 täytäntöönpano kasvattaa käytettävissä olevien euroaluetta koskevien tilastojen määrää. Tuotteiden loppukäytön mu-

2 Sektorijaottelu on EKT 95:n mukainen. Kuukausikatsauksen taulukoissa käytetyt sektoriluokitukset ovat seuraavat: rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) sisältää EKP:n ja euroalueen jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit (S121) sekä muut rahalaitokset (S122); muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset sisältää muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S123), rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset (S124) sekä vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S125); yritykset (S11); valtio (S1311); muut julkisyhteisöt sisältää osavaltiohallinnon (S1312), paikallishallinnon (S1313) ja sosiaaliturvarahastot (S1314).

kainen erittely taulukoissa 4.2.1 ja 5.2.1 vastaa ilman rakennusteollisuutta lasketun teollisuuden yhdenmukaistettua alajaottelua (NACE-luokitukset C–E) teollisuuden koontiryhmiin siten kuin komission 26.3.2001 antamassa asetuksessa (EY) N:o 586/2001 on määritelty.

Barometritiedot (taulukko 5.3) perustuvat Euroopan komission tekemiin yritys- ja kuluttajakyselyihin.

Työllisyystilastot (taulukko 5.4) perustuvat EKT 95:een. Milloin euroaluetta koskevat tiedot eivät ole kattavia, jotkin luvut ovat käytettävissä oleviin tietoihin perustuvia EKP:n arvioita. Työttömyystilastot ovat Kansainvälisen työjärjestön (ILO) ohjeiden mukaisia. Työttömyysasteen laskeamisessa käytetyt työvoiman määrää koskevat arviot poikkeavat taulukossa 5.4 esitetystä yhteenlasketuista työllisyys- ja työttömyysluvuista.

Rahoitustilinpitotilastot

Taulukossa 6.1 esitetään euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitustilipidon neljännesvuositilastot, joissa ovat mukana julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15). Tilastot sisältävät kantatiedot ja EKT 95:n mukaiset taloustoimet. Tilastoissa esitetään ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttöä ja hankintaa koskevia tietoja. Rahoituksen hankintaa käsittelevässä osassa velat on jaoteltu EKT 95:n luokituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Rahoituksen käyttöä (saamisia) koskevat tiedot eivät ole yhtä yksityiskohtaisia kuin tiedot rahoituksen hankinnasta erityisesti sen vuoksi, ettei niitä pystytä erittelemään sektoreittain. Sekä kantatiedot että tiedot rahoitustaloustoimista saattavat antaa talouskehityksen taustaa selventäviä viitteitä.

Taulukossa 6.2 esitetään neljännesvuosittaiset vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen (S.125) rahoitustilipidon tiedot. Kuten taulukossa 6.1, tilastot sisältävät kantatiedot ja rahoitustaloustoimet, ja niissä esitetään rahoituksen käyttöä ja hankintaa koskevia tietoja.

Taulukkojen 6.1 ja 6.2 neljännesvuositiedot perustuvat kansallista tilipitoa koskeviin neljännesvuositietoihin, rahalaitosten taseisiin ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuja koskeviin tilastoihin. Taulukon 6.1 tiedot perustuvat myös BIS:n kansainvälisiin pankkitilastoihin. Vaikka euroalueen tilastot perustuvatkin kaikkien euroalueen maiden rahalaitosten taseita ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuja koskeviin tietoihin, Irlannin ja Luxemburgin kansallisen tilinpidon neljännesvuositilastoja ei toistaiseksi ole käytettävissä.

Taulukossa 6.3 esitetään kaikkien euroalueen sektoreiden säästämistä, (rahoitusomaisuuteen ja muuhun kuin rahoitusomaisuuteen tehtyjä) investointeja ja rahoitusta koskevat vuotuiset tiedot. Yritysten ja kotitalouksien tiedot esitetään erikseen. Näistä vuotuisista tilastoista saadaan entistä yksityiskohtaisempaa tietoa rahoitusvarojen hankinnasta, ja ne ovat yhdenmukaisia taulukoissa 6.1 ja 6.2 esitettyjen neljännesvuositietojen kanssa.

Julkisen talouden rahoitusasema

Taulukoissa 7.1–7.3 esitetään euroalueen julkisen talouden rahoitusasema. Tiedot on suurimmaksi osaksi konsolidoitu, ja ne perustuvat EKT 95:een. EKP laatii euroalueen aggregaattitilastot jäsenmaiden toimittamien tietojen perusteella, ja tilastoja päivitetään säännöllisesti. Tiedot, jotka koskevat euroalueen maiden julkisen talouden alijäämää ja julkista velkaa, voivat poiketa Euroopan komission liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn yhteydessä käyttämistä tiedoista.

Taulukossa 7.1 esitetään julkisyhteisöjen tulot ja menot EKT 95:n määritelmien mukaisesti sellaisina kuin ne on muutettu Euroopan komission 10.7.2000 antamassa asetuksessa N:o 1500/2000. Taulukossa 7.2 esitetään konsolidoitu julkisen talouden bruttovelka nimellisarvoisena liiallisia alijäämiä koskevaa menettelyä käsittelevien Euroopan yhteisön perustamissopimuksen määräysten mukaisesti. Taulukoissa 7.1 ja 7.2 esitetään yhteenvedot euroalueen yksittäisten maiden tiedoista, koska ne ovat tärkeitä vakausta ja kasvusopimuksen kannalta. Taulukossa 7.3 esitetään analyysi julkisen talouden velasta. Julkisen velan muutoksen ja julkisen talouden alijäämän erotus (eli alijää-

mä-/velkakoikaisu) johtuu pääasiassa julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutoksista ja valuutan arvostusmuutosten vaikutuksista.

Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto), ulkomaankauppa ja valuuttakurssit

Maksutasetta (taulukot 8.1–8.6) ja ulkomaista varallisuutta (taulukot 8.7.1–8.7.4) koskevien tilastojen käsitteet ja määritelmät vastaavat yleensä IMF:n maksutasekäsikirjan 5. laitosta (lokakuu 1993), EKP:n toukokuussa 2000 antamien Euroopan keskuspankin tilastovaatimuksia koskevia suuntaviivoja (EKP/2000/04) ja Eurostatin ohjeita.

Euroalueen maksutasetilastot on laatinut EKP. Joulukuuhun 1998 asti tiedot on ilmoitettu ecuinä. Maksutasetilaston tuoreimmat kuukausitiedot ovat ennakkotietoja, jotka tarkistetaan yksityiskohtaisten neljännesvuosittaisten maksutasetilastojen julkaisemisen yhteydessä. Aiempia tietoja tarkistetaan aika ajoin.

Tilastot, jotka perustuvat osittain arvioihin, eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien havaintojen kanssa. Tällaisia tilastoja ovat maksutaseen rahoitustasetilastot vuoden 1998 loppua edeltävältä ajalta, palvelutasetilastot vuoden 1997 loppua edeltävältä ajalta, tuotannon tekijäkorvausten taseen kuukausikehitystä koskevat tilastot vuosilta 1997–1999 ja ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot vuoden 1997 loppua edeltävältä ajalta. Taulukossa 8.5.2 on jaoteltu euroalueella olevien sijoitukset euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemiin arvopapereihin sijoittajan sektorin mukaan. Sen sijaan ulkomaisten sijoittajien sijoituksia euroalueella olevien liikkeeseen laskemiin arvopapereihin ei toistaiseksi voida esittää liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuina.

Euroalueen ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot (taulukot 8.7.1–8.7.4) on saatu laskemalla yhteen euroalueen jäsenmaiden ulkopuoliset saamiset ja velat eli euroaluetta käsitellään yhtenä kokonaisuutena alkaen vuoden 1999 lopun tilanteesta. Siten euroalueen ulkopuoliset saamiset ja velat on voitu tilastoissa eritellä (ks. myös joulukuun 2002 Kuukausikatsauksen talouske-

hitys-osan kehikko 9). Vuoden 1997 ja vuoden 1998 lopun ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot on saatu laskemalla yhteen kansalliset nettomääräiset tiedot. Nettomääräinen menetelmä ja euroalueen ulkopuolisten tietojen yhteenlaskeminen eivät välttämättä tuota täysin vertailukelpoisia tietoja. Ulkomainen varallisuus on laskettu käyttäen tämänhetkisiä markkinahintoja poikkeuksena suorien sijoitusten kantatiedot, jotka laajalti perustuvat kirjanpitoarvoihin.

Eurojärjestelmän valuuttavarannon ja siihen liittyvien saamisten kannat sekä EKP:n valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset esitetään taulukossa 8.7.5., jonka tiedot ovat IMF:n ja BIS:n valuuttavarannon ja valuuttamääräisen likviditeetin raportointimallin mukaisia. Aiempia tilastoja tarkistetaan jatkuvasti, eivätkä valuuttavarantotilastot vuoden 1999 loppua edeltävältä ajalta ole täysin vertailukelpoisia myöhempien tilastojen kanssa. Eurojärjestelmän valuuttavarannon tilastointia käsittelevä julkaisu on saatavissa EKP:n verkkosivuilla (Statistical treatment of the Eurosystem's international reserves. Lokakuu 2000).

Taulukossa 9 esitetään euroalueen tavaroiden ulkomaankauppa. Enin osa tiedoista on saatu Eurostatista. EKP laskee määräindeksit Eurostatin arvoja yksikköarvoindeksien perusteella. Yksikköarvoindeksit puhdistetaan kausivaihtelusta EKP:ssä ja arvoa koskevat tilastot puhdistetaan kausivaihtelusta ja korjataan työpäivien määrillä Eurostatissa.

Raaka-aineiden ja tuotantohyödykkeiden, investointitavaroiden ja kulutustavaroiden hyödykejako noudattaa SITC-luokitukseen (3. tarkistettu laitos) perustuvaa Broad Economic Categories -luokitusta. Valmistettujen tavaroiden ja öljyn hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos). Maantieteellisessä jaottelussa euroalueen tärkeimmät kauppakumppanit esitetään joko maittain tai ryhmittäin. EU:n jäsenyyttä hakeneet 13 maata ovat Bulgaria, Kypros, Latvia, Liettua, Malta, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Tšekki, Turkki, Unkari ja Viro.

Määritelmien, luokittelun, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin verrattavissa maksutasetilastojen tavarakaupan eriin (taulukot 8.1 ja 8.2).

Ero johtuu osittain siitä, että vakuutus ja rahti on laskettu mukaan tavaroiden tuontitilastoissa. Vakuutuksen ja rahdin osuus tuonnin arvosta (kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina) oli noin 3,8 % vuonna 1998 (EKP:n arvio).

Taulukossa 10 esitetään EKP:n laskemat euron nimellinen ja reaaliinen efektiivinen valuuttaindeksi. Indeksit perustuvat euron valuuttakurssien painotettuihin keskiarvoihin. Painot perustuvat teollisuustuotteiden kaupankäyntitilastoihin vuosilta 1995–97, ja niissä on otettu huomioon kolmansien markkinoiden vaikutus. Joulukuuhun 2000 asti suppeaan maaryhmään kuuluvat ne maat, joiden valuutat on esitetty taulukossa, sekä Kreikka. Alkaen tammikuusta 2001, jolloin Kreikka otti euron käyttöön, Kreikan drakmaa ei enää ole mukana euron efektiivisessä valuuttakurssissa, mikä on otettu painoissa huomioon. Laajaan maaryhmään kuuluvat lisäksi seuraavat maat: Algeria, Argentiina, Brasilia, Etelä-Afrikka, Filippiinit, Indonesia, Intia, Israel, Kiina, Kroatia, Kypros, Malesia, Marokko, Meksiko, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Taiwan, Thaimaa, Tšekki, Turkki,

Unkari, Uusi-Seelanti, Venäjä ja Viro. Reaaliset valuuttakurssit lasketaan kuluttajahintaindeksin, tehdasteollisuuden tuottajahintaindeksin ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannusten pohjalta. Jos deflaattoreita ei ole saatavissa, käytetään arvioita. Taulukossa esitetään euron kahdenväliset kurssit suhteessa niihin 12 valuuttaan, joita EKP käyttää ”suppean” efektiivisen valuuttakurssin laskennassa. EKP:n julkaisee päivittäisiä viitekurssseja näille ja joillekin muille valuutoille. Lisätietoja ks. EKP:n Occasional Paper no. 2 (Buldorini L., Makrydakis S. ja Thimann C., The effective exchange rates of the euro. Helmikuu 2002), joka on saatavissa EKP:n verkkosivuilta.

Muut tilastot

EU:n muita jäsenvaltioita koskevat tilastot (taulukko 11) noudattavat samoja periaatteita kuin euroalueen tilastot. Yhdysvaltoja ja Japania koskevat tilastot (taulukot 12.1 ja 12.2) perustuvat kansallisiin lähteisiin.

Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet¹

2.1.2001

Kreikka otti euron käyttöön 1.1.2001, ja siitä tuli näin ollen kahdestoista yhteisen rahan käyttöönsä ottava EU:n jäsenvaltio. Se on myös ensimmäinen EU:n jäsenvaltio, joka siirtyy yhteisen rahan käyttöön sen jälkeen, kun talous- ja rahanliiton (EMU) kolmas vaihe 1.1.1999 alkoi. Kreikan keskuspankki on nyt siten eurojärjestelmän täysivaltainen jäsen, jolla on samat oikeudet ja velvoitteet kuin euron aiemmin käyttöön ottaneiden 11 EU-jäsenvaltion kansallisilla keskuspankeilla. Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön artiklan 49 mukaisesti Kreikan keskuspankki maksaa EKP:n pääomasta merkitsemänsä osuuden loppuosan ja osuutensa EKP:n rahastoista sekä siirtää EKP:lle osan omista varannoistaan.

Vuoden 2001 ensimmäinen perusrahoitusoperaatio, josta ilmoitettiin 29.12.2000, on eurojärjestelmän kreikkalaisille vastapuolille ensimmäinen. Operaation toteutus onnistuu hyvin. Likviditeettiä jaetaan 101 miljardia euroa. Jaossa otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän likviditeettitarpeiden lisääntyminen, joka johtuu Kreikan rahalaitosten liittymisestä järjestelmään.

4.1.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

Lisäksi EKP:n neuvosto päättää, että vuoden 2001 pitempiäaikaisissa rahoitusoperaatioissa jaetaan likviditeettiä 20 miljardia euroa kussakin. Tällöin otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotetut likviditeettitarpeet vuonna 2001 ja eurojärjestelmän halukkuus kattaa edelleen suurin osa rahoitussektorin likviditeettitarpeista perusrahoitusoperaatioillaan. EKP:n neuvosto voi muuttaa jaettavan likviditeetin määrää, jos vuoden aikana ilmenee odottamattomia likviditeettitarpeita.

¹ Luettelot eurojärjestelmän rahapoliittisista toimenpiteistä vuosina 1999 ja 2000 löytyvät EKP:n vuosikertomuksista näiltä vuosilta.

18.1., 1.2., 15.2., 1.3., 15.3., 29.3., 11.4., 26.4.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

10.5.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 4,50 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 15.5.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 5,50 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin 11.5.2001 lähtien.

23.5., 7.6., 21.6., 5.7., 19.7., 2.8.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 4,50 %, maksuvalmiusluoton korko 5,50 % ja talletuskorko 3,50 %.

30.8.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 5.9.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 5,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin 31.8.2001 lähtien.

13.9.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 4,25 %, maksuvalmiusluoton korko 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %.

17.9.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 19.9.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin 18.9.2001 lähtien.

27.9., 11.10., 25.10.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

8.11.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 14.11.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,25 prosenttiin 9.11.2001 lähtien.

6.12.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

EKP:n neuvosto päättää myös pitää lavean rahaaggregaatin M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viitearvon 4½ prosenttina.

3.1.2002

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

Lisäksi EKP:n neuvosto päättää, että vuonna 2002 toteutettavissa pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa jaetaan 20 miljardia euroa kussakin. Määrää päätettäessä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotettu likviditeetin tarve vuonna 2002 sekä eurojärjestelmän pyrkimys tarjota vastaisuudessakin suurin osa rahoitussektorille jakamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta. EKP:n neuvosto voi vuoden aikana muuttaa jaettavan likviditeetin määrää, jos likviditeetin tarpeessa ilmenee odottamattomia muutoksia.

7.2., 7.3., 4.4., 2.5., 6.6., 4.7.2002

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

10.7.2002

EKP:n neuvosto päättää pienentää jaettavan likviditeetin määrän jokaisessa vuoden 2002 jälkipuoliskolla toteutettavassa pitempiaikaisessa rahoitusoperaatiossa 20 miljardista eurosta 15 miljardiin euroon. Määrää päätettäessä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotettu likviditeetin tarve vuoden 2002 jälkipuoliskolla sekä eurojärjestelmän pyrkimys tarjota vastaisuudessakin suurin osa jakamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta.

1.8., 12.9., 10.10., 7.11.2002

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

5.12.2002

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 11.12.2002. Lisäksi EKP:n neuvosto

päätää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 1,75 prosenttiin 6.12.2002 lähtien.

EKP:n neuvosto päättää myös pitää lavean rahaaggregaatin M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viitearvon 4½ prosenttina.

9.1.2003

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,75 %, maksuvalmiusluoton korko 3,75 % ja talletuskorko 1,75 %.

23.1.2003

EKP:n neuvosto päättää seuraavasta kahdesta toimenpiteestä rahapolitiikan ohjausjärjestelmän kehittämiseksi.

Ensiksikin vähimmäisvarantojen pitoajanjakson ajoitusta muutetaan siten, että pitoajanjakso alkaa aina perusrahoitusoperaation suorituspäivänä sellaisen EKP:n neuvoston kokouksen jälkeen, jossa ennakkotietojen mukaan arvioidaan rahapolitiikan viritystä. Myös maksuvalmiusjärjestelmän korkojen muutosten voimaantulo ajoitetaan uuden pitoajanjakson alkuun.

Toiseksi perusrahoitusoperaatioiden maturiteetti lyhennetään kahdesta viikosta yhteen viikkoon.

Muutosten on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä.

EKP:n neuvosto päättää myös, että vuonna 2003 toteutettavissa pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa jaetaan edelleen 15 miljardia euroa kussakin. Määrän muuttamisesta 15 miljardiksi euroksi kerrottiin lehdistötiedotteessa 10.7.2002. Määrää päätettäessä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotettu likviditeetin tarve vuonna 2003 sekä eurojärjestelmän pyrkimys tarjota vastaisuudessakin suurin osa jakamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta.

6.2.2003

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,75 %, maksuvalmiusluoton korko 3,75 % ja talletuskorko 1,75 %.

6.3.2003

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 2,50 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 12.3.2003. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 1,50 prosenttiin 7.3.2003 lähtien.

TARGET-maksujärjestelmä

TARGET-maksuliikenne

Kuten edellisinkin vuosina, TARGETin käyttö vaihteli vuonna 2002 kausiluonteisesti. Vuoden viimeisellä neljänneksellä päivittäinen keskimääräinen TARGET-maksuliikenne lisääntyi sekä maksujen arvolla että lukumäärällä mitattuna kolmannelle vuosineljännekselle tyypillisen supistumisen jälkeen.

Kaiken kaikkiaan TARGET-maksuja (sekä kotimaisia että maasta toiseen) oli viimeisellä neljänneksellä päivittäin keskimäärin 259 085 ja niiden arvo oli keskimäärin 1 641 miljardia euroa päivässä, eli TARGET-maksujen päivittäinen lukumäärä kasvoi 5 % ja arvo lähes 11 % edellisestä vuosineljänneksestä. Maksuliikenteen kasvu näkyi suurempina määrinä ja arvoina niin kotimaan maksuissa kuin maasta toiseen suoritetuissa maksuissakin. TARGETin markkinaosuus kasvoi

arvolla mitattuna (edellisen neljänneksen 84,9 prosentista 86,2 prosenttiin) ja supistui hieman maksujen lukumäärällä mitattuna (58,6 prosenttiin, kun se oli 59,1 % vuoden 2002 kolmannelle neljänneksellä).

Kotimaiset TARGET-maksut

Kotimaisia TARGET-maksuja oli päivittäin keskimäärin 203 640, ja niiden arvo oli keskimäärin 1 127 miljardia euroa päivässä, eli niiden päivittäinen lukumäärä kasvoi 5 % ja päivittäinen kokonaisarvo 11 % edellisestä neljänneksestä.

Kotimaisten maksujen osuus kaikkien TARGET-maksujen kokonaisarvosta oli 68,7 % ja lukumäärästä 78,6 %. Keskimääräinen kotimaisen maksun suuruus oli 5,5 miljoonaa euroa eli 0,3 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisellä vuosineljänneksellä.

Taulukko 1.

TARGETissa ja tietyissä pankkien välisissä maksujärjestelmissä käsitellyt maksumääräykset: maksutapahtumien määrä

(maksujen lukumäärä)

	2001 IV	2002 I	2002 II	2002 III	2002 IV
TARGET					
TARGET-maksut yhteensä					
Yhteensä	14 990 244	15 364 299	15 834 392	16 361 900	16 581 446
Päiväkeskiarvo	237 940	247 811	251 340	247 908	259 085
TARGET-maksut maasta toiseen					
Yhteensä	3 045 061	3 188 285	3 419 144	3 577 801	3 548 455
Päiväkeskiarvo	48 334	51 424	54 272	54 209	55 445
Kotimaiset TARGET-maksut					
Yhteensä	11 945 183	12 176 014	12 415 248	12 784 099	13 032 991
Päiväkeskiarvo	189 606	196 387	197 067	193 698	203 640
Muut järjestelmät					
Euro 1 (EBA)					
Yhteensä	7 607 298	7 790 799	8 549 759	8 866 903	9 193 222
Päiväkeskiarvo	120 751	125 658	135 710	134 347	143 644
Euro Access Frankfurt (EAF) ¹⁾					
Yhteensä	1 209 501	-	-	-	-
Päiväkeskiarvo	48 380	-	-	-	-
Paris Net Settlement (PNS)					
Yhteensä	1 998 239	1 900 298	1 901 820	1 860 283	1 907 487
Päiväkeskiarvo	31 718	30 650	30 188	28 186	29 804
Servicio Español de Pagos Interbancarios (SPI)					
Yhteensä	421 685	409 483	455 080	449 333	462 054
Päiväkeskiarvo	6 693	6 605	7 223	6 808	7 220
Pankkien on line pikasiirrot ja sekä -järjestelmä (POPS)					
Yhteensä	165 329	152 445	212 064	157 864	138 552
Päiväkeskiarvo	2 624	2 459	3 366	2 392	2 165

1) EAF-järjestelmä suljettiin 5.11.2001, ja sen korvasi RTGS^{plus}-järjestelmä.

Arvolla mitattuna eniten kotimaisia TARGET-maksuja suoritettiin 18.12.2002, jolloin niiden yhteisarvo oli 1 389 miljardia euroa. Lukumääräisesti eniten maksuja suoritettiin 30.12.2002, jolloin välitettiin yhteensä 284 691 maksua. Noin 65 % TARGET-maksusta oli arvoltaan korkeintaan 50 000 euroa, ja 12 % oli arvoltaan yli miljoona euroa. Päivittäin välitettiin keskimäärin 110 kotimaista arvoltaan yli miljardin euron TARGET-maksua.

Vertailu vuoden 2001 vastaavaan ajanjaksoon on edelleen vaikeaa, koska tarkastelujaksolla Saksan keskuspankki sulki Euro Access Frankfurt -maksujärjestelmän ja otti käyttöön RTGS^{plus}-maksujärjestelmän¹. Saksaa lukuun ottamatta TARGETin kaikkien paikallisten osien kotimainen maksuliikenne kasvoi arvolla mitattuna 7 % ja pysyi muuttumattomana määrällä mitattuna.

TARGET-maksut maasta toiseen

Vuoden 2002 viimeisellä neljänneksellä maasta toiseen suoritettuja TARGET-maksuja oli päivittäin keskimäärin 55 445, ja niiden arvo oli keskimäärin yhteensä 514 miljardia euroa päivässä. Kolmannen vuosineljänneksen lukuihin verrattuna määrä oli 2 % ja arvo 12 % suurempi. Vuoden 2001 viimeiseen neljänneeseen verrattuna maasta toiseen suoritettujen maksujen yhteismäärä kasvoi 15 %, ja niiden arvo nousi hieman. Tämä oli ensimmäinen kerta vuonna 2002, kun neljännesvuotuinen maasta toiseen suoritettavan maksuliikenteen arvo ylitti vuodentakaisen arvon.

¹ EAF-järjestelmä suljettiin 5.11.2001 ja suurin osa sen maksuliikenteestä siirrettiin RTGS^{plus}-järjestelmään. Saksan kotimaiset maksut tätä päivää edeltävältä ajalta eivät kuulu EAF-järjestelmän lukuihin.

Taulukko 2.

TARGETissa ja tietyissä pankkien välisissä maksujärjestelmissä käsitellyt maksumääräykset: maksutapahtumien arvo

(mrd. euroa)

	2001 IV	2002 I	2002 II	2002 III	2002 IV
TARGET					
TARGET-maksut yhteensä					
Yhteensä	92 627	95 440	97 682	97 404	105 008
Päiväkeskiarvo	1 470	1 539	1 551	1 476	1 641
TARGET-maksut maasta toiseen					
Yhteensä	32 176	29 720	30 794	30 309	32 899
Päiväkeskiarvo	511	479	489	459	514
Kotimaiset TARGET-maksut					
Yhteensä	60 451	65 720	66 888	67 095	72 110
Päiväkeskiarvo	960	1 060	1 062	1 017	1 127
Muut järjestelmät					
Euro 1 (EBA)					
Yhteensä	12 445	11 961	12 045	12 279	11 711
Päiväkeskiarvo	198	193	191	186	183
Euro Access Frankfurt (EAF) ¹⁾					
Yhteensä	3 660	-	-	-	-
Päiväkeskiarvo	146	-	-	-	-
Paris Net Settlement (PNS)					
Yhteensä	5 399	5 061	5 079	4 832	4 995
Päiväkeskiarvo	86	82	81	73	78
Servicio Español de Pagos Interbancarios (SPI)					
Yhteensä	73	74	80	78	72
Päiväkeskiarvo	1	1	1	1	1
Pankkien on line pikasiirrot ja sekii -järjestelmä (POPS)					
Yhteensä	92	92	100	98	102
Päiväkeskiarvo	1	1	1	1	2

¹⁾ EAF-järjestelmä suljettiin 5.11.2001, ja sen korvasi RTGS^{plus}-järjestelmä.

Pankkien välisten maksujen arvo kasvoi 12 % ja määrä väheni 6 % edellisestä neljänneksestä. Asiakasmaksujen arvo kasvoi 15 % ja määrä 12 %. Asiakasmaksujen jatkuva kasvu olikin edelleen yksi huomattavimmista kehityssuunnista maasta toiseen suoritettavassa TARGET-maksuliikenteessä.

Asiakasmaksujen osuus maasta toiseen suoritettujen TARGET-maksujen päiväkeskiarvosta kasvoi 49 prosenttiin lukumäärällä mitattuna ja pysyi 4 prosentissa arvolla mitattuna. Pankkien välisten maksujen keskimääräinen arvo kasvoi 17,3 miljoonaan euroon, kun se oli kolmannella vuosineljänneksellä 14,6 miljoonaa euroa. Asiakasmaksun keskimääräinen arvo nousi 821 000 eurosta 851 000 euroon.

Viimeisellä neljänneksellä maasta toiseen suoritettavissa TARGET-maksuissa sekä maksujen

arvolla että määrällä mitattuna vilkkain päivä oli 29.11.2002, joka on Yhdysvalloissa yleisen vapaa-päivän (Veterans' day) jälkeinen päivä. Silloin välitettiin 82 079 maksua, joiden yhteisarvo oli 689 miljardia euroa.

Kaikista maasta toiseen suoritetuista TARGET-maksuista 56 % oli arvoltaan enintään 50 000 euroa. Yli miljoonan euron maksuja oli 18 %. Päivittäin maasta toiseen välitettiin keskimäärin 40 arvoltaan yli miljardin euron TARGET-maksua.

Tähän mennessä CLS-pankin toiminnan ei ole havaittu vaikuttaneen merkittäväällä tavalla maasta toiseen suoritettavan TARGET-maksuliikenteen määrään tai arvoon.

Euroopan keskuspankin julkaisuja

Tässä luettelossa on tietoja joistakin Euroopan keskuspankin julkaisemista asiakirjoista. Julkaisut ovat saatavissa maksutta EKP:n tiedotuksesta (Press and Information Division). Tilaukset voi lähettää nimiösivun kääntöpuolella olevaan postiosoitteeseen.

Täydellinen luettelo Euroopan rahapoliittisen instituutin julkaisemista asiakirjoista löytyy Internet-kotisivuiltamme (<http://www.ecb.int>).

Vuosikertomus

Vuosikertomus 1998. Huhtikuu 1999.

Vuosikertomus 1999. Huhtikuu 2000.

Vuosikertomus 2000. Toukokuu 2001.

Vuosikertomus 2001. Huhtikuu 2002.

Lähentymisraportti

Lähentymisraportti 2000. Toukokuu 2000.

Lähentymisraportti 2002. Toukokuu 2002.

Kuukausikatsaus

Tammikuusta 1999 lähtien julkaistut artikkelit:

Euroalue kolmannen vaiheen alussa. Tammikuu 1999.

Vakauteen tähtäävä eurojärjestelmän rahapolitiikan strategia. Tammikuu 1999.

Euroalueen raha-aggregaatit ja niiden merkitys eurojärjestelmän rahapolitiikan strategiassa.
Helmikuu 1999.

Lyhyen aikavälin talousindikaattorien merkitys euroalueen hintakehityksen arvioinnissa.
Huhtikuu 1999.

Euroalueen pankkitoiminta: rakenteellisia piirteitä ja kehitysnäkymiä. Huhtikuu 1999.

Eurojärjestelmän toimintakehikko: kuvaus ja ensimmäinen arviointi. Toukokuu 1999.

Vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpano. Toukokuu 1999.

Keskeisten talousindikaattorien pitkän aikavälin kehitys ja suhdannevaihtelut euroalueen maissa.
Heinäkuu 1999.

Euroopan keskuspankkijärjestelmän institutionaalinen rakenne. Heinäkuu 1999.

Euron kansainvälinen asema. Elokuu 1999.

Euroalueen rahalaitosten taseet vuoden 1999 alkupuolella. Elokuu 1999.

Inflaatioerot rahaliitossa. Lokakuu 1999.

EKPJ:n valmistautuminen vuoteen 2000. Lokakuu 1999.

Vakauteen tähtäävä politiikka ja pitkien reaalikorkojen kehitys 1990-luvulla. Marraskuu 1999.

TARGET ja euromääräiset maksut. Marraskuu 1999.

Euroopan keskuspankin säädökset. Marraskuu 1999.

Euroalue vuosi euron käyttöönoton jälkeen: rahoitusrakenteen tärkeimmät piirteet ja muutokset.
Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmän valuuttavaranto ja -operaatiot. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmä ja EU:n laajentuminen. Helmikuu 2000.

Arvopaperiselvityksen yhdentyminen. Helmikuu 2000.

Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssit. Huhtikuu 2000.

EMU ja pankkivalvonta. Huhtikuu 2000.

Korkojen ja korkojohdannaisten informaatioisisältö rahapolitiikan kannalta. Toukokuu 2000.

Euroalueen työmarkkinoiden kehitys ja rakenteelliset piirteet. Toukokuu 2000.

Siirtyminen vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin. Heinäkuu 2000.

Rahapolitiikan välitysmekanismi euroalueella. Heinäkuu 2000.

Väestön ikääntyminen ja finanssipolitiikka euroalueella. Heinäkuu 2000.

Katsaus euroalueen hinta- ja kustannusindikaattoreihin. Elokuu 2000.

Euroalueen ulkomaankauppa: tyypilliset piirteet ja viimeaikainen kehitys. Elokuu 2000.

Potentiaalisen tuotannon kasvun ja tuotantokuilun käsitteet, hyödyntäminen ja estimaatit. Lokakuu 2000.

EKP:n suhteet Euroopan yhteisön toimielimiin ja laitoksiin. Lokakuu 2000.

EKP:n rahapolitiikan strategian kaksi pilaria. Marraskuu 2000.

Elektronisen rahan käyttöönoton vaikutuksia. Marraskuu 2000.

Euroalue Kreikan liittymisen jälkeen. Tammikuu 2001.

Epävarmuuden vaikutus rahapoliittiseen päätöksentekoon. Tammikuu 2001.

EKP:n suhteet kansainvälisiin järjestöihin ja foorumeihin. Tammikuu 2001.

Yritysrahoitus euroalueella. Helmikuu 2001.

Palvelutason yhdenmukaistaminen euroalueella maasta toiseen suoritettavien pienten maksujen välityksessä. Helmikuu 2001.

Euroopan keskuspankin ulkoinen viestintä. Helmikuu 2001.

Euroalueen yleiset taloustilastot. Huhtikuu 2001.

Eurojärjestelmän vakuuskäytäntö. Huhtikuu 2001.

Eurosetelien ja -kolikoiden käyttöönotto. Huhtikuu 2001.

Rahatalouden analyysin välineet ja menetelmät. Toukokuu 2001.

Uudet vakavaraisuussäännöt – EKP:n näkökulma. Toukokuu 2001.

Ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinta ja käyttö euroalueella. Toukokuu 2001.

Uusi tieto- ja viestintäteknikka ja tuottavuus euroalueella. Heinäkuu 2001.

Euroalueen pohjainflaation mittarit. Heinäkuu 2001.

Finanssipolitiikka ja talouskasvu. Elokuu 2001.

Euroalueen hyödykemarkkinauudistukset. Elokuu 2001.

Keskusvastapuoliclearingin keskittyminen euroalueella. Elokuu 2001.

Rahapolitiikan säännöt. Lokakuu 2001.

Vastapuolten tarjoukset eurojärjestelmän säännöllisissä avomarkkinaoperaatioissa. Lokakuu 2001.

Eurokäteisen käyttöönotto euroalueen ulkopuolella. Lokakuu 2001.

Euroalueen suhdannekehitystä kuvaavien yhdistelmäindikaattorien informatiivisuus. Marraskuu 2001.

Talouspolitiikan päätöksenteko EMUssa. Marraskuu 2001.

Talouden perustekijät ja euron kurssi. Tammikuu 2002.

Eurosetelien käyttöönotto: Mitä käteisrahan vaihdon jälkeen? Tammikuu 2002.

Osakemarkkinat ja rahapolitiikka. Helmikuu 2002.

Kansainvälisen yhteistyön kehitys viime aikoina. Helmikuu 2002.

Julkisen talouden automaattisten vakauttajien toiminta euroalueella. Huhtikuu 2002.

Eurojärjestelmä ja maksu- ja selvitysjärjestelmät. Huhtikuu 2002.

Rahalaitosten tase- ja korkotilastoihin tehtävät muutokset. Huhtikuu 2002.

EKP:n likviditeetin hallinta. Toukokuu 2002.

Kansainvälinen valvontayhteistyö. Toukokuu 2002.

Käteisen euron käyttöönoton vaikutus liikkeessä olevien setelien ja kolikkojen määrään. Toukokuu 2002.

Euroalueen suhdannekierron piirteitä 1990-luvulla. Heinäkuu 2002.

Eurojärjestelmän vuoropuhelu hakijamaiden kanssa. Heinäkuu 2002.

Euroalueen ulkomaisiin suoriin sijoituksiin ja arvopaperisijoituksiin liittyvien pääomavirtojen kehitys. Heinäkuu 2002.

Hintojen lähentyminen ja kilpailu euroalueella. Elokuu 2002.

Euroalueen pankkisektorin viimeaikainen kehitys ja riskit. Elokuu 2002.

Euroalueen säästäminen, rahoitus ja investoinnit. Elokuu 2002.

Rahapolitiikan välittyminen euroalueella. Lokakuu 2002.

Euroalueen repomarkkinoiden pääpiirteitä. Lokakuu 2002.

EKP:n tilivelvollisuus. Marraskuu 2002.

EKP:n rahapolitiikan avoimuus. Marraskuu 2002.

Työllisyyden kasvu euroalueella viime vuosina. Marraskuu 2002.

Rahan kysyntä euroalueella ja käteisen euron käyttöönoton vaikutus. Tammikuu 2003.

CLS-järjestelmän tavoite, määritelmä ja vaikutukset. Tammikuu 2003.

Rahapolitiikan ja finanssipolitiikan suhde euroalueella. Helmikuu 2003.

Kehittyvien markkinatalousmaiden valuuttakurssijärjestelmät. Helmikuu 2003.

Occasional Paper Series

- 1 Santillán J., Bayle M. ja Thygesen C., The impact of the euro on money and bond markets. Heinäkuu 2000.
- 2 Buldorini L., Makrydakís S. ja Thimann C., The effective exchange rates of the euro. Helmikuu 2002.
- 3 Brand C., Gerdesmeier D. ja Roffia B., Estimating the trend of M3 income velocity underlying the reference value for monetary growth. Toukokuu 2002.
- 4 Genre V. ja Gómez-Salvador R., Labour force developments in the euro area since the 1980s. Heinäkuu 2002.
- 5 Russo D., Hart T. L. ja Schönerberger A., The evolution of clearing and central counterparty services for exchange-traded derivatives in the United States and Europe: a comparison. Syyskuu 2002.
- 6 Cabral I., Dierick F. ja Vesala J., Banking integration in the euro area. Joulukuu 2002.
- 7 Mazzaferro F., Mehl A., Sturm M., Thimann C. ja Winkler A., Economic relations with regions neighbouring the euro area in the "Euro Time Zone". Joulukuu 2002.

Working Paper Series

- 1 Brousseau V. ja Scacciavillani F., A global hazard index for the world foreign exchange markets. Toukokuu 1999.
- 2 Monticelli C. ja Tristani O., What does the single monetary policy do? A SVAR benchmark for the European Central Bank. Toukokuu 1999.
- 3 Detken C., Fiscal policy effectiveness and neutrality results in a non-Ricardian world. Toukokuu 1999.
- 4 Angeloni I. ja Dedola L., From the ERM to the euro: new evidence on economic and policy convergence among EU countries. Toukokuu 1999.
- 5 Wynne M., Core inflation: a review of some conceptual issues. Toukokuu 1999.
- 6 Coenen G. ja Vega J.-L., The demand for M3 in the euro area. Syyskuu 1999.
- 7 De Bandt, O. ja Davis E. P., A cross-country comparison of market structures in European banking. Syyskuu 1999.
- 8 Orphanides A. ja Wieland V., Inflation zone targeting. Lokakuu 1999.

- 9 Coenen G., Asymptotic confidence bands for the estimated autocovariance and auto-correlation functions of vector autoregressive models. Tammikuu 2000.
- 10 Fatum R., On the effectiveness of sterilized foreign exchange intervention. Helmikuu 2000.
- 11 Berk J. M. ja van Bergeijk P., Is the yield curve a useful information variable for the Euro-system? Helmikuu 2000.
- 12 Svensson L. E. O. ja Woodford M., Indicator variables for optimal policy. Helmikuu 2000.
- 13 Söderström U., Monetary policy with uncertain parameters. Helmikuu 2000.
- 14 Rudebusch G. D., Assessing nominal income rules for monetary policy with model and data uncertainty. Helmikuu 2000.
- 15 Orphanides A., The quest for prosperity without inflation. Maaliskuu 2000.
- 16 Hördahl P., Estimating the implied distribution of the future short-term interest rate using the Longstaff-Schwartz model. Maaliskuu 2000.
- 17 Fabiani S. ja Mestre R., Alternative measures of the NAIRU in the euro area: estimates and assessment. Maaliskuu 2000.
- 18 Iacoviello M., House prices and the macroeconomy in Europe: results from a structural VAR analysis. Huhtikuu 2000.
- 19 Detken C. ja Hartmann P., The euro and international capital markets. Huhtikuu 2000.
- 20 De Bandt O. ja Mongelli F. P., Convergence of fiscal policies in the euro area. Toukokuu 2000.
- 21 Ehrmann M., Firm size and monetary policy transmission: evidence from German business survey data. Toukokuu 2000.
- 22 Holthausen C. ja Rønde T., Regulating access to international large-value payment systems. Kesäkuu 2000.
- 23 Cho I.-K. ja Sargent T. J., Escaping Nash inflation. Kesäkuu 2000.
- 24 Smets F., What horizon for price stability. Heinäkuu 2000.
- 25 Schellekens P., Caution and conservatism in the making of monetary policy. Heinäkuu 2000.
- 26 Winkler B., Which kind of transparency? On the need for clarity in monetary policy-making. Elokuu 2000.
- 27 Camacho M. ja Perez-Quiros G., This is what the US leading indicators lead. Elokuu 2000.
- 28 Ellison M. ja Valla N., Learning, uncertainty and central bank activism in an economy with strategic interactions. Elokuu 2000.
- 29 Fabiani S., Locarno A., Oneto G. ja Sestito P., The sources of unemployment fluctuations: an empirical application to the Italian case. Syyskuu 2000.
- 30 Coenen G. ja Wieland V., A small estimated euro area model with rational expectations and nominal rigidities. Syyskuu 2000.
- 31 Gropp R. ja Kostial K., The disappearing tax base: Is foreign direct investment eroding corporate income taxes? Syyskuu 2000.
- 32 De Fiore F., Can indeterminacy explain the short-run non-neutrality of money? Syyskuu 2000.
- 33 Trecroci C. ja Vega J. L., The information content of M3 for future inflation in the euro area. Lokakuu 2000.
- 34 Castrén O. ja Takalo T., Capital market development, corporate governance and the credibility of exchange rate pegs. Lokakuu 2000.
- 35 De Bandt O. ja Hartman P., Systemic Risk: A survey. Marraskuu 2000.
- 36 Morana C., Measuring core inflation in the euro area. Marraskuu 2000.
- 37 Vermeulen P., Business fixed investment: evidence of a financial accelerator in Europe. Marraskuu 2000.
- 38 De Fiore F., The optimal inflation tax when taxes are costly to collect. Marraskuu 2000.
- 39 Brand C. ja Cassola N., A money demand system for euro area M3. Marraskuu 2000.

- 40 Mojon B., Financial structure and the interest rate channel of ECB monetary policy. Marraskuu 2000.
- 41 Geraats P. M., Why adopt transparency? The publication of central bank forecasts. Tammikuu 2001.
- 42 Fagan G., Henry J. ja Mestre R., An area-wide model (AWM) for the euro area. Tammikuu 2001.
- 43 Rodriguez Palenzuela D., Sources of economic renewal: from the traditional firm to the knowledge firm. Helmikuu 2001.
- 44 Bindseil U. ja Seitz F., The supply and demand for Eurosystem deposits – The first 18 months. Helmikuu 2001.
- 45 Camba-Méndez G. ja Kapetanios G., Testing the rank of the Hankel Matrix: A statistical approach. Maaliskuu 2001.
- 46 Cassola N. ja Luís J. B., A two-factor model of the German term structure of interest rates. Maaliskuu 2001.
- 47 Gropp R. ja Vesala J., Deposit insurance and moral hazard: does the counterfactual matter? Maaliskuu 2001.
- 48 Fratzscher M., Financial market integration in Europe: on the effects of EMU on stock markets. Maaliskuu 2001.
- 49 Casares M., Business cycle and monetary policy analysis in a structural sticky-price model of the euro area. Maaliskuu 2001.
- 50 Von Wachter T., Employment and productivity growth in service and manufacturing sectors in France, Germany and the US. Maaliskuu 2001.
- 51 Stracca L., The functional form of the demand for euro area M1. Maaliskuu 2001.
- 52 Peersman G. ja Smets F., Are the effects of monetary policy in the euro area greater in recessions than in booms? Maaliskuu 2001.
- 53 Vega J.-L. ja Wynne M. A., An evaluation of some measures of core inflation for the euro area. Huhtikuu 2001.
- 54 Camba-Méndez G. ja Rodriguez Palenzuela D., Assessment criteria for output gap estimates. Huhtikuu 2001.
- 55 Calza A., Gartner G. ja Sousa J., Modelling the demand for loans to the private sector in the euro area. Huhtikuu 2001.
- 56 Faia E., Stabilization policy in a two country model and the role of financial frictions. Huhtikuu 2001.
- 57 Fabiani S. ja Rodriguez Palenzuela D., Model-based indicators of labour market rigidity. Huhtikuu 2001.
- 58 Pérez-Quirós G. ja Timmermann A., Business cycle asymmetries in stock returns: evidence from higher order moments and conditional densities. Huhtikuu 2001.
- 59 Ehrmann M. ja Smets F., Uncertain potential output: implications for monetary policy. Huhtikuu 2001.
- 60 Angelini E., Henry J. ja Mestre R., A multi-country trend indicator for euro area inflation: computation and properties. Huhtikuu 2001.
- 61 Angelini E., Henry J. ja Mestre R., Diffusion index-based inflation forecasts for the euro area. Huhtikuu 2001.
- 62 Camba-Méndez G. ja Kapetanios G., Spectral based methods to identify common trends and common cycles. Huhtikuu 2001.
- 63 Nicoletti Altimari S., Does money lead inflation in the euro area? Toukokuu 2001.
- 64 Anderton R. ja Skudelny F., Exchange rate volatility and euro area imports. Toukokuu 2001.
- 65 Fabiani S. ja Mestre R., A system approach for measuring the euro area NAIRU. Toukokuu 2001.

- 66 Brousseau V. ja Scacciavillani F., Can short-term foreign exchange volatility be predicted by the Global Hazard Index? Kesäkuu 2001.
- 67 Pérez-Quirós G. ja Rodríguez Mendizábal H. R., The daily market for funds in Europe: Has something changed with the EMU? Kesäkuu 2001.
- 68 Levin A., Wieland V. ja Williams J. C., The performance of forecast-based monetary policy rules under model uncertainty. Heinäkuu 2001.
- 69 Gaspar V., Pérez-Quirós G. ja Sicilia J., The ECB monetary policy strategy and the money market. Heinäkuu 2001.
- 70 Bindseil U., Central bank forecasts of liquidity factors: Quality, publication and the control of the overnight rate. Heinäkuu 2001.
- 71 Hartmann P., Straetmans S. ja de Vries C. G., Asset market linkages in crisis periods. Heinäkuu 2001.
- 72 Corvoisier S. ja Gropp R., Bank concentration and retail interest rates. Heinäkuu 2001.
- 73 Ehrmann M. ja Worms A., Interbank lending and monetary policy transmission – evidence for Germany. Heinäkuu 2001.
- 74 Freixas X. ja Holthausen C., Interbank market integration under asymmetric information. Elokuu 2001.
- 75 Manganelli S. ja Engle R. F., Value at risk models in finance. Elokuu 2001.
- 76 Gropp R. ja Richards A. J., Rating agency actions and the pricing of debt and equity of European banks: What can we infer about private sector monitoring of bank soundness? Elokuu 2001.
- 77 Bouthevillain C., Cour-Thimann P., van den Dool G., Hernández de Cos P., Langenus G., Mohr M., Momigliano S. ja Tujula M., Cyclically adjusted budget balances: An alternative approach. Syyskuu 2001.
- 78 Mojon B., Smets F. ja Vermeulen P., Investment and monetary policy in the euro area. Syyskuu 2001.
- 79 Stracca L., Does liquidity matter? Properties of a synthetic divisia monetary aggregate in the euro area. Lokakuu 2001.
- 80 Hartmann P., Manna M. ja Manzanares A., The microstructure of the euro money market. Lokakuu 2001.
- 81 Morgan J. ja Mourougane A., What can changes in structural factors tell us about unemployment in Europe? Lokakuu 2001.
- 82 Hendry D. ja Clements M. P., Economic forecasting: some lessons from recent research. Lokakuu 2001.
- 83 Wallis K. F., Chi-squared tests of interval and density forecasts, and the Bank of England's fan charts. Marraskuu 2001.
- 84 Coenen G., Levin A. ja Wieland V., Data uncertainty and the role of money as an information variable for monetary policy. Marraskuu 2001.
- 85 Maeso-Fernandez F., Osbat C. ja Schnatz B., Determinants of the euro real effective exchange rate: a BEER/PEER approach. Marraskuu 2001.
- 86 Beeby M., Hall S. G. ja Henry S. B., Rational expectations and near rational alternatives: How best to form expectations. Marraskuu 2001.
- 87 Boissay F., Credit rationing, output gap, and business cycles. Marraskuu 2001.
- 88 Kilian L. ja Taylor M. P., Why is it so difficult to beat the random walk forecast of exchange rates? Marraskuu 2001.
- 89 Brousseau V. ja Detken C., Monetary policy and fears of financial instability. Marraskuu 2001.
- 90 Lambrecht S., Michel P. ja Vidal J.-P., Public pensions and growth. Marraskuu 2001.

- 91 Peersman G. ja Smets F., The monetary transmission mechanism in the euro area: more evidence from VAR analysis. Joulukuu 2001.
- 92 Majon B. ja Peersman G., AVAR description of the effects of the monetary policy in the individual countries of the euro area. Joulukuu 2001.
- 93 McAdam P. ja Morgan J., The monetary transmission mechanism at the euro-area level: issues and results using structural macroeconomic models. Joulukuu 2001.
- 94 Van Els P., Locarno A., Morgan J. ja Villette J.-P., Monetary policy transmission in the euro area: what do aggregate and national structural models tell us? Joulukuu 2001.
- 95 Agresti A.-M. ja Mojon B., Some stylised facts on the euro area business cycle. Joulukuu 2001.
- 96 Worms A., The reaction of bank lending to monetary policy measures in Germany. Joulukuu 2001.
- 97 Kaufmann S., Asymmetries in bank lending behaviour. Austria during the 1990s. Joulukuu 2001.
- 98 De Haan L., The credit channel in the Netherlands: evidence from bank balance sheets. Joulukuu 2001.
- 99 Hernando I. ja Martínez-Pagés J., Is there a bank lending channel of monetary policy in Spain? Joulukuu 2001.
- 100 Topi J. ja Vilmunen J., Transmission of monetary policy shocks in Finland: evidence from bank level data on loans. Joulukuu 2001.
- 101 Loupias C., Savignac F. ja Sevestre P., Monetary policy and bank lending in France: are there asymmetries? Joulukuu 2001.
- 102 Farinha L. ja Robalo Marques C., The bank lending channel of monetary policy: identification and estimation using Portuguese micro bank data. Joulukuu 2001.
- 103 Gambacorta L., Bank-specific characteristics and monetary policy transmission: the case of Italy. Joulukuu 2001.
- 104 Brissimis S. N., Kamberoglou N. C. ja Simigiannis G. T., Is there a bank lending channel of monetary policy in Greece? Evidence from bank level data. Joulukuu 2001.
- 105 Ehrmann M., Gambacorta L., Martínez-Pagés J., Sevestre P. ja Worms A., Financial systems and the role of banks in monetary policy transmission in the euro area. Joulukuu 2001.
- 106 Chatelain J.-B. ja Tiomo A., Investment, the cost of capital, and monetary policy in the nineties in France: a panel data investigation. Joulukuu 2001.
- 107 Butzen P., Fuss C. ja Vermeulen P., The interest rate and credit channel in Belgium: an investigation with micro-level firm data. Joulukuu 2001.
- 108 Valderrama M., Credit channel and investment behaviour in Austria: a micro-econometric approach. Joulukuu 2001.
- 109 Von Kalckreuth U., Monetary transmission in Germany: new perspectives on financial constraints and investment spending. Joulukuu 2001.
- 110 Gaiotti E. ja Generale A., Does monetary policy have asymmetric effects? A look at the investment decisions of Italian firms. Joulukuu 2001.
- 111 Lünemann P. ja Mathä T., Monetary transmission: empirical evidence from Luxembourg firm level data. Joulukuu 2001.
- 112 Chatelain J.-B., Generale A., Hernando I., von Kalckreuth U. ja Vermeulen P., Firm investment and monetary transmission in the euro area. Joulukuu 2001.
- 113 Bean C., Larsen J. ja Nikolov K., Financial frictions and the monetary transmission mechanism: theory, evidence and policy implications. Tammikuu 2002.
- 114 Angeloni I., Kashyap A., Mojon B. ja Terlizzese D., Monetary transmission in the euro area: where do we stand? Tammikuu 2002.
- 115 Orphanides A., Monetary policy rules, macroeconomic stability and inflation: a view from the trenches. Joulukuu 2001.

- I 16 Hoffmann J. ja Kurz C., Rent indices for housing in West Germany 1985 to 1998. Tammikuu 2002.
- I 17 Bover O. ja Velilla P., Hedonic house prices without characteristics: the case of new multiunit housing. Tammikuu 2002.
- I 18 Tomat G. M., Durable goods, price indexes and quality change: an application to automobile prices in Italy, 1988–1998. Tammikuu 2002.
- I 19 Cassola N. ja Morana C., Monetary policy and the stock market in the euro area. Tammikuu 2002.
- I 20 Honkapohja S. ja Mitra K., Learning stability in economics with heterogenous agents. Tammikuu 2002.
- I 21 Beyer A. ja Farmer R. E. A., Natural rate doubts. Helmikuu 2002.
- I 22 Vijselaar F. ja Albers R., New technologies and productivity growth in the euro area. Helmikuu 2002.
- I 23 Tabakis E. ja Vinci A., Analysing and combining multiple credit assessments of financial institutions. Helmikuu 2002.
- I 24 Evans G. W. ja Honkapohja S., Monetary policy, expectations and commitment. Helmikuu 2002.
- I 25 Manganelli S., Duration, volume and volatility impact of trades. Helmikuu 2002.
- I 26 Monnet C. ja Quintin E., Optimal contracts in a dynamic costly state verification model. Helmikuu 2002.
- I 27 Honkapohja S. ja Mitra K., Performance of monetary policy with internal central bank forecasting. Helmikuu 2002.
- I 28 Smets F. ja Wouters R., Openness, imperfect exchange rate pass-through and monetary policy. Maaliskuu 2002.
- I 29 Al-Nowaihi A. ja Stracca L., Non-standard central bank loss functions, skewed risks and certainty equivalence. Maaliskuu 2002.
- I 30 Diewert E., Harmonized indexes of consumer prices: their conceptual foundations. Maaliskuu 2002.
- I 31 Wynne M.A. ja Rodríguez-Palenzuela D., Measurement bias in the HICP: what do we know, and what do we need to know? Maaliskuu 2002.
- I 32 Arratibel O., Rodríguez-Palenzuela D. ja Thimann C., Inflation dynamics and dual inflation in accession countries: a "new Keynesian" perspective. Maaliskuu 2002.
- I 33 Mourougane A. ja Roma M., Can confidence indicators be useful to predict short term real GDP growth? Maaliskuu 2002.
- I 34 Bode B. ja Van Dalen J., The cost of private transportation in the Netherlands, 1992–1999. Maaliskuu 2002.
- I 35 De Fiore F. ja Teles P., The optimal mix of taxes on money, consumption and income. Huhtikuu 2002.
- I 36 De Bondt G., Retail bank interest rate pass-through: new evidence at the euro area level. Huhtikuu 2002.
- I 37 Bindseil U., Equilibrium bidding in the Eurosystem's open market operations. Huhtikuu 2002.
- I 38 Mongelli F. P., "New" views on the optimum currency area theory: what is EMU telling us? Huhtikuu 2002.
- I 39 Fratzscher M., On currency crises and contagion. Huhtikuu 2002.
- I 40 Casares M., Price setting and the steady-state effects of inflation. Toukokuu 2002.
- I 41 Eschenbach F. ja Schuknecht L., Asset prices and fiscal balances. Toukokuu 2002.

- 142 Cabrero A., Camba-Mendez G., Hirsch A. ja Nieto F., Modelling the daily banknotes in circulation in the context of the liquidity management of the European Central Bank. Toukokuu 2002.
- 143 Blow L. ja Crawford I., A non-parametric method for valuing new goods. Toukokuu 2002.
- 144 Silver M. ja Heravi S., A failure in the measurement of inflation: results from a hedonic and matched experiment using scanner data. Toukokuu 2002.
- 145 Bussiere M. ja Fratzscher M., Towards a new early warning system of financial crises. Toukokuu 2002.
- 146 Carletti E. ja Hartmann P., Competition and stability: what's special about banking? Toukokuu 2002.
- 147 Casares M., Time-to-build approach in a sticky price, sticky wage optimizing monetary model. Toukokuu 2002.
- 148 Brousseau V., The functional form of yield curves. Toukokuu 2002.
- 149 Willman A. ja Estrada A., The Spanish block of the ESCB-multi-country model. Toukokuu 2002.
- 150 Gropp R., Vesala J. ja Vulpes G., Equity and bond market signals as leading indicators of bank fragility. Kesäkuu 2002.
- 151 Canova F., G-7 inflation forecasts. Kesäkuu 2002.
- 152 Camba-Mendez G. ja Lamo A., Short-term monitoring of fiscal policy discipline. Kesäkuu 2002.
- 153 Willman A., Euro area production function and potential output: a supply side system approach. Kesäkuu 2002.
- 154 Fratzscher M., The euro bloc, the dollar bloc and the yen bloc: how much monetary policy independence can exchange rate flexibility buy in an interdependent world? Kesäkuu 2002.
- 155 Jimeno J. F. ja Rodriguez-Palenzuela D., Youth unemployment in the OECD: demographic shifts, labour market institutions, and macroeconomic shocks. Kesäkuu 2002.
- 156 Pérez J. J. ja Hiebert P., Identifying endogenous fiscal policy rules for macroeconomic models. Heinäkuu 2002.
- 157 Nyborg K. G., Bindseil U. ja Strebulaev I. A., Bidding and performance in repo auctions: evidence from ECB open market operations. Heinäkuu 2002.
- 158 Sakellaris P. ja Wilson D. J., Quantifying embodied technological change. Heinäkuu 2002.
- 159 Monnet C., Optimal public money. Heinäkuu 2002.
- 160 Detken C., Dieppe A., Henry J., Marin C. ja Smets F., Model uncertainty and the equilibrium value of the real effective euro exchange rate. Heinäkuu 2002.
- 161 Stracca L., The optimal allocation of risks under prospect theory. Heinäkuu 2002.
- 162 Krogstrup S., Public debt asymmetries: the effect on taxes and spending in the European Union. Elokuu 2002.
- 163 Forsells M. ja Kenny G., The rationality of consumers' inflation expectations: survey-based evidence for the euro area. Elokuu 2002.
- 164 De Bondt G., Euro area corporate debt securities market: first empirical evidence. Elokuu 2002.
- 165 Peersman G. ja Smets F., The industry effects of monetary policy in the euro area. Elokuu 2002.
- 166 Beetsma R. M. W. J. ja Jensen H., Monetary and fiscal policy interactions in a micro-founded model of a monetary union. Elokuu 2002.
- 167 Faust J., Rogers J. H., Swanson E. ja Wright J. H., Identifying the effects of monetary policy shocks on exchange rates using high frequency data. Elokuu 2002.

- 168 Perotti R., Estimating the effects of fiscal policy in OECD countries. Elokuu 2002.
- 169 Onatski A. ja Williams N., Modeling model uncertainty. Elokuu 2002.
- 170 Mankiw G. ja Reis R., What measure of inflation should a central bank target? Elokuu 2002.
- 171 Smets F. ja Wouters R., An estimated stochastic dynamic general equilibrium model of the euro area. Elokuu 2002.
- 172 Jonker N., Constructing quality-adjusted price indices: a comparison of hedonic and discrete choice models. Syyskuu 2002.
- 173 De Fiore F. ja Liu Z., Openness and equilibrium determinacy under interest rate rules. Syyskuu 2002.
- 174 Sutherland A., International monetary policy coordination and financial market integration. Syyskuu 2002.
- 175 Gilchrist S., Hairault J.O. ja Kempf H., Monetary policy and the financial accelerator in a monetary union. Syyskuu 2002.
- 176 Corsetti G. ja Dedola L., Macroeconomics of international price discrimination. Syyskuu 2002.
- 177 Bacchetta P. ja van Wincoop E., A theory of the currency denomination of international trade. Syyskuu 2002.
- 178 Benigno P. ja López-Salido J. D., Inflation persistence and optimal monetary policy in the euro area. Syyskuu 2002.
- 179 Erceg C. J. ja Levin A. T., Optimal monetary policy with durable and non-durable goods. Syyskuu 2002.
- 180 Duarte M. ja Wolman A. L., Regional inflation in a currency union: fiscal policy vs. fundamentals. Syyskuu 2002.
- 181 Coenen G. ja Wieland V., Inflation dynamics and international linkages: a model of the United States, the euro area and Japan. Syyskuu 2002.
- 182 Rünstler G., The information content of real-time output gap estimates, an application to the euro area. Syyskuu 2002.
- 183 Faia E., Monetary policy in a world with different financial systems. Lokakuu 2002.
- 184 Holthausen C. ja Rochet J.-C., Efficient pricing of large value interbank payment systems. Lokakuu 2002.
- 185 Dorrucchi E., Firpo S., Fratzscher M. ja Mongelli F. P., European integration: what lessons for other regions? The case of Latin America. Lokakuu 2002.
- 186 Manna M., Using money market rates to assess the alternatives of fixed vs. variable rate tenders: the lesson from 1989–1998 data for Germany. Lokakuu 2002.
- 187 Uribe M., A fiscal theory of sovereign risk. Lokakuu 2002.
- 188 Grüner H. P., Should central banks really be flexible? Lokakuu 2002.
- 189 Hiebert P., Pérez J. J. ja Rostagno M., Debt reduction and automatic stabilisation. Lokakuu 2002.
- 190 Yates T., Monetary policy and the zero bound to interest rates: a review. Lokakuu 2002.
- 191 Schuknecht L. ja Eschenbach F., The fiscal costs of financial instability revisited. Marraskuu 2002.
- 192 Perez-Quiros G. ja Sicilia J., Is the European Central Bank (and the United States Federal Reserve) predictable? Marraskuu 2002.
- 193 Marín J., Sustainability of public finances and automatic stabilisation under a rule of budgetary discipline. Marraskuu 2002.
- 194 Manganelli S., Ceci V. ja Vecchiato W., Sensitivity analysis of volatility: a new tool for risk management. Marraskuu 2002.

- 195 Inoue A. ja Kilian L., In-sample or out-of-sample tests of predictability: which one should we use? Marraskuu 2002.
- 196 Gonçalves S. ja Kilian L., Bootstrapping autoregressions with conditional heteroskedasticity of unknown form. Marraskuu 2002.
- 197 Ewerhart C., A model of the Eurosystem's operational framework for monetary policy implementation. Marraskuu 2002.
- 198 Andersen A. B. ja Wagener T., Extracting risk neutral probability densities by fitting implied volatility smiles: some methodological points and an application to the 3M Euribor futures option prices. Joulukuu 2002.
- 199 Werner T. ja Upper C., Time variation in the tail behaviour of bund futures returns. Joulukuu 2002.
- 200 Ehrmann M. ja Fratzscher M., Interdependence between the euro area and the US: what role for EMU? Joulukuu 2002.
- 201 Batini N., Euro area inflation persistence. Joulukuu 2002.
- 202 Calza A., Manrique M. ja Sousa J., Aggregate loans to the euro area private sector. Tammikuu 2003.
- 203 Fielding D. ja Stracca L., Myopic loss aversion, disappointment aversion, and the equity premium puzzle. Tammikuu 2003.
- 204 Cappiello L., Engle R. F. ja Sheppard K., Asymmetric dynamics in the correlations of global equity and bond returns. Tammikuu 2003.
- 205 Mercereau B., Real exchange rate in an inter-temporal n-country-model with incomplete markets. Tammikuu 2003.
- 206 Gerdesmeier D. ja Roffia B., Empirical estimates of reaction functions for the euro area. Tammikuu 2003.
- 207 Würtz F.R., A comprehensive model on the euro overnight rate. Tammikuu 2003.
- 208 Ang A. ja Maddaloni A., Do demographic changes affect risk premiums? Evidence from international data. Tammikuu 2003.
- 209 Cossin D., Huang Z., Aunon-Nerin D. ja González F., A framework for collateral risk control determination. Tammikuu 2003.
- 210 Schmitt-Grohé S. ja Uribe M., Anticipated Ramsey reforms and the uniform taxation principle: the role of international financial markets. Tammikuu 2003.
- 211 Michel P. ja Vidal J.P., Self-control and savings. Tammikuu 2003.
- 212 Glatzer E. ja Scheicher M., Modelling the implied probability of stock market movements. Tammikuu 2003.
- 213 Fabiani S. ja Morgan J., Aggregation and euro area Phillips curves. Helmikuu 2003.
- 214 Inoue A. ja Kilian L., On the selection of forecasting models. Helmikuu 2003.
- 215 Gleich H., Budget institutions and fiscal performance in central and eastern European countries. Helmikuu 2003.
- 216 Ca' Zorzi M. ja De Santis R.A., The admission of accession countries to an enlarged monetary union: a tentative assessment. Helmikuu 2003.
- 217 Messina J., The role of product market regulations in the process of structural change. Maaliskuu 2003.
- 218 Coenen G. ja Wieland V., The zero-interest-rate bound and the role of the exchange rate for monetary policy in Japan. Maaliskuu 2003.

Muita julkaisuja

- The TARGET service level. Heinäkuu 1998.
- Report on electronic money. Elokuu 1998.
- Assessment of EU securities settlement systems against the standards for their use in ESCB credit operations. Syyskuu 1998.
- Money and banking statistics compilation guide. Syyskuu 1998.
- Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja EKP:n rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Syyskuu 1998.
- Third progress report on the TARGET project. Marraskuu 1998.
- Correspondent central banking model (CCBM). Joulukuu 1998.
- Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1997 figures. Tammikuu 1999.
- Possible effects of EMU on the EU banking systems in the medium to long term. Helmikuu 1999.
- Euro area monetary aggregates: conceptual reconciliation exercise. Heinäkuu 1999.
- The effects of technology on the EU banking systems. Heinäkuu 1999.
- Payment systems in countries that have applied for membership of the European Union. Elokuu 1999.
- Improving cross-border retail payment services: the Eurosystem's view. Syyskuu 1999.
- Compendium: Säädöskokoelma. Kesäkuu 1998 – toukokuu 1999. Lokakuu 1999.
- European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 1999.
- Money and banking statistics compilation guide, addendum I: money market paper. Marraskuu 1999.
- Money and banking statistics sector manual. Toinen painos. Marraskuu 1999.
- Report on the legal protection of banknotes in the European Union Member States. Marraskuu 1999.
- Correspondent central banking model (CCBM). Marraskuu 1999.
- Cross-border payments in TARGET: A users' survey. Marraskuu 1999.
- Money and banking statistics: Series keys for the exchange of balance sheet items time series. Marraskuu 1999.
- Money and banking statistics: Handbook for the compilation of flow statistics. Joulukuu 1999.
- Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1998 figures. Helmikuu 2000.
- Interlinking: Data dictionary, Version 2.02. Maaliskuu 2000.
- Asset prices and banking stability. Huhtikuu 2000.
- EU banks' income structure. Huhtikuu 2000.
- EKP:n kokoamat tilastotiedot. Toukokuu 2000.
- Correspondent central banking model (CCBM). Heinäkuu 2000.
- Yleisiä taloustilastoja koskevat Euroopan keskuspankin tilastovaatimukset. Elokuu 2000.
- Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area. Elokuu 2000.
- Improving cross-border retail payment services. Syyskuu 2000.
- Statistical treatment of the Eurosystem's international reserves. Lokakuu 2000.
- European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 2000.
- Information guide for credit institutions using TARGET. Marraskuu 2000.
- Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Marraskuu 2000.
- EU banks' margins and credit standards. Joulukuu 2000.
- Mergers and acquisitions involving the EU banking industry: facts and implications. Joulukuu 2000.
- Vuosikertomus Euroopan keskuspankin petostentorjuntakomitean toiminnasta. Tammikuu 2001.

Cross-border use of collateral: A user's survey. Helmikuu 2001.

Price effects of regulatory reform in selected network industries. Maaliskuu 2001.

Keskuspankkien rooli rahoitusvalvonnassa. Maaliskuu 2001.

Money and banking statistics in the accession countries: Methodological manual. Huhtikuu 2001.

TARGET: Annual Report. Toukokuu 2001.

A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises. Kesäkuu 2001.

Payment and securities settlement systems in the European Union. Kesäkuu 2001.

Why price stability? Kesäkuu 2001.

The euro bond market. Heinäkuu 2001.

The euro money market. Heinäkuu 2001.

The euro equity markets. Elokuu 2001.

EKP:n rahapolitiikka. Elokuu 2001.

Monetary analysis: tools and applications. Elokuu 2001.

Review of the international role of the euro. Syyskuu 2001.

The Eurosystem's policy line with regard to consolidation in central counterparty clearing. Syyskuu 2001.

Provisional list of MFIs of the accession countries (as at the end of December 2000). Lokakuu 2001.

TARGET: the Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system – update 2001. Marraskuu 2001.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 2001.

Fair value accounting in the banking sector. Marraskuu 2001.

Towards an integrated infrastructure for credit transfers in euro. Marraskuu 2001.

Accession countries: balance of payments / international investment position statistical methods. Helmikuu 2002.

List of Monetary Financial Institutions subject to minimum reserves. Helmikuu 2002.

Labour market mismatches in euro area countries. Maaliskuu 2002.

Compendium: Säädöskokoelma. Kesäkuu 1998 – joulukuu 2001. Maaliskuu 2002.

Evaluation of the 2002 cash changeover. Huhtikuu 2002.

TARGET: Annual Report 2001. Huhtikuu 2002.

Yhteinen rahapolitiikka euroalueella: Yleisasiakirja eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Huhtikuu 2002.

Euroopan keskuspankin petostentorjuntakomitean toimintakertomus. Tammikuu 2001 – helmikuu 2002. Toukokuu 2002.

Developments in banks' liquidity profile and management. Toukokuu 2002.

Talletus- ja ottoautomaattien käyttöä koskevat eurojärjestelmän ohjeet luottolaitoksille ja muille euroalueella sijaitseville laitoksille, joiden toimintaan kuuluu seteleiden lajittelu ja jakelu suurelle yleisölle. Toukokuu 2002.

Bond markets and long-term interest rates in European Union accession countries. Kesäkuu 2002.

TARGET minimum common performance features of RTGS systems within TARGET as at November 2001. Kesäkuu 2002.

TARGET Interlinking data dictionary as at November 2001. Kesäkuu 2002.

TARGET Interlinking specification as at November 2001. Kesäkuu 2002.

TARGET Interlinking user requirement as at November 2001. Kesäkuu 2002.

Task force on portfolio investment collection systems, Final Report. Kesäkuu 2002.

Measurement issues in European consumer price indices and the conceptual framework of the HICP. Heinäkuu 2002.

Payment and securities settlement systems in the European Union: Addendum incorporating 2000 figures. Heinäkuu 2002.

Financial Sectors in EU Accession Countries. Elokuu 2002.

Payment and securities settlement systems in accession countries. Elokuu 2002.

Target Interlinking specification. Marraskuu 2002.

Target Interlinking data dictionary. Marraskuu 2002.

Guidance Notes to Regulation ECB/2001/13 on the MFI balance sheet statistics. Marraskuu 2002.

Structural analysis of the EU banking sector. Marraskuu 2002.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 2002.

Review of the international role of the euro. Joulukuu 2002.

Euro Money Market Study 2001 (MOC). Joulukuu 2002.

EU banking sector stability. Helmikuu 2003.

Review of the foreign exchange market structure. Maaliskuu 2003.

List of Monetary Financial Institutions and institutions subject to minimum reserves. Helmikuu 2003.

Structural factors in the EU banking markets. Maaliskuu 2003.

List of Monetary Financial Institutions in the accession countries. Maaliskuu 2003.

Esitteitä

TARGET: facts, figures, future. Syyskuu 1999.

EPM: the ECB payment mechanism. Elokuu 2000.

The euro: integrating financial services. Elokuu 2000 (painos lopussa).

TARGET. Elokuu 2000 (painos lopussa).

Euroopan keskuspankki. Huhtikuu 2001.

Eurosetelit ja -metallirahat. Toukokuu 2001.

TARGET – update 2001. Heinäkuu 2001.

The euro and the integration of financial services. Syyskuu 2001.

Euro. Yhteinen rahamme. Syyskuu 2002.

